

372.832045

๑ 455 ก

ร.3

การศึกษาเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต
และทัศนคติต่อวิถีชีวิตประชาธิปไตย ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2
ด้วยสื่อหนังสือเรียนเล่มเด็กเชิงวรรณกรรมกับสื่อตามแผนการสอนปกติ

10 ส.ค. 2539

ปริญญานิพนธ์
ของ
อ้อยแดง หอมสุวรรณ

เสนอต่อมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกการประถมศึกษา

มีนาคม 2538

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

195900

คณะกรรมการควบคุมและคณะกรรมการสอบได้พิจารณาปริญญานิพนธ์ฉบับนี้แล้ว เห็นสมควร
รับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกการประถมศึกษา
ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒได้

คณะกรรมการควบคุม

..... ประธาน
(รศ. หทัย ดันหยง)
..... กรรมการ
(อาจารย์ทัศนาก ทอภักดี)

คณะกรรมการสอบ

..... ประธาน
(รศ. หทัย ดันหยง)
..... กรรมการ
(อาจารย์ทัศนาก ทอภักดี)
..... กรรมการที่แต่งตั้งเพิ่มเติม
(อาจารย์สนั่น มีจันทร์)

บัณฑิตวิทยาลัยอนุมัติให้รับปริญญานิพนธ์ฉบับนี้ เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกการประถมศึกษา ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

..... คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(ดร. ศิริยุภา พูลสุวรรณ)

วันที่ 10 เดือน มีนาคม พ.ศ. 2538

ประกาศคุณูปการ

ปริญญานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จได้ด้วยความช่วยเหลือ ให้คำแนะนำ ติดตาม ช่วยปรับปรุงและแก้ไขข้อบกพร่อง ตลอดจนให้ความรู้ แนวความคิด การปฏิบัติ จาก รองศาสตราจารย์หทัย ดันหยง อาจารย์ทัศนาศ ทอภักดี และอาจารย์สนั่น มีขันหมาก จึงขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูง ณ ที่นี้ และพื้นฐานของปริญญานิพนธ์ได้พัฒนามาจากแนวคิดและผลงานวิจัย เรื่องการสร้างหนังสือเล่มเล็กเชิงวรรณกรรม เพื่อเป็น สื่อพัฒนาการสอนในระดับประถมศึกษา ของ รองศาสตราจารย์ หทัย ดันหยง ที่เป็นรากฐานในการพัฒนางานวิจัยฉบับนี้

ขอขอบพระคุณอาจารย์สนั่น มีขันหมาก อาจารย์พิภพ หอมสุวรรณ อาจารย์อุดมศักดิ์ นาคี อาจารย์วัชรินทร์ สมุทรวานิช อาจารย์อารมณ วังษ์บัณฑิต อาจารย์ชำเลื่อง ศรีเคชา และอาจารย์สุรางค์ อุ่นวรรณธรรม ที่กรุณาเป็นผู้เชี่ยวชาญ ตรวจ แก้แผนการสอน แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนกลุ่มสร้างเสริม ประสพการณ์ชีวิต แบบสอบถามวัดทัศนคติต่อวิถีชีวิตประชาธิปไตยและหนังสือเรียนเล่มเล็กเชิงวรรณกรรม ซึ่งเป็นเครื่องมือที่ใช้ในการทำปริญญานิพนธ์ครั้งนี้

ขอขอบพระคุณอาจารย์วัชรินทร์ สมุทรวานิช ที่กรุณาวาดภาพประกอบเรื่อง ให้จนเสร็จสมบูรณ์และเพิ่มสีสันหนังสือเรียนเล่มเล็กเชิงวรรณกรรมให้เกิดความน่าสนใจ

ผู้วิจัยขอขอบพระคุณคณะครู-อาจารย์โรงเรียนวัดองค์รักษ์ที่กรุณาเอื้อเฟื้อ และอำนวยความสะดวกจนการทดลองเสร็จสมบูรณ์

อ้อยแดง หอมสุวรรณ

สารบัญ

บทที่	หน้า
1 บทนำ	
ภูมิหลัง	1
ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า	5
ความสำคัญของการศึกษาค้นคว้า	5
ขอบเขตของของการศึกษาค้นคว้า	5
คำนิยามศัพท์เฉพาะ	6
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	7
เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับหลักสูตรประถมศึกษา พ.ศ. 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2535)	7
เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับหลักสูตร กลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต	10
เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับทัศนคติ	13
เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับวิถีชีวิตประชาธิปไตย	18
เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน	29
เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับ หนังสือเรียนเล่มเล็กเชิงวรรณกรรม	33
งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับทัศนคติ	39
งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับวิถีชีวิตประชาธิปไตย	44
งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน	46
งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับหนังสือเรียนเล่มเล็กเชิงวรรณกรรม	47
สมมติฐานในการศึกษาค้นคว้า	49

บทที่	หน้า
3 วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า	50
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	50
เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า	51
การสร้างและการหาคุณภาพเครื่องมือ	51
วิธีดำเนินการทดลอง	59
การวิเคราะห์ข้อมูล	62
สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	62
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลศึกษาค้นคว้า	69
สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์	69
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	70
5 สรุป อภิปราย และข้อเสนอแนะ	72
ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า	72
สมมติฐานในการศึกษาค้นคว้า	72
วิธีการดำเนินการศึกษาค้นคว้า	72
เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า	73
วิธีการดำเนินการทดลอง	73
การวิเคราะห์ข้อมูล	74
สรุปผลการศึกษาค้นคว้า	75
อภิปรายผล	75
ข้อเสนอแนะ	78

บทที่

หน้า

บรรณานุกรม 82

ภาคผนวก 92

ประวัติย่อของผู้วิจัย 327

บัญชีตาราง

ตาราง

หน้า

1 การวิเคราะห์เนื้อหาในกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 หน่วยที่ 2 ชีวิตในบ้าน	12
2 แสดงพฤติกรรมที่บ่งชี้วิถีชีวิตประชาธิปไตย	24
3 แสดงการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างเนื้อหาเรื่องชีวิตในบ้าน กับพฤติกรรมวิถีชีวิตประชาธิปไตย	26
4 แสดงแบบแผนการวิจัย	60
5 การจัดคาบเวลาสอนกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมในหนึ่งสัปดาห์	61
6 แสดงการเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างคะแนนเฉลี่ยผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน กลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต ระหว่างนักเรียนกลุ่มทดลอง กับกลุ่มควบคุม	70
7 แสดงการเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างคะแนนเฉลี่ยทัศนคติต่อวิถีชีวิต ประชาธิปไตย กลุ่มทดลองกับกลุ่มควบคุม	71
8 แสดงค่าประสิทธิภาพของหนังสือเรียนเล่มเล็กเชิงวรรณกรรม	221
9 ค่าความยากง่าย (p) ค่าอำนาจจำแนก (r) ของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ ทางการเรียน	222
10 ค่า p , q และ r ของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน	223
11 ค่าอำนาจจำแนกของแบบสอบถามวัดทัศนคติต่อวิถีชีวิตประชาธิปไตย	225
12 คะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน กลุ่มทดลอง ก่อนและหลังการทดลอง	227
13 คะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน กลุ่มควบคุม ก่อนและหลังการทดลอง	228
14 คะแนนแบบสอบถามวัดทัศนคติต่อวิถีชีวิตประชาธิปไตย กลุ่มทดลอง ก่อนและหลังการทดลอง	229
15 คะแนนแบบสอบถามวัดทัศนคติต่อวิถีชีวิตประชาธิปไตย กลุ่มควบคุม ก่อนและหลังการทดลอง	230

บัญชีภาพประกอบ

ภาพประกอบ	หน้า
แผนภูมิโครงสร้างของหนังสือเรียนเล่มเล็กเชิงวรรณกรรม	36

บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง

การพัฒนาประเทศจะดำเนินไปด้วยดีนั้น ย่อมขึ้นอยู่กับคุณภาพของพลเมือง ส่วนใหญ่ของประเทศเป็นสำคัญ ซึ่งสังคมได้แบ่งสรรบทบาทหน้าที่ความรับผิดชอบ ในด้านต่าง ๆ ทั้งการพัฒนาเศรษฐกิจ สังคม การเมือง การอุตสาหกรรม และอื่น ๆ ซึ่งย่อมต้องอาศัยพลเมืองที่มีความรู้ความสามารถเป็นกำลังอันสำคัญ ฉะนั้นการพัฒนาคุณภาพของประชาชนจึงเป็นสิ่งจำเป็นยิ่งใหญ่มากในการพัฒนาประเทศในการพัฒนาประชาชนให้มีคุณภาพก็คือ การก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงลักษณะและพฤติกรรมให้ เป็นไปในทิศทางที่พึงประสงค์ ปลูกฝังความเป็นพลเมืองดี และสร้างนิสัยที่เอื้อต่อ การพัฒนาประเทศให้แก่ประชาชน (ดวงเดือน พันธุมนาวิน. 2520 : 1) สิ่งที่จะช่วยให้ เกิดการพัฒนาได้นั้นทำได้โดยการให้การศึกษากับประชาชน ซึ่งการศึกษานี้เป็น กระบวนการพัฒนาบุคคลให้เจริญงอกงามด้วยภูมิปัญญา ทักษะ จริยธรรม คุณธรรม และสุขภาพอนามัยตามศักยภาพที่ควรจะเป็น การศึกษาช่วยให้คนรู้จักตนเอง รู้จักชีวิต เข้าใจสังคม และสิ่งแวดล้อมมาใช้เป็นทักษะในการประกอบอาชีพได้ตามอัธยาศัย สามารถดำรงชีวิตอย่างผาสุกในสังคม (บรรจง ชูสกุลชาติ. 2529 : 31)

การจัดการเรียนการสอนในระดับประถมศึกษา เป็นการจัดที่มุ่งให้ผู้เรียนมี ความรู้ ความสามารถขั้นพื้นฐาน ให้คงสภาพอ่านออกเขียนได้ คิดคำนวณได้ ประกอบ อาชีพตามควรแก่วัย และสามารถดำรงตนเป็นพลเมืองดีในระบอบปกครองแบบ ประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข (กระทรวงศึกษาธิการ. 2525 : 8) การปกครองด้วยระบอบประชาธิปไตยนั้นเป็นที่ยอมรับกันว่าเป็นการปกครองที่ เหมาะสมกับสังคมไทยในการให้สิทธิเสรีภาพแก่ประชาชนได้ับทบัญญัติรัฐธรรมนูญ โดยเท่าเทียมกัน และเปิดโอกาสให้ประชาชนได้มีส่วนร่วมในการปกครองประเทศ (สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ. 2528 : 2) แต่ในระยะเวลาที่ ผ่านมานั้น เส้นทางของความเป็นประชาธิปไตยได้พบกับอุปสรรคนานัปการ

ซึ่งอาจมาจากปัญหาหลายประการที่เป็นอุปสรรคในการพัฒนาพลเมืองไทย คือ พื้นฐานทางการศึกษาของประชาชนส่วนใหญ่ยังไม่เพียงพอที่จะทำให้เข้าร่วมในกิจกรรมการเมือง การปกครอง ได้อย่างเหมาะสม และสถาบันการศึกษายังขาดการปลูกฝังอุดมการณ์ ความรู้ ความเข้าใจ ตลอดจนสร้างสรรค์บุคคลให้รู้จักสิทธิ หน้าที่ และให้มีคุณสมบัติที่สนับสนุนระบอบการปกครองประชาธิปไตยเท่าที่ควร (สวนา พรพัฒน์กุล. 2525 : 12) ประชาธิปไตยเป็นกระบวนการที่เกิดจากการเรียนรู้ และการปฏิบัติ การเริ่มต้นของการเรียนรู้และการฝึกฝน ต้องเริ่มต้นตั้งแต่ยังอยู่ในวัยเด็ก เพราะเป็นวัยที่สามารถซึมซับสิ่งที่ได้รับการสั่งสอน และอบรมได้โดยง่าย (สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ. 2528 ข : 12) ดังนั้นทางคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติจึงมีนโยบายจัดโครงการสนับสนุนกิจกรรมประชาธิปไตยในโรงเรียนประถมศึกษาขึ้น (สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ. 2528 : 14) และในปีการศึกษา 2531 สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ มีแนวคิดในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน เพื่อพัฒนาประชาธิปไตยในโรงเรียนโดยเน้นให้ครูผู้สอนจัดกิจกรรมการเรียนการสอนโดยใช้กระบวนการกลุ่มสอดแทรกเข้าไปในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนตามหลักสูตรทุกกลุ่มประสบการณ์ โดยควรฝึกฝนนักเรียนในเรื่องวิถีชีวิตประชาธิปไตยในห้องเรียน จนมีพฤติกรรมที่ต้องการเน้นพอสมควรแล้วจึงฝึกฝนเรื่องของระบบประชาธิปไตยต่อไป แต่จากการสรุปผล การติดตาม และประเมินผลการดำเนินงาน โครงการสนับสนุนกิจกรรมประชาธิปไตยในโรงเรียนแล้วทางสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติพบว่า ครูผู้สอนขาดการใช้สื่อการเรียนเพื่อกระตุ้นให้นักเรียนศึกษาค้นคว้าด้วยตัวเอง (กรมวิชาการ. 2532 : 9) และในการเรียนการสอนวิชาอื่นๆ นั้นยังชี้ได้ว่าครูผู้สอนส่วนใหญ่ไม่มีเวลาผลิตสื่อการเรียนการสอน (ลักขณา สมเชื้อ. 2523: บทคัดย่อ) และขาดการสร้างสื่อที่มีคุณภาพเพื่อจูงใจให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ (มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช. 2532 : 549-552) เนื่องจากสื่อการเรียนการสอนเป็นเครื่องมือสำคัญที่ช่วยให้การเรียนการสอนดำเนินไปได้ด้วยดีและมีประสิทธิภาพเป็นไปตามจุดประสงค์ที่ตั้งไว้ สื่อการเรียนการสอนมีความสำคัญต่อการเรียนการสอนดังนี้

1. ช่วยสร้างรากฐานที่เป็นรูปธรรมขึ้นในแนวความคิดของผู้เรียน
2. ทำให้ผู้เรียนมีความสนใจการเรียนรู้มากขึ้น

3. เป็นรากฐานในการพัฒนาการเรียนรู้ และช่วยความทรงจำอย่างถาวร ผู้เรียนนำประสบการณ์เดิมไปสัมพันธ์กับประสบการณ์ใหม่ ๆ ได้
4. ช่วยให้ข้อเท็จจริงแก่ผู้เรียน ช่วยกระตุ้นความสนใจใคร่รู้ และทำให้เกิดความต้องการจะทดลองหรือปฏิบัติตาม
5. ช่วยให้ผู้เรียนได้มีพัฒนาการด้านความรู้
6. ช่วยเสริมทักษะในการอ่านและเสริมสร้างความเข้าใจในความหมายของคำใหม่ ๆ มากขึ้น

(Edgar Dale. 1949 : 255)

ดังนั้นสื่อการเรียนการสอนจึงนับได้ว่า เป็นหัวใจสำคัญที่สุดของการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน การใช้สื่อการเรียนการสอนจึงมีความจำเป็นมาก ซึ่งในปัจจุบันมีผู้ผลิตและนำมาใช้มากขึ้น สนั่น ปัทมทิน กล่าวว่า ผู้สอนจำเป็นต้องพยายามหาช่องทางที่จะให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้และทักษะ สามารถทำอะไรได้จริง ๆ ตามความมุ่งหมายโดยรวดเร็วที่สุดและตรึงอยู่ในความทรงจำได้อย่างถาวร ในการสร้างเสริมความรู้และทักษะให้แก่ผู้เรียนนั้น ผู้สอนจะสร้างคำพูดเพียงอย่างเดียวย่อมไม่ได้ผล เป็นธรรมดาที่ผู้สอนจำเป็นต้องใช้สื่อการเรียนการสอนเข้าช่วยประกอบการสอนด้วย (สนั่น ปัทมทิน. 2505 : 101) สื่อที่ครูใช้และใกล้ชิดตัวเด็กมากที่สุดก็คือหนังสือเรียน ซึ่งเป็นสื่อประเภทสิ่งพิมพ์ อาจกล่าวได้ว่า เป็นสื่อที่ดีที่สุดในบรรดาสิ่งพิมพ์ทั้งหลายที่ใช้ประกอบการสอน ซึ่ง สาวิตรี เจริญกิจ ได้ให้ทรรศนะว่า โดยลักษณะที่แท้จริงหนังสือเรียนที่จัดเป็นวัสดุการอ่าน (Reading Materials) ที่สร้างขึ้นอย่างมีระบบ มีเป้าหมายที่ชัดเจน และความคิดต่าง ๆ ไปสู่ผู้เรียน ทำให้ผู้เรียนเกิดการพัฒนาสมรรถภาพได้ในสิ่งที่ศึกษา และก่อให้เกิดสติปัญญา การอ่านหนังสือเรียนจึงเป็นสิ่งที่ถูกกำหนดให้สำหรับผู้เรียน ดังนั้นหนังสือเรียนจึงนับได้ว่าเป็นสื่อที่มีผู้ใช้มากกว่าหนังสือแบบอื่น ๆ (สาวิตรี เจริญกิจ. 2524 : 1)

ในทรรศนะที่เกี่ยวกับสื่อประเภทหนังสือเรียนนี้ หทัย ดันหยง มีความเห็นว่า สื่อการเรียนเป็นสื่อหลักหรือเป็นแกนกลางของสื่อการเรียนการสอนอื่น ๆ หรืออีกนัยหนึ่งเราอาจจะถือว่า หนังสือเรียนเป็นสื่อแม่บทหรือเป็นแกนกลางของสื่อการเรียนการสอนอื่น ๆ หรืออีกนัยหนึ่งเราอาจจะถือว่าหนังสือเรียนเป็นสื่อแม่บทหรือ

สื่อพิมพ์เขียวของสิ่งอื่น ๆ ครูสามารถใช้หนังสือเรียนเป็นแหล่งวิชาเลือกสรรความคิดรวบยอดต่าง ๆ ในเนื้อหานำไปสร้างสื่อในหลาย ๆ ประเภท อีกทั้งใช้เป็นสื่อประกอบการสอนอ่านด้วย จึงนับว่าหนังสือเรียนมีส่วนพัฒนาทักษะการอ่านของเด็กนักเรียน ก่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้จักมาก ในการเขียนหรือผลิตหนังสือเรียนผู้เขียนหรือผู้ผลิต จะต้องมีความรู้ ความสามารถในการเขียนหรือการผลิตอย่างถ่องแท้ ต้องมีเทคนิคที่จะทำให้นักเรียนอ่านแล้วเข้าใจเนื้อเรื่องหรือประสบการณ์ด้วยอย่างถูกต้อง (หทัย ดันหยง. 2532 : 4)

จากปัญหาเกี่ยวกับการใช้สื่อของครูผู้สอนดังกล่าว ผู้วิจัยได้มีความสนใจศึกษาค้นคว้าเกี่ยวกับหนังสือเรียนแล้วให้ความสนใจเกี่ยวกับสื่อหนังสือเรียนเล่มเล็กเชิงวรรณกรรมที่สร้างขึ้น เพื่อสนองการเรียนรู้ตามความคิดรวบยอดจุดประสงค์ การเรียนรู้ย่อยที่หลักสูตรกำหนดไว้โดยตรง โดยเสริมพลังสื่อด้วยการสร้างเนื้อหา (Content) แก่นสาร (Theme) และข้อมูลหลักฐาน (Fact) ในลักษณะของการเสนอแบบ วรรณฐานหรือวรรณลักษณะ (Geme) ของหนังสือเรียนเล่มเล็กเชิงวรรณกรรมให้เข้าใจ ชูใจ ทำให้ผู้เรียนเกิดความสนใจ กระตือรือร้นในการเรียน และเกิดการเรียนรู้ได้ดี ยิ่งขึ้น โดยมีคุณลักษณะที่เหมาะสมกับเทคโนโลยี (Appropriate Technology) ที่เหมาะสมคือ

1. เป็นสิ่งที่มีจุดเน้น และชี้นำความคิดรวบยอด และจุดประสงค์การเรียนรู้ ได้อย่างชัดเจน
2. เป็นสิ่งที่มีลักษณะบูรณาการพอเหมาะกับการพัฒนาความคิดรวบยอดย่อย ตามช่วงความสนใจของเด็กวัยประถมศึกษา
3. เป็นสื่อที่สร้างขึ้นได้ง่าย ประหยัด มีขั้นตอนในการสร้างไม่ซับซ้อน
4. เป็นสื่อที่สามารถเสนอเนื้อหาได้ตามสภาพของท้องถิ่น
5. เป็นสื่อที่สามารถให้เนื้อหาประสบการณ์ด้วยอย่างแก่เด็กได้ตามจุดประสงค์

(หทัย ดันหยง. 2531 : 41-42)

จากเหตุผลดังกล่าวมาแล้วนั้น ผู้วิจัยจึงสนใจทำการทดลองเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต และทัศนคติต่อวิถีชีวิต ประชาธิปไตยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ที่เรียนด้วยสื่อหนังสือเรียนเล่มเล็ก

เชิงวรรณกรรมกับสื่อตามแผนการสอนปกติว่า จะสามารถช่วยพัฒนาให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและมีทัศนคติต่อวิถีชีวิตประชาธิปไตยแตกต่างกันหรือไม่

ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า

1. เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิตของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 โดยใช้สื่อหนังสือเรียนเล่มเล็กเชิงวรรณกรรมกับสื่อตามแผนการสอนปกติ
2. เพื่อเปรียบเทียบทัศนคติต่อวิถีชีวิตประชาธิปไตยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 โดยใช้สื่อหนังสือเรียนเล่มเล็กเชิงวรรณกรรมกับสื่อตามแผนการสอนปกติ

ความสำคัญของการศึกษาค้นคว้า

1. ผลของการวิจัยครั้งนี้ จะเป็นแนวทางปรับปรุงและพัฒนาสื่อในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่ช่วยให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนสูงขึ้น
2. ผลจากการวิจัยครั้งนี้ จะเป็นแนวทางปรับปรุงและพัฒนาสื่อในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนในโรงเรียนประถมศึกษา เพื่อพัฒนาทัศนคติต่อวิถีชีวิตประชาธิปไตยของนักเรียนให้สูงขึ้น

ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า

1. ประชากร
ประชากรที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ เป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2537 โรงเรียนวัดทองครักษ์ สำนักงานการประถมศึกษาอำเภอบางปลาม้า จังหวัดสุพรรณบุรี จำนวน 4 ห้องเรียน จำนวนนักเรียน 126 คน
2. กลุ่มตัวอย่าง
กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้เป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2537 โรงเรียนวัดทองครักษ์ สำนักงานการประถมศึกษาอำเภอบางปลาม้า จังหวัดสุพรรณบุรี โดยจับฉลากมา 2 ห้องเรียน จำนวนนักเรียน

66 คน แล้วทำการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) 2 กลุ่ม ๆ ละ 30 คน แล้วจับฉลากเป็นกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม

2.1 กลุ่มทดลอง สอนด้วยสื่อหนังสือเรียนเล่มเล็กเชิงวรรณกรรม

2.2 กลุ่มควบคุม สอนด้วยสื่อตามแผนการสอนปกติ

3. ระยะเวลาในการทดลอง

กลุ่มตัวอย่างแต่ละกลุ่มใช้เวลาทดลอง 45 คาบ คาบละ 20 นาที

สอนสัปดาห์ละ 3 ครั้ง ครั้งละ 3 คาบ

4. ตัวแปรที่ศึกษา

4.1 ตัวแปรอิสระ ได้แก่ ประเภทของสื่อ ซึ่งแบ่งออกเป็น 2 ชนิด คือ

4.1.1 สื่อหนังสือเรียนเล่มเล็กเชิงวรรณกรรม

4.1.2 สื่อตามแผนการสอนปกติ

4.2 ตัวแปรตาม

4.2.1 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต

4.2.2 ทักษะคิดต่อวิถีชีวิตประชาธิปไตย

5. เนื้อหาที่ใช้ในการสอน คือ เนื้อหาในกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 หน่วยที่ 2 เรื่องชีวิตในบ้าน

คำนิยามศัพท์เฉพาะ

1. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน กลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต หมายถึง ความสามารถของนักเรียนในการเรียนรู้เกี่ยวกับเนื้อหา กลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 หน่วยที่ 2 เรื่องชีวิตในบ้าน ซึ่งวัดได้จากแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น

2. วิถีชีวิตประชาธิปไตย หมายถึง การนำเอาหลักการแห่งประชาธิปไตย มาใช้ในชีวิตรประจำวัน ซึ่งประกอบด้วย

2.1 ด้านการยอมรับ หมายถึง การมีความเคารพผู้ฟังและผู้พูด การรู้จักเข้ารับบริการตามลำดับก่อน-หลังและการทำตามข้อตกลง

2.2 ด้านสามัคคีธรรม หมายถึง การร่วมกันทำงานกลุ่มจนสำเร็จตามที่ได้รับมอบหมาย

2.3 ด้านปัญญาธรรม หมายถึง การสามารถอธิบายเหตุผลในการตัดสินใจ แสดงความคิดเห็น พุจฉาโต้ตอบได้โดยไม่ว่าเหตุผลนั้นจะถูกหรือผิดก็ตาม

3. ทศนคติต่อวิถีชีวิตประชาธิปไตย หมายถึง ความรู้สึก หรือความคิดเห็น ของนักเรียนที่มีต่อวิถีชีวิตประชาธิปไตยในด้านการยอมรับ สามัคคีธรรม และ ปัญญาธรรม แบ่งเป็น 2 ลักษณะคือ

3.1 ทศนคติเชิงนิมานหรือเชิงบวก (Positive Attitude) หมายถึง ความรู้สึกหรือความคิดเห็นที่แสดงออกในลักษณะเห็นด้วย พอใจ

3.2 ทศนคติเชิงนิเสธหรือเชิงลบ (Negative Attitude) หมายถึง ความรู้สึก หรือความคิดเห็นที่แสดงออกในลักษณะ ไม่เห็นด้วย ไม่พอใจ

4. สื่อหนังสือเรียนเล่มเล็กเชิงวรรณกรรม หมายถึง หนังสือที่มีขนาดเล็กที่ นำมาใช้เป็นสื่อกลไกในกิจกรรมการเรียนการสอนด้วยวิธีสอนตามรูปแบบและขั้นตอน จากผลงานวิจัยการสร้างหนังสือเรียนเล่มเล็กเชิงวรรณกรรม เพื่อเป็นสื่อพัฒนาการอ่าน ในระดับประถมศึกษา ของ รศ.หทัย คันทอง (พ.ศ. 2532) เป็นหนังสือประเภทนิทานมี ภาพประกอบเป็นภาพการ์ตูนตัวละครมีพฤติกรรมแสดงให้เห็นภาพพจน์ของการนำเอา วิถีชีวิตประชาธิปไตยมาใช้ในชีวิตประจำวันตามเนื้อหากลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ ชีวิต หน่วยที่ 2 เรื่องชีวิตในบ้าน มีขนาด 32 หน้ายก สร้างโดยยึดหลักการเรียนรู้ที่ สนองความคิดรวบยอด จุดประสงค์รายย่อยของหลักสูตร ซึ่งได้จากการวิเคราะห์ ความสัมพันธ์ระหว่างเนื้อหาเรื่องชีวิตในบ้านกับการสอนวิถีชีวิตประชาธิปไตยตาม คู่มือครู ของกระทรวงศึกษาธิการ

5. สื่อตามแผนการสอนปกติ หมายถึง วัสดุ อุปกรณ์ และวิธีการต่าง ๆ ที่ใช้ ในกิจกรรมการเรียนการสอน ตามที่ระบุไว้ในแผนการสอน ซึ่งแผนการสอนนี้จัดทำขึ้น ตามแนวการสอนหลักสูตรประถมศึกษา พ.ศ.2521 (ฉบับปรับปรุง 2533) กลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต หน่วยที่ 2 เรื่องชีวิตในบ้าน ของชั้นประถมศึกษา ปีที่ 2 ได้แก่ นิทาน รูปภาพ วัตถุต้นแบบ แผนภูมิ หนังสืออ่านประกอบ หนังสือเรียน กลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องตามหัวข้อต่อไปนี้

1. เอกสารที่เกี่ยวข้อง

1.1 เอกสารที่เกี่ยวข้องกับหลักสูตรประถมศึกษา พ.ศ. 2521

(ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533)

1.2 เอกสารที่เกี่ยวข้องกับหลักสูตรกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต

1.3 เอกสารที่เกี่ยวข้องกับทัศนคติ

1.4 เอกสารที่เกี่ยวข้องกับวิถีชีวิตประชาธิปไตย

1.5 เอกสารที่เกี่ยวข้องกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

1.6 เอกสารที่เกี่ยวข้องกับหนังสือเรียนเล่มเล็กเชิงวรรณกรรม

2. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

2.1 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับทัศนคติ

2.2 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับวิถีชีวิตประชาธิปไตย

2.3 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

2.4 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับหนังสือเรียนเล่มเล็กเชิงวรรณกรรม

1. เอกสารที่เกี่ยวข้อง

1.1 เอกสารที่เกี่ยวข้องกับหลักสูตรประถมศึกษา พ.ศ.2521 (ฉบับปรับปรุง

พ.ศ. 2533)

หลักสูตร

หลักสูตรศึกษามีหลักการสำคัญดังนี้

1. เป็นการศึกษาขั้นพื้นฐานเพื่อปวงชน

2. เป็นการศึกษาที่มุ่งให้ผู้เรียนนำประสบการณ์ที่ได้จากการเรียนไปใช้ประโยชน์ในการดำรงชีวิต
3. เป็นการศึกษาที่มุ่งสร้างเอกภาพของชาติ โดยมีเป้าหมายร่วมกัน แต่ให้ท้องถิ่นมีโอกาสจัดหลักสูตรบางส่วนให้เหมาะสมกับสภาพและความต้องการได้

จุดมุ่งหมาย

การศึกษาระดับประถมศึกษาเป็นการศึกษาขั้นพื้นฐานที่มุ่งพัฒนาผู้เรียนให้สามารถพัฒนาคุณภาพชีวิตให้พร้อมที่จะทำประโยชน์ให้กับสังคมตามบทบาทและหน้าที่ของตนในฐานะพลเมืองดีตามระบอบประชาธิปไตยที่มีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข โดยให้ผู้เรียนมีความรู้และทักษะพื้นฐานในการดำรงชีวิต ทนต่อการเปลี่ยนแปลง มีสุขภาพสมบูรณ์ทั้งทางร่างกายและจิตใจ ทำงานเป็น และครองชีวิตอย่างสงบสุข

ในการจัดการศึกษาตามหลักสูตรนี้ จะต้องปลูกฝังให้ผู้เรียนมีคุณลักษณะดังต่อไปนี้

1. มีทักษะพื้นฐานในการเรียนรู้ คงสภาพอ่านออกเขียนได้และคิดคำนวณได้
2. มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับตนเอง ธรรมชาติแวดล้อมและการเปลี่ยนแปลงของสังคม
3. สามารถปฏิบัติตนในการรักษาสุขภาพอนามัยของตนเองและครอบครัว
4. สามารถวิเคราะห์สาเหตุและเสนอแนวทางแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นกับตนเองและครอบครัวได้อย่างมีเหตุผลด้วยทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์
5. มีความภูมิใจในความเป็นไทย มีนิสัยไม่เห็นแก่ตัว ไม่เอาเปรียบผู้อื่น และอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข
6. มีนิสัยรักการอ่านและใฝ่หาความรู้อยู่เสมอ
7. มีความรู้และทักษะพื้นฐานในการทำงาน มีนิสัยรักการทำงานและสามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นได้
8. มีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับสภาพและการเปลี่ยนแปลงของสังคมในบ้านและชุมชน สามารถปฏิบัติตนตามบทบาทและหน้าที่ในฐานะสมาชิกที่ดีของบ้านและ

ชุมชน ตลอดจนอนุรักษ์และพัฒนาสิ่งแวดล้อม ศิลปะ วัฒนธรรมในชุมชนรอบ ๆ บ้าน (กระทรวงศึกษาธิการ. 2533 : 5)

1.2 เอกสารที่เกี่ยวข้องกับหลักสูตรกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต

กลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิตเป็นกลุ่มการเรียนรู้ที่ต้องการให้ผู้เรียนได้เรียนรู้เกี่ยวกับมนุษย์และสิ่งแวดล้อมในด้านอนามัย ประชากร การเมือง การปกครอง ศาสนา วัฒนธรรม วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี สิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติ โดยมุ่งให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ถึงสภาพปัญหา กระบวนการแก้ปัญหาและสามารถนำประสบการณ์เหล่านี้ไปใช้เป็นประโยชน์ต่อการดำรงชีวิต จึงต้องปลูกฝังให้มีคุณลักษณะดังนี้

1. ให้มีความเข้าใจพื้นฐานและปฏิบัติตนให้ถูกต้องเกี่ยวกับสุขภาพอนามัยทางร่างกายและจิตใจทั้งส่วนบุคคลและส่วนรวม
2. มีความรู้และทักษะพื้นฐานเกี่ยวกับสังคมและธรรมชาติ มีนิสัยใฝ่หาความรู้ อยู่เสมอ เพื่อการดำรงชีวิตที่ดี
3. สามารถปรับตัวให้เข้ากับสิ่งแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลง
4. มีทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ สามารถนำความรู้ทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีมาใช้ให้เป็นประโยชน์ในชีวิตประจำวันได้
5. มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างมนุษย์กับสิ่งแวดล้อมทั้งที่เป็นธรรมชาติ เทคโนโลยี และทางสังคม
6. มีความเข้าใจเลื่อมใสในการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข
7. เข้าใจหลักของการอยู่ร่วมกันในสังคมโดยตระหนักในหน้าที่ ความรับผิดชอบ ปฏิบัติตามขอบเขตแห่งสิทธิเสรีภาพของตนเองและผู้อื่น
8. มีความภาคภูมิใจในความเป็นไทยและความเป็นเอกราชของชาติ

(กระทรวงศึกษาธิการ. 2533 : 29)

1.2.1 หลักสูตรกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 หน่วยที่ 2 เรื่องชีวิตในบ้าน ได้กำหนดกิจกรรมและจุดประสงค์ไว้ดังนี้

สังเกต รวบรวมข้อมูล เกี่ยวกับความสุขและไม่สุขของครอบครัวที่พบเห็นในชีวิตทั่ว ๆ ไป ปัญหาครอบครัว วิเคราะห์เหตุ อภิปราย จำแนกการปฏิบัติที่นำมาซึ่งความสุขภายในครอบครัว เน้นในเรื่องความรับผิดชอบตามบทบาทหน้าที่ของสมาชิกแต่ละคนในครอบครัว ผลกระทบที่มีต่อครอบครัวและสังคมโดยรวม สรุปเป็นหลักการปฏิบัติคนที่ค้นหาความสุขมาสู่ครอบครัว และผลกระทบที่มีต่อสังคมตามบทบาทหน้าที่ของตนแสดงความคิดเห็นและความรู้สึกต่อการต้องการความรักความอบอุ่นภายในครอบครัว วิเคราะห์ตนเอง ปฏิบัติตนเป็นสมาชิกที่ดีของครอบครัวปรับปรุงตน แก้ปัญหาและปรับตนได้ดี

เพื่อให้มีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับความสำคัญของการรับผิดชอบต่อสมาชิกในครอบครัว มีทักษะในการวิเคราะห์ จำแนก สรุปเป็นการกระทำที่ชอบด้วยเหตุผล สามารถคาดผลของการกระทำที่ดีและไม่ดีที่จะเกิดต่อตนเอง ครอบครัว และสังคม เห็นความสำคัญและความรับผิดชอบต่อครอบครัว เข้าใจตนเองและครอบครัว ชื่นชมและมีเจตคติที่ดีต่อครอบครัว ปฏิบัติตนและร่วมมือเพื่อป้องกันและแก้ปัญหาครอบครัว (กระทรวงศึกษาธิการ. 2533 : 42)

นอกจากนี้กระทรวงศึกษาธิการได้เสนอเนื้อหาเรื่องชีวิตในบ้าน ซึ่งได้จากการวิเคราะห์หลักสูตรกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ได้ดังนี้

ตาราง 1 แสดงการวิเคราะห์เนื้อหาในกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 หน่วยที่ 2 ชีวิตในบ้าน

เนื้อหา	วัตถุประสงค์	กิจกรรม	เวลา
1. สมาชิกและความสัมพันธ์ของสมาชิกในบ้าน	1. เพื่อให้มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างสมาชิกในบ้าน	1. รวบรวมความสัมพันธ์ของสมาชิกในบ้านที่มีต่อตนเอง	45 คาบ
2. บทบาทหน้าที่ ผลกระทบของการปฏิบัติต่อสมาชิกในบ้าน	2. วิเคราะห์ความสัมพันธ์และกำหนดเป็นหลักการ	2. จัดลำดับความสัมพันธ์ของสมาชิกในบ้านที่มีต่อตนเอง	
3. ข้อดี ข้อเสียของผลการปฏิบัติ	3. มีความชื่นชมและปฏิบัติตนเป็นสมาชิกที่ดีและลูกที่ดีของพ่อแม่	3. สังเกตบันทึกรวบรวมบทบาทหน้าที่ผลกระทบของการปฏิบัติต่อสมาชิกในบ้าน	
4. ข้อปฏิบัติที่ดีของตนต่อสมาชิกในบ้าน	4. รักครอบครัว มีเจตคติที่ถูกต้องในการดำรงชีวิตตามแบบครอบครัวไทย	4. จำแนกข้อดี ข้อเสีย ของผลการปฏิบัติ	
	5. ปฏิบัติตนตามบทบาทหน้าที่อย่างเหมาะสมและสม่ำเสมอด้วยความพอใจ	5. กำหนดข้อปฏิบัติของตนต่อสมาชิกในบ้านและปฏิบัติอย่างสม่ำเสมอ	

ตาราง 1 (ต่อ)

เนื้อหา	วัตถุประสงค์	กิจกรรม	เวลา
		6. รายงานความรู้สึกรู้สึกของ ตนต่อการปฏิบัติที่ดี	
		7. ปรับปรุงและเพิ่มพูนการ ปฏิบัติ	

1.3 เอกสารที่เกี่ยวข้องกับทัศนคติ

ความหมายของทัศนคติ

ทัศนคติเป็นสิ่งสำคัญมากในการที่จะให้บุคคลแสดงพฤติกรรมออกมา เพราะทัศนคติเป็นสภาพทางจิตใจที่มีต่อสิ่งหนึ่งสิ่งใด อันเนื่องมาจากประสบการณ์หรือความรู้ที่ได้รับ ถ้าผู้เรียนมีทัศนคติที่ดีก็จะยอมรับสิ่งนั้น แต่ถ้ามีทัศนคติที่ไม่ดีก็จะไม่ยอมรับสิ่งนั้น และจะไม่แสดงพฤติกรรมตอบสนองต่อสิ่งนั้นด้วย การสร้างบุคลิกภาพประชาธิปไตยให้กับผู้เรียนจึงต้องปลูกฝังทัศนคติที่ดีต่อบุคลิกภาพประชาธิปไตยเสียก่อน

ในการศึกษาเกี่ยวกับทัศนคติ ได้มีหลายท่านให้ความหมายไว้ดังนี้

เคนด์เลอร์ ได้กล่าวถึงความหมายของทัศนคติไว้ว่า คือภาวะความพร้อมของแต่ละบุคคลที่จะแสดงพฤติกรรมตอบสนองต่อสิ่งเร้าในสังคม หรือแนวโน้มจะแสดงพฤติกรรมต่อต้านหรือสนับสนุนสภาพการณ์บางอย่าง เช่น บุคคล สถาบัน หรือแนวคิดบางอย่าง (Kendler. 1974 : 671)

ครูช ให้ความหมายของทัศนคติไว้ว่า หมายถึง ความรู้สึกเอนเอียงของจิตใจ ที่มีต่อประสบการณ์ที่คนเราได้รับ และทัศนคติเป็นส่วนหนึ่งของบุคลิกภาพ (Gruze. 1974 : 187)

สมศักดิ์ สันธุระเวชญ์ กล่าวว่า ทัศนคติ หมายถึง ท่าที ความคิดเห็น ความรู้สึกเอนเอียงทางจิตใจของบุคคลที่มีต่อสิ่งหนึ่งสิ่งใดภายหลังจากการที่บุคคลได้มี ประสบการณ์ในสิ่งนั้น พฤติกรรมเช่นนี้อาจจะไม่สามารถวัดได้โดยตรง แต่สามารถ สังเกตและวัดได้จากพฤติกรรมที่บุคคลแสดงออกต่อสิ่งนั้น โดยอาจแสดงออกให้เห็น ในลักษณะของความเชื่อ ท่าทาง ความคิดเห็น ซึ่งแบ่งได้เป็น 3 ลักษณะ คือ

1. ทัศนคติเชิงนิมาน (Positive Attitude) เป็นการแสดงออกในลักษณะของความพึงพอใจ เห็นด้วย ชอบ สนับสนุน ปฏิบัติตามด้วยความเต็มใจ
 2. ทัศนคติเชิงนิเสธ (Negative Attitude) เป็นการแสดงออกในลักษณะตรงกันข้ามกับทัศนคติเชิงนิมาน เช่น ไม่พึงพอใจ ไม่เห็นด้วย ไม่ยินดี ไม่ร่วมมือ
 3. ทัศนคติที่เป็นกลาง (Neutral Attitude) เป็นการแสดงออกในลักษณะที่ไม่เป็นทั้งทัศนคติเชิงนิมานและทัศนคติเชิงนิเสธ แต่อยู่ระหว่างกลางไม่เข้าข้างใดข้างหนึ่ง เช่น รู้สึกเฉย ๆ ไม่ถึงกับชอบหรือเกลียด
- (สมศักดิ์ สันธุระเวชญ์. 2522 : 11)

จากความคิดเห็นของบุคคลต่าง ๆ ที่ได้ให้ความหมายของคำว่า “ทัศนคติ” ดังกล่าวพอสรุปได้ว่า หมายถึง ความรู้สึกของบุคคลที่มีต่อสิ่งต่าง ๆ อันเป็นผลเนื่องมาจากการเรียนรู้ ประสบการณ์ และเน้นสิ่งกระตุ้นให้บุคคลแสดงพฤติกรรม หรือ แนวโน้มที่จะตอบสนองสิ่งเร้านั้น ๆ ไปในทิศทางใดทิศทางหนึ่ง อาจจะเป็นไปในทางสนับสนุน เห็นด้วย ไม่เห็นด้วย หรืออยู่ระหว่างกลางไม่เอนเอียงไปทางใดทางหนึ่ง การที่บุคคลจะเกิดทัศนคติได้นั้นมีสาเหตุหลายประการดังเช่น กาญจนา คำสุวรรณ และ นิตยา เสาร์มณี ได้กล่าวไว้ดังนี้

สาเหตุการเกิดทัศนคติ

กาญจนา คำสุวรรณ และนิตยา เสาร์มณี ได้กล่าวว่าทัศนคติเกิดจากสาเหตุเหล่านี้

1. การอบรมเลี้ยงดู เด็กที่เกิดในครอบครัวที่นับถือศาสนาพุทธก็จะมี ความเลื่อมใสในศาสนาพุทธไปด้วย ทั้งนี้เนื่องจากได้พบเห็น ได้ปฏิบัติทางด้าน พุทธศาสนาอยู่ทุกวัน
2. จากประสบการณ์ส่วนตัว คนที่เคยถูกสุนัขกัดย่อมมีทัศนคติที่ไม่ดีต่อ สุนัขมากกว่าคนทั่วไป
3. จากเหตุการณ์ที่ประทับใจ ซึ่งมักจะเป็นประสบการณ์เพียงครั้งเดียว
4. การรับเอาทัศนคติเดิมของผู้อื่นที่มีอยู่แล้วมาเป็นทัศนคติของเรา เช่น เมื่อ เราเข้าไปเป็นนักศึกษาใหม่ของมหาวิทยาลัย เราก็มักรับทัศนคติต่าง ๆ จากนักศึกษาเก่า
5. เกิดจากบุคลิกภาพของแต่ละบุคคล เช่น บางคนที่มีมองโลกในแง่ร้าย ก็มี แนวโน้มที่จะมีทัศนคติที่ไม่ดีต่อสิ่งอื่น ๆ
6. เกิดจากอิทธิพลของสื่อมวลชน สื่อมวลชนเป็นแหล่งที่ให้ข้อมูลที่จะ ก่อให้เกิดความเข้าใจและอารมณ์
7. ความต้องการที่จะให้สมปรารถนา ทำให้เราเกิดทัศนคติต่อสิ่งอื่น ๆ เช่น คนไข้ มีทัศนคติที่ดีต่อหมอเพราะหมอเป็นผู้รักษาโรคของเขาให้หายได้
(กาญจนา คำสุวรรณ และนิตยา เสาร์มณี. 2524 : 234)

องค์ประกอบของทัศนคติ

เชดสคัลด์ โฆวาสินธุ์ กล่าวว่าองค์ประกอบของทัศนคติมี 3 ด้าน คือ

1. ด้านความรู้สึก (Affective Component) เป็นองค์ประกอบทางด้าน ความรู้สึก หรืออารมณ์ของบุคคลที่มีต่อสิ่งต่าง ๆ ว่าเป็นเช่นไร เช่น สิ่งนี้ดี ไม่ดี เห็นด้วย ไม่เห็นด้วย ชอบ ไม่ชอบ
2. ด้านความคิด (Cognitive Component) เป็นองค์ประกอบทางด้านความรู้ ความเข้าใจของบุคคลที่มีต่อสิ่งต่าง ๆ
3. ด้านการปฏิบัติ (Action Component) เป็นองค์ประกอบทางด้าน ความพร้อม หรือความโน้มเอียงที่บุคคลจะประพฤติปฏิบัติหรือตอบสนองต่อสิ่งต่าง ๆ
(เชดสคัลด์ โฆวาสินธุ์. 2520 : 40)

การเปลี่ยนแปลงทัศนคติ

ทัศนคติเป็นสิ่งที่เปลี่ยนแปลงได้ แผนกจิตวิทยา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เสนอวิธีการอันอาจจะทำให้ทัศนคติเปลี่ยนแปลงได้ดังนี้ คือ

1. โดยการจัดประสบการณ์ให้ใหม่ คนที่มีทัศนคติที่ไม่ดีต่อคนอีสาน คือคิดว่าเป็นคนเกียจคร้าน นอกจากทำมาแล้วก็ไม่ทำอะไรเลยจึงทำให้ยากจนตลอดไป ทำให้คิดว่าไม่กระตือรือร้นที่จะช่วยตนเอง ถ้าคน ๆ นั้นได้ไปคลุกคลีกับคนอีสาน ไปพบสภาพการณ์ที่แท้จริง เช่น ไม่มีน้ำใช้ แม้แต่จะดื่มก็ไม่ค่อยจะมี ทำการเพาะปลูก ไม่ได้เฉพาะในฤดูฝนเท่านั้น ต้องช่วยตัวเองทุกอย่างแม้แต่เสื้อผ้าและอาหารการกิน ก็ตามล้วนจัดหาตนเองทั้งสิ้น ฯลฯ ทัศนคติของคน ๆ นั้นต่อชาวอีสานอาจเปลี่ยนแปลงไปในทางที่ดี มีความเข้าใจและเห็นใจชาวอีสานมากขึ้น

2. โดยให้ข้อเท็จจริงที่ถูกต้อง เด็กที่มีทัศนคติที่ไม่ดีต่อการเรียน เพราะเห็นว่าไม่เป็นประโยชน์ ตัวเองต้องถูกครูหรือผู้ปกครองคอยบังคับให้เรียน ให้ทำการบ้านจึงเกิดความเบื่อหน่าย ดังนี้ทัศนคติของเด็กอาจเปลี่ยนไปได้ ถ้าเด็กเข้าใจถึงประโยชน์ของการเรียนที่ครูชี้แจง โคลาดารี , เอลสัน และฟินิส (แผนกจิตวิทยา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. 2513 : 170 ; อ้างอิงมาจาก Coladarie, Elson & Finis. n.d) พบว่า บุคคลที่มีชื่อเสียงในสังคมจะมีอิทธิพลต่อการเปลี่ยนแปลงทัศนคติของคนมากกว่าคนที่ไม่ค่อยมีชื่อเสียง เขาทดลองโดยนำเทปที่อัดคำพูดของบุคคลคนเดียวกันไปให้นักเรียนชั้นมัธยมศึกษา 2 กลุ่มฟัง โดยบอกกลุ่มแรกว่าเสียงที่ได้ฟังนั้นเป็นเสียงของอธิการบดีมหาวิทยาลัยแห่งหนึ่ง ซึ่งมีชื่อเสียงและเป็นที่รู้จักดี สำหรับอีกกลุ่มหนึ่งบอกว่า เสียงที่ได้ฟังเป็นเสียงของสมาชิกสมาคมครู ผู้ปกครอง แล้วให้เด็กทั้งสองกลุ่มรายงานความเข้าใจข้อความที่ได้ฟัง ปรากฏว่ากลุ่มแรกเข้าใจเรื่องราวได้ดีกว่ากลุ่มที่สอง แสดงว่าคนที่มีชื่อเสียงจะทำอะไรจะพูดเรื่องอะไรคนก็พยายามฟัง และพยายามทำความเข้าใจมากกว่าคนที่ไม่มีความมีชื่อเสียง

3. โดยการเร้าให้เกิดอารมณ์กลัว ถ้าต้องการไม่ให้เด็กรับประทานท็อฟฟี่หารูปคนกำลังถอนฟัน หรือคนฟันหลอมาให้เด็กดู หรือนำเด็กไปดูจริง ๆ ที่ร้านหมอยุติเด็กจะเกิดความกลัว เราก็บอกเด็กว่า นั่นเป็นผลของการรับประทานท็อฟฟี่ เด็กอาจจะไม่ยอมรับประทานท็อฟฟี่อีก นั่นคือ เด็กได้เปลี่ยนทัศนคติไปจากเดิมแล้ว

(ซูชีพ อ่อน โลกสูง. 2522 : 111)

การวัดทัศนคติ

ข้อตกลงเบื้องต้นในการวัดทัศนคติ เชดส์คีย์ โฆวาสินธุ์ ได้กล่าวไว้ว่า การวัดทัศนคตินั้นจะมีข้อตกลงดังนี้

1.1 การศึกษาความคิดเห็นหรือความรู้สึกของบุคคลที่มีลักษณะคงเส้นคงวา หรืออย่างน้อยเป็นความคิดเห็นหรือความรู้สึกที่จะไม่เปลี่ยนแปลงในช่วงเวลาหนึ่ง

1.2 ทัศนคติเป็นสิ่งที่ไม่สามารถวัดได้โดยตรง ฉะนั้นการวัดทัศนคติจึงเป็นการวัดทางอ้อมจากแนวโน้มของบุคคลที่จะแสดงออก หรือประพฤติปฏิบัติอย่างมีระเบียบแบบแผนที่สุดที่ ไม่ใช่พฤติกรรมโดยตรงของมนุษย์

1.3 การศึกษาทัศนคติของบุคคลนั้น ไม่ใช่เป็นการศึกษาแต่เฉพาะทิศทางทัศนคติของบุคคลเท่านั้น แต่ต้องศึกษาถึงระดับความมาก-น้อย หรือความเข้มของทัศนคตินั้น ๆ ด้วย (เชดส์คีย์ โฆวาสินธุ์. 2520 : 41)

สำหรับการวัดทัศนคตินั้นทำได้โดยวิธีต่าง ๆ คือ

1. ใช้แบบสอบถามหรือแบบทดสอบ เป็นแบบทดสอบวัดความรู้สึกต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่งโดยอาศัยกฎเกณฑ์ มีอยู่หลายวิธี เช่น วิธีของเทอร์สโตน (Thurstone' Method) วิธีของลิเกิร์ต (Likert)

2. วิธีสังเกตและสัมภาษณ์ โดยกำหนดหัวข้อที่จะถามหรือสัมภาษณ์เกี่ยวกับสิ่งที่ถามไว้ก่อนแล้วไปทำการสังเกตหรือสัมภาษณ์เกี่ยวกับสิ่งที่ถาม ทำให้สามารถทราบทัศนคติของบุคคลได้

(ชูชีพ อ่อน โลกสูง. 2522 : 113)

จากเอกสารที่เกี่ยวข้องกับทัศนคติ ทั้งในด้านความหมาย สาเหตุการเกิดทัศนคติ องค์ประกอบ การเปลี่ยนแปลงและการวัดทัศนคติจะเห็นได้ว่าทัศนคติเป็นความคิดเห็น ความรู้สึกของบุคคลที่มีต่อสิ่งต่าง ๆ ที่ได้มีประสบการณ์ เกิดการเรียนรู้เกี่ยวกับสิ่งนั้น เมื่อเกิดทัศนคติแล้วคาดว่าบุคคลนั้นจะเกิดพฤติกรรม หรือแสดงพฤติกรรมออกมา ทัศนคติเป็นสิ่งที่สามารถเปลี่ยนแปลงได้โดยการจัดประสบการณ์ให้กับบุคคลนั้นตามความเหมาะสม และมีวิธีการวัดได้หลายรูปแบบ

ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนในโรงเรียน ควรจัดประสบการณ์ให้กับ

ผู้เรียนหลาย ๆ รูปแบบที่เหมาะสมเพื่อปลูกฝังให้นักเรียนเกิดทัศนคติต่อวิชาที่เรียนในทางบวก เพื่อให้ นักเรียนสนใจ ชอบ ตั้งใจเรียนวิชานั้นๆ ซึ่งจะส่งผลให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น เพื่อผู้เรียนประสบผลสำเร็จในการเรียน ที่ทำให้มีทัศนคติที่ดีต่อการเรียนด้วย ในการปลูกฝังวิถีชีวิตประชาธิปไตยของนักเรียนก็เช่นเดียวกัน ควรจัดกิจกรรมให้นักเรียนเกิดทัศนคติที่ดีต่อการเรียน การฝึกฝน แล้วคาดว่าต่อไปผู้เรียนจะได้แสดงพฤติกรรมที่ดีเกี่ยวกับวิถีชีวิตประชาธิปไตยต่อไป

1.4 เอกสารที่เกี่ยวข้องกับวิถีชีวิตประชาธิปไตย

วิถีชีวิตประชาธิปไตย

ประชาธิปไตยมิได้เป็นรูปแบบการปกครองแต่เพียงอย่างเดียว แต่เป็นหลักการสำคัญ ค่านิยม และทัศนคติของบุคคลในสังคมด้วยที่เรียกว่า ประชาธิปไตย ในฐานะที่เป็นวิถีทางแห่งชีวิตประจำวัน (Democracy as a way of life) เป็นการนำเอาหลักการประชาธิปไตยมาใช้ในชีวิตประจำวันจนเป็นนิสัยในชีวิต หรือวิถีแห่งชีวิต (a way of life) ซึ่งมีลักษณะตามความหมายของนักรัฐศาสตร์และนักการศึกษาต่าง ๆ ดังนี้

สุขุม นวลสกุล และคนอื่น ๆ เห็นว่าวิถีชีวิตประชาธิปไตยควรมีหลักการ ดังนี้ คือ

1. เคารพเหตุผลมากกว่าบุคคล ไม่ศรัทธาบุคคลใดถึงขั้นบูชาบุคคลยอมรับว่าคนทุกคนมีสติปัญญาและเหตุผลในวงจำกัด อาจจะเป็นทักษะที่ถูกต้องในเรื่องหนึ่งและไม่ถูกต้องในอีกเรื่องหนึ่งก็ได้ ไม่เคร่งครัดในระบบอาวุโส รับฟังความคิดเห็นของทุกฝ่ายเพื่อค้นหาเหตุผลและความถูกต้องที่แท้จริง
2. รู้จักการประนีประนอม (Compromise) ยอมรับความคิดเห็นของผู้อื่น ไม่ดึงดันแต่ของตน รู้จักประนีประนอม คือ ยอมรับการแก้ไขปัญหาคความขัดแย้งโดยสันติวิธี
3. มีระเบียบวินัย ปฏิบัติตามกฎหมายบ้านเมือง ทำให้กฎหมายศักดิ์สิทธิ์ มีเสรีภาพอยู่ภายใต้ขอบเขตของกฎหมาย

4. มีความรับผิดชอบต่อส่วนรวม (Public spirit) ประพฤติตนเป็นพลเมืองดี
รักษาสาธารณสมบัติ

(สุพม นवलสกุล. 2523 : 23-25)

ชัยอนันต์ สมุทวณิช เห็นว่า วิธีประชาธิปไตย ได้แก่

1. การมีใจกว้าง พิจารณาปัญหาต่าง ๆ ด้วยวิจาร์ณญาณ
2. อาศัยการพูดคุยแลกเปลี่ยนความคิดเห็นร่วมกันก่อนตัดสินใจ
3. รู้จักประนีประนอม ไม่ใช้ความรุนแรงในการแก้ไขปัญหา
4. มีขันติธรรม อดทนรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่นที่แตกต่างไปจากตน
5. เคารพในสิทธิเสรีภาพของผู้อื่น ตลอดจนยอมรับความเสมอภาคของ

บุคคล

(ชัยอนันต์ สมุทวณิช. 2523 : 22-23)

จรรยา สุภาพ ได้แยกวิถีชีวิตประชาธิปไตยออกเป็น 14 ประการ ดังนี้

1. การใช้เหตุผลด้วยการทดลองหรือการทดสอบจากสภาพความเป็นจริง
หมายถึง การเปิดโอกาสให้แสดงความคิดเห็น

2. ให้ความสำคัญแก่บุคคล
3. เชื่อมั่นว่ารัฐเป็นเพียงเครื่องมือเท่านั้น กล่าวคือ รัฐเป็นเครื่องช่วยเหลือ

มนุษย์

4. ถือหลักของความสมัครใจ ไม่มีการบังคับ ช่วยให้เกิดการรวมกลุ่ม
5. มีกฎหมายสูงสุดเหนือกฎหมายของรัฐ เน้นความสำนึกถูกต้องและ

หลักของเหตุผล

6. ให้ความสำคัญในเรื่องวิธีการ หลักกฎหมายและกระบวนการยุติธรรม
7. เชื่อมมั่นในหลักของการอภิปรายและยินยอมโดยการแสดงความคิดเห็น

อย่างมีเหตุผล

8. มีน้ำใจประชาธิปไตยและจิตใจกว้างขวาง
9. สำนึกในคุณค่าและศักดิ์ศรีของบุคคล โดยถือว่าคนเราเท่าเทียมกัน
10. เคารพกฎเกณฑ์และกติกาของการปกครองแบบประชาธิปไตย นั่นคือ

การเคารพเสียงข้างมาก

11. สนใจที่จะมีส่วนร่วมในการปกครองตนเอง

12. เป็นพลเมืองดี
 13. มองโลกในทางที่ดีและคิดเห็นในแง่ดี
 14. รู้จักใช้เหตุผลทั้งการคิด วิพากษ์วิจารณ์และปฏิบัติ ซึ่งจะก่อให้เกิดการกระทำในทางสร้างสรรค์
- (จรูญ สุภาพ. 2528 : 35-41)

สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติได้ทำการวิเคราะห์ความหมายของวิถีชีวิตประชาธิปไตย เพื่อให้เหมาะสมกับจิตวิทยาพัฒนาการของนักเรียนระดับประถมศึกษา เห็นว่าพฤติกรรมประชาธิปไตยของนักเรียนระดับประถมศึกษาควรประกอบด้วยคุณลักษณะดังนี้

1. การวธรรม มีพฤติกรรมที่แสดงออกดังนี้

1.1 เคารพในสถาบันพระมหากษัตริย์ ได้แก่ การเคารพเทอดทูนสถาบันพระมหากษัตริย์ในทุกโอกาส การร่วมกิจกรรมต่าง ๆ ที่จัดเพื่อแสดงความจงรักภักดีต่อสถาบันพระมหากษัตริย์ในโอกาสวันต่าง ๆ การปฏิบัติต่อสัญลักษณ์ที่แสดงถึงสถาบันพระมหากษัตริย์ เช่น ธงชาติ พระบรมสาทิสลักษณ์ เพลงสรรเสริญพระบารมี ด้วยความเคารพ เมื่อได้ยินหรือเห็นบุคคลใดแสดงกิริยา วาจา หรือมีการกระทำอันไม่สมควรต่อสถาบันพระมหากษัตริย์ ต้องกล่าวตักเตือนและห้ามไม่ให้ปฏิบัติเช่นนั้นอีก

1.2 เคารพซึ่งกันและกันทางกาย ได้แก่ การแสดงความเคารพซึ่งกันและกัน เช่น การทักทาย การให้เกียรติแก่ผู้อื่น การแสดงความเคารพแก่บุคคลซึ่งอาวุโสกว่า การให้การต้อนรับแก่บุคคล และการแสดงความเอื้อเฟื้อซึ่งกันและกัน

1.3 เคารพกันทางวาจา ได้แก่ การรู้จักพูดจาให้เหมาะสมกับกาลเทศะ ใช้คำพูดเหมาะสมตามฐานะของบุคคล พูดจาสุภาพไม่ก้าวร้าวต่อเสียด ไม่พูดในสิ่งที่จะทำให้ผู้อื่นเกิดความเดือดร้อน ไม่นำความลับของบุคคลไปเปิดเผย และไม่พูดนินทาหรือโกหกหลอกลวง

1.4 เคารพในสิทธิของผู้อื่น ได้แก่ การไม่ล่วงละเมิดสิทธิของผู้อื่นทั้งทางกายและวาจา รู้จักเคารพในสิทธิของคนที่มาก่อนหลัง เคารพในความเป็นเจ้าของสิ่งของเครื่องใช้ และต้องรู้จักขออนุญาตเมื่อล่วงล้ำเข้าไปในที่อยู่อาศัยของบุคคลอื่น

1.5 เคารพในความคิดเห็นของผู้อื่น ได้แก่ การยอมรับฟังความคิดเห็นของบุคคลอื่น เมื่อมีผู้พูดเสนอความคิดเห็นควรฟังด้วยความตั้งใจและใคร่ครวญด้วย

วิจารณ์ญาณ หากเห็นว่าเป็นการเสนอแนวคิดที่ดีมีประโยชน์มากกว่าความคิดเห็นของตนเองก็ควรยอมรับและปฏิบัติตาม

1.6 เคารพในกฎ ระเบียบของสังคม ได้แก่ การยึดมั่นในกรอบระเบียบของสังคม เช่น วัฒนธรรมประเพณี กฎเกณฑ์ทางสังคมและกฎหมายของประเทศ

1.7 มีเสรีภาพและใช้เสรีภาพในขอบเขตของกฎหมายหมายและขนบธรรมเนียมประเพณี

2. สามัคคีธรรม มีพฤติกรรมที่แสดงออก ดังนี้

2.1 การรู้จักประสานประโยชน์ของส่วนรวมหรือของชาติเป็นที่ตั้ง ได้แก่ การทำงานร่วมกันอย่างสันติวิธีรู้จักประนีประนอม โดยคำนึงถึงประโยชน์ที่จะเกิดขึ้นแก่ส่วนรวมเป็นใหญ่ มีการเสียสละความสุขส่วนตนหรือหมู่คณะเพื่อประโยชน์ของส่วนรวมหรือของชาติ

2.2 ร่วมมือกันในการทำงาน หรือทำกิจกรรมอย่างหนึ่งอย่างใดร่วมกัน โดยมีบุคคลผู้ร่วมงานตั้งแต่ 2 คนขึ้นไป ในการทำงานร่วมกันนี้จะต้องมีการวางแผนในการทำงานร่วมกัน คิดร่วมกัน และทำร่วมกัน เมื่อถึงขั้นตอนของการทำงานก็จะช่วยเหลือกันอย่างตั้งใจจริงจัง ไม่หลีกเลี่ยงหรือทำแบบเอาเปรียบผู้อื่น

2.3 เห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวม

2.4 รับผิดชอบต่อหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายจากส่วนรวม และหน้าที่ต่อสังคม

2.5 ความเป็นน้ำหนึ่งใจเดียวกันของคนในกลุ่ม ในหน่วยงานและในสังคม

3. ปัญญาธรรม มีพฤติกรรมที่แสดงออกดังนี้

3.1 การไม่ถือตนเป็นใหญ่ คือ การรู้จักรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น และปฏิบัติตามมติของเสียงส่วนมากในที่ประชุม หรือในการทำงานต่าง ๆ และการรู้จักเป็นผู้นำ

3.2 เน้นการใช้ปัญญา ใช้เหตุผลและความถูกต้องในการตัดสินใจ ใช้เสียงข้างมากในการตัดสินใจปัญหาเสมอไป

3.3 เมื่อมีปัญหาใดเกิดขึ้น หรือเมื่อมีเรื่องที่จะต้องตัดสินใจ ทุกคนต้องร่วมกันคิดและช่วยกันตัดสินใจโดยใช้เหตุผล

3.4 ในกรณีที่มีปัญหาโต้แย้งในหมู่คณะ จะต้องพยายามอภิปรายจนกระทั่งสามารถชักจูงให้ทุกคนเห็นคล้อยตาม เมื่อเกิดกรณีต่างก็มีเหตุผลที่ดีด้วยกันและไม่อาจชักจูงให้กลุ่มหันไปทางใดทางหนึ่งได้เท่านั้น จึงจะใช้วิธีการออกเสียง (สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ. 2528 ข : 33-35)

จากความหมายและพฤติกรรมที่แสดงออกถึงการมีวิถีชีวิตประชาธิปไตยตามความคิดเห็นของนักการศึกษา จะเห็นว่าพฤติกรรมที่ชี้บ่งถึงการมีวิถีชีวิตประชาธิปไตยนั้นประกอบด้วย

1. ด้านการยอมรับ
2. ด้านสามัคคีธรรม
3. ด้านปัญญาธรรม

นักเรียนระดับประถมศึกษา ที่จะมีพฤติกรรมที่แสดงออกถึงการมีวิถีชีวิตประชาธิปไตยขึ้นได้นั้น ต้องได้รับการฝึกฝนหรือได้ร่วมกิจกรรมการเรียนการสอนที่จัดขึ้นเพื่อส่งเสริมพัฒนาพฤติกรรมวิถีชีวิตประชาธิปไตยอย่างสม่ำเสมอ ซึ่งวิธีการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่เอื้อต่อการพัฒนาวิถีชีวิตประชาธิปไตยนั้นจัดได้หลายวิธี

การจัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมวิถีชีวิตประชาธิปไตย

การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่ทำกันอยู่โดยทั่วไปนั้นใช้วิธีการหลาย ๆ วิธี เช่น การบรรยาย สาธิต แสดงบทบาทสมมติ ฯลฯ ไม่ว่าจะจัดกิจกรรมอย่างไรก็ตามความมุ่งหมายสำคัญ คือ ต้องการให้นักเรียนมีความรู้ความเข้าใจในเนื้อหาสาระที่เรียนเป็นสำคัญ แต่ถ้าหากปรับปรุงกระบวนการเรียนการสอนโดยการใช้กระบวนการกลุ่มเป็นกระบวนการเรียนการสอนจะช่วยสร้างเสริมคุณลักษณะต่าง ๆ เพิ่มขึ้นอีกหลายประการ และในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน เพื่อส่งเสริมวิถีชีวิตประชาธิปไตยนั้นไม่ได้แยกสอนเนื้อหาเกี่ยวกับการระบอบ สามัคคีธรรม และปัญญาธรรมแต่เพียงอย่างเดียว แต่ควรจัดสอนสอดแทรกหรือให้ความสัมพันธ์กับเนื้อหาวิชาประสบการณ์กลุ่มต่าง ๆ โดยขั้นต้นนั้นครูผู้สอนควรจัดให้มีกิจกรรมการเรียนการสอนที่ส่งเสริมพฤติกรรมวิถีประชาธิปไตยในห้องเรียนก่อนต่อไปจึงจัดกิจกรรมที่ส่งเสริม ฝึกฝนในเรื่องระบบประชาธิปไตยและการเผยแพร่ประชาธิปไตยต่อไป

กระบวนการกลุ่มเพื่อส่งเสริมวิถีชีวิตประชาธิปไตยนี้มีลักษณะเฉพาะ เนื่องจากเป็นกลุ่มที่สนใจจัดตั้งขึ้นเพื่อใช้ในการกิจกรรมการเรียนการสอนอย่างหนึ่ง และเป็นกลุ่มที่โรงเรียนส่งเสริมให้นักเรียนรวมตัวกันเพื่อปฏิบัติกิจกรรมต่าง ๆ ในโรงเรียน อีกอย่างหนึ่ง

1. กลุ่มเพื่อกิจกรรมการเรียนการสอน หมายถึง กลุ่มของนักเรียนที่ครูจัดขึ้น เพื่อใช้เป็นกระบวนการในการจัดพิจารณาการเรียนการสอนในห้องเรียน โดยแบ่งออกเป็นกลุ่ม ๆ ประมาณ 4-6 กลุ่ม แต่ละกลุ่มมีสมาชิกประมาณ 5-8 คน เพื่อให้รวมกลุ่มกันทำกิจกรรมตามเนื้อหาในแผนการสอนแต่ละเรื่อง เมื่อเรียนจบเรื่องหนึ่ง หรือแผนการสอนหนึ่งก็สลายตัวไปแล้วจัดกลุ่มใหม่เมื่อเรียนเนื้อหาต่อไป ระยะเวลาในการรวมกลุ่มนั้นขึ้นอยู่กับกิจกรรม เนื้อหา หรือแต่ละแผนการสอน

2. กลุ่มเพื่อการจัดกิจกรรมของโรงเรียน หมายถึง กลุ่มที่โรงเรียนส่งเสริมให้นักเรียนรวมตัวกันเองเพื่อจัดกิจกรรมในโรงเรียน เช่น ชมรมกีฬา กิจกรรมสหกรณ์ ร้านค้าโรงเรียน ซึ่งมีสมาชิกไม่จำกัดจำนวนและระยะเวลาในการรวมกลุ่มนั้น อาจจะเป็นเวลานานถึง 1 ปี หรือนานมากกว่านั้นก็ได้

สำหรับพฤติกรรมที่ชี้นำวิถีชีวิตประชาธิปไตยของนักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 คณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ได้กำหนดไว้ดังนี้

ตาราง 2 แสดงพฤติกรรมที่บ่งชี้วิถีชีวิตประชาธิปไตย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2

พฤติกรรมที่ชี้บ่ง	ขอบเขตที่ต้องการวัด
การรวบรวม	
1. เข้าแถวรับสิ่งของหรือรับบริการตามลำดับก่อน-หลัง	1. เมื่อมีการแจกสิ่งของแก่นักเรียนเป็นจำนวนมาก หรือเมื่อนักเรียนจะต้องรับบริการต่าง ๆ ในโรงเรียนพร้อมกัน นักเรียนต้องเข้าแถวรับสิ่งของหรือใช้บริการตามลำดับก่อน-หลัง
2. เคารพผู้ฟังและผู้พูด	1. ตั้งใจฟังในขณะที่ผู้อื่นกำลังพูด 2. ยกมือขออนุญาตประธานหรือผู้ที่กำลังพูดอยู่ทุกครั้งก่อนที่จะพูด 3. พูดจาสุภาพชัดเจน น้ำเสียงสุภาพ เรียบร้อย
3. ปฏิบัติตามข้อตกลง	1. ปฏิบัติตามข้อตกลงของกลุ่ม ทั้งในและนอกห้องเรียน นอกเหนือจากกฎระเบียบของโรงเรียน
สามัคคีธรรม	
1. ช่วยกันทำงานของกลุ่มตามที่ได้รับมอบหมายจนสำเร็จ	1. ร่วมกันคิดและร่วมกันวางแผนขั้นตอนการทำงานก่อนที่จะทำงานกลุ่ม 2. ปฏิบัติตามแผนและขั้นตอนที่กลุ่มได้ตกลงกันได้ 3. มีใจจดจ่อต่อการทำงาน และไม่ทิ้งงานของกลุ่ม

ตาราง 2 (ต่อ)

พฤติกรรมที่ชี้บ่ง	ขอบเขตที่ต้องการวัด
ปัญญาธรรม	
1. อธิบายเหตุผลได้เมื่อต้องมีการตัดสินใจ อภิปรายซักถามและพุดจาโต้ตอบ	1. เมื่อมีกิจกรรมหรือเหตุการณ์ที่ต้องมีการ ซักถามโต้ตอบ นักเรียนสามารถบอก เหตุผล ของการตัดสินใจซักถามและ พุดจาโต้ตอบได้ ไม่ว่าเหตุผลนั้นจะ เหมาะสมหรือไม่ก็ตาม
2. ยอมรับข้อบกพร่องของตนเอง กลุ่ม และพยายามปรับปรุงแก้ไข	1. ยอมรับฟังคำวิพากษ์วิจารณ์ผลงานซึ่ง กันและกัน แล้วพิจารณาเพื่อปรับปรุง แก้ไข

(สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ. 2529 : 6,12,18)

จากความหมายวิธีการจัดกิจกรรมและขอบเขตของพฤติกรรมวิถีชีวิต
ประชาธิปไตยที่กล่าวมาแล้วข้างต้นนั้น ผู้วิจัยจึงได้นำมาวิเคราะห์ความสัมพันธ์กับ
กลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 หน่วยที่ 2 เรื่องชีวิตในบ้าน
โดยจัดกิจกรรมการเรียนการสอนวิถีชีวิตประชาธิปไตย ทั้ง 3 ด้าน คือ การวรรณ
สามัคคีธรรม และปัญญาธรรม สอดแทรกในเนื้อหาให้สัมพันธ์สอดคล้องกับความคิด
รวบยอด จุดประสงค์ กิจกรรมการเรียน กลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต หน่วยที่ 2
เรื่องชีวิตในบ้าน

ตาราง 3 วิเคราะห์ความสัมพันธ์ เนื้อหา วัตถุประสงค์ กิจกรรม กลุ่มสร้างเสริม
ประสบการณ์ชีวิต และพฤติกรรมวิถีชีวิตประชาธิปไตย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2
หน่วยที่ 2 เรื่องชีวิตในบ้าน จำนวน 45 คาบ

เนื้อหา	วัตถุประสงค์	กิจกรรม	เวลา คาบ	สอนวิถีชีวิต ประชาธิปไตย ในด้านใด
1.สมาชิก ในบ้าน	- เพื่อให้มีความรู้ ความเข้าใจ เกี่ยวกับ ความสัมพันธ์ของ สมาชิกในบ้าน - บอกจำนวนสมาชิก ในบ้านได้ - บอกผลของการมี สมาชิกมากหรือน้อย ได้	- รายงาน นำเสนอ - แสดงความ คิดเห็น - อภิปราย - บทบาทสมมติ - อ่านหนังสือ อ่านเพิ่มเติม	9	การวบรวม - เคารพผู้ฟังและ ผู้พูด - เข้าแถวรับ บริการ ตาม ลำดับก่อน-หลัง ปัญหาธรรม - บอกเหตุผลใน การพูดหรือคิด ได้
2.บทบาท หน้าที่และ ผลกระทบ ของการ ปฏิบัติต่อ สมาชิกใน บ้าน - เชื้อพ่อกับแม่ - ตั้งใจทำงาน	- ตั้งใจเรียน รับผิดชอบ ต่องานที่ได้รับ มอบหมายได้ - ปฏิบัติตามกฎหมาย ระเบียบ และข้อตกลงได้ - เคารพเชื้อพ่อกับแม่ และครู อาจารย์ - ช่วยงานบ้านอยู่เสมอ - ประหยัดและออม	- ครูเล่าเรื่อง ตัวอย่าง - บทบาทสมมติ - อภิปรายแสดง ความคิดเห็น - ประดิษฐ์ของ ใช้จากเศษวัสดุ	15	การวบรวม - ตั้งใจฟังผู้อื่นพูด - ยกมือก่อนพูด ทุกครั้ง - พูดคำสุภาพ ไพเราะ - ปฏิบัติตามข้อ ตกลงของหมู่ คณะ

ตาราง 3 (ต่อ)

เนื้อหา	วัตถุประสงค์	กิจกรรม	เวลา คาบ	สอนวิธีชีวิต ประชาธิปไตย ในด้านใด
- ทำตามข้อ ตกลง กฎ ระเบียบ - ช่วยงานบ้าน และงานอาชีพ - ประหยัด และออม				สามัคคีธรรม - วางแผนขั้นตอน ในการทำงาน
3. ข้อดี ข้อเสีย ของการ ปฏิบัติต่อ สมาชิกใน บ้าน - รับผิดชอบ ต่อหน้าที่ - เอื้อเฟื้อเผื่อ แผ่ - ความสามัคคี - วันพ่อ แห่งชาติ	- รับผิดชอบ ทำงานตาม ที่ได้รับมอบหมายจน สำเร็จ - ทำตามข้อตกลงได้ - เอื้อเฟื้อ แบ่งปันสิ่งของ แก่ผู้อื่นอยู่เสมอ - มีความตั้งใจในการ ทำงาน - บอกความสำคัญและ สัญลักษณ์วันพ่อ แห่งชาติและวันแม่ แห่งชาติได้	- ร้องเพลง “งานสิ่งใด” “อย่าเกียจคร้าน” - อภิปรายแสดง ความคิดเห็น - บอกสัญลักษณ์ และความสำคัญ ของวันพ่อและ วันแม่แห่งชาติ - ร่วมกิจกรรม วันสำคัญที่ โรงเรียนจัดขึ้น	15	คารวธรรม - ทำตามข้อตกลง - พุดจาสุภาพ ยกมือก่อนพูด - ทำงานที่ได้รับ มอบหมายจน สำเร็จตามเวลา ปัญหาธรรม - ขอมรับคำวิจารณ์ และปรับปรุง แก้ไขตนเอง

ตาราง 3 (ต่อ)

เนื้อหา	วัตถุประสงค์	กิจกรรม	เวลา คาบ	สอนวิธีชีวิต ประชาธิปไตย ในด้านใด
- วันแม่ แห่งชาติ	- ร่วมมือกันทำงานต่างๆ ตามขั้นตอนจนสำเร็จ ได้ทันเวลาที่กำหนดได้	- จัดป้ายนิเทศก์ - เล่าเรื่องใน กะบะทราย		- มีเหตุผลในการ พูดโต้ตอบ
4. ประโยชน์ที่ ได้รับจาก บ้าน	- แสดงความรู้สึก ความคิดเห็น ความต้องการที่มีต่อ บ้านได้	- เล่านิทานให้ นักเรียนฟัง - บทบาทสมมติ - อภิปราย	6	- การวรรณกรรม - ตั้งใจฟังผู้อื่นพูด - พูดด้วยคำสุภาพ
- บ้านที่น่าอยู่ - ประโยชน์ที่ ได้รับจาก บ้าน		- วาดภาพบ้าน ในฝัน		ปัญญาธรรม - บอกเหตุผลใน การแสดง ความคิดเห็น

1.5 เอกสารที่เกี่ยวข้องกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน (Academic Achievement) หมายถึง คุณลักษณะและความสามารถของบุคคลอันเกิดจากการเรียนการสอน เป็นการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมและประสบการณ์เรียนรู้ที่เกิดจากการฝึกฝน อบรม หรือจากการสอนการวัดผลสัมฤทธิ์จึงเป็นการตรวจสอบระดับความสามารถหรือความสัมฤทธิ์ผล (Level of accomplishment) ของบุคคลว่าเรียนรู้แล้วเท่าใด มีความสามารถชนิดใด ซึ่งสามารถวัดได้ 2 แบบ ตามจุดมุ่งหมายและลักษณะวิชาที่สอน คือ

1. การวัดด้านปฏิบัติ เป็นการตรวจสอบระดับความสามารถในการปฏิบัติหรือทักษะของผู้เรียน โดยมุ่งเน้นให้ผู้เรียนได้แสดงความสามารถดังกล่าวในรูปการกระทำจริงให้ออกมาเป็นผลงาน เช่น วิชาพลศึกษา การช่าง การวัดแบบนี้จึงต้องใช้ข้อสอบภาคปฏิบัติ (Performance test)

2. การวัดด้านเนื้อหา เป็นการตรวจสอบความสามารถเกี่ยวกับเนื้อหาวิชา (Content) อันเป็นประสบการณ์การเรียนรู้ของผู้เรียน รวมถึงพฤติกรรมความสามารถในด้านต่าง ๆ สามารถวัดได้โดยใช้ “ข้อสอบวัดผลสัมฤทธิ์” (Achievement test) (ไพศาล หวังพานิช. 2523 : 137)

นอกจากนี้ ล้วน สายยศ และอังศณา สายยศ ได้ให้ความหมายของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ว่า เป็นแบบทดสอบที่วัดความรู้ของนักเรียนที่ได้เรียนไปแล้ว ซึ่งเป็นข้อคำถามให้นักเรียนตอบลงในกระดาษ และให้นักเรียนได้ปฏิบัติจริง แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์นี้แบ่งได้เป็น 2 พวก คือ

1. แบบทดสอบของครู หมายถึง ชุดของข้อคำถามที่ครูเป็นผู้สร้างขึ้น ซึ่งจะ เป็นข้อคำถามที่ถามเกี่ยวกับความรู้ที่นักเรียนได้เรียนในห้องเรียน ว่านักเรียนมีความรู้มากเพียงใด บกพร่องตรงไหน จะได้สอนซ่อมเสริม หรือวัดดูความพร้อมก่อนที่จะสอนเรื่องใหม่

2. แบบทดสอบมาตรฐาน สร้างขึ้นจากผู้เชี่ยวชาญในแต่ละสาขาวิชาหรือจากครูที่สอนวิชานั้น แต่ผ่านการทดลองหาคุณภาพหลายครั้งจนกระทั่งมีคุณภาพดีพอ จึงสร้างเกณฑ์ปกติ (Norm) ของแบบทดสอบนั้นสามารถใช้เป็นหลักและเปรียบเทียบผล เพื่อประเมินค่าของการเรียนการสอนในเรื่องใด ๆ ก็ได้ จะใช้วัดอัตราการพัฒนา

ของเด็กแต่ละวัยในแต่ละกลุ่มแต่ละภาคก็ได้ จะใช้สำหรับให้ครูวินิจฉัยผลสัมฤทธิ์ระหว่างวิชาต่าง ๆ ในเด็กแต่ละคนก็ได้ ข้อสอบมาตรฐานนอกจากจะมีคุณภาพของแบบทดสอบสูงแล้วยังมีมาตรฐานในด้านวิธีดำเนินการสอบ คือ ไม่ว่าโรงเรียนใดหรือส่วนราชการใดจะนำไปใช้ต้องดำเนินการสอบเป็นแบบเดียวกัน แบบทดสอบมาตรฐานจะมีคู่มือดำเนินการสอบบอกถึงวิธีการสอบว่าทำอย่างไร และยังมีมาตรฐานในด้านการแปลคะแนนอีกด้วย

ทั้งแบบที่ครูสร้างขึ้นและแบบทดสอบมาตรฐาน มีวิธีการในการสร้างข้อคำถามเหมือนกัน คือจะเป็นคำถามที่วัดเนื้อหาและพฤติกรรมที่ได้สอนนักเรียนไปแล้ว สำหรับพฤติกรรมที่ใช้วัดจะเป็นพฤติกรรมที่สามารถตั้งคำถามวัดได้ มักนิยมใช้ตามหลักที่ได้จากผลการประชุมของนักวัดผล ซึ่งบลูม (Bloom) ได้เขียนรวมไว้ในหนังสือ Taxonomy of Educational Objectives สรุปได้ว่า การวัดผลด้านสติปัญญาควรวัดพฤติกรรม ดังนี้

1. วัดด้านความรู้ความจำ (Knowledgs)
2. วัดด้านความเข้าใจ (Comprehension)
3. วัดด้านการนำไปใช้ (Application)
4. วัดด้านการวิเคราะห์ (Analysis)
5. วัดด้านการสังเคราะห์ (Synthesis)
6. วัดด้านการประเมินค่า (Evaluation)

การวัดพฤติกรรมทั้ง 6 ด้านนี้ จะใช้แบบทดสอบประเภทอัตนัยหรือปรนัยก็ได้ ข้อสำคัญอยู่ที่คำถาม ซึ่งต่อไปนี้เป็นตัวอย่างข้อคำถามของแบบทดสอบประเภทปรนัย ดังนี้

1. ข้อคำถามวัดความรู้-ความจำ เป็นข้อคำถามที่วัดความสามารถที่ระลึกออกมาได้ หรือจำได้ เช่น ถามคำศัพท์ นิยาม สถานที่ เวลา ขนาด ปริมาณ บุคคล ระเบียบ ประเพณี ลำดับขั้นของการทำอย่างใดอย่างหนึ่ง ซึ่งสิ่งเหล่านี้ถ้าสอนมาแล้วจึงนำมาถาม และถือว่าเป็นการวัดความจำเท่านั้น
2. ข้อคำถามวัดความเข้าใจ เป็นข้อคำถามที่วัดความสามารถในการจับใจความสำคัญจากเรื่องราวหรือเหตุการณ์ต่าง ๆ เช่น ความสามารถในการจับใจความด้านการแปลความหมาย การตีความหมาย และการขยายความของข้อความ คำ เรื่องราว

เหตุการณ์ ภาพ ฯลฯ

3. ข้อคำถามวัดการนำไปใช้ เป็นข้อคำถามที่วัดความสามารถในการนำความรู้ที่เรียนมาไปใช้แก้ปัญหาในสถานการณ์ใหม่

4. ข้อคำถามวัดการวิเคราะห์ เป็นคำถามที่วัดความสามารถในการแยกแยะส่วนย่อย ๆ ของเหตุการณ์ เรื่องราว หรือเนื้อหาต่าง ๆ ว่าประกอบด้วยอะไร มีจุดมุ่งหมายหรือความประสงค์สิ่งใด นอกนั้นยังบอกถึงว่าส่วนย่อย ๆ ที่สำคัญนั้น แต่ละเหตุการณ์เกี่ยวพันกันอย่างไรบ้างและเกี่ยวพันกันโดยอาศัยหลักการใด จะเห็นได้ว่าความสามารถในด้านการวิเคราะห์จะมากไปด้วยการหาเหตุผลมาเกี่ยวข้องอยู่เสมอ และพยายามมองให้ลึกลงไปถึงแก่นแท้ของเนื้อหาและเหตุการณ์นั้น ๆ การวิเคราะห์จึงต้องอาศัยพฤติกรรมด้านความจำ ความเข้าใจ และการนำไปใช้มาประกอบการพิจารณา

5. ข้อคำถามวัดการสังเคราะห์ เป็นคำถามที่วัดความสามารถในการผสมส่วนย่อย ๆ เข้าเป็นเรื่องราวเดียวกัน เป็นการวัดว่านักเรียนจะสามารถนำเอาความรู้แต่ละหน่วยมารวมกันจัดเป็นหน่วยใหม่ขึ้น หรือ โครงสร้างใหม่ที่ต่างจากของเดิมได้หรือไม่ ลักษณะคำถามประเภทนี้จะถามเกี่ยวกับการสังเคราะห์ข้อความ การวางแผน และสังเคราะห์ความสัมพันธ์เป็นคำถามที่จะดึงดูดว่าใครมีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์มากเพียงใด

6. ข้อคำถามวัดการประเมินค่า เป็นข้อคำถามที่วัดความสามารถในการวินิจฉัยติราคาโดยสรุปอย่างมีหลักเกณฑ์ สิ่งที่ตีค่าอาจเป็นวัตถุ สิ่งของ ผลงานต่าง ๆ หรือเป็นความคิดเห็นก็ได้ การประเมินค่านั้นอาศัยเกณฑ์และมาตรฐานไปประกอบการวินิจฉัยชี้ขาดเสมอว่าสิ่งนั้นดี ไม่ดีอย่างไร และเพราะเหตุใดจึงดีหรือไม่ดี ข้อคำถามอาจจะอยู่ในรูปของการประเมินค่าโดยอาศัยเกณฑ์ภายใน หรือการประเมินค่าที่อาศัยเกณฑ์ภายนอกตัดสินก็ได้

(ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ. 2531 : 146-150)

เนื่องจากการสอนมีความสำคัญต่อชีวิตการศึกษาของนักเรียนเป็นอันมาก ในฐานะที่เราเป็นผู้สร้างและใช้แบบทดสอบนั้น ๆ กับเด็ก จึงมีความจำเป็นที่เราจะต้องมีหลักเกณฑ์สำหรับยึดถือว่าแบบทดสอบที่ดีนั้นจะต้องมีคุณลักษณะ 10 ประการคือ

1. ต้องเที่ยงตรง (Validity) หมายถึง คุณสมบัติที่จะทำให้ผู้ใช้บรรลุถึงวัตถุประสงค์ แบบทดสอบที่มีความเที่ยงตรงสูง คือแบบทดสอบที่สามารถทำนายที่วัดสิ่งที่เราต้องการวัดได้ถูกต้องตามความมุ่งหมาย ซึ่งจำแนกออกเป็น
 - 1.1 เที่ยงตรงตามเนื้อหา
 - 1.2 เที่ยงตรงตามโครงสร้าง
 - 1.3 เที่ยงตรงตามสภาพ
 - 1.4 เที่ยงตรงตามพยากรณ์
2. ต้องยุติธรรม (Fair) หมายถึง โจทย์คำถามทั้งหลายไม่มีช่องทางแนะให้เด็กเดาคำตอบได้ ไม่เปิดโอกาสให้เด็กเกียจคร้านที่จะดูตำราแต่ตอบได้ดี
3. ต้องถามลึก (Searching) เป็นการวัดความลึกของวิทยาการตามแนวตั้งมากกว่าที่จะวัดตามแนวความกว้างว่ารู้มากน้อยเพียงใด โดยจะถามลึกตั้งแต่ระดับความเข้าใจในการแปลความ ตีความ และขยายความลงไป
4. ต้องช่วยเป็นเยี่ยงอย่าง (Exemplary) เป็นคำถามที่มีลักษณะท้าทายเชิญชวนให้คิด เด็กสอบแล้วมีความอยากรู้อย่างกว้างยิ่งขึ้นไปอีก
5. ต้องจำเพาะเจาะจง (Definite) เด็กอ่านคำถามแล้วต้องเข้าใจแจ่มชัดว่าคำถามถึงอะไร หรือให้คิดอะไร ไม่ถามคลุมเครือ
6. ต้องเป็นปรนัย (Objectivity) มีคุณสมบัติ 3 ประการ คือ
 - 6.1 แจ่มชัดในความหมายของคำถาม
 - 6.2 แจ่มชัดในวิธีตรวจหรือมาตรฐานการให้คะแนน
 - 6.3 แจ่มชัดในการแปลความหมายของคะแนน
7. ต้องมีประสิทธิภาพ (Efficiency) คือ สามารถให้คะแนนที่เที่ยงตรงและเชื่อถือได้มากที่สุดภายในเวลา แรงงาน และเงินน้อยที่สุด
8. ต้องยากพอเหมาะ (Difficulty)
9. ต้องมีอำนาจจำแนก (Discrimination) คือ สามารถแยกเด็กออกเป็นประเภทได้ทุกระดับ ตั้งแต่อ่อนที่สุดจนถึงเก่งที่สุด
10. ต้องมีความเชื่อมั่น (Reliability) คือ ข้อสอบนั้นสามารถให้คะแนนได้คงที่แน่นอน ไม่แปรผัน

(ชวาล แพรัตกุล. 2520 : 123-136)

1.6 เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการสร้างหนังสือเรียนเล่มเล็กเชิงวรรณกรรม

หนังสือเชิงวรรณกรรมเล่มเล็ก เป็นสิ่งหนึ่งที่เด็ก ๆ ชอบอ่าน ดังปรากฏตามประวัติวรรณกรรมชุด Little Pretty Pocket Book ของจอห์น (John. 1713-1767) ซึ่งมีลักษณะเป็นหนังสือเล่มเล็ก (Minibooks)

Minitext มาจากคำว่า Miniature กับ Text หมายถึง หนังสือเรียนที่ย่อส่วนเรื่องลงให้เป็นเรื่องสมบูรณ์สั้น ๆ หยิบฉวยง่าย เบา เหมาะกับมือเด็ก ใช้เวลาสั้น ๆ อ่านจบภายในเล่ม เน้นความคิดรวบยอดเพียงความคิดเดียวไม่ซับซ้อน โดยยังคงรักษาโครงสร้างที่สมบูรณ์แบบของหนังสืออย่างครบถ้วน (หทัย ดันหยง. 2513 : 9)

ทฤษฎีพื้นฐานสำหรับการสร้างหนังสือเล่มเล็กเชิงวรรณกรรม

ทฤษฎีที่ 1 ระบบธรรมชาติของการรับรู้แบบสื่อสาร (Language Acquisition - System LAS) ซึ่งมีหลักการเน้นความสำคัญของพิมพ์เขียว การเรียนรู้ของมนุษย์ 3 ชุด

1.1 ชุดที่ 1 พิมพ์เขียวในสมอง 2 ซีก เป็นโครงสร้างทางสรีรวิทยา (Blueprint of In - Brian)

1.2 ชุดที่ 2 พิมพ์เขียวนอกสมอง (Blueprint of out - Brian) คือ บริบทแวดล้อมประกอบด้วยรูปธรรม นามธรรม ภาพ สัญลักษณ์ และภาษาแบบเรียน เป็นพิมพ์เขียว สรุปสุดท้ายนอกสมอง เช่น วัสดุการอ่าน มีภาพสัญลักษณ์และภาษา

1.3 ชุดที่ 3 พิมพ์เขียวการสอน (Blueprint of Teaching) เป็นส่วนเสริมแรงการเรียนรู้ ประกอบด้วยครู นักเรียน หลักการและวิธีสอน สื่อ กิจกรรมที่เป็นระบบคือ

ความคิดรวบยอด / จุดประสงค์การเรียนรู้ / เนื้อหาหลักสูตร / กิจกรรมการเรียนรู้
การสอน สื่อ/ การประเมินผล

ทฤษฎีที่ 2 ทฤษฎีมนุษยศาสตร์เชิงวรรณกรรม (Humanistic Theory of - Literary Language Communication) ซึ่งมีมนุษย์สื่อสารด้วยภาษา มีผลงานวิจัยดังนี้

การใช้สื่อวรรณกรรมสร้างพัฒนาผู้เรียนให้เกิดการเรียนรู้ภาษาสูงกว่าการเรียนรู้ด้วยสื่อปกติ (Linda M. Phillips. 1986 : 36) จากการทดสอบการเรียนรู้ด้วยเรื่องราวที่แต่งเป็นนิทาน นิยาย เด็กสามารถเข้าใจและวินิจฉัยหาคำตอบได้ง่ายกว่าการทดสอบด้วยวิธีอื่น (Janet R. Kendall , Jana M. Mason and William Hunter. 1980 : 233-236) นิทาน นิยาย สร้างแรงจูงใจได้สูง (T. S. Ringness. 1965 : 600-606) โดยเฉพาะวรรณกรรมประเภทที่สร้างขึ้นในลักษณะร่วมสมัย ช่วยให้เด็กเข้าใจกระบวนการและธรรมชาติของภาษามากขึ้น เข้าใจการใช้ศัพท์ที่มีความรวดเร็วในการอ่าน (Pual T. Wilson and other. 1986 : 32)

ทฤษฎีที่ 3 ทฤษฎีการสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษา (Concentrated Language Encounters) ประกอบด้วยแนวทฤษฎีหลัก 3 ทฤษฎี คือ

1. ทฤษฎีการสอนแบบสื่อสาร (Communication Approach) เน้นสภาพแวดล้อมทางสังคมและวัฒนธรรมที่แตกต่างกันทางด้านบริบท เนื้อหา จัดให้ผู้เรียนได้แสดงออกเชิงปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้เรียนกับผู้สอน และผู้เรียนกับผู้เรียน
 2. ทฤษฎีการสอนธรรมชาติ (Natural Approach) เน้นกระบวนการการเรียนรู้ป้อนเข้า (Input) และผลิตผล (Output) ของผู้เรียน การสร้างปัจจัยเข้านี้เน้นกระบวนการเรียนการสอนที่มีความหมายต่อผู้เรียน ตามสภาพชีวิตแวดล้อมและเหมาะสมกับการเรียนรู้ของผู้เรียน
 3. ทฤษฎีการสอนอ่านตามหลักภาษาเชิงจิตวิทยา (Psycholinguistics) เน้นกระบวนการอ่านของมนุษย์ การสร้างความหมายจากสัญลักษณ์ผ่านกระบวนการทางความคิด
- (หทัย ต้นหยง. 2529 : 3-5)

ทฤษฎีทั้ง 3 ทฤษฎีนี้ ผู้วิจัยได้นำมาเป็นหลักการ แนวทาง และเหตุผลในการสร้าง หรือจัดทำหนังสือเพื่อให้สอดคล้องกับวัยของเด็ก ผู้วิจัยได้ศึกษานักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 โดยสร้างสื่อหนังสือเรียนเล่มเล็กเชิงวรรณกรรมที่มีเนื้อเรื่องสอดคล้องกับชีวิตประจำวันของเด็ก ด้วยการนำนิทานที่มีเรื่องราวเหมือนชีวิตจริง

ตัวละครมีพฤติกรรมในการนำเอาวิถีชีวิตประชาธิปไตยมาเป็นวิถีชีวิตประจำวัน ทั้งในด้านการวรรณ สำนกัศัรรม และปญญาธรรม ดำเนินเรื่องด้วยการนำวัฒนธรรมสิ่งแวดล้อมใกล้ตัวผู้เรียนมาผูกขึ้นเป็นเรื่องราวให้เด็กได้ศึกษา

ความมุ่งหมายของการสร้างหนังสือเรียนเล่มเด็กเชิงวรรณกรรม

การสร้างหนังสือเรียนเล่มเด็กเชิงวรรณกรรมนั้น มีจุดหมายเพื่อเป็นสื่อสนองสิ่งสำคัญทางการศึกษาในด้านต่าง ๆ ดังนี้

1. เพื่อเป็นสื่อพัฒนาการอ่าน
2. เพื่อเสริมหลักสูตรการเรียนรู้ตามความคิดรวบยอดและจุดประสงค์

รายย่อย

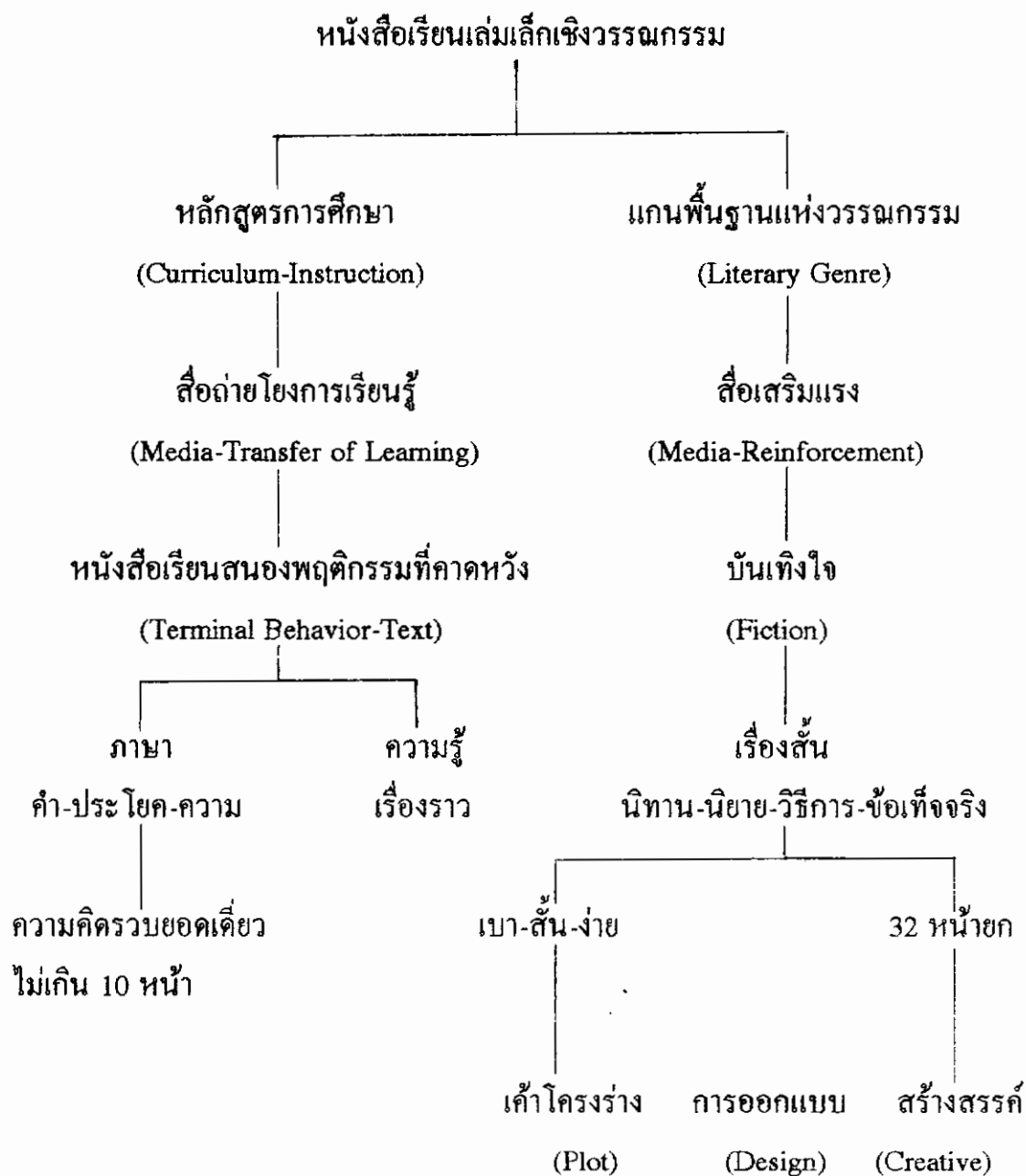
3. เพื่อแก้ปัญหาการเรียนไม่ผ่านจุดประสงค์
4. เพื่อใช้เป็นสื่อการเรียนการสอนซ่อมเสริม
5. เพื่อใช้วรรณกรรมเสริมแรงการเรียนรู้
6. เพื่อเสริมสร้างนโยบายการพึ่งตนเอง สร้างสรรค์การเรียนการสอนด้วย

ความรู้สึกรับผิดชอบร่วมกันระหว่างผู้สอนกับผู้เรียน

7. เพื่อใช้สื่อที่ประหยัดคุ้มค่า มีศักยภาพสูง
8. เพื่อใช้ทรัพยากรทางวรรณกรรมท้องถิ่น

(หทัย ดันหยง. 2531 : 15)

โครงสร้างของหนังสือเรียนเล่มเล็กเชิงวรรณกรรม

ภาพประกอบ 1 แผนภูมิโครงสร้างของหนังสือเรียนเล่มเล็กเชิงวรรณกรรม

ขั้นตอนการผลิตหนังสือเรียนเล่มเล็กเชิงวรรณกรรม

แบบเรียนเล่มเล็กเชิงวรรณกรรม มีขั้นตอนและยึดหลักการในการผลิตโดยพิจารณาหลักการตามหัวข้อ ดังนี้

1. เป้าหมายในการผลิต
2. วิเคราะห์ความคิดรวบยอด จุดประสงค์ และเป้าหมายของหลักสูตร
3. สร้างแผนการสอน
4. นำความคิดรวบยอด จุดประสงค์มากำหนดเป็นแก่นสาระของเรื่องใน

หนังสือเรียนเล่มเล็กเชิงวรรณกรรม

5. โครงร่างต้นเรื่อง มีขั้นตอนดังนี้

- 5.1 เจาเรื่อง
- 5.2 แนวคิดโครงร่างจินตนาการ
- 5.3 แก่นเรื่องเป็นเรื่องราวและเห็นภาพพจน์นั้น ๆ
- 5.4 ตัวแสดงพฤติกรรมออกให้เห็นภาพพจน์ของเรื่องราวสั้น ๆ ให้เห็นภาพพจน์ของเรื่องราวนั้น ๆ

- 5.5 ฉากประกอบหลายๆ ฉากให้มีสีสัน ให้ความรู้สึกรวมกันหลายๆฉาก
- 5.6 ภาพพจน์ มองเห็นสะท้อนในความรู้สึกคล้ายตาม ไม่เห็นด้วย

6. โครงร่างต้นฉบับ มีขั้นตอนดำเนินการดังนี้

- 6.1 ชื่อเรื่องและเรื่องราวที่เขียน
- 6.2 กำหนดอรรถลักษณะ รูปแบบวรรณกรรม มีทั้งร้อยแก้วหรือ

ร้อยกรอง ขนาดของหนังสือ เนื้อหาสอดคล้องกับวิชาที่เรียน

- 6.3 เนื้อหาสาระ
- 6.4 มีความคิดรวบยอดเดียว สำหรับแต่ละระดับ ชั้น ป.1-2
- 6.5 ข้อมูลหลักฐาน บุคลิกตัวละคร สถานที่ในเรื่องที่เขียน
- 6.6 ถ้อยคำภาษาที่เหมาะสมกับแต่ละระดับชั้นที่สอน

7. โครงร่างลำดับเรื่อง มีขั้นตอนดำเนินการดังนี้

- 7.1 วิธีเริ่มเรื่อง.....ฉากที่ 1.....
- 7.2 วิธีดำเนินเรื่อง.....ฉากที่ 2.....
- 7.3 วิธีจบของเรื่อง.....ฉากที่.....

8. โครงร่างหนังสือ เป็นหนังสือขนาด 32 หน้ายก มีส่วนประกอบขึ้นเป็นรูปเล่ม ดังนี้

8.1 ส่วนปก ประกอบด้วย ชื่อเรื่อง ชื่อผู้แต่ง ชนิดของแบบเรียน

8.2 คำนำ ประกอบด้วย การเขียนบทแนวความคิด หลักการความเป็นมา จุดประสงค์ / เป้าหมาย และการประกาศคุณประการ

8.3 เนื้อหา ประกอบด้วย พุทธิกรรมที่แสดงออกมาจากตัวละครภายในเรื่องที่มีความคิดรวบยอดเดียวในเนื้อหา

8.4 ส่วนเสริม ประกอบด้วย วิธีใช้ ข้อแนะนำ ข้อเสนอแนะ กิจกรรม และประวัติผู้แต่ง

9. บรรณาธิการกิจ มีลำดับขั้นตอนดำเนินการ ดังนี้

9.1 ตรวจสอบทางโครงสร้าง

9.2 ตรวจสอบการใช้ภาษา

9.3 ตรวจสอบ ประเมินจุดประสงค์

9.4 ปรับปรุงครั้งที่ 1

9.5 ทดสอบคุณภาพ

9.6 ปรับปรุงครั้งที่ 2

9.7 นำไปใช้

ประโยชน์ของหนังสือเรียนเล่มเด็กเชิงวรรณกรรม

1. ช่วยให้ผู้เรียนเรียนรู้ผ่านจุดประสงค์ได้แน่นอนยิ่งขึ้น
2. จัดลำดับการเรียนรู้โดยตรงในแต่ละความคิดรวบยอด
3. สื่อเชิงวิเคราะห์การเรียนรู้ความคิดรวบยอด
4. ช่วยเสริมนำไปสู่การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน
5. สื่อสนองการเรียนรู้ปวงชนครอบคลุมการใช้ประโยชน์ได้ทุกห้องเรียน
6. ช่วยควบคุมเชื่อมโยงระดับการเรียนรู้ของผู้เรียนแต่ละบุคคล
7. เชื่อมโยงการเรียนรู้ให้เป็นเอกภาพ
8. เกิดความรู้สึกร่วมระหว่างบุคคล
9. เกิดศูนย์รวมความสนใจในการเรียนรู้

10. เกิดบรรยากาศการเรียนรู้ที่สนุกสนานจากสื่อเชิงวรรณกรรม

การใช้สื่อหนังสือเรียนเล่มเล็กเชิงวรรณกรรม ใช้ได้ใน 2 ลักษณะด้วยกัน

ดังนี้

1. สื่อหลัก เป็นแกนของวิธีสอน ได้แก่
 - 1.1 ใ้ใจเข้าสู่บรรยากาศการเรียนรู้
 - 1.2 นำเข้าสู่บทเรียนปกติ / ซ้อมเสริม
 - 1.3 นำเข้าสู่กิจกรรม
 - 1.4 เนื้อหาของการประเมินผลการเรียน
2. สื่อเสริม เป็นส่วนประกอบปรุงแต่งการสอน ได้แก่
 - 2.1 ใ้ใจเข้าสู่บทเรียน
 - 2.2 เสริมพัฒนาการเรียนรู้
 - 2.3 เสริมพัฒนาการทางการอ่าน
 - 2.4 นำไปสู่กิจกรรมเสริมหลักสูตร

2. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

2.1 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับทัศนคติ

งานวิจัยในประเทศ

ชนะ นิลรัตน์ ได้ทำการศึกษาทัศนคติแบบประชาธิปไตยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในเขตการศึกษา 2 ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนชาย และนักเรียนหญิงมีทัศนคติแบบประชาธิปไตย ทั้งทางด้านการยอมรับ ด้านสามัคคีธรรม และด้านปัญญารธรรมไม่แตกต่างกัน ส่วนการยอมรับเล็งดูแบบประชาธิปไตยของนักเรียนชาย ไม่มีความสัมพันธ์กับทัศนคติแบบประชาธิปไตยด้านการยอมรับ และด้านสามัคคีธรรม แต่มีความสัมพันธ์กับด้านปัญญารธรรม ส่วนการยอมรับเล็งดูแบบประชาธิปไตยของนักเรียนหญิงมีความสัมพันธ์กับทัศนคติแบบประชาธิปไตย ด้านการยอมรับและด้านสามัคคีธรรม แต่ไม่มีความสัมพันธ์กับด้านปัญญารธรรม (ชนะ นิลรัตน์. 2519 : 39-44) และในปีเดียวกันนี้ เรวัตร แซ่ฮ่วย ได้ทำการศึกษาทัศนคติแบบประชาธิปไตยของ

นักเรียนระดับ ป.กศ. ในวิทยาลัยครูภาคใต้ กลุ่มตัวอย่างคือ นักศึกษาภาคปกติระดับ ป.กศ.ปีที่ 2 ปีการศึกษา 2518 วิทยาลัยครูภาคใต้ 4 แห่ง จำนวน 287 คน ผลการวิจัยพบว่า ทักษะคติแบบประชาธิปไตยด้านการยอมรับของนักศึกษาชาย และนักศึกษาหญิงมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วนทักษะคติแบบประชาธิปไตยด้านสามัคคีธรรม และด้านปัญญาธรรมของนักศึกษาชายและนักศึกษาหญิงไม่มีความแตกต่างกัน การปกครองแบบประชาธิปไตยของครูไม่มีความสัมพันธ์กับทักษะคติแบบประชาธิปไตยด้านการยอมรับ ด้านสามัคคีธรรมและด้านปัญญาธรรมทั้งของนักศึกษาชายและนักศึกษาหญิง (เรวัตร แซ่อู๋. 2519 : 39-42) ต่อมาในปี 2520 เสาวนีย์ ทองรวย ได้ศึกษาทักษะคติของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย ในโรงเรียนรัฐบาลส่วนกลางต่อการเมืองของไทย กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย โรงเรียนรัฐบาลส่วนกลาง จำนวน 460 คน ชาย 218 คน หญิง 242 คน ผลการวิจัยพบว่า โดยส่วนรวมแล้วนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายในโรงเรียนรัฐบาลส่วนกลาง มีทักษะคติที่ดีต่อการเมือง นักเรียนชายและนักเรียนหญิงมีทักษะคติต่อการเมืองของไทยแตกต่างกัน โดยนักเรียนหญิงมีทักษะคติที่ดีต่อการเมืองของไทยมากกว่านักเรียนชาย (เสาวนีย์ ทองรวย. 2520 : 44-46) ซึ่งต่อมาในปี 2523 ปิ่นประภา บุตรไสว ได้ทำการศึกษาเปรียบเทียบวิธีสอนแบบสืบสวนสอบสวน และวิธีสอนแบบปกติที่ส่งผลให้ทักษะคติต่อบุคลิกภาพประชาธิปไตยและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาสังคมศึกษา ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 จำนวน 90 คน โรงเรียนสตรีศึกษา จังหวัดร้อยเอ็ด โดยแบ่งเป็นกลุ่มทดลองสอนโดยการสอนแบบสืบสวนสอบสวน 45 คน และกลุ่มควบคุมซึ่งสอนโดยการสอนแบบปกติ 45 คน ผลการวิจัยพบว่า ทักษะคติต่อบุคลิกภาพประชาธิปไตยของกลุ่มทดลองสูงกว่ากลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่น .01 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของทั้ง 2 กลุ่มแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และทักษะคติต่อบุคลิกภาพประชาธิปไตยกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของกลุ่มทดลองสูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่น .01 (ปิ่นประภา บุตรไสว. 2523 : 81-82) ต่อมา ไพโรจน์ คารามาศ ได้ทำการวิจัยเรื่องการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและเจตคติต่อบุคลิกภาพประชาธิปไตยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 วิชาสังคมศึกษา โดยวิธีสอนแบบซินติเคทกับการสอนตามหลักสูตร พุทธศักราช 2521 ผลการวิจัยพบว่า

เจตคติต่อบุคลิกภาพประชาธิปไตยของนักเรียนที่เรียนโดยวิธีสอนแบบซินติเคทสูงกว่านักเรียนที่เรียนตามหลักสูตร พุทธศักราช 2521 ส่วนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนนั้นไม่แตกต่างกัน (ไพโรจน์ คารามาศ. 2524 : 55) และนอกจากนี้ สมพงษ์ พวงคำ ได้ทำการศึกษาเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วนทัศนคติต่อบุคลิกภาพประชาธิปไตย นักเรียนที่เรียนจากวิธีการสอนแบบกระบวนการกลุ่มสัมพันธ์มีทัศนคติต่อบุคลิกภาพประชาธิปไตยไปทางที่ดีมากกว่านักเรียนที่เรียนจากวิธีสอนแบบปกติ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 (สมพงษ์ พวงคำ. 2528 : 61-62) และต่อมา ปรียวรรณ ทุมโฆสิต ได้ทำการศึกษาเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาสังคมศึกษาและทัศนคติต่อบุคลิกภาพประชาธิปไตยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่เรียนวิชาสังคมศึกษา ด้วยการสอนโดยใช้เทคนิควิธีกับการสอนตามคู่มือการสอนของหน่วยศึกษานิเทศก์ กรมสามัญศึกษา ผลการวิจัยสรุปได้ว่า นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนไม่แตกต่างกัน ส่วนทัศนคติต่อบุคลิกภาพประชาธิปไตยของนักเรียนที่เรียนด้วยเทคนิควิธีกับการสอนตามคู่มือการสอนของหน่วยศึกษานิเทศก์ มีทัศนคติต่อบุคลิกภาพประชาธิปไตยแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 (ปรียวรรณ ทุมโฆสิต. 2532 : 97)

งานวิจัยในต่างประเทศ

ในปี 1974 คารอล เคท เว็สเตอร์ ได้ทำการวิจัยเรื่อง “สังคมประกิตทางการเมืองในอินเดีย” วัตถุประสงค์ของการวิจัยเพื่อศึกษาว่าการให้ความรู้ทางการเมืองที่เป็นทางการในระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย มีผลอย่างมีนัยสำคัญต่อทัศนคติทางการเมืองของนักเรียนหรือไม่ กลุ่มตัวอย่างคือนักเรียนเกรด 9 และเกรด 11 จำนวน 1,160 คน จากโรงเรียนระดับมัธยมศึกษา ในนิวเดลี 20 แห่ง โดยให้นักเรียนตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับความรู้ความสามารถทางการเมือง การรับรู้เกี่ยวกับบทบาทของพลเมือง โดยเอาผลที่ได้จากนักเรียนเกรด 9 ที่ไม่ได้เรียนวิชาหน้าที่พลเมืองไปเปรียบเทียบกับนักเรียนเกรด 11 จากโรงเรียนเดียวกันที่เรียนวิชาหน้าที่พลเมืองมาแล้ว 2 ปี ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนเกรด 11 และเกรด 9 ไม่มีทัศนคติทางการเมืองแตกต่างกันมากนัก และเมื่อนำนักเรียนเกรด 11 ที่เรียนวิชาหน้าที่พลเมืองมาแล้ว 2 ปี กับนักเรียนเกรด 11 ที่ไม่ได้เรียนวิชานี้เลย พบว่าไม่มีความแตกต่างกันอีก ผู้วิจัยได้สรุปว่า

ตัวแปรอิสระ เช่น ประเภทของโรงเรียนที่นักเรียนศึกษา สถานภาพทางเศรษฐกิจและสังคม ภูมิฐานะของพ่อแม่ของนักเรียน และสิ่งแวดล้อมของนักเรียน ไม่ว่าจะเป็นในเมืองหรือชนบทมีผลต่อทัศนคติทางการเมืองของนักเรียนมากกว่าการได้รับอบรมวิชาหน้าที่พลเมืองอย่างเป็นทางการในโรงเรียน ซึ่งวิธีการสอนวิชาหน้าที่พลเมืองควรจะได้รับปรับปรุงต่อไปด้วย (Webster. 1974 : 548-A) ในปีต่อมา เวย์เน่ กอดเฟรย์ แซนสทีด ได้ทำการวิจัยเรื่อง “การศึกษาทัศนคติทางการเมืองของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายในนอร์ทคาโรไลน่า” วัตถุประสงค์ของการวิจัยเพื่อศึกษาทัศนคติของนักเรียนมัธยมศึกษา เกรด 12 ในนอร์ทคาโรไลน่า เพื่อวัดความสำเร็จในการรับรู้ทางการเมือง ความรู้เกี่ยวกับระบบและกระบวนการทางการเมือง และปริมาณความพึงพอใจเกี่ยวกับหลักสูตรและวิธีสอนวิชาหน้าที่พลเมืองและการปกครอง กลุ่มตัวอย่างคือนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา เกรด 12 ที่สุ่มจากโรงเรียน 63 แห่ง ใน 4 ระดับ จากจำนวนทั้งหมด 1,750 แห่ง ในนอร์ทคาโรไลน่า เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยคือ แบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับพื้นฐานความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับเด็กและครอบครัวเด็ก ตารางและมาตราส่วนประมาณค่าเกี่ยวกับวิชาหน้าที่พลเมือง ความรู้ของนักเรียนเกี่ยวกับรัฐบาล ผลการวิจัยพบว่า

1. นักเรียนมีทัศนคติไปในทางประชดประชันและมีความคิดเห็นขัดแย้งกับการเมืองของโลก
2. นักเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างประชากรโดยทั่วไปแสดงความไม่พึงพอใจเกี่ยวกับวิธีสอนและหลักสูตรวิชาหน้าที่พลเมืองและการปกครอง
3. ความรู้และความเข้าใจและทัศนคติทางการเมืองของเด็ก มีความสัมพันธ์กับพื้นฐานบุคลิกภาพของบิดามารดา
4. เพศมีความสัมพันธ์ต่อการมีส่วนร่วมในกิจกรรมทางการเมืองและทัศนคติทางการเมืองของนักเรียน
5. การแสดงออกทางการเมืองของนักเรียนไม่มีความเกี่ยวข้องกับการมีความรู้ความเข้าใจทางการเมือง
6. ระดับของโรงเรียนที่ต่างกัน 4 ระดับ จากการวิเคราะห์ความแปรปรวนพบว่า มีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญระหว่างกลุ่มตัวอย่างกับการตอบคำถามที่ทำการวิจัย (Sanstead. 1975 : 814-A)

ในปี 1975 แอนน์ เลสไล แอปเพลตัน ได้ทำการวิจัยเรื่อง “หน้าที่พลเมือง และสังคมประภคิตทางการเมืองของนักเรียนฟิลิปปินส์ในโรงเรียนชนบท” โดยมี วัตถุประสงค์ที่จะสำรวจประภคิตภาพของการเรียนวิชาหน้าที่พลเมืองของนักเรียน ชั้นประถมศึกษาในบริเวณชนบทของประเทศฟิลิปปินส์ กลุ่มตัวอย่างคือ นักเรียน ระดับ 2 ระดับ 4 ระดับ 6 จากโรงเรียนราษฎร์และ โรงเรียนรัฐบาลในเมืองคูมาจิก เท จำนวน 300 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยคือ แบบทดสอบเลือกตอบซึ่งถามเกี่ยวกับ ทศนคคิตและค่านิยม โดยมีจุดมุ่งหมายของหลักสูตรวิชาหน้าที่พลเมืองเป็นเกณฑ์ ผลการ วิจัยพบว่า ประภคิตภาพของหลักสูตรวิชาหน้าที่พลเมืองมิได้เพิ่มขึ้น การสร้างหลักสูตร มีวัตถุประสงค์ที่จะปลูกฝังทศนคคิตและค่านิยมที่เหมาะสมต่อการปกครองแบบ ประชาธิปไตยและวัฒนธรรมฟิลิปปินส์ต่อเด็ก และนักเรียนที่เป็นตัวอย่างประชากรใน ระดับต้นมีทศนคคิตคาดหวังได้ดีกว่านักเรียนในระดับ 6 จากการสังเกตตัวแปรอิสระ แสดงให้เห็นว่าเพศไม่ได้เป็นปัจจัยที่ทำให้นักเรียนมีทศนคคิตและค่านิยมแตกต่างกัน ชนิดของโรงเรียนมีผลต่อความแตกต่างทางด้านทศนคคิตและค่านิยมของนักเรียน เล็กน้อย แต่ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ และผลการวิจัยครั้งนี้ดีความได้ว่าเด็ก ฟิลิปปินส์ในบริเวณชนบทที่ทำการวิจัยแห่งนี้พัฒนาทศนคคิตทางบวกที่บ้านก่อนเข้า โรงเรียนและทศนคคิตค่อย ๆ ถูกทำลายลงเมื่อเด็กโตขึ้น (Appleton. 1976 : 6590-A)

ในปี 1977 แฟลตเนอร์ ได้ทำการวิจัยเรื่อง “พฤติกรรมของนักเรียนอายุ 9-11 ปี ได้รับการสอนและการปกครองชั้นเรียนแบบประชาธิปไตย” วัตถุประสงค์ของ การวิจัย คือ เพื่อศึกษาพฤติกรรมที่ได้รับการสอนและปกครองชั้นจากครูที่ได้รับการ การอบรมเทคนิคการสอนและการบริหารชั้นเรียนแบบประชาธิปไตย กลุ่มตัวอย่างคือ นักเรียนเกรด 3 และเกรด 4 โรงเรียนมิคเคิล ไอแลนด์ จำนวน 138 คน แบ่งเป็น 2 กลุ่ม คือ กลุ่มควบคุมซึ่งสอนด้วยวิธีอิตตาธิปไตยและตามสบาย และกลุ่มทดลองซึ่งสอนด้วย วิธีประชาธิปไตยเป็นเวลา 12 สัปดาห์ เครื่องมือที่ใช้คือแบบทดลอง พีบีอาร์เอส(PBRS) ผลการวิจัยพบว่า กลุ่มทดลองพฤติกรรมแบบประชาธิปไตยสูงกว่ากลุ่มควบคุมอย่างมี นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 (Platner. 1977 : 4754-A)

จากผลงานวิจัยเกี่ยวกับทศนคคิตต่อบุคคิตภาพประชาธิปไตยทั้งในประเทศ และต่างประเทศ จะเห็นได้ว่า นักเรียนที่เรียนด้วยวิธีการสอนแบบต่าง ๆ จะมีผล

สัมฤทธิ์ทางการเรียนและทัศนคติต่อบุคลิกภาพประชาธิปไตย แตกต่างจากการเรียนด้วยวิธีสอนปกติ ฉะนั้นหากจัดกิจกรรมหรือสิ่งที่เหมาะสมกับผู้เรียนแล้วสามารถทำให้ผู้เรียนเกิดทัศนคติต่อเนื้อหาที่เรียนในทางบวกเพิ่มขึ้น

2.2 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับวิถีชีวิตประชาธิปไตย

งานวิจัยในประเทศ

ในการศึกษาเรื่องงานวิจัยเกี่ยวกับวิถีชีวิตประชาธิปไตยหรือการส่งเสริมกิจกรรมการเรียนการสอน ที่ทำให้นักเรียนมีพฤติกรรมในการนำเอาหลักการแห่งระบบประชาธิปไตยไปใช้ในชีวิตรประจำวันนั้น ไม่มีการวิจัยเกี่ยวกับวิถีชีวิตประชาธิปไตยในด้านการระดมความคิด กิจกรรม และปัญญาธรรมโดยตรง จึงนำงานวิจัยที่เกี่ยวข้องหรือเป็นความรู้พื้นฐานที่ใกล้เคียงกับวิถีชีวิตประชาธิปไตยมาเสนอไว้ดังนี้

วรรณวิมล หนิมพานิช ทำการวิจัยเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น โดยใช้แบบสอบถามความคิดเห็น ผลการวิจัยพบว่า รายได้ของบิดามารดา การศึกษาของบิดามารดา และอาชีพของบิดามารดาไม่มีความสัมพันธ์กับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของนักเรียน การสอนของครูที่พัฒนาความคิดเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมทางการเมือง เป็นการสอนแบบบรรยายมากที่สุด รองลงไปเป็นแบบอภิปราย สร้างสถานการณ์จำลองและแสดงบทบาทสมมติตามลำดับ (วรรณวิมล หนิมพานิช. 2517 : 76-80)

นอกจากนี้ สมบัติ ศรีประเสริฐ ยังได้ทำการวิจัยโดยใช้แบบสอบถาม มโนทัศน์ประชาธิปไตยและแบบสอบถามพฤติกรรมประชาธิปไตยพบว่า นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาที่มีมโนทัศน์เกี่ยวกับพฤติกรรมประชาธิปไตยแตกต่างกัน และรายได้ของบิดาทำให้นักเรียนมีมโนทัศน์เกี่ยวกับพฤติกรรมประชาธิปไตยแตกต่างกัน และรายได้ของบิดาทำให้นักเรียนมีมโนทัศน์และพฤติกรรมประชาธิปไตยไม่แตกต่างกัน (สมบัติ ศรีประเสริฐ. 2525 : 63-65) และคณะอาจารย์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ได้ทำการวิจัยเรื่อง ลักษณะบางประการของสถาบันสังคมไทยที่เป็นอุปสรรคต่อการปกครองระบอบประชาธิปไตย โดยนำแบบสอบถามไปสอบถามประชากรตามภาคต่าง ๆ ผลการวิจัย

พบว่า แม้ประเทศไทยจะมีการปกครองระบอบประชาธิปไตยมากกว่า 50 ปีแล้ว แต่ระบอบการปกครองยังไม่เป็นไปตามหลักการประชาธิปไตยอย่างแท้จริง ซึ่งความล้มเหลวนั้นอาจมาจากสาเหตุต่าง ๆ เช่น แบบแผนการถ่ายทอดหลักการปกครองให้ประชาชนมีส่วนร่วมน้อยมาก สถาบันการศึกษามีได้สอนและฝึกฝนให้เด็กเป็นประชาธิปไตย ครูถ่ายทอดเกี่ยวกับลักษณะประชาธิปไตยไม่ชัดเจน (ลาวัญย์ รักไทยดี. 2530 : 41 อ้างอิงมาจากมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์. 2515 : 77) นอกจากนี้ในต่อมาทองคุณ อินทมาศน์ ได้ทำการวิจัยการจัดกิจกรรมด้านการเรียนการสอนเพื่อปลูกฝังความเป็นนักประชาธิปไตยแก่นักเรียนนั้น ครูภาษาไทยมีความเห็นว่าควรจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้มากเกี่ยวกับเรื่องการทำงานเป็นหมู่คณะ ฝึกความรับผิดชอบ การสร้างบรรยากาศสิ่งแวดล้อมประชาธิปไตย ฝึกความคิดเห็น (ทองคุณ อินทมาศน์. 2529 : 94-97) ผลการวิจัยในครั้งนี้มีความสอดคล้องกับผลงานการวิจัยของลาวัญย์ รักไทยดี ซึ่งได้ศึกษาเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมส่งเสริมวิถีชีวิตประชาธิปไตยแก่นักเรียนของครูในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการศึกษากรุงเทพมหานคร ตามคุณลักษณะด้านการวชิรธรรม สามัคคีธรรม และปัญญารธรรม พบว่า โดยเฉลี่ยครูประถมศึกษาปฏิบัติกิจกรรมส่งเสริมวิถีชีวิตแบบประชาธิปไตยในด้านการวชิรธรรมมาก ด้านสามัคคีธรรมและด้านปัญญารธรรมมีการจัดกิจกรรมส่งเสริมอยู่ในระดับปานกลาง และพบว่าครูระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-2 จัดกิจกรรมส่งเสริมวิถีชีวิตประชาธิปไตยในด้านการวชิรธรรมมาก ด้านสามัคคีธรรม และปัญญารธรรมอยู่ในระดับปานกลาง ส่วนครูชั้นประถมศึกษาปีที่ 3-4 และ 5-6 จัดกิจกรรมส่งเสริมวิถีชีวิตประชาธิปไตยในด้านการวชิรธรรมและสามัคคีธรรมในระดับมาก ส่วนด้านปัญญารธรรมอยู่ในระดับปานกลาง (ลาวัญย์ รักไทยดี. 2530 : 102-105)

จากผลการวิจัยที่เกี่ยวข้องกับทัศนคติและวิถีชีวิตประชาธิปไตยดังกล่าวสามารถนำมาเป็นแนวทางในการวิจัยเกี่ยวกับทัศนคติต่อวิถีชีวิตประชาธิปไตยของนักเรียนได้ โดยผู้วิจัยจะทำการวิจัยเกี่ยวกับทัศนคติต่อวิถีชีวิตประชาธิปไตยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 โดยการใช้สื่อหนังสือเรียนเล่มเล็กเชิงวรรณกรรมกับสื่อตามแผนการสอนปกติ

2.3 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ได้มีผู้ทำการศึกษาวิจัยไว้หลายท่าน ดังต่อไปนี้

สมพงษ์ พวงคำ ศึกษาวิจัยเกี่ยวกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต และทัศนคติต่อบุคลิกภาพประชาธิปไตยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่เรียนด้วยวิชาการกระบวนกลุ่มสัมพันธ์กับวิธีสอนตามปกติ ผลการวิจัยปรากฏว่า นักเรียนที่เรียนด้วยกระบวนการกลุ่มสัมพันธ์มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและทัศนคติต่อบุคลิกภาพประชาธิปไตยแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 (สมพงษ์ พวงคำ. 2528 : 61-62) ซึ่งงานวิจัยครั้งนี้มีผลการวิจัยที่สอดคล้องกับผลงานการวิจัยของ บุญทรง เจียมจิรังกร ที่วิจัยพบว่านักเรียนที่เรียนโดยใช้ชุดการสอนมินิคอร์ส มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิตชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 สูงกว่านักเรียนที่สอนตามคู่มือครู อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 (บุญทรง เจียมจิรังกร. 2532 : 33) แต่งานวิจัยของ ปรียวรรณ ทุมโฆสิต พบว่านักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่สอนด้วยเทคนิคควีกับวิธีสอนตามปกติ มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาสังคมศึกษาแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 แต่มีทัศนคติต่อบุคลิกภาพประชาธิปไตยแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 (ปรียวรรณ ทุมโฆสิต. 2532 : 96-97) นอกจากนี้ สุภาพร จิตรเอื้อตระกูล พบว่าผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ที่เรียนโดยวิธีสอนแบบโรเซนไชน์กับการสอนตามคู่มือครูแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 (สุภาพร จิตรเอื้อตระกูล. 2532 : 43) ศศิธร หาคำ ได้ทำการศึกษาวิจัยพบว่าผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาคณิตศาสตร์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ที่เรียนโดยได้รับการตรวจการบ้าน 3 แบบไม่แตกต่างกัน และมีทัศนคติต่อเนื้อหาวิชาคณิตศาสตร์ไม่แตกต่างกันด้วย (ศศิธร หาคำ. 2534 : 43-44)

จากผลการวิจัยที่เกี่ยวข้องกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนนั้นผลการวิจัยพบว่านักเรียนที่เรียนด้วยวิธีสอนและสื่อแบบต่าง ๆ ทำให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนแตกต่างกันทั้งอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติและไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ

ทางสถิติ แต่ไม่ได้ทำการวิจัยโดยใช้สื่อหนังสือเรียนเล่มเล็กเชิงวรรณกรรม ผู้วิจัยจึงใช้ผลการวิจัยที่เกี่ยวข้องกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนดังกล่าวมาเป็นพื้นฐานในการวิจัยว่าการสอนโดยใช้สื่อหนังสือเรียนเล่มเล็กเชิงวรรณกรรมจะส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนให้แตกต่างกับการสอนโดยใช้สื่อตามปกติหรือไม่

2.4 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับสื่อหนังสือเรียนเล่มเล็กเชิงวรรณกรรม

งานวิจัยที่ทำเกี่ยวกับสื่อหนังสือเรียนเล่มเล็กเชิงวรรณกรรมในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้สามารถประมวลพอสังเขปได้ดังนี้

หทัย ตันหยง ได้ทำการวิจัยเรื่องการสร้างหนังสือเล่มเล็กเชิงวรรณกรรมซึ่งเป็นสื่อพัฒนาการอ่านในระดับประถมศึกษา โดยใช้การสอนด้วยวิธีสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษาที่ใช้หนังสือเล่มเล็กเชิงวรรณกรรมกับการสอนด้วยวิธีสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษาที่ใช้หนังสือเรียนปกติเชิงวรรณกรรม ซึ่งผลการวิจัยพบว่าผลสัมฤทธิ์ทางการอ่านของนักเรียนระหว่างการสอนด้วยวิธีแบบมุ่งประสบการณ์ภาษาไทยใช้หนังสือเล่มเล็กเชิงวรรณกรรมสูงกว่าการสอนด้วยวิธีสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษา โดยใช้หนังสือปกติเชิงวรรณกรรมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 (หทัย ตันหยง. 2532 : 47) ซึ่ง กัลยา ตูลพิจิตร ได้ทำการวิจัยเรื่องการศึกษาเปรียบเทียบความสามารถทางการอ่านในวิชาภาษาไทยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ที่ได้รับการสอนโดยใช้หนังสือเล่มเล็กระหว่างวิธีสอนแบบวรรณิกับวิธีสอนตามคู่มือครู จำนวน 60 คน โดยกลุ่มทดลองเรียนโดยใช้หนังสือเล่มเล็กตามวิธีสอนแบบวรรณิ และกลุ่มควบคุมเรียนโดยใช้หนังสือเล่มเล็กตามวิธีสอนในคู่มือครู ผลการวิจัยพบว่าความสามารถทางการอ่านในวิชาภาษาไทยของกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยกลุ่มทดลองมีความสามารถทางการอ่านสูงกว่ากลุ่มควบคุม (กัลยา ตูลพิจิตร. 2532 : 59) นอกจากนี้ ทศนีย์ โชติพิฤฒิพงศ์ ทำการวิจัยเรื่องการศึกษาเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และความสนใจในการเรียนกลุ่มการงานและพื้นฐานอาชีพของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 จากการสอนแบบใช้สื่อแบบเรียนเล่มเล็กเชิงวรรณกรรมกับการสอนโดยใช้สื่อใบงาน ผลการวิจัยนักเรียนที่เรียนด้วยสื่อแบบเรียนเล่มเล็กเชิงวรรณกรรมมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกว่า

กลุ่มที่เรียนด้วยสื่อใบงาน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ .01 และมีความสนใจในการเรียนสูงกว่ากลุ่มที่เรียนด้วยสื่อใบงานอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 อีกด้วย (ทักษิณ โสตกฤตพิพงค์. 2535 : 80) ซึ่งผลการวิจัยนี้ได้สอดคล้องกับผลงานวิจัยของ วาสนา จาคพุ่ม ซึ่งทำการวิจัยการศึกษาเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและความสนใจในการเรียนกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 เรื่องการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม ด้วยสื่อแบบเรียนเชิงวรรณกรรมกับสื่อตามแผนการสอนปกติ โรงเรียนราษฎร์บูรณะ เขตราษฎร์บูรณะ กรุงเทพมหานคร ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนที่เรียนด้วยสื่อแบบเรียนเชิงวรรณกรรมมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกว่ากลุ่มที่เรียนตามแผนการสอนปกติ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 อีกด้วย (วาสนา จาคพุ่ม. 2535 : 94) และปริยาลักษณ์ พิลากุล ได้ทำการวิจัยการศึกษาเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและความสนใจในการเรียนภาษาอังกฤษ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ด้วยสื่อหนังสือเรียนเล่มเล็กเชิงวรรณกรรมกับสื่อการสอนตามคู่มือครู ซึ่งผลการวิจัยพบว่า กลุ่มที่เรียนด้วยหนังสือเรียนเล่มเล็กเชิงวรรณกรรมมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกว่ากลุ่มที่เรียนด้วยสื่อตามคู่มือครูอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ .01 (ปริยาลักษณ์ พิลากุล. 2535 : 59) นอกจากนี้ สุชาดา จันทร์แพง ได้ทำการวิจัยการศึกษาประสิทธิภาพของสื่อแบบเรียนเล่มเล็กเชิงวรรณกรรมเพื่อซ่อมเสริมการวิเคราะห์โจทย์ปัญหาการคูณและการหารวิชาคณิตศาสตร์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ผลการวิจัยพบว่า คะแนนเฉลี่ยที่ได้จากการประเมินผลหลังการทดลองสอนซ่อมเสริมโดยใช้สื่อแบบเรียนเล่มเล็กสูงกว่าคะแนนเฉลี่ยที่ได้จากการประเมินผลก่อนการสอนซ่อมเสริมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และเปรียบเทียบความสามารถในการวิเคราะห์โจทย์ปัญหาการคูณและการหารระหว่างนักเรียนชายกับนักเรียนหญิง พบว่าก่อนการทดลองและหลังการทดลองนักเรียนชายและนักเรียนหญิงมีความสามารถวิเคราะห์โจทย์ปัญหาการคูณและการหารแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 (สุชาดา จันทร์แพง. 2536 : 81) จากผลการวิจัยดังกล่าวได้ผลการวิจัยสอดคล้องกับงานวิจัยของ กนกวรรณ ชื่นชม ที่ทำการวิจัยเรื่อง การศึกษาเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทย ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ที่เรียนโดยวิธีสอนปกติกับวิธีสอนชุดจุลบทที่ใช้หนังสือเล่มเล็กเชิงวรรณกรรม จำนวน 60 คน โดยกลุ่มทดลองเรียนด้วยชุดจุลบทที่หนังสือเล่มเล็ก

เชิงวรรณกรรมเป็นสื่อและกลุ่มควบคุมเรียนจากวิธีสอนปกติที่ใช้หนังสือเรียนปกติ ผลการวิจัยพบว่านักเรียนที่เรียน โดยชุดการเรียนจุลบทที่มีหนังสือเรียนเล่มเล็กเชิงวรรณกรรมเป็นสื่อ มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกว่านักเรียนที่เรียน โดยวิธีสอนปกติ โดยใช้หนังสือปกติอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

(กนกวรรณ ชื่นชม. 2532 : 79)

จากผลงานการวิจัยเกี่ยวกับทัศนคติวิธีชีวิตประชาธิปไตย ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและหนังสือเรียนเล่มเล็กเชิงวรรณกรรมจะเห็นได้ว่า นักเรียนที่ได้รับการสอนด้วยวิธีการต่าง ๆ มีทัศนคติต่อวิธีชีวิตประชาธิปไตยและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนแตกต่างกัน และนักเรียนที่เรียน โดยใช้สื่อหนังสือเรียนเล่มเล็กเชิงวรรณกรรมมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น จำนวน 7 เล่ม จากงานวิจัยเหล่านี้เป็นพื้นฐานให้ผู้วิจัยสนใจศึกษาวิจัยเกี่ยวกับการใช้สื่อหนังสือเรียนเล่มเล็กเชิงวรรณกรรมเป็นสื่อจัดกิจกรรมการเรียนการสอนว่าจะสามารถทำให้ผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและทัศนคติต่อวิธีชีวิตประชาธิปไตยแตกต่างกับนักเรียนที่เรียนด้วยสื่อตามแผนการสอนปกติหรือไม่

สมมติฐานในการศึกษาค้นคว้า

1. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิตของนักเรียนที่ได้รับการสอน โดยวิธีสอนด้วยสื่อหนังสือเรียนเล่มเล็กเชิงวรรณกรรมกับสื่อตามแผนการสอนปกติแตกต่างกัน
2. ทัศนคติต่อวิธีชีวิตประชาธิปไตยของนักเรียนที่ได้รับการสอนโดยวิธีสอนด้วยสื่อหนังสือเรียนเล่มเล็กเชิงวรรณกรรมกับสื่อตามแผนการสอนปกติแตกต่างกัน

บทที่ 3

วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า

ผู้วิจัยได้ดำเนินการศึกษาค้นคว้าตามหัวข้อต่อไปนี้

1. ประชากร
2. กลุ่มตัวอย่าง
3. เครื่องมือ
4. การสร้างและการหาคุณภาพเครื่องมือ
5. การวิเคราะห์ข้อมูล
6. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้เป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2537 โรงเรียนวัดทองครักษ์ สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอบางปลาม้า จังหวัดสุพรรณบุรี จำนวนทั้งสิ้น 4 ห้องเรียน จำนวนนักเรียน 126 คน โดยมีเหตุผลในการเลือกดังนี้

- 1.1 เป็นโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสุพรรณบุรี
- 1.2 เป็นโรงเรียนที่ผู้บริหารและคณะครูให้ความร่วมมือในการวิจัยครั้งนี้
- 1.3 เป็นโรงเรียนที่ให้การสนับสนุนโครงการประชาธิปไตยในโรงเรียน
- 1.4 เป็นโรงเรียนประถมศึกษาที่มีนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ปีการศึกษา 2537 มากกว่า 2 ห้องเรียน

2. กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างในการทดลองครั้งนี้เป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2537 โรงเรียนวัดคงครักษ์ สำนักงานการประถมศึกษาอำเภอบางปลาม้า จังหวัดสุพรรณบุรี จับฉลากมาจำนวน 2 ห้องเรียน จำนวนนักเรียน 60 คน และทำการสุ่มตัวอย่าง ใช้วิธีสุ่มแบบง่าย (Simple Random Sampling) ได้จำนวนนักเรียน 2 กลุ่ม ๆ ละ 30 คน รวมนักเรียน 60 คน แล้วจับฉลากเพื่อจัดเป็นกลุ่มทดลอง และกลุ่มควบคุม

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า

1. สื่อหนังสือเรียนเล่มเล็กเชิงวรรณกรรม
2. แผนการสอน
3. แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต
4. แบบสอบถามวัดทัศนคติต่อวิถีชีวิตประชาธิปไตย

การสร้างและหาคุณภาพของเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. สื่อหนังสือเรียนเล่มเล็กเชิงวรรณกรรม

ผู้วิจัยสร้างหนังสือเรียนเล่มเล็กเชิงวรรณกรรม จำนวน 15 เล่ม มีขั้นตอนดังนี้

- 1.1 ศึกษาทฤษฎี หลักการ และวิธีผลิตหนังสือเรียนเล่มเล็กเชิงวรรณกรรม
- 1.2 ศึกษาเนื้อหา จุดประสงค์ และความคิดรวบยอดของกลุ่มสร้างเสริม

ประสบการณ์ชีวิตจากหนังสือหลักสูตรประถมศึกษา พ.ศ. 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533) และแผนการสอนหน่วยที่ 2 เรื่องชีวิตในบ้าน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2

- 1.3 สร้างหนังสือเรียนเล่มเล็กเชิงวรรณกรรม โดยใช้หลักเกณฑ์การผลิตของ หทัยคันหยง. ตามขั้นตอนดังนี้

1.3.1 วิเคราะห์ความคิดรวบยอด จุดประสงค์และเนื้อหาแนวการสอนกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 เรื่องชีวิตในบ้านและวิเคราะห์ขอบเขตที่ต้องการวัดพฤติกรรมต่อวิถีชีวิตประชาธิปไตย ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 จากคู่มือประเมินพฤติกรรมประชาธิปไตยของกระทรวงศึกษาธิการแล้วนำไปให้

ผู้เชี่ยวชาญพิจารณาว่า สัมพันธ์กันหรือไม่และให้ 1 คะแนนเมื่อสัมพันธ์กัน และ -1 เมื่อแน่ใจว่าไม่สัมพันธ์กัน ถ้าค่าเฉลี่ย .5 ขึ้นไป แสดงว่าการวิเคราะห์นี้ใช้ได้ (บุญเชิด ภิญโญอนันตพงษ์. 2526 : 89-91) ซึ่งผู้เชี่ยวชาญประกอบด้วย

1. รองศาสตราจารย์หทัย ดันหยง
2. อาจารย์สนั่น มีจันทร์หมาก
3. อาจารย์ชำเลื่อง ศรีเคชา
4. อาจารย์วัชรินทร์ สมุทรวานิช

1.3.2 นำเนื้อหาความคิดรวบยอดและจุดประสงค์มาสัมพันธ์กัน แล้วสร้างเป็นหนังสือเรียนเล่มเล็กเชิงวรรณกรรม เนื้อหาย่อยละ 1 เล่ม รวม 15 เล่ม ซึ่งมีขั้นตอนการสร้างดังนี้

1. เป้าหมายในการผลิต
2. วิเคราะห์ความคิดรวบยอด จุดประสงค์ และเป้าหมายของหลักสูตร
3. สร้างแผนการสอน
4. นำความคิดรวบยอด จุดประสงค์ มากำหนดเป็นแก่นสาระของเรื่องในหนังสือเรียนเล่มเล็กเชิงวรรณกรรม
5. โครงร่างต้นเรื่อง มีขั้นตอนดังนี้
 - 5.1 เจาเรื่อง
 - 5.2 แนวคิดโครงร่างจินตนาการ
 - 5.3 แก่นเรื่องเป็นเรื่องราวและเห็นภาพพจน์สั้น ๆ
 - 5.4 ตัวแสดงพฤติกรรมออกให้เห็นภาพพจน์ของเรื่องราวสั้น ๆ
 - 5.5 ฉากประกอบหลาย ๆ ฉาก ให้มีสีสัน ให้ความรู้สึกรวมกันหลาย ๆ ฉาก
 - 5.6 ภาพพจน์ มองเห็นในความรู้สึกคล้ายตาม ไม่เห็นด้วย
6. โครงร่างต้นฉบับ มีขั้นตอนดำเนินการดังนี้
 - 6.1 ชื่อเรื่องและเรื่องราวที่เขียน
 - 6.2 กำหนดอรรถลักษณะ รูปแบบวรรณกรรม มีทั้งร้อยแก้วหรือร้อยกรอง ขนาดของหนังสือ เนื้อหาสอดคล้องกับวิชาที่เรียน

6.3 เนื้อหาสาระ

6.4 มีความคิดรวบยอด สำหรับเด็กระดับ ชั้น ป. 1-2

6.5 ข้อมูลหลักฐาน บุคลิกตัวละคร สถานที่ในเรื่องที่เขียน

6.6 ถ้อยคำภาษา ที่เหมาะสมกับเด็กระดับชั้นที่สอน

7. โครงร่างลำดับเรื่อง มีขั้นตอนดำเนินการดังนี้

7.1 วิธีเริ่มเรื่อง.....ฉากที่ 1.....

7.2 วิธีดำเนินเรื่อง.....ฉากที่ 2.....

7.3 วิธีจบของเรื่อง.....ฉากที่.....

8. โครงร่างหนังสือ เป็นหนังสือขนาด 32 หน้ายก มีส่วนประกอบขึ้นเป็นรูปเล่ม ดังนี้

8.1 ส่วนปก ประกอบด้วย ชื่อเรื่อง ชื่อผู้แต่ง ชนิดของแบบเรียน

8.2 คำนำ ประกอบด้วย การเขียนบทแนวความคิด หลักการความเป็นมา จุดประสงค์ / เป้าหมาย และการประกาศคุณประการ

8.3 เนื้อหา ประกอบด้วย พุทธิกรรมที่แสดงออกมาจากตัวละครภายในเรื่องที่มีความคิดรวบยอดเดียวในเนื้อหา

8.4 ส่วนเสริม ประกอบด้วย วิธีใช้ ข้อเสนอแนะ กิจกรรม และประวัติผู้แต่ง

1.3.3 นำหนังสือเรียนเล่มเล็กเชิงวรรณกรรม เสนอคณะกรรมการควบคุมปริญญาบัตรและผู้เชี่ยวชาญ เพื่อตรวจพิจารณาโครงสร้างภาษา ความคิดรวบยอดจุดประสงค์

1.3.4 นำหนังสือเรียนจากการตรวจมาปรับปรุงให้สมบูรณ์ แล้วให้ผู้เชี่ยวชาญและคณะกรรมการตรวจสอบอีกครั้งหนึ่งเกี่ยวกับภาษา ความถูกต้องตามจิตวิทยา สังคมศาสตร์ ว่าเหมาะสมกับระดับอายุ พัฒนาการ สิ่งแวดล้อมของผู้เรียนหรือไม่ โดยใช้เกณฑ์พิจารณาตามข้อ 1.3.1

1.3.5 นำหนังสือเรียนเล่มเล็กเชิงวรรณกรรมไปทดลองใช้ (Tryout) กับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนวัดคอนโข่งเต่า อำเภอบางปลาหมึก จังหวัดสุพรรณบุรี ซึ่งมีลักษณะคล้ายกับกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 20 คน โดยใช้วิธีมาตรฐาน 90/90 กล่าวคือ 90 ตัวแรก หมายถึง ร้อยละของคะแนนเฉลี่ยของนักเรียน

ทั้งกลุ่มที่ทำแบบฝึกหัดได้ถูกต้อง ส่วน 90 ตัวหลัง หมายถึง ร้อยละของจำนวนนักเรียนที่ทำแบบฝึกหัดแต่ละข้อได้ถูกต้อง (ไพโรจน์ เภาใจ. 2520 : 13) ซึ่งหนังสือเรียนแต่ละเล่มจะมีแบบฝึกหัดให้นักเรียนทำเล่มละ 2 ข้อ เป็นแบบปรนัยชนิด 3 ตัวเลือก ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นให้ตรงกับจุดประสงค์ที่ระบุไว้ในหนังสือนั้น จากจำนวน 4 ข้อ โดยผู้เชี่ยวชาญพิจารณาตรวจให้คะแนนตามเกณฑ์ในข้อ 1.3.1 และเลือกแบบฝึกหัดข้อที่มีค่าการพิจารณาตามเกณฑ์ข้อ 1.3.1 สูงที่สุด 2 ข้อ

1.3.6 ทำการปรับปรุงหนังสือเรียนเล่มเล็กเชิงวรรณกรรมแล้วเสนอคณะกรรมการพิจารณาตรวจอีกครั้งหนึ่ง นำไปทดลองใหม่จนกว่านักเรียนจะทำคะแนนได้ตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้ในข้อ 1.3.5

1.3.7 จัดทำรูปเล่มให้สมบูรณ์ หนังสือเรียนเล่มเล็กเชิงวรรณกรรม จำนวน 15 เล่ม มีดังนี้

1. แถวของฉันทน์
2. ครอบครัวสืบบาท
3. นามปริศนา
4. แดกกกลุ่ม
5. จุกปากแดง
6. เสือแสนชน
7. ขนมนแม่เอ๋ย
8. กระเป๋าใบสวย
9. ไม้กวาดกับผ้าจี๊รีว
10. น้ำใจไมตรี
11. กระจาดบุญ
12. พุทธรักษา
13. ลูกโป่งลอยฟ้า
14. บ้านรัก
15. กวางหลงบ้าน

2. แผนการสอน

ผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างแผนการสอนตามแนวการสอนของกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต ตามขั้นตอนดังนี้

2.1 ศึกษาหลักสูตรประถมศึกษา พ.ศ. 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533) และแนวการสอนกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต หน่วยที่ 2 เรื่องชีวิตในบ้าน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ของกระทรวงศึกษาธิการ และศึกษาคู่มือการประเมินพฤติกรรมที่ขบ่งวิถีชีวิตประชาธิปไตย ของกระทรวงศึกษาธิการ

2.2 วิเคราะห์เนื้อหา ความคิดรวบยอด จุดประสงค์ และกิจกรรมการเรียนการสอนจากข้อ 2.1 ให้สัมพันธ์กัน

2.3 สร้างแผนการสอนให้มีความคิดรวบยอด จุดประสงค์ กิจกรรมให้สัมพันธ์กับการสอนวิถีชีวิตประชาธิปไตยในแต่ละด้านตามที่ได้วิเคราะห์ไว้ ซึ่งกิจกรรมการเรียนการสอนที่ใช้กับกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมจะเหมือนกันต่างกัน เฉพาะกลุ่มทดลองใช้สื่อหนังสือเรียนเล่มเล็กเชิงวรรณกรรมแทรกในกิจกรรมการเรียน และกลุ่มควบคุมใช้สื่อที่กำหนดไว้ตามแผนการสอนปกติ คือ ครูเล่านิทาน หรือเรื่องเกี่ยวกับเนื้อหาในการสอนแต่ละครั้ง

2.4 แผนการสอนเสนอให้คณะกรรมการควบคุมปริญญาบัตรและผู้เชี่ยวชาญอีก 5 ท่าน ตรวจสอบถูกต้องทั้งความคิดรวบยอด จุดประสงค์ กิจกรรมการเรียน แล้วนำมาแก้ไขให้ตรงกับเป้าหมาย หลักสูตรประถมศึกษา พ.ศ. 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533) โดยพิจารณาตามเกณฑ์ในข้อ 1.3.1

2.5 แผนการสอนไปทดลองใช้ (Tryout) กับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนวัดคอนไก่เต่า อำเภอบางปลาหม้อ จังหวัดสุพรรณบุรี จำนวน 20 คน เพื่อหาข้อบกพร่องเกี่ยวกับแผนการสอนที่ใช้จัดกิจกรรมการเรียนการสอน เพื่อนำมาแก้ไขปรับปรุงก่อนจะนำไปใช้กับกลุ่มตัวอย่างจริง บันทึกข้อบกพร่องที่พบเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญ ซึ่งผู้เชี่ยวชาญประกอบด้วย

1. รองศาสตราจารย์หทัย ดันหยง
2. อาจารย์สนั่น มีจันทร์
3. อาจารย์ชำเลียง ศรีเดชา
4. อาจารย์อุดมศักดิ์ นาคี

5. อาจารย์สุรางค์ อุ๋นวรรณธรรม

2.6 นำแผนการสอนมาปรับปรุงแก้ไขแล้วนำไปเสนอคณะกรรมการควบคุม
ปริญญานิพนธ์ตรวจอีกครั้ง เมื่อเห็นว่าเหมาะสมถูกต้องสามารถนำไปใช้ทดลองได้
จึงนำไปใช้ทดลอง

3. แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

ผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ตามขั้นตอน
ดังนี้

3.1 ศึกษาวิธีสร้างแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนจากหนังสือวัดผล
การศึกษา (อนันต์ ศรีโสภะ, 2525 : 111-134) หนังสือเทคนิคการเขียนข้อสอบ
(ชวาล แพร์ตกุล, 2520 : 1-405) หนังสือการทดสอบแบบอิงเกณฑ์ : แนวคิดและ
วิธีการ (บุญเชิด ภิญโญนนตพงษ์, 2527 : 1-211)

3.2 วิเคราะห์เนื้อหา หลักสูตร ความคิดรวบยอด และจุดประสงค์
เชิงพฤติกรรมของเนื้อหาที่ใช้ในการทดลอง เพื่อใช้ในการเขียนแบบทดสอบวัดผล
สัมฤทธิ์ทางการเรียน (อนันต์ ศรีโสภะ, 2525 : 123-125)

3.3 สร้างแบบทดสอบปรนัย 3 ตัวเลือก โดยนักเรียนตอบถูกจะมีคะแนน
1 คะแนน ตอบผิดหรือไม่ตอบ มีคะแนนเป็น 0 ให้ครอบคลุมเนื้อหาและจุดประสงค์
เชิงพฤติกรรมที่ได้วิเคราะห์แล้ว จำนวน 40 ข้อ

3.4 นำแบบทดสอบที่สร้างขึ้นให้คณะกรรมการควบคุมปริญญานิพนธ์และ
ผู้เชี่ยวชาญ 5 ท่าน ตรวจสอบและปรับปรุงเพื่อให้เกิดความเที่ยงตรงสอดคล้องกับ
จุดประสงค์เชิงพฤติกรรมโดยใช้ดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อสอบกับจุดประสงค์
เชิงพฤติกรรม พิจารณาว่าข้อสอบแต่ละข้อวัดตามจุดประสงค์เชิงพฤติกรรมนั้นหรือไม่
โดยกำหนดคะแนนไว้ดังนี้

+1 แน่ใจว่าข้อสอบวัดจุดประสงค์ข้อนั้น

0 ไม่แน่ว่าข้อสอบวัดจุดประสงค์ข้อนั้นหรือไม่

-1 แน่ใจว่าข้อสอบไม่วัดจุดประสงค์ข้อนั้น

แล้วคัดเลือกเอาข้อสอบที่มีความเที่ยงตรงตามเนื้อหาตั้งแต่ .5 ขึ้นไปไว้

(บุญเชิด ภิญโญนนตพงษ์, 2526 : 89-91) จำนวน 30 ข้อ ซึ่งผู้เชี่ยวชาญประกอบด้วย

1. รองศาสตราจารย์หทัย ดันหยง
2. อาจารย์อุดมศักดิ์ นาคี
3. อาจารย์อาร์ม วงษ์บัณฑิต
4. อาจารย์ชำเลื่อง ศรีเคธา
5. อาจารย์สุรางค์ อุ่นวรรณธรรม

3.5 นำแบบทดสอบไปทดลองใช้ (Tryout) กับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนวัดคอนไข่มุก อำเภอบางปลาม้า จังหวัดสุพรรณบุรี จำนวน 100 คน แล้วนำมาวิเคราะห์ความยากง่ายและค่าอำนาจจำแนกของข้อสอบเป็นรายข้อ โดยใช้เทคนิค 27% ของ จุง เคห์ ฟาน เลือกเฉพาะข้อสอบที่มีค่าความยากง่าย (P) อยู่ระหว่าง .20-.80 และค่าอำนาจจำแนก (D) ตั้งแต่ .20 ขึ้นไป จำนวน 20 ข้อ (ล้วน สายยศ และ อังคณา สายยศ. 2531 : 179-189)

3.6 นำแบบทดสอบที่เลือกไว้จำนวน 20 ข้อนั้น มาหาค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบโดยใช้สูตร KR.-20 ของคูเดอร์ ริชาร์ดสัน (ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ. 2531 : 168) ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.89

3.7 นำแบบทดสอบที่ปรับปรุงถูกต้องสมบูรณ์ไปใช้กับกลุ่มตัวอย่าง

4. แบบสอบถามวัดทัศนคติต่อวิถีชีวิตประชาธิปไตย

ผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างแบบสอบถามวัดทัศนคติต่อวิถีชีวิตประชาธิปไตยตามขั้นตอนต่อไปนี้

4.1 ศึกษาเอกสารการฝึกอบรม การวิจัยขั้นสูงทางพฤติกรรมศาสตร์และการวัดทัศนคติ ของ ดวงเดือน พันธุมนาวิน (2523 : 1-170) หนังสือเจตคติของ ศักดิ์ สุนทรเสณี (2528 : 40-67) หนังสือการวัดทัศนคติและบุคลิกภาพ ของ เชิดศักดิ์ โหมวสินธุ์ (2520 : 38-56) หนังสือหลักการวิจัยทางการศึกษาเรื่อง แบบสอบถามเจตคติ ของ ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ (2531 : 150-159)

4.2 ศึกษาหนังสือคู่มือการพัฒนาประชาธิปไตย ในโรงเรียนระดับประถมศึกษา และคู่มือการประเมินพฤติกรรมที่ชี้นำวิถีชีวิตประชาธิปไตยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ของสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ กระทรวงศึกษาธิการ

4.3 ศึกษาการสร้างแบบสอบถามวัดทัศนคติของ ลิเกิร์ต (Likert) แล้วนำมา กำหนดมาตราการวัดทัศนคติ แบ่งเป็น 3 ช่วง คือ เห็นด้วย ไม่แน่ใจ และไม่เห็นด้วย ซึ่งแบบสอบถามนี้กำหนดข้อความสำหรับถามความรู้สึก ความคิดเห็นต่อวิถีชีวิต ประชาธิปไตย ทั้ง 3 ด้าน ดังนี้

ด้านการวรรณกรรม	จำนวน 20 ข้อ
ด้านสามัคคีธรรม	จำนวน 20 ข้อ
ด้านปัญญาธรรม	จำนวน 20 ข้อ

4.4 กำหนดน้ำหนักคะแนน 3 ช่วง กำหนดตามวิธีน้ำหนักสมมติ (Arbitrary Weighting) กำหนดค่าน้ำหนักหรือเกณฑ์การให้คะแนน ดังนี้

ข้อความที่มีลักษณะเชิงนิมิตหรือเชิงบวก (Positive Statement)

เห็นด้วย	มีค่า	3	คะแนน
ไม่แน่ใจ	มีค่า	2	คะแนน
ไม่เห็นด้วย	มีค่า	1	คะแนน

ข้อความที่มีลักษณะเชิงนิเสธหรือเชิงลบ (Negative Statement)

เห็นด้วย	มีค่า	1	คะแนน
ไม่แน่ใจ	มีค่า	2	คะแนน
ไม่เห็นด้วย	มีค่า	3	คะแนน

4.5 ความรู้สึกหรือความคิดเห็นทั้ง 3 ช่วงนั้น มีความหมายดังนี้

เห็นด้วย	หมายความว่า	เห็นด้วยกับข้อความนี้
ไม่แน่ใจ	หมายความว่า	เห็นด้วยและไม่เห็นด้วยกับ ข้อความนี้พอ ๆ กัน
ไม่เห็นด้วย	หมายความว่า	ไม่เห็นด้วยกับข้อความนี้

4.6 นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นจำนวน 60 ข้อ เป็นข้อความเชิงนิมิต ด้านละ 10 ข้อ รวม 30 ข้อ และข้อความเชิงนิเสธ ด้านละ 10 ข้อ รวม 30 ข้อ เสนอต่อ คณะกรรมการควบคุมปริญญาบัตรและผู้เชี่ยวชาญ ตรวจสอบพิจารณาว่า ข้อความแต่ละ ข้อความในมาตราวัดนั้นครอบคลุมช่วงทัศนคติทั้งหมด การตอบแต่ละข้อความบอกถึง ทัศนคติที่มีอยู่ ข้อความเหมาะสมกับวัยของผู้ตอบ ข้อความชัดเจนไม่กำกวม แล้วนำมา

แก้ไขตามคำแนะนำ และเสนอตรวจสอบความถูกต้องอีกครั้งหนึ่ง ซึ่งผู้เชี่ยวชาญ
ประกอบด้วย

1. รองศาสตราจารย์หทัย ต้นหยง
2. อาจารย์ชำเลื่อง ศรีเดชา
3. อาจารย์วัชรินทร์ สมุทรวานิช
4. อาจารย์อารมณ วังษ์บัณฑิต
5. อาจารย์สุรางค์ อุ๋นวรรณธรรม

4.7 นำแบบสอบถามไปทดลองใช้กับนักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3

โรงเรียนวัดดอนไข่เต่า อำเภอบางปลาม้า จังหวัดสุพรรณบุรี จำนวน 100 คน นำมา
ตรวจให้คะแนนตามเกณฑ์ข้อ 4.4 แล้วนำมาหาค่าอำนาจจำแนกโดยวิธีแจกแจงแบบที
(t-distribution) เลือกไว้เฉพาะข้อที่มีค่าอำนาจจำแนกมากกว่าหรือเท่ากับ 1.75
(ถ้วน สายยศ และอังคณา สายยศ. 2531 : 186) จำนวนด้านละ 10 ข้อ รวม 30 ข้อ

- 4.7.1 ด้านการยอมรับ ข้อ 1-10
- 4.7.2 ด้านสามัคคีธรรม ข้อ 11-20
- 4.7.3 ด้านปัญญาธรรม ข้อ 21-30

4.8 หากข้อความในด้านใดไม่ครบจำนวน 10 ข้อ นำข้อความที่มีค่าน้อยกว่า
1.75 มาปรับปรุงและนำไปทดลองใหม่ทั้งหมดจนได้ครบด้านละ 10 ข้อ รวม 30 ข้อ แล้ว
นำมาหาค่าความเชื่อมั่น โดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์แอลฟา (α -Coefficient) ของ
ครอนบัค (Cronbach) (ถ้วน สายยศ และอังคณา สายยศ. 2531 : 170-171) ได้ค่า
ความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.92

วิธีดำเนินการทดลอง

1. การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงทดลอง เพื่อศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
และทัศนคติต่อวิถีชีวิตประชาธิปไตยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ผู้วิจัยได้ดำเนินการ
ทดลองตามแบบแผนการวิจัยแบบ Randomized Group Pretest-Posttest Design
(ถ้วน สายยศ และอังคณา สายยศ. 2531 : 216-217) ดังแสดงในตาราง 4 นี้

ตาราง 4 แสดงแบบแผนการทดลอง

กลุ่ม	สอบก่อน	กลุ่ม	สอบหลัง
ER	T_1	X	T_2
CR	T_1	-	T_2

ความหมายของสัญลักษณ์

X	แทน	การจัดกระทำในกลุ่มทดลอง
T_1	แทน	การสอบก่อนที่จะจัดกระทำการทดลอง
T_2	แทน	การสอบหลังจากจัดกระทำการทดลอง
C	แทน	กลุ่มควบคุม
E	แทน	กลุ่มทดลอง
R	แทน	การกำหนดกลุ่มตัวอย่างแบบสุ่ม

2. ระยะเวลาดำเนินการทดลอง

การทดลองกระทำในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2537 ตั้งแต่วันอังคารที่ 3 มกราคม ถึงวันที่ 3 กุมภาพันธ์ 2538 การทดลองสอนแต่ละกลุ่มใช้เวลาทดลองสอนเป็นเวลา 5 สัปดาห์ สัปดาห์ละ 5 ครั้ง ครั้งละ 3 คาบ คาบละ 20 นาที รวม 45 คาบ ดังรายละเอียดในตาราง 5 ผู้วิจัยดำเนินการสอนเองทั้งกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม โดยจัดเวลาเรียนในการสอนดังตารางต่อไปนี้

ตาราง 5 การจัดคาบเวลาสอนกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมในหนึ่งสัปดาห์

วัน	เวลา	9.00 - 10.00	14.00 - 15.00
จันทร์		กลุ่มควบคุม	กลุ่มทดลอง
อังคาร		กลุ่มทดลอง	กลุ่มควบคุม
พุธ		กลุ่มควบคุม	—
พฤหัสบดี		กลุ่มทดลอง	—

3. ขั้นตอนการดำเนินการทดลอง

1. ทำการทดสอบก่อนเรียน (Pretest) กับกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม โดยใช้แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและแบบสอบถามวัดทัศนคติต่อวิถีชีวิตประชาธิปไตยที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น ในวันที่ 3 มกราคม พ.ศ. 2538

2. ดำเนินการทดลอง โดยผู้วิจัยเป็นผู้สอนเองทั้งกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมในเนื้อหาวิชาเดียวกัน และระยะเวลาเท่ากัน คือ กลุ่มละ 45 คาบ ๆ ละ 20 นาที เริ่มทดลองวันที่ 3 มกราคม และสิ้นสุดการทดลองวันที่ 3 กุมภาพันธ์ 2538 โดย

2.1 กลุ่มทดลอง สอนด้วยสื่อหนังสือเรียนเล่มเล็กเชิงวรรณกรรม

2.2 กลุ่มควบคุม สอนด้วยสื่อตามแผนการสอนปกติ

3. เมื่อสิ้นสุดการทดลอง ทำการทดสอบหลังเรียนกับกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมด้วยแบบทดสอบและแบบสอบถามฉบับเดียวกับการสอบก่อนเรียน

การวิเคราะห์ข้อมูล

เปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและทัศนคติต่อวิถีชีวิตประชาธิปไตยของกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต โดยใช้ t-test แบบ Independent ในรูปของ Difference Scores

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. หาค่าสถิติพื้นฐาน

1.1 หาค่าเฉลี่ย (Mean) ของคะแนนโดยใช้สูตร (ถ้วน สายยศ และ อังคณา สายยศ. 2531 : 59)

$$\bar{X} = \frac{\sum X}{N}$$

เมื่อ	$\bar{X}$	แทน	คะแนนเฉลี่ย
	$\sum X$	แทน	ผลรวมของคะแนนทั้งหมด
	N	แทน	จำนวนนักเรียนในกลุ่ม

1.2 หาค่าความแปรปรวน (Variance) ของคะแนนโดยใช้สูตร
(ถ้วน สายยศ และอังคณา สายยศ. 2531 : 63)

$$S^2 = \frac{N \sum X^2 - (\sum X)^2}{N(N-1)}$$

เมื่อ	S^2	แทน	ความแปรปรวนของคะแนน
	$\sum X$	แทน	ผลรวมของคะแนนทั้งหมด
	N	แทน	จำนวนนักเรียนในกลุ่ม

2. สถิติเพื่อตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการทดลอง

2.1 หาค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อสอบกับจุดประสงค์การเรียนรู้
โดยใช้สูตร

$$I_{oc} = \frac{\sum R}{N}$$

เมื่อ	I_{oc}	แทน	ดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อสอบ กับจุดประสงค์
	$\sum R$	แทน	ผลรวมของคะแนนความคิดเห็นของ ผู้เชี่ยวชาญทั้งหมด
	N	แทน	จำนวนผู้เชี่ยวชาญ

(บุญเชิด ภิญ โฉยอนันตพงษ์. 2527 : 89-91)

2.2 หาค่าความยากง่ายและค่าอำนาจจำแนกของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต โดยใช้วิเคราะห์ข้อสอบเป็นรายข้อ (Item Analysis) ในการจัดกลุ่ม 27% แล้วเปิดตารางสำเร็จรูปของ จุง เคห์ ฟาน (ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ. 2531 : 179-189)

2.3 หาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน โดยใช้สูตร KR. - 20 ของ กูเดอร์ ริชาร์ดสัน

$$r_{tt} = \frac{n}{n-1} \left\{ 1 - \frac{\sum pq}{S_t^2} \right\}$$

เมื่อ	r_{tt}	แทน	ค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบ
	n	แทน	จำนวนข้อของแบบทดสอบ
	S_t^2	แทน	คะแนนความแปรปรวนของแบบทดสอบ
	p	แทน	สัดส่วนของผู้ที่ตอบถูกในข้อหนึ่งๆ = $\frac{\text{จำนวนคนที่ทำถูก}}{\text{จำนวนคนทั้งหมด}}$
	q	แทน	สัดส่วนของผู้ที่ตอบผิดในข้อหนึ่ง ๆ หรือคือ $1 - p$

(ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ. 2531 : 168)

2.4 หาค่าอำนาจจำแนกของแบบสอบถามวัดทัศนคติต่อวิถีชีวิต
ประชากรไทย โดยใช้ t-distribution

$$t = \frac{\bar{X}_H - \bar{X}_L}{\sqrt{\frac{S_H^2}{n_H} + \frac{S_L^2}{n_L}}}$$

$$df = n_H + n_L - 2$$

เมื่อ	t	แทน	ค่าอำนาจจำแนกของข้อสอบ
	$\bar{X}_H$	แทน	คะแนนเฉลี่ยของกลุ่มสูง
	$\bar{X}_L$	แทน	คะแนนเฉลี่ยของกลุ่มต่ำ
	S_H^2	แทน	คะแนนความแปรปรวนของกลุ่มสูง
	S_L^2	แทน	คะแนนความแปรปรวนของกลุ่มต่ำ
	n_H	แทน	จำนวนกลุ่มตัวอย่างในกลุ่มสูง
	n_L	แทน	จำนวนกลุ่มตัวอย่างในกลุ่มต่ำ

(ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ. 2531 : 185)

2.5 หาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามวัดทัศนคติต่อวิถีชีวิต
 ประชาธิปไตย โดยใช้สูตรการหาสัมประสิทธิ์แอลฟา (α - Coefficient) ของครอนบัค

$$\alpha = \frac{n}{n - 1} \left\{ 1 - \frac{\sum S_i^2}{S_t^2} \right\}$$

เมื่อ	α	แทน	ค่าสัมประสิทธิ์ของความเชื่อมั่น
	n	แทน	จำนวนข้อของเครื่องมือ
	S_i^2	แทน	คะแนนความแปรปรวนเป็นรายข้อ
	S_t^2	แทน	คะแนนความแปรปรวนของเครื่องมือ ทั้งฉบับ
	$\sum S_i^2$	แทน	ผลรวมของคะแนนความแปรปรวน เป็นรายข้อ

(ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ. 2531 : 170-171)

3. สถิติที่ใช้ในการทดสอบสมมติฐาน

3.1 สถิติที่ใช้เปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างคะแนนเฉลี่ยผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและทัศนคติต่อวิถีชีวิตประชาธิปไตยของกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม โดยใช้สูตร t-test แบบ Independent ในรูปของ Difference Scores

$$t = \frac{MD_1 - MD_2}{S_{MD_1 - MD_2}}$$

$$S_{MD_1 - MD_2} = \sqrt{\frac{S_D^2}{n_1} + \frac{S_D^2}{n_2}}$$

$$S_D^2 = \frac{\sum (D_1 - MD_1)^2 + \sum (D_2 - MD_2)^2}{n_1 + n_2 - 2}$$

$$df = n_1 + n_2 - 2$$

เมื่อ	t	แทน	ค่าที่ใช้พิจารณา
	S_D^2	แทน	ความแปรปรวนของคะแนนความแตกต่างการทดลองหลังเรียนและก่อนเรียนของกลุ่มตัวอย่าง
	D_1	แทน	ผลต่างของคะแนนสอบก่อนเรียนและหลังเรียนของกลุ่มทดลอง
	D_2	แทน	ผลต่างของคะแนนสอบก่อนเรียนและหลังเรียนของกลุ่มควบคุม
	MD_1	แทน	คะแนนเฉลี่ยของผลต่างของคะแนนสอบก่อนเรียนและหลังเรียนของทุกคนในกลุ่มทดลอง

MD_2	แทน	คะแนนเฉลี่ยของผลต่างของ
	,	คะแนนสอบก่อนเรียนและหลังเรียน
		ของทุกคนในกลุ่มควบคุม
$S_{MD_1 - MD_2}$	แทน	คะแนนความคลาดเคลื่อนมาตรฐาน
		ของผลต่างของค่าเฉลี่ยระหว่าง MD_1
		และ MD_2

(Scott and Wertheimer. 1962 : 264)

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลศึกษาค้นคว้า

ข้อตกลงเกี่ยวกับการวิเคราะห์และแปลผล

ในการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการทดลองและการแปลความหมายของผลการวิเคราะห์ข้อมูลนั้น เพื่อให้เกิดความเข้าใจตรงกัน ผู้วิจัยจึงกำหนดสัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

N	แทน	จำนวนนักเรียนในกลุ่มตัวอย่าง
$\bar{X}_1$	แทน	คะแนนเฉลี่ยก่อนการทดลอง
$\bar{X}_2$	แทน	คะแนนเฉลี่ยหลังการทดลอง
MD	แทน	คะแนนเฉลี่ยของความแตกต่างระหว่างการทดสอบ
S_D^2	แทน	หลังการทดลองกับก่อนการทดลองของกลุ่มตัวอย่าง
		ความแปรปรวนของคะแนนความแตกต่างระหว่าง
		หลังการทดลองกับก่อนการทดลองของกลุ่มตัวอย่าง
t	แทน	ค่าที่ใช้พิจารณา t-Distribution
df	แทน	ชั้นแห่งความอิสระ

ผลการศึกษาค้นคว้า

ผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลตามลำดับขั้นตอน ดังต่อไปนี้

1. เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน กลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิตของนักเรียนที่เรียนโดยสื่อหนังสือเรียนเล่มเล็กเชิงวรรณกรรมกับสื่อตามแผนการสอนปกติ
2. เปรียบเทียบทัศนคติต่อวิถีชีวิตประชาธิปไตยของนักเรียนที่เรียน โดยใช้อสื่อหนังสือเรียนเล่มเล็กเชิงวรรณกรรมกับสื่อตามแผนการสอนปกติ

ผู้วิจัยได้นำผลต่างของคะแนนเฉลี่ยหลังการทดลองกับก่อนการทดลองของกลุ่มทดลองที่เรียนโดยใช้สื่อหนังสือเรียนเล่มเล็กเชิงวรรณกรรม และกลุ่มควบคุมที่เรียนโดยใช้สื่อตามแผนการสอนปกติเปรียบเทียบโดยใช้ t-test

1. เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิตของนักเรียนที่เรียนโดยใช้สื่อหนังสือเรียนเล่มเล็กเชิงวรรณกรรมกับสื่อตามแผนการสอนปกติ ดังแสดงไว้ในตาราง 6 ดังนี้

ตาราง 6 แสดงการเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างคะแนนเฉลี่ยผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิตระหว่างนักเรียนกลุ่มทดลองกับกลุ่มควบคุม

กลุ่มตัวอย่าง	N	$\bar{X}_1$	$\bar{X}_2$	MD	S_D^2	t
กลุ่มทดลอง	30	7.23	15.63	8.40	4.68	5.193**
กลุ่มควบคุม	30	6.90	12.40	5.50		

$$t_{.01 (60)} = 2.660$$

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลในตาราง 6 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิตของกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 กลุ่มที่เรียนโดยใช้สื่อหนังสือเรียนเล่มเล็กเชิงวรรณกรรม มีคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกว่านักเรียนกลุ่มที่เรียนโดยสื่อตามแผนการสอนปกติ ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานข้อ 1

2. เปรียบเทียบทัศนคติต่อวิถีชีวิตประชาธิปไตยระหว่างกลุ่มทดลองกับกลุ่มควบคุม ดังแสดงไว้ในตาราง 7 ดังต่อไปนี้

ตาราง 7 แสดงการเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างคะแนนเฉลี่ยทัศนคติต่อวิถีชีวิตประชาธิปไตยระหว่างกลุ่มทดลองกับกลุ่มควบคุม

กลุ่มตัวอย่าง	N	$\bar{X}_1$	$\bar{X}_2$	MD	S_D^2	t
กลุ่มทดลอง	30	61.334	71.37	10.034	24.18	4.10**
กลุ่มควบคุม	30	63.97	68.97	4.834		

$$t_{.01 (60)} = 2.660$$

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลในตาราง 7 ปรากฏว่า ทัศนคติต่อวิถีชีวิตประชาธิปไตยของกลุ่มทดลองแตกต่างจากกลุ่มควบคุม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งหมายถึง นักเรียนกลุ่มที่เรียนโดยใช้สื่อหนังสือเรียนเล่มเล็กเชิงวรรณกรรม มีทัศนคติต่อวิถีชีวิตประชาธิปไตยสูงกว่านักเรียนกลุ่มที่เรียนโดยใช้สื่อตามแผนการสอนปกติ ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานข้อ 2

บทที่ 5

บทย่อ บทสรุป อภิปราย และข้อเสนอแนะ

บทย่อ

ความมุ่งหมายในการค้นคว้า

1. เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิตของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 โดยใช้สื่อหนังสือเรียนเล่มเล็กเชิงวรรณกรรมกับสื่อตามแผนการสอนปกติ
2. เพื่อเปรียบเทียบทัศนคติต่อวิถีชีวิตประชาธิปไตยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 โดยใช้สื่อหนังสือเรียนเล่มเล็กเชิงวรรณกรรมกับสื่อตามแผนการสอนปกติ

สมมติฐานของการศึกษาค้นคว้า

1. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิตของนักเรียนที่ได้รับการสอนโดยวิธีสอนด้วยสื่อหนังสือเรียนเล่มเล็กเชิงวรรณกรรมกับสื่อตามแผนการสอนปกติแตกต่างกัน
2. ทัศนคติต่อวิถีชีวิตประชาธิปไตยของนักเรียนที่ได้รับการสอนโดยวิธีสอนด้วยสื่อหนังสือเรียนเล่มเล็กเชิงวรรณกรรมกับสื่อตามแผนการสอนปกติแตกต่างกัน

วิธีดำเนินการวิจัย

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการทดลองครั้งนี้เป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2537 โรงเรียนวัดคงครักษ์ สำนักงานการประถมศึกษาอำเภอบางปลาหมอ จังหวัดสุพรรณบุรี จัณลาภมา จำนวน 2 ห้องเรียน จำนวน 66 คน ซึ่งทำการสุ่มตัวอย่าง ใช้วิธีสุ่มแบบง่าย (Simple Random Sampling) ได้จำนวนนักเรียน 2 กลุ่ม ๆ กลุ่มละ 30 คน รวมนักเรียน 60 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ประกอบด้วย

1. สื่อการเรียนโดยวิธีการสอนปกติ 2 ประเภท คือ
 - 1.1 สื่อหนังสือเรียนเล่มเล็กเชิงวรรณกรรม สำหรับกลุ่มทดลอง 15 เล่ม
 - 1.2 สื่อตามแผนการสอนปกติ สำหรับกลุ่มควบคุม
2. แผนการสอนโดยใช้สื่อหนังสือเรียนเล่มเล็กเชิงวรรณกรรม สำหรับกลุ่มทดลอง จำนวน 45 คาบ
3. แผนการสอนโดยใช้สื่อตามแผนการสอนปกติ สำหรับกลุ่มควบคุม จำนวน 45 คาบ
4. แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน กลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต ชนิด 3 ตัวเลือก จำนวน 20 ข้อ มีค่าความเชื่อมั่น (r_{tt}) = 0.89
5. แบบสอบถามวัดทัศนคติต่อวิถีชีวิตประชาธิปไตย จำนวน 30 ข้อ มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.922

วิธีดำเนินการทดลอง

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ดำเนินการสอนเองทั้งกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2537 เป็นเวลา 45 คาบ ๆ ละ 20 นาที สัปดาห์ละ 9 คาบ รวม 5 สัปดาห์ ทั้งกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม

1. ทดสอบก่อนเรียน (Pretest) ด้วยแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และแบบสอบถามวัดทัศนคติต่อวิถีชีวิตประชาธิปไตยกับกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม
2. ดำเนินการทดลอง ผู้วิจัยสอนตามแผนการสอนทั้งกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม โดยใช้สื่อการสอนแตกต่างกัน
 - 2.1 กลุ่มทดลอง สอนโดยใช้หนังสือเรียนเล่มเล็กเชิงวรรณกรรม จำนวน 15 เล่ม
 - 2.2 กลุ่มควบคุม สอนโดยใช้สื่อตามแผนการสอนปกติ
3. ทำการทดสอบหลังเรียน (Post - test) ให้นักเรียนกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมทำแบบสอบถามวัดทัศนคติต่อวิถีชีวิตประชาธิปไตย ซึ่งเป็นชุดเดียวกับ การทดสอบก่อนการทดลอง

4. นำข้อมูลที่ได้ไปวิเคราะห์ทางสถิติ

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. เปรียบเทียบความแตกต่างคะแนนเฉลี่ยของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
กลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิตของกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม โดยใช้สูตร t-test
Difference Scores
2. เปรียบเทียบคะแนนทัศนคติต่อวิถีชีวิตประชาธิปไตยของกลุ่มทดลองและ
กลุ่มควบคุม โดยใช้สูตร t-test Difference Scores

สรุปผลการค้นคว้า

1. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิตของนักเรียนที่
ได้รับการสอนโดยวิธีสอนด้วยสื่อหนังสือเรียนเล่มเล็กเชิงวรรณกรรมกับสื่อตามแผน
การสอนปกติ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 นักเรียนกลุ่มที่เรียนด้วย
สื่อหนังสือเรียนเล่มเล็กเชิงวรรณกรรมมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกว่ากลุ่มที่เรียนด้วย
สื่อตามแผนการสอนปกติ
2. ทัศนคติต่อวิถีชีวิตประชาธิปไตยของนักเรียนที่ได้รับการสอนโดยวิธีสอน
ด้วยสื่อหนังสือเรียนเล่มเล็กเชิงวรรณกรรมกับสื่อตามแผนการสอนปกติแตกต่างกัน
อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 แสดงว่านักเรียนกลุ่มที่เรียนด้วยสื่อหนังสือเรียน
เล่มเล็กเชิงวรรณกรรมมีทัศนคติต่อวิถีชีวิตประชาธิปไตยสูงกว่ากลุ่มที่สอนด้วย
สื่อตามแผนการสอนปกติ

อภิปรายผล

1. เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 หน่วยที่ 2 เรื่องชีวิตในบ้านที่ได้รับการสอนโดยใช้สื่อหนังสือ
เรียนเล่มเล็กเชิงวรรณกรรมกับสื่อตามแผนการสอนปกติ ปรากฏว่ากลุ่มที่ได้รับการ
สอนโดยใช้สื่อหนังสือเรียนเล่มเล็กเชิงวรรณกรรมกับสื่อตามแผนการสอนปกติแตกต่าง
กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 กลุ่มที่เรียนโดยใช้สื่อหนังสือเรียนเล่มเล็ก
เชิงวรรณกรรมมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกว่านักเรียนกลุ่มที่ได้รับการสอนโดยใช้

สื่อตามแผนการสอนปกติ ซึ่งเป็นจริงตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ในข้อ 1 ซึ่งพิจารณาจากคะแนนเฉลี่ยของความแตกต่างระหว่างก่อนการทดลองและหลังการทดลอง พบว่านักเรียนกลุ่มที่ได้รับการสอนโดยหนังสือเรียนเล่มเล็กเชิงวรรณกรรมมีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 8.40 ส่วนนักเรียนกลุ่มที่ได้รับการสอนโดยใช้สื่อตามแผนการสอนปกตินั้นมีคะแนนเฉลี่ยของความแตกต่างของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิตระหว่างก่อนการทดลองและหลังการทดลองเท่ากับ 5.50 ซึ่งผลการวิจัยดังกล่าวนี้เนื่องมาจากสาเหตุพอสรุปได้ ดังนี้

1.1 หนังสือเรียนเล่มเล็กเชิงวรรณกรรมเป็นสื่อสิ่งหนึ่งที่เด็ก ๆ ชอบอ่าน ดังปรากฏตามประวัติวรรณกรรมชุด Little Pretty Pocket Book ของจอห์น (John. 1713-1767) ซึ่งมีลักษณะเป็นหนังสือเล่มเล็ก

1.2 หนังสือเรียนเล่มเล็กเชิงวรรณกรรมเป็นหนังสือที่ย่อเรื่องลงให้เป็นเรื่องที่สมบูรณ์สั้น ๆ หยิบง่าย เบา มีขนาดเหมาะกับมือเด็ก คือ ขนาด 32 หน้ายกใช้เวลานั่ง ๆ อ่านจบภายในเล่ม เน้นความคิดรวบยอดเพียงความคิดเดียว ไม่ซับซ้อน โดยยังคงรักษาโครงสร้างที่สมบูรณ์แบบของหนังสืออย่างครบถ้วน (หทัย ดันหยง. 2513 : 9)

1.3 สื่อหนังสือเรียนเล่มเล็กเชิงวรรณกรรม เป็นสื่อถ่ายโยงการเรียนรู้ที่สร้างขึ้นโดยใช้ความคิดรวบยอด จุดประสงค์การเรียนรู้และเนื้อหานำมาผูกเป็นเรื่องราวให้เหมาะสมกับวัยและความต้องการของเด็ก ซึ่งสอดคล้องกับหลักจิตวิทยาด้วยการเสริมแรง (Reinforcement) ทำให้ผู้เรียนตื่นตัวสนใจบทเรียนและอ่านหนังสือด้วยความสนุกสนานเพลิดเพลิน

1.4 สื่อหนังสือเรียนเล่มเล็กเชิงวรรณกรรม เป็นวรรณกรรมประเภทบันเทิงคดี ซึ่งจัดตัวละครให้มีพฤติกรรมในการแสดงความคิดเห็นหรือการกระทำต่าง ๆ และสอดคล้องกับการดำเนินชีวิตของสังคมที่เด่นชัด ทำให้ผู้อ่านเกิดความรู้ความเข้าใจมากขึ้น

1.5 สื่อหนังสือเรียนเล่มเล็กเชิงวรรณกรรม เน้นระบบธรรมชาติของการรับรู้แบบสื่อสาร (Language Acquisition System LAS) ซึ่งมีหลักการเน้นความสำคัญของพิมพ์เขียวการเรียนรู้ของมนุษย์ 3 ชุด สร้างขึ้นในลักษณะร่วมสมัย ช่วยให้ผู้เรียน

เข้าใจกระบวนการและธรรมชาติของภาษามากขึ้น เข้าใจการใช้ศัพท์ที่มีความรวดเร็วในการอ่าน (Wilson and others. 1986 : 32)

1.6 สื่อหนังสือเรียนเล่มเล็กเชิงวรรณกรรม เน้นทฤษฎีการสอนแบบสื่อสาร (Communication Approach) เน้นสภาพแวดล้อมทางสังคมและวัฒนธรรมที่แตกต่างกันทางด้านบริบท เนื้อหา จัดให้ผู้เรียนได้แสดงออกเชิงปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้เรียนกับผู้สอน ผู้เรียนกับผู้เรียน เน้นกระบวนการเรียนรู้ป้อนเข้า (Input) และผลผลิต (Output) ของผู้เรียน การสร้างปัจจัยเข้านี้เน้นกระบวนการสอนที่มีความหมายต่อผู้เรียนตามสภาพชีวิตแวดล้อมและเหมาะสมกับการเรียนรู้ของผู้เรียน (หทัย ดันหยง. 2529 : 3-5)

ผลจากการวิจัยครั้งนี้สอดคล้องกับผลงานวิจัยของ มัลลิกา ภักดีณรงค์ (2531 : 104-110) ได้ทำการวิจัยพบว่าภาพการ์ตูนส่งผลต่อความสนใจในการเรียนรู้ของนักเรียนระดับประถมศึกษาและมีความสนุกสนานเพลิดเพลินกับการเรียน และมีกิจกรรมที่ฝึกทักษะท้ายบทเรียน ปริยาลักษณ์ พิลากุล (2535 : 59) ทำการวิจัยเกี่ยวกับการใช้สื่อหนังสือเรียนเล่มเล็กเชิงวรรณกรรมในการสอนวิชาภาษาอังกฤษ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนกลุ่มที่เรียนด้วยหนังสือเรียนเชิงวรรณกรรม มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและความสนใจในการเรียนสูงกว่ากลุ่มที่เรียนตามแผนการสอนปกติ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ทศนีย์ โชติพิณพิพงศ์ (2535 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนกลุ่มการงานพื้นฐานอาชีพด้วยสื่อหนังสือเรียนเล่มเล็กเชิงวรรณกรรม นักเรียนกลุ่มทดลองมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกว่ากลุ่มที่เรียนด้วยใบงาน วาสนา จาดพุ่ม (2535 : บทคัดย่อ) วิจัยพบว่านักเรียนที่เรียนด้วยสื่อหนังสือเรียนเล่มเล็กเชิงวรรณกรรมมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 เรื่องสิ่งแวดล้อมสูงกว่ากลุ่มที่เรียนด้วยสื่อตามแผนการสอนปกติ นอกจากนี้ สุชาดา จันทร์แพง (2536 : บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยพบว่า นักเรียนที่เรียนซ่อมเสริมวิชาคณิตศาสตร์ ด้วยสื่อหนังสือเรียนเล่มเล็กเชิงวรรณกรรมมีคะแนนเฉลี่ยหลังการเรียนสูงกว่าก่อนเรียนซ่อมเสริมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

2. เปรียบเทียบทัศนคติต่อวิถีชีวิตประชาธิปไตยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ปรากฏว่า นักเรียนกลุ่มที่สอนโดยใช้สื่อหนังสือเรียนเล่มเล็กเชิงวรรณกรรมมีคะแนนเฉลี่ยของความแตกต่างระหว่างก่อนกับหลังเรียนสูงกว่านักเรียนกลุ่มที่เรียนด้วยสื่อตามแผนการสอนปกติอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งพิจารณาค่าคะแนนเฉลี่ยของความแตกต่างระหว่างก่อนทดลองและหลังทดลองกลุ่มทดลองซึ่งสอนโดยใช้สื่อหนังสือเรียนเล่มเล็กเชิงวรรณกรรมมีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 10.033 ส่วนนักเรียนกลุ่มควบคุมที่สอนโดยใช้สื่อตามแผนการสอนปกติมีคะแนนเฉลี่ยความแตกต่างระหว่างก่อนทดลองและหลังการทดลองเท่ากับ 4.833

จากผลการวิจัยในครั้งนี้กล่าวได้ว่า สื่อหนังสือเรียนเล่มเล็กเชิงวรรณกรรมมีขั้นตอนการผลิตที่เป็นกระบวนการเพียงความคิดเดียว ตัวละครมีพฤติกรรมที่เด่นชัดง่ายต่อการรับรู้ ให้ความสนุกสนานเพลิดเพลิน นำประสบการณ์แวดล้อมจากธรรมชาติและวัฒนธรรมของเด็กมาปรุงแต่งเป็นวรรณกรรมกระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดความสนใจ ความรู้สึกที่แสดงออก กระตือรือร้นเข้าร่วมกิจกรรม มองเห็นความสำคัญ มีการรับรู้และตอบสนองต่อสิ่งที่นำเสนอเป็นเรื่องราวนั้น ๆ ไปในทางบวก นั่นคือ เกิดทัศนคติที่ดีต่อสิ่งที่นำเสนอในหนังสือเรียนเล่มเล็กเชิงวรรณกรรม เด็กวัยระดับประถมศึกษา มีความสนใจอ่านหนังสือการ์ตูน รูปภาพยนตร์ และโทรทัศน์ ฯลฯ เมื่อดูเรื่องต่าง ๆ เหล่านั้นแล้วมักจะเลียนแบบท่าทาง พฤติกรรมของตัวละครในเรื่อง เด็กวัยระดับประถมศึกษาที่มีอายุ 8-9 ปี มีความสนใจนิทานที่มีเรื่องราวเหมือนเรื่องจริง ซึ่งหนังสือเรียนเล่มเล็กเชิงวรรณกรรมได้นำเสนอตัวละครให้มีพฤติกรรมที่น่าเอาพฤติกรรมวิถีชีวิตประชาธิปไตยไปใช้ในชีวิตประจำวัน เช่น การเข้าแถวรับบริการตามลำดับก่อน-หลัง การร่วมทำงานกลุ่มตามขั้นตอนแผนงานที่กำหนดด้วยความตั้งใจจนสำเร็จทันเวลาตามที่กำหนด ยอมรับฟังคำวิจารณ์ของผู้อื่นและนำคำวิจารณ์เหล่านั้นมาปรับปรุงผลงานตนเองอยู่เสมอ เมื่อผู้เรียนเกิดทัศนคติที่ดีต่อหนังสือเรียนเล่มเล็กเชิงวรรณกรรมด้วยเหตุผลดังกล่าวมาแล้วนั้น ผู้เรียนจะเลียนแบบตัวละครและเกิดทัศนคติต่อวิถีชีวิตประชาธิปไตย มีการตอบสนองทางด้านความรู้สึกซึ่งวัดได้จากแบบสอบถามวัดทัศนคติต่อวิถีชีวิตประชาธิปไตยที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น ซึ่งปรากฏว่ามีคะแนนเฉลี่ยสูงกว่าก่อนเรียน จากผลงานการวิจัยครั้งนี้มีความสอดคล้องกับผลงานการวิจัยของ สมพงษ์ พวงคำ

(2528 : บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิตและทัศนคติต่อบุคลิกภาพประชาธิปไตยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จากการสอนด้วยวิธีปกติกับกระบวนการกลุ่มสัมพันธ์ ผลการวิจัยพบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วนทัศนคติต่อบุคลิกภาพประชาธิปไตย นักเรียนที่เรียนจากวิธีการสอนแบบกระบวนการกลุ่มสัมพันธ์มีทัศนคติต่อบุคลิกภาพประชาธิปไตยไปในทางที่ดีมากกว่าที่เรียนจากวิธีสอนแบบปกติอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และผลการวิจัยมีความสอดคล้องกับการวิจัยของทองคูณ อินทมาศน์ (2529 : 94-97) ทำการวิจัยการจัดกิจกรรมด้านการเรียนการสอนเพื่อปลูกฝังความเป็นนักประชาธิปไตยแก่นักเรียนนั้น ครูภาษาไทยมีความเห็นว่า ควรจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้มากเกี่ยวกับเรื่องการทำงานเป็นหมู่คณะ ฝึกความรับผิดชอบ การสร้างบรรยากาศสิ่งแวดล้อมประชาธิปไตย ฝึกแสดงความคิดเห็น นอกจากนี้ลาวัญย์ รักไทยดี (2530 : 102-105) ได้ศึกษาเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมส่งเสริมวิถีชีวิตประชาธิปไตยแก่นักเรียนของครูในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานกรุงเทพมหานคร ตามคุณลักษณะด้านการวรรณกรรม สำนึกศีลธรรม และปัญญาธรรมพบว่าโดยเฉลี่ยครูประถมศึกษาปฏิบัติกิจกรรมส่งเสริมอยู่ในระดับปานกลาง และพบว่าครูระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 จัดกิจกรรมส่งเสริมวิถีชีวิตประชาธิปไตยในด้านการวรรณกรรมมาก สำนึกศีลธรรม และปัญญาธรรมอยู่ในระดับปานกลาง ส่วนครูระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 3-4 และ 5-6 จัดกิจกรรมส่งเสริมวิถีชีวิตประชาธิปไตยในด้านการวรรณกรรมและสำนึกศีลธรรมในระดับมาก ส่วนด้านปัญญาธรรมอยู่ในระดับปานกลาง

ข้อเสนอแนะ

ข้อสังเกตจากการศึกษาค้นคว้า

1. การสร้างหนังสือเรียนเล่มเล็กเชิงวรรณกรรมเป็นงานที่ละเอียด ต้องสร้างให้ถูกต้องตามหลักการพัฒนาการของผู้เรียน เนื้อหาในการนำเสนอ ตัวละครต้องมีพฤติกรรมที่เด่นชัดและผู้เรียนคุ้นเคย ในการสร้างควรใช้เหตุการณ์ธรรมชาติ วัฒนธรรม สิ่งแวดล้อมที่ใกล้ตัวผู้เรียนมากที่สุดจึงจะทำให้ผู้เรียนรับรู้และเกิดความเข้าใจต่อเนื้อหาที่ต้องการให้ผู้อ่านรับรู้

2. เด็กระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 จะเกิดการรับรู้จากอุปสรรค นั่นคือ สนใจจะเรียนรู้จากภาพเพราะภาพทำให้ผู้อ่านเกิดความคิดรวบยอดของเรื่องราวนั้น ๆ นอกจากนี้ขนาดตัวอักษรควรมีขนาดเหมาะสมกับวัยเด็ก

3. ในการสอนโดยใช้สื่อหนังสือเรียนเล่มเล็กเชิงวรรณกรรม เมื่อผู้เรียนอ่านเรื่องราว นั้น ๆ แล้วควรฝึกให้ผู้เรียนได้แต่งเรื่องร่วมกันเป็นการส่งเสริมกิจกรรมกลุ่ม และเป็นการย้ำเน้นเรื่องนั้น ๆ ให้เด็กเกิดความคิดรวบยอดที่ชัดเจนยิ่งขึ้น

4. การนำเสนอเรื่องราวควรให้มีการเปรียบเทียบพฤติกรรมที่ดีและ พฤติกรรมที่ไม่ดี ผูกเรื่องให้ผู้อ่านได้คิดค้นหาคำตอบด้วย ไม่ควรสอนด้วยคำพูดของ ตัวละคร แต่ควรให้เหตุการณ์ต่าง ๆ เป็นตัวสอนความคิดรวบยอดนั้น ๆ

5. การใช้สื่อหนังสือเรียนเล่มเล็กเชิงวรรณกรรมนั้น ผู้ใช้จะต้องตระหนักว่า สื่อนี้มีไว้เป็นเพียงหนังสืออ่านเล่มเล็ก ๆ ให้เด็กอ่านสนุกเท่านั้น แต่หนังสือเรียน เล่มเล็กเชิงวรรณกรรมเป็นสื่อกลไกอยู่ในจักรกลฟันเฟืองของวิธีสอนที่จะต้องสอน ด้วยการป้อนเข้า (Input) ตามความคิดรวบยอดย่อยเข้าสู่สมองเป็นภาพพิมพ์เขียว การเรียนรู้ (Blueprint of learning) ให้ผู้เรียนรู้แจ้งต่อความรู้ที่รับรู้ นั้น ๆ

ข้อเสนอแนะในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน

1. การเรียนด้วยสื่อหนังสือเรียนเล่มเล็กเชิงวรรณกรรม ควรจัดให้ผู้เรียน เรียนเป็นกลุ่ม ฝึกให้ปฏิบัติกิจกรรมร่วมกันเพื่อปลูกฝังให้ผู้เรียนรับรู้และเกิดทัศนคติที่ดี ต่อการนำเอาวิถีชีวิตประชาธิปไตยไปใช้ในชีวิตประจำวัน นอกจากนี้ควรนำเอา สื่อหนังสือเรียนเล่มเล็กเชิงวรรณกรรมไปสอนในระดับชั้นอื่น ๆ ด้วย เพื่อส่งเสริม การปลูกฝังวิถีชีวิตประชาธิปไตยอย่างต่อเนื่อง

2. ในการสร้างหรือจัดทำหนังสือเรียนเล่มเล็กเชิงวรรณกรรม ให้มีความ สมบูรณ์แบบนั้น จะต้องคำนึงถึงหลักการสร้างสรรค์ดังต่อไปนี้ คือ

2.1 การตั้งชื่อเรื่อง (Title) ต้องมีความเข้าใจ สั้น ทันทสมัย ใช้ภาษา เดียวกับเนื้อหา มีความคิดรวบยอดของชื่อเรื่องตรงหรือสอดคล้องกับเค้าโครงเนื้อหา

2.2 เอกภาพ (Unity) หนังสือแต่ละเล่มควรมีความคิดรวบยอดเดียว ผาก เค้าโครงเรื่อง การใช้ภาษา ต้องกลมกลืนเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน

2.3 การสร้างสัมพันธภาพ เขียนเรื่องให้มีความสัมพันธ์ของเนื้อเรื่อง
ฉากชีวิต และพฤติกรรม สาระแนวคิด การใช้ถ้อยคำ พรรณนาความ

2.4 สาระตถภาพ (Emphasis) เน้นความคิดรวบยอด พฤติกรรมของ
ตัวละคร ให้มีความหนักแน่นชัดเจน

2.5 การสร้างประดิษฐการ (Invention) ตกแต่งงานวรรณกรรมให้มี
ความสละสลวย ชึ้งใจ เร้าใจ ให้เด็กเกิดความอยากอ่าน

2.6 การสร้างจรรยาบรรณ (Ethicality) เขียนเรื่องให้เกิดคุณค่าทาง
ความคิด ทางพฤติกรรม และคุณค่าของวัตถุสิ่งของ

ข้อเสนอแนะสำหรับการศึกษาวิจัยครั้งต่อไป

ควรรวบรวมหนังสือเรียนเล่มเล็กเชิงวรรณกรรมเป็นสื่อใช้สอนในระดับชั้นอื่น ๆ
ต่อไปอย่างต่อเนื่อง เพื่อส่งเสริมทัศนคติต่อวิถีชีวิตประชาธิปไตยให้ได้ผล และนำไป
ดำเนินชีวิตประจำวันอยู่ในสังคมได้อย่างมีคุณภาพ

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- กนกวรรณ ชื่นชม. การศึกษาเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ที่เรียนโดยวิธีสอนปกติกับวิธีสอนชุดจุดบทที่ใช้หนังสือเรียนเล่มเล็กเชิงวรรณกรรม. ปรินญาณิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2532. อัดสำเนา.
- กัลยา ตุลยพิจิตร. การศึกษาเปรียบเทียบความสามารถทางการอ่านในวิชาภาษาไทยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ที่ได้รับการสอนโดยใช้หนังสือเรียนเล่มเล็กระหว่างวิธีสอนแบบวรรณิกับวิธีสอนตามคู่มือครู. ปรินญาณิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2532. อัดสำเนา.
- กาญจนา คำสุวรรณ และนิตยา เสาร์มณี. จิตวิทยาเบื้องต้น. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : ศิลปบรรณาการ, 2524.
- กิตติ อมตชีวิน. การเรียนรู้ทางการเมืองในลัทธิประชาธิปไตยของนักเรียนประถมศึกษา : ศึกษาทดลองนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนวัดสุทธทิศอาศ. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2522. อัดสำเนา.
- คณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ, สำนักงาน. คู่มือการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาประชาธิปไตยในโรงเรียนประถมศึกษา. กรุงเทพฯ : ศรีการเมืองพิมพ์, 2527.
- _____. คู่มือการประเมินพฤติกรรมประชาธิปไตย. กรุงเทพฯ : กราฟฟิคอาร์ต, 2529.
- _____. คู่มืออบรมครูแนวการใช้หลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533) และการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-2. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์การศาสนา, 2534.
- _____. พัฒนาประชาธิปไตยในโรงเรียนประถมศึกษา เล่ม 2. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภา ลาดพร้าว, 2531.

จรรยา สุภาพ. ลัทธิการเมืองและเศรษฐกิจเปรียบเทียบ. กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช, 2528.

จินตนา ไบกาชุย. การจัดทำหนังสือสำหรับเด็ก. กรุงเทพฯ : สุวีริยาสาส์น, 2534.

จินตนา ไบกาชุย และ Cahill, Bruce R. ความสามารถในการรับรู้ภาพของนักเรียนระดับประถมศึกษาปีที่ 1 ในประเทศไทย. เอกสารประกอบการประชุม National Workshop on Development of Systems and Structure for training/Learning Materials, cluding Textbooks, กรุงเทพมหานคร, 2520.

ชนะ นิลรัตน์. การศึกษาทัศนคติแบบประชาธิปไตยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในเขตการศึกษา 2. ปรินญานินพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒประสานมิตร, 2519. อัดสำเนา.

ชวาล แพร์ตกุล. เทคนิคการเขียนข้อสอบ. กรุงเทพฯ : พัทธกษัณธ์, 2520.

ชัยอนันต์ สมุทวณิช. ประชาธิปไตย สังคมนิยม คอมมิวนิสต์กับการเมืองไทย. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์บรรณกิจ, 2523.

ชาติ อุเจริญ. การเปรียบเทียบการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาประชาธิปไตยในโรงเรียนประถมศึกษาต้นแบบกับโรงเรียนประถมศึกษาทั่วไปในสังกัดสำนักงานการศึกษาจังหวัดนครสวรรค์. ปรินญานินพนธ์ กศ.ม. พิษณุโลก : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ พิษณุโลก, 2532. อัดสำเนา.

ชาญวิทย์ เทียมบุญประเสริฐ. วิธีการทางสถิติสำหรับการวิจัย. เอกสารคำสอน วิชาสถิติ 511, มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒประสานมิตร, 2529.

ชูชีพ อ่อนโคกสูง. เอกสารประกอบการสอนวิชาจิตวิทยาการศึกษา. กรุงเทพฯ : วรวิภาณการพิมพ์, 2518.

เชิดศักดิ์ โฆวาสินธุ์. การวัดทัศนคติและบุคลิกภาพ. กรุงเทพฯ : สำนักทดสอบทางการศึกษาและจิตวิทยา, มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2520.

ดวงเดือน พันธุมนาวิน. การวิจัยขั้นสูงทางพฤติกรรมศาสตร์. เอกสารประกอบการฝึกอบรม, กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2523.

ดวงเดือน พันธุมนาวิน และเพ็ญแข ประจันปัจจนึก. จริยธรรมของเด็กไทย. สถาบัน
วิจัยพฤติกรรมศาสตร์ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร,
2520.

ทัศนีย์ โชติพิณพิพงศ์. การศึกษาเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและความสนใจ
ในการเรียนกลุ่มการงานและพื้นฐานอาชีพของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3
จากการสอนโดยใช้แบบเรียนเล่มเล็กเชิงวรรณกรรมกับการสอนโดยใช้สื่อ
ใบงาน. ปรินญาณิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
ประสานมิตร, 2535. อัดสำเนา.

ทิตินา แคมณี และคนอื่น ๆ . กลุ่มสัมพันธ์ : ทฤษฎีและแนวทางปฏิบัติ เล่ม 1.
กรุงเทพฯ : บุรพาศิลป์การพิมพ์, 2522.

ทองอุณ อินทมาศน์. การนำเสนอโปรแกรมสำหรับครูภาษาไทยในการปลูกฝัง
ความเป็นนักประชาธิปไตยแก่นักเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษา.
วิทยานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2529. อัดสำเนา.

บุญทรง เขียมจิรังกร. การศึกษาเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนกลุ่มสร้างเสริม
ประสบการณ์ชีวิตของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่เรียนโดยใช้
ชุดการเรียนการสอนมินิคอร์สกับการสอนตามคู่มือครู. ปรินญาณิพนธ์
กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2532.
อัดสำเนา.

บันลือ พดกษะวัน. วรรณกรรมสำหรับเด็ก. กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช, 2521.

_____. วรรณกรรมกับเด็ก. กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช, 2524.

บรรจง ชูสกุลชาติ. "การศึกษากับการมีงานทำ," 94 ปี กระทรวงศึกษาธิการ.
31 เมษายน 2529.

บุญเชิด ภิญโญอนันตพงษ์. การทดสอบแบบอิงเกณฑ์ : แนวคิดและวิธีการ.
กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2526.

บุญเหลือ เทพยสุวรรณ. การเขียนตำราและบทความทางวิชาการ. กรุงเทพฯ : สมาคม
สตรีอุดมศึกษาแห่งประเทศไทย, 2523.

ประภาเพ็ญ สุวรรณ. ทัศนคติ : การวัด การเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมอนามัย. กรุงเทพฯ :
ไทยวัฒนาพานิช, 2520.

ประวิทย์ อรรถวิเวก. มโนทัศน์เกี่ยวกับประชาธิปไตยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3.

วิทยานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2518. อัดสำเนา.

ปรียาลักษณ์ พิลากุล. การศึกษาเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์และความสนใจในการเรียน
วิชาภาษาอังกฤษ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ด้วยสื่อหนังสือเรียน
เล่มเล็กเชิงวรรณกรรมกับสื่อหนังสือเรียนตามคู่มือครู. ปรินุญานิพนธ์ กศ.ม.

กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2535. อัดสำเนา.

ปิ่นประภา บุตรไสว. การศึกษาเปรียบเทียบวิธีสอนแบบสืบสวนสอบสวนและวิธีสอน
แบบปกติที่ส่งผลให้เกิดทัศนคติต่อบุคลิกภาพประชาธิปไตย และผลสัมฤทธิ์
ทางการเรียนวิชาสังคมศึกษาชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1. ปรินุญานิพนธ์ กศ.ม.

กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2523. อัดสำเนา.

ปรียารรณ ทุมโฆสิต. การศึกษาเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาสังคมศึกษา
และทัศนคติต่อบุคลิกภาพประชาธิปไตยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1
ที่เรียนวิชาสังคมศึกษา ด้วยการสอนโดยใช้เทคนิคคิวชีกับการสอนตามคู่มือ
การสอนของหน่วยศึกษานิเทศก์ กรมสามัญศึกษา. ปรินุญานิพนธ์ กศ.ม.

กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2532. อัดสำเนา.

เปรื่อง กุมุท. การออกแบบหนังสือสำหรับเด็กและผลการวิจัยบางประการ.

งานสัปดาห์หนังสือแห่งชาติ, 2523.

ไพโรจน์ คารามาศ. การศึกษาเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและเจตคติต่อ
บุคลิกภาพประชาธิปไตยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 วิชาสังคมศึกษา
โดยการสอนแบบซินดิเคทกับการสอนตามหลักสูตร พุทธศักราช 2521.

ปรินุญานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

ประสานมิตร, 2524. อัดสำเนา.

ไพโรจน์ เบาลือ. คู่มือการเขียนบทเรียนโปรแกรม. กรุงเทพฯ : ภาควิชาเทคโนโลยี

การศึกษา : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2520.

เรวัตร แซ่ฮ่วย. การศึกษาทัศนคติแบบประชาธิปไตยของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตร
วิชาการศึกษาในวิทยาลัยครูภาคใต้. ปรินุญานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ :

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2519. อัดสำเนา.

ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ. หลักการวิจัยทางการศึกษา. พิมพ์ครั้งที่ 2.

กรุงเทพฯ : ศึกษาพร จำกัด, 2531.

ลาวัญย์ รักไทยคี. การส่งเสริมวิถีชีวิตแบบประชาธิปไตยในนักเรียนของครูในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษา กรุงเทพมหานคร ตามการรับรู้ของตนเอง. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2530. อัดสำเนา.

วันทนี ชูศิลป์. สถิติและการวิจัยเบื้องต้น. กรุงเทพฯ : อักษรบัณฑิต, 2525.

วรรณวิมล หนิมพานิช. มโนทัศน์การมีส่วนร่วมทางการเมืองของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2527. อัดสำเนา.

วาสนา จาคพุ่ม. การศึกษาเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและความสนใจในการเรียนกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิตชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 เรื่องการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมด้วยสื่อแบบเรียนเชิงวรรณกรรมกับสื่อตามแผนการสอนปกติ โรงเรียนราษฎร์บูรณะ เขตราษฎร์บูรณะ กรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2535. อัดสำเนา.

วิริยะ สิริสิงห. การเขียนเรื่องสำหรับเด็ก. กรุงเทพฯ : สุวีริยาสาส์น, 2524.

วีรวรรณ พิบูลย์. ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับบทบาทในระบอบประชาธิปไตยของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2518. อัดสำเนา.

วัฒิชัย จานงค์. การเรียนรู้. กรุงเทพฯ : บำรุงสาส์น, 2521.

ศศิธร หาคำ. การศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและทัศนคติต่อวิชาคณิตศาสตร์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ที่เรียนโดยได้รับการตรวจการบ้าน 3 แบบ. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2534. อัดสำเนา.

ศักดิ์ สุนทรเสณี. เชตคติ. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์รุ่งวัฒนา, 2531.

ศึกษาธิการ, กระทรวง. หลักสูตรประถมศึกษา พ.ศ. 2531 (ฉบับปรับปรุง 2533). กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ศาสนา, 2533.

สถิต จิตตะนาถิ. ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับประชาธิปไตยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา
ปีที่ 3 ในจังหวัดอุบลราชธานี. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ :

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2515. อัดสำเนา

สนั่น ปัทมทิน. การเรียงพิมพ์. แผนกคำสอนมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, กรุงเทพฯ :
2513.

สมบัติ ศรีประเสริฐ. ความสัมพันธ์ระหว่างมโนทัศน์กับพฤติกรรมประชาธิปไตยของ
นักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัย, 2525. อัดสำเนา.

สมพงษ์ พวงคำ. การศึกษาเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนกลุ่มวิชาสร้างเสริม
ประสบการณ์ชีวิตและทัศนคติต่อบุคลิกภาพประชาธิปไตยของนักเรียนชั้น
ประถมศึกษาปีที่ 6 จากการสอนด้วยวิธีปกติและกระบวนการกลุ่มสัมพันธ์.
ปริญญาานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
ประสานมิตร, 2534. อัดสำเนา.

สมพงษ์ สอนสุภาพ. ความคิดรวบยอดเกี่ยวกับพลเมืองดีในวิถีชีวิตประชาธิปไตย
ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 7 ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือของ
ประเทศไทย. ปริญญาานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
2521. อัดสำเนา.

สมศักดิ์ สันธุระเวช. "การวัดเจตคติในวิชาคณิตศาสตร์," มิตรครู. กรกฎาคม 2522.

สวนา พรพัฒน์กุล. "งานวิจัย : ความสำนึกในหน้าที่พลเมืองของเด็กไทย,"

ครูปริทัศน์. 7(1) : 12 ; มกราคม 2525.

สาโรช บัวศรี. "ความหมายของคำว่าประชาธิปไตยในแง่ของการศึกษา," พื้นฐาน
การเมืองและการปกครองไทย. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ตำรวจ, 2520.

สาวิตรี เจริญกิจ. การศึกษาความรู้และความคิดเห็นของผู้ผลิตและผู้ใช้หนังสือ
แบบเรียนในการพิจารณาและใช้ภาพประกอบประเภทต่าง ๆ ในหนังสือ
แบบเรียน. ปริญญาานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
ประสานมิตร, 2524. อัดสำเนา.

สุขุม นวลสกุล และคนอื่น ๆ. การเมืองและการปกครองไทย. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์
มหาวิทยาลัยรามคำแหง, 2523.

- สุจิตรา จงอยู่สุข. การเปรียบเทียบความคิดรวบยอดเรื่องประชาธิปไตยของนักเรียน
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ในโรงเรียนทดลองระหว่างนักเรียนที่เรียนด้วย
หลักสูตรประถมศึกษา พ.ศ. 2503 กับนักเรียนที่เรียนด้วยหลักสูตร
พ.ศ. 2521. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย,
2524. อัดสำเนา.
- สุชาดา จันทร์แพง. การศึกษาประสิทธิภาพของสื่อแบบเรียนเล่มเล็กเชิงวรรณกรรม
เพื่อส่งเสริมการวิเคราะห์โจทย์ปัญหาการคูณและการหารวิชาคณิตศาสตร์
ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ :
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2536. อัดสำเนา.
- สุนันท์ นวลสกุล และคนอื่น ๆ. การเมืองและการปกครองไทย. กรุงเทพฯ :
โอเคียนสโตร์, 2526.
- สุนิย์รัตน์ ภิรมย์นาม. การศึกษาเปรียบเทียบความรู้ ความเข้าใจ และความสนใจอันเกิด
จากการอ่านหนังสือที่ใช้สำนวนเด็กชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ในชนบทกับ
หนังสือผู้ใหญ่เขียน ในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4. วิทยานิพนธ์ กศ.ม.
กรุงเทพฯ : วิทยาลัยวิชาการศึกษา ประสานมิตร, 2519. อัดสำเนา.
- สุภาพร จิตรเอื้อตระกูล. การศึกษาผลสัมฤทธิ์และความคงทนในการเรียนรู้
วิชาภาษาไทย ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ที่เรียนด้วยวิธีสอนแบบ
ไรเซนโซ่นกับการสอนตามคู่มือครู. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ :
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2529. อัดสำเนา.
- เสาวนีย์ ทองรวย. ทัศนคติของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลายในโรงเรียนรัฐบาล
ส่วนกลางต่อการเมืองของไทย. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
ประสานมิตร, 2520.
- หทัย ดันหยง. การผลิตหนังสือสำหรับเด็ก. แผนกการพิมพ์มหาวิทยาลัย
ศรีนครินทรวิโรฒ พิชญโลก, 2525.
- _____. การสร้างสรรคัวรรณกรรมและหนังสือสำหรับเด็ก. กรุงเทพฯ :
อักษรเจริญทัศน์, 2529.
- _____. “การสร้างหนังสือเรียนเล่มเล็กเชิงวรรณกรรมเพื่อเป็นสื่อพัฒนาการอ่าน
ในระดับประถมศึกษา,” ศรีนครินทรวิโรฒและการพัฒนา. ธันวาคม 2532.

อนงค์ ประมุขกุล. บทบาทของการสอนวิชาสังคมศึกษาในระดับประถมศึกษาตอนต้น
ที่มีต่อการปลูกฝังความคิดรวบยอดเกี่ยวกับการเป็นพลเมืองดี.

วิทยานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2515. อัดสำเนา.

Appleton , Ann Leslie. "Citizenship Education and Political Socialization of
Filippine School Children in Provincial Setting," Dissertation Abstracts
International. 1976.

Carmines , Edward Graham. "Personality Political Behavior and Contemporary
Democracy Theory," Dissertation Abstracts International. 36(10) :
6911-A ; June, 1976.

Cronbach , Lee J. and other. Text Materials in Modern Education. Urbana ,
Illinois : University of Illinois Press, 1955.

Gange , Robert M. Essentials of Learning for Instruction. Illinois :
The Drydon Press, 1974.

Nolen , Barbara. Writers' Handbook for the Development of Educational Materials.
Washington : U.S Department of Health ; Education and Werlfare ,
United States Goverment Printing Office, 1959.

Pchacilis , John U. Socials Studies for Children in Democracy. New York :
Prentice-Hall ; Inc, 1953.

Platner , Marguerite Joyce Brady. The Effects of Democratic Classroom Procedures
on the Behavior of 9 to 11 Year-Old Children," Dissertation Abstracts
International. 38(8A) : 4751 ; June, 1978.

Sanstead , Wayne Godfrey. "A Study of the Political Attitude of North Dagota
Hight School Senioes," Dissertation Abstracts International. 36(2) :
814-A ; June, 1975.

Scott , William A. and Micheal Wertheimer. Introduction to Psychological
Research. New York : John Wiley and Sons, Inc., 1962.

Smith , Edward W. The Education's Encyclopedia. Englewood Cliffs, New Jersey :
Prentice-Hall, Inc. 1962.

Webster , Carol Cate. "Political Socialization in India," Dissertation Abstracts International. 35(1) : 548-A ; 1974.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

- 1. แผนการสอนรวมหน่วยกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม**
- 2. แผนการสอนรายคาบกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม**

แผนการสอนรวมหน่วยกลุ่มทดลอง
กลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2
หน่วยการเรียนรู้ ชีวิตในบ้าน
จำนวน 45 คาบ

ความคิดรวบยอด

บ้านเป็นที่อยู่อาศัย ให้ความปลอดภัย ความรักและความอบอุ่น มีสมาชิกอยู่ร่วมกัน มีความสัมพันธ์ต่อกัน สมาชิกในบ้านมีความรับผิดชอบช่วยเหลือซึ่งกันและกัน ทำให้ครอบครัวเกิดความสงบสุข

จุดประสงค์

1. เพื่อให้มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างสมาชิกในบ้าน
2. วิเคราะห์ความสัมพันธ์เกี่ยวกับบทบาทหน้าที่ผลกระทบของการปฏิบัติต่อสมาชิกในบ้านและกำหนดเป็นหลักการได้
3. มีความชื่นชมและปฏิบัติตนเป็นสมาชิกที่ดีและลูกที่ดีของพ่อแม่
4. รักครอบครัว มีเจตคติที่ถูกต้องในการดำรงชีวิตแบบครอบครัวไทย
5. ปฏิบัติตนตามบทบาทหน้าที่อย่างเหมาะสมและสมานสมอด้วยความพอใจ

เนื้อหา

สมาชิกและความสัมพันธ์ของสมาชิกในบ้าน จำนวน 9 คาบ

1. จำนวนสมาชิกในบ้าน
2. ผลของจำนวนสมาชิกที่มีต่อชีวิตในบ้าน
3. ความสัมพันธ์ของสมาชิกในบ้าน

บทบาทหน้าที่ผลกระทบของการปฏิบัติต่อสมาชิกในบ้าน จำนวน 15 คาบ

1. การเคารพเชื่อฟังพ่อแม่
2. รับผิดชอบต่อหน้าที่
3. ปฏิบัติตามกฎหมาย ระเบียบ ข้อตกลงของบ้านหรือหมู่คณะ
4. ช่วยเหลืองานบ้านและงานอาชีพ

5. การประหยัดและออม

ผลดี ผลเสีย ของการปฏิบัติต่อสมาชิกในบ้าน จำนวน 15 คาบ

1. ผลของการไม่ปฏิบัติตามหน้าที่
2. ความเชื่อเพื่อพ่อแม่
3. ความสามัคคี
4. วันพ่อแห่งชาติ
5. วันแม่แห่งชาติ

ประโยชน์ที่ได้รับจากบ้าน จำนวน 6 คาบ

1. ประโยชน์และลักษณะครอบครัวไทย
2. บ้านที่น่าอยู่

กิจกรรมการเรียนรู้การสอน

จัดกิจกรรมการเรียนรู้การสอนโดยมีขั้นนำ ขั้นสอน และขั้นสรุป โดยดำเนินการวัดผลตามขั้นตอนของกิจกรรมการเรียนรู้การสอนตามแผนการสอนกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต โดยใช้สื่อหนังสือเรียนเล่มเล็กเชิงวรรณกรรมในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้การสอน ซึ่งสร้างขึ้นจากการวิเคราะห์ความคิดรวบยอดของหลักสูตร และนำไปสร้างบทเรียนเพื่อนำมาใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ของนักเรียน

กำหนดเวลาในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้การสอน

1. สมาชิกในบ้าน	9 คาบ
2. บทบาทหน้าที่และผลกระทบของการปฏิบัติต่อสมาชิกในบ้าน	15 คาบ
3. ข้อดี ข้อเสีย ของการปฏิบัติต่อสมาชิกในบ้านหรือหมู่คณะ	15 คาบ
4. ประโยชน์ที่ได้รับจากบ้าน	6 คาบ
รวม	45 คาบ

สื่อการเรียนรู้การสอน

หนังสือเรียนเล่มเล็กเชิงวรรณกรรม จำนวน 15 เล่ม

การวัดผล

1. การสังเกต
 - 1.1 ความรับผิดชอบต่อการปฏิบัติหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย
2. ซักถาม
3. การตรวจแบบฝึกหัด

แผนการสอนรวมหน่วยกลุ่มควบคุม
กลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2
หน่วยการเรียนรู้ ชีวิตในบ้าน
จำนวน 45 คาบ

ความคิดรวบยอด

บ้านเป็นที่อยู่อาศัย ให้ความปลอดภัย ความรักและความอบอุ่น มีสมาชิกอยู่ร่วมกัน มีความสัมพันธ์ต่อกัน สมาชิกในบ้านมีความรับผิดชอบช่วยเหลือซึ่งกันและกัน ทำให้ครอบครัวเกิดความสุข

จุดประสงค์

1. เพื่อให้มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างสมาชิกในบ้าน
2. วิเคราะห์ความสัมพันธ์เกี่ยวกับบทบาทหน้าที่ผลกระทบของการปฏิบัติต่อสมาชิกในบ้านและกำหนดเป็นหลักการได้
3. มีความชื่นชมและปฏิบัติตนเป็นสมาชิกที่ดีและลูกที่ดีของพ่อแม่
4. รักครอบครัว มีเจตคติที่ถูกต้องในการดำรงชีวิตแบบครอบครัวไทย
5. ปฏิบัติตนตามบทบาทหน้าที่อย่างเหมาะสมและสม่ำเสมอด้วยความพอใจ

เนื้อหา

สมาชิกและความสัมพันธ์ของสมาชิกในบ้าน จำนวน 9 คาบ

1. จำนวนสมาชิกในบ้าน
2. ผลของจำนวนสมาชิกที่มีต่อชีวิตในบ้าน
3. ความสัมพันธ์ของสมาชิกในบ้าน

บทบาทหน้าที่ผลกระทบของการปฏิบัติต่อสมาชิกในบ้าน จำนวน 15 คาบ

1. การเคารพเชื่อฟังพ่อแม่
2. รับผิดชอบต่อหน้าที่
3. ปฏิบัติตามกฎหมาย ระเบียบ ข้อตกลงของบ้านหรือหมู่คณะ
4. ช่วยเหลืองานบ้านและงานอาชีพ

5. การประหยัดและออม

ผลดี ผลเสีย ของการปฏิบัติต่อสมาชิกในบ้าน จำนวน 15 คาบ

1. ผลของการไม่ปฏิบัติตามหน้าที่
2. ความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่
3. ความสามัคคี
4. วันพ่อแห่งชาติ
5. วันแม่แห่งชาติ

ประโยชน์ที่ได้รับจากบ้าน จำนวน 6 คาบ

1. ประโยชน์และลักษณะครอบครัวไทย
2. บ้านที่น่าอยู่

กิจกรรมการเรียนรู้การสอน

จัดกิจกรรมการเรียนรู้การสอนโดยมีขั้นนำ ขั้นจัดกิจกรรมการเรียนรู้การสอน และขั้นสรุป ดำเนินการวัดผลตามขั้นตอนตามแผนการสอนกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต โดยใช้สื่อตามแผนการสอนปกติ เช่น ภาพวีดิทัศน์ แผนภาพ ภาพ หนังสือเรียนกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 หนังสืออ่านเพิ่มเติม หนังสือค้นคว้าเพื่อเป็นสื่อหลักในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้การสอน

กำหนดเวลาที่ใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้การสอน

1. สมาชิกในบ้าน	9 คาบ
2. บทบาทหน้าที่และผลกระทบของการปฏิบัติต่อสมาชิกในบ้าน	15 คาบ
3. ข้อดี ข้อเสีย ของการปฏิบัติต่อสมาชิกในบ้านหรือหมู่คณะ	15 คาบ
4. ประโยชน์ที่ได้รับจากบ้าน	6 คาบ
รวม	45 คาบ

สื่อการเรียนรู้การสอน

1. หนังสือเรียนกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2
2. หนังสืออ่านประกอบ

3. นิทาน
4. แผนภูมิ
5. เทปเพลง
6. วีดิทัศน์
7. รูปภาพ

การวัดผล

1. การสังเกต
 - 1.1 การร่วมกิจกรรมกลุ่ม
 - 1.2 ความรับผิดชอบต่อการปฏิบัติหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย
2. ซักถาม
3. การตรวจแบบฝึกหัด

แผนการสอนรายคาบกลุ่มทดลอง

หน่วยที่ 2 ชีวิตในบ้าน

เรื่อง สมาชิกและความสัมพันธ์ของสมาชิกในบ้าน จำนวน 9 คาบ

คาบที่ 1 เวลา 20 นาที

ความคิดรวบยอด

ครอบครัวของเรามีคนอยู่ร่วมกันหลายคน แต่ละคนต่างมีความสัมพันธ์กัน
ในฐานะใดฐานะหนึ่ง

จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม

นักเรียนบอกจำนวนสมาชิกในบ้านของตนได้

เนื้อหา

จำนวนสมาชิกในบ้าน

กิจกรรมการเรียนรู้การสอน

ขั้นนำ

นักเรียนและครูร่วมสนทนาเกี่ยวกับที่อยู่อาศัยและสมาชิกในบ้าน

ขั้นสอน

1. ครูอ่านเรื่อง “แถวของฉัน” ให้นักเรียนฟัง
2. ร่วมกันเล่าเรื่องทบทวน และอภิปรายเกี่ยวกับตัวละครในบ้าน
3. นักเรียนนำเสนอจำนวนสมาชิกในบ้าน

ขั้นสรุป

นักเรียนบอกจำนวนสมาชิกในบ้าน

สื่อการเรียนการสอน

หนังสือเรียนเล่มเล็กเชิงวรรณกรรม เรื่อง “แถวของฉัน”

การประเมินผล

สังเกตจากการเล่าเรื่องที่อ่าน

คาบที่ 2 เวลา 20 นาที

ความคิดรวบยอด

ครอบครัวของเราอยู่ร่วมกันหลายคนต่างมีความสัมพันธ์ซึ่งกันและกัน

จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม

นักเรียนเข้าแถวรับบริการตามลำดับก่อน-หลังได้

เนื้อหา

การเข้าแถวรับบริการ

กิจกรรมการเรียนการสอน

ขั้นนำ

แบ่งนักเรียนออกเป็น 6 กลุ่ม ๆ ละ 5 คน ตามความสมัครใจของนักเรียน

ขั้นสอน

1. แต่ละกลุ่มร่วมมือกันเล่าเรื่อง-แต่งเรื่องเกี่ยวกับจำนวนสมาชิกและการรับบริการในบ้านหรือหมู่คณะตามลำดับก่อน-หลัง
2. อภิปรายเกี่ยวกับการเข้าแถวรับบริการก่อน-หลังตามลำดับ
3. นักเรียนแต่ละกลุ่มออกมานำเสนอเรื่องของกลุ่มคนหน้าชั้นเรียน
4. อภิปรายเกี่ยวกับพฤติกรรมของตัวละครในเรื่อง “แถวของฉัน”

ขั้นสรุป

ร่วมกันสรุปข้อปฏิบัติในการรับบริการที่ดี

สื่อการเรียนรู้การสอน

หนังสือเรียนเล่มเล็กเชิงวรรณกรรม เรื่อง “แถวของฉัน”

การประเมินผล

สังเกตการร่วมกิจกรรมกลุ่ม และการรับบริการต่าง ๆ

คาบที่ 8 เวลา 20 นาที

ความคิดรวบยอด

การเข้าแถวรับบริการต่าง ๆ ก่อน-หลัง เป็นการปฏิบัติที่ดีในการอยู่ร่วมกับผู้อื่น

จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม

1. นักเรียนบอกผลดีของการเข้าแถวรับบริการได้
2. นักเรียนเข้าแถวรับบริการตามลำดับก่อน-หลังได้

เนื้อหา

ประโยชน์ของการเข้าแถวรับบริการ

กิจกรรมการเรียนรู้การสอน

ขั้นนำ

ร่วมกันเล่าเรื่องทบทวนเรื่อง “แถวของฉัน”

ขั้นสอน

1. ร่วมกันอภิปรายเกี่ยวกับจำนวนสมาชิก ชื่อสมาชิกในบ้านของตน

2. ร่วมอภิปรายเกี่ยวกับประโยชน์ของการเข้าแถวรับบริการตามลำดับ
ก่อน-หลัง

3. ตอบคำถามท้ายบท

ขั้นสรุป

ทุกคนร่วมกันสรุปจำนวนสมาชิกและประโยชน์การเข้าแถวรับบริการ

สื่อการเรียนรู้การสอน

หนังสือเรียนเล่มเล็กเชิงวรรณกรรม เรื่อง “แถวของฉัน”

การประเมินผล

1. ตรวจแบบฝึกหัดท้ายบท
2. สังเกตการอภิปราย

คาบที่ 4 เวลา 20 นาที

ความคิดรวบยอด

ครอบครัวแต่ละครอบครัวมีจำนวนสมาชิกไม่เท่ากัน

จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม

1. นักเรียนบอกจำนวนสมาชิกในบ้านและวิเคราะห์จำนวนสมาชิกในบ้าน
มี มากหรือน้อยได้
2. นักเรียนบอกเหตุผลในการแสดงความคิดเห็น

เนื้อหา

บ้านที่มีสมาชิกจำนวนมากหรือน้อย

กิจกรรมการเรียนรู้การสอน

ขั้นนำ

ทบทวนจำนวนสมาชิกในบ้านของนักเรียน

ขั้นสอน

1. แบ่งนักเรียนออกเป็น 6 กลุ่ม ๆ ละ 5 คน
2. ร่วมกันอภิปรายว่าสมาชิกในบ้านของตนมีมากหรือน้อย
3. นักเรียนร่วมกันจัดกลุ่มบ้านที่มีสมาชิกมาก-น้อย

ขั้นสรุป

ร่วมกันสรุปจำนวนสมาชิกในบ้านกลุ่มที่มีมาก-น้อย

สื่อการเรียนรู้การสอน

หนังสือเรียนเล่มเล็กเชิงวรรณกรรมเรื่อง “ครอบครัวสิบบาท”

การประเมินผล

สังเกตการอภิปรายและนำเสนอบนป้ายนิเทศ

คาบที่ 5 เวลา 20 นาที

ความคิดรวบยอด

ครอบครัวที่มีสมาชิกมากต้องทำงานเพิ่มมากขึ้น ได้รับปริมาณอาหารน้อยลง มีค่าใช้จ่ายเพิ่มมากขึ้น

จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม

1. นักเรียนบอกใจความสำคัญของเรื่องที่อ่านได้
2. นักเรียนแต่งเรื่องเกี่ยวกับผลของครอบครัวที่มีสมาชิกมาก-น้อยได้

เนื้อหา

ผลของครอบครัวที่มีสมาชิกมาก-น้อย

กิจกรรมการเรียนรู้การสอน

ขั้นนำ

ครูอ่านเรื่อง “ครอบครัวสิบบาท” ให้นักเรียนฟัง

ขั้นสอน

1. แบ่งนักเรียนออกเป็น 6 กลุ่ม ๆ ละ 5 คน ร่วมกันเล่าเรื่องที่อ่าน และอภิปรายเกี่ยวกับพฤติกรรมของตัวละครในเรื่อง
2. แต่ละกลุ่มร่วมกันแต่งเรื่องเกี่ยวกับผลของครอบครัวที่มีสมาชิกมาก และนำเสนอ

ขั้นสรุป

ร่วมกันสรุปผลของครอบครัวที่มีสมาชิกมาก-น้อย

สื่อการเรียนรู้การสอน

หนังสือเรียนเล่มเล็กเชิงวรรณกรรมเรื่อง “ครอบครัวสิบบาท”

การประเมินผล

สังเกตการแต่งเรื่องและร่วมอภิปราย

คาบที่ 6 เวลา 20 นาที

ความคิดรวบยอด

ครอบครัวที่มีสมาชิกมากทำให้ค่าใช้จ่ายเพิ่มมากขึ้น สมาชิกได้รับปริมาณอาหารน้อยลง และทำงานเพิ่มมากขึ้น

จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม

นักเรียนบอกผลของครอบครัวที่มีสมาชิกมาก-น้อยได้

เนื้อหา

1. ผลของครอบครัวที่มีสมาชิกมาก-น้อย
2. การช่วยเหลือซึ่งกันและกัน

กิจกรรมการเรียนรู้การสอน

ขั้นนำ

นักเรียนแต่ละกลุ่มนำเสนอเรื่องที่แต่งขึ้น

ขั้นสอน

ร่วมกันอภิปรายผลดี ผลเสีย ของครอบครัวที่มีสมาชิกมาก-น้อย

และตอบคำถามท้ายบท

ขั้นสรุป

ร่วมกันสรุปผลของครอบครัวที่มีสมาชิกมาก-น้อย และจัดป้ายนิเทศ

สื่อการเรียนรู้การสอน

หนังสือเรียนเล่มเล็กเชิงวรรณกรรมเรื่อง “ครอบครัวสิบบาท”

การประเมินผล

1. สังเกตการร่วมอภิปราย
2. ตรวจแบบฝึกหัด

คาบที่ 7 เวลา 20 นาที

ความคิดรวบยอด

ครอบครัวที่มีลูกหลายคน คนที่เกิดก่อนเป็นพี่ คนที่เกิดทีหลังเป็นน้อง

จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม

1. นักเรียนบอกชื่อสมาชิกในบ้านได้
2. นักเรียนพูดด้วยคำสุภาพและยกมือขออนุญาตก่อนพูดได้

เนื้อหา

ชื่อสมาชิกในบ้าน

กิจกรรมการเรียนรู้การสอน

ขั้นนำ

ร่วมกันสนทนาเกี่ยวกับสมาชิกในครอบครัว

ขั้นสอน

1. นักเรียนนำเสนอชื่อสมาชิกในครอบครัวของตน
2. ครูอ่านหนังสือเรียนเล่มเล็กเชิงวรรณกรรมเรื่อง “นามปริศนา” ให้

นักเรียนอ่านตาม อภิปรายถึงชื่อของตัวละครในเรื่อง

ขั้นสรุป

นักเรียนรวบรวมชื่อสมาชิกในบ้านของสมาชิกกลุ่มและเขียนแผนภูมิ

สื่อการเรียนรู้การสอน

หนังสือเรียนเล่มเล็กเชิงวรรณกรรมเรื่อง “นามปริศนา”

การประเมินผล

สังเกตการเล่าเรื่องและการร่วมทำงานกลุ่ม

คาบที่ 8 เวลา 20 นาที

ความคิดรวบยอด

ปู่เป็นพ่อของพ่อ ย่าเป็นแม่ของพ่อ ตาเป็นพ่อของแม่และยายเป็นแม่ของแม่
ซึ่งเป็นญาติผู้ใหญ่ที่ควรให้ความเคารพเชื่อฟัง

จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม

1. นักเรียนแต่งเรื่องเกี่ยวกับความสัมพันธ์ของสมาชิกในบ้านได้
2. นักเรียนตั้งใจฟังผู้อื่นพูดได้

เนื้อหา

ปู่ ย่า ตา ยาย

กิจกรรมการเรียนรู้การสอน

ขั้นนำ

ครูทบทวนความรู้เดิมจากเรื่องที่อ่าน

ขั้นสอน

1. นักเรียนร่วมกันแต่งเรื่องหรือเล่าเรื่องเกี่ยวกับบุคคลที่อยู่ในครอบครัว
2. ร่วมอภิปรายถึงความสัมพันธ์ระหว่างสมาชิกในบ้านกับตน

ขั้นสรุป

ร่วมกันสนทนาเกี่ยวกับพฤติกรรมของตัวละครในเรื่อง

สื่อการเรียนรู้การสอน

หนังสือเรียนเล่มเล็กเชิงวรรณกรรมเรื่อง “นามปริศนา”

การประเมินผล

สังเกตจากการแต่งเรื่อง

คาบที่ 9 เวลา 20 นาที

ความคิดรวบยอด

คนที่เกิดก่อนคือพี่ คนที่เกิดทีหลังคือน้อง ปู่เป็นพ่อของพ่อ ย่าเป็นแม่ของพ่อ
ตาเป็นพ่อของแม่และยายเป็นแม่ของแม่ ซึ่งเป็นญาติผู้ใหญ่ที่ควรให้ความเคารพเชื่อฟัง

จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม

1. นักเรียนบอกความสัมพันธ์ของพี่ น้อง ปู่ ย่า ตา และยาย กับตนเองได้ถูกต้อง
2. นักเรียนบอกเหตุผลในการอภิปราย หรือพูดโต้แย้งได้

เนื้อหา

ความสัมพันธ์ของสมาชิกในบ้าน

กิจกรรมการเรียนรู้การสอน

ขั้นนำ

ทบทวนความรู้เดิมและการนำเสนอเรื่องที่แต่งขึ้น

ขั้นสอน

1. นักเรียนแสดงความคิดเห็น อภิปรายร่วมกันเกี่ยวกับความสัมพันธ์ของแต่ละคนจากเรื่องที่อ่าน
2. ตอบคำถามท้ายบท

ขั้นสรุป

ร่วมกันสรุปความสัมพันธ์ของพี่ น้อง ปู่ ย่า ตา ยาย และบุคคลอื่นในครอบครัวกับนักเรียน และร่วมกันจัดป้ายนิเทศ

สื่อการเรียนรู้การสอน

หนังสือเรียนเล่มเล็กเชิงวรรณกรรมเรื่อง “นามปริศนา”

การประเมินผล

1. สังเกตการร่วมกิจกรรม
2. ตรวจแบบฝึกหัด

แผนการสอนรายคาบกลุ่มทดลอง

เรื่อง บทบาทหน้าที่และผลกระทบของการปฏิบัติต่อสมาชิกในบ้าน จำนวน 15 คาบ

คาบที่ 10 เวลา 20 นาที

ความคิดรวบยอด

นักเรียนที่ดีต้องตั้งใจเรียนและทำงานที่ได้รับมอบหมายจนสำเร็จ

จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม

นักเรียนมีความตั้งใจเรียนและทำงานที่ได้รับมอบหมายจนสำเร็จได้

เนื้อหา

การตั้งใจเรียน

กิจกรรมการเรียนการสอน

ขั้นนำ

ร่วมกันสนทนาทบทวนเกี่ยวกับการอยู่ร่วมกันในบ้าน

ขั้นสอน

1. ครูอ่านหนังสือเรียนเล่มเล็กเชิงวรรณกรรมเรื่อง “แตกกลุ่ม” ให้นักเรียน

ฟัง

2. ร่วมกันเล่าเรื่องทบทวน

3. อภิปรายวิธีการเรียนให้ได้ผลดีและการร่วมกันทำงานกลุ่ม

ขั้นสรุป

ร่วมกันสรุปหน้าที่ของนักเรียนต่อการเรียนและการทำงานกลุ่ม

สื่อการเรียนการสอน

หนังสือเรียนเล่มเล็กเชิงวรรณกรรมเรื่อง “แตกกลุ่ม”

การประเมินผล

1. สังเกตการร่วมอภิปรายในกลุ่ม
2. ซักถามเกี่ยวกับหน้าที่ต่อการเรียน และการทำงานกลุ่ม

คาบที่ 11 เวลา 20 นาที

ความคิดรวบยอด

การร่วมกันทำงานตามหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายอย่างตั้งใจทำให้งานเสร็จทันเวลาที่กำหนด

จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม

1. นักเรียนร่วมทำงานกลุ่มจนสำเร็จทันเวลาที่กำหนดได้
2. นักเรียนปฏิบัติตนเป็นผู้นำและผู้ตามที่ดีได้

เนื้อหา

การร่วมกันทำงานกลุ่ม

กิจกรรมการเรียนรู้การสอน

ขั้นนำ

ทบทวนเรื่อง “แตกกลุ่ม”

ขั้นสอน

1. ร่วมกันแต่งเรื่องเกี่ยวกับการทำงานกลุ่มในห้องเรียน
2. ร่วมกันอภิปรายถึงบุคคล-หน้าที่ของสมาชิกในกลุ่ม และการปฏิบัติตนเป็นผู้นำ-ผู้ตามที่ดี

ขั้นสรุป

ร่วมกันสรุปวิธีการเรียนหรือทำงานกลุ่มให้สำเร็จ และการปฏิบัติตนในการทำงานกลุ่ม เช่น ต้องยกมือขออนุญาตก่อนพูด ทำตามข้อตกลงของกลุ่ม วางแผนการทำงาน ยอมรับผิดและปรับปรุงตนเอง

สื่อการเรียนการสอน

หนังสือเรียนเล่มเล็กเชิงวรรณกรรมเรื่อง “แตกกลุ่ม”

การประเมินผล

สังเกตการแต่งเรื่อง การอภิปราย

คาบที่ 12 เวลา 20 นาที

ความถี่รวบยอด

นักเรียนมีหน้าที่ตั้งใจเรียนและทำงานกลุ่มที่ได้รับมอบหมายให้สำเร็จตามกำหนด

จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม

1. นักเรียนบอกผลดี ผลเสีย ของการไม่ตั้งใจเรียนและไม่ปฏิบัติตามกฎข้อตกลงของกลุ่มได้
2. นักเรียนบอกหน้าที่ของนักเรียนต่อการเรียนและการทำงานกลุ่มได้

เนื้อหา

หน้าที่ต่อการเรียนและการทำงานกลุ่ม

กิจกรรมการเรียนรู้การสอน

ขั้นนำ

นักเรียนอ่านเรื่อง “แตกกลุ่ม”

ขั้นสอน

1. อภิปรายถึงพฤติกรรมของตัวละครในเรื่อง
2. แต่ละกลุ่มอภิปรายถึงผลดี ผลเสีย ของการตั้งใจเรียนและไม่ตั้งใจ

ต่อการทำงานกลุ่ม

3. ตอบคำถามท้ายบท

ขั้นสรุป

ร่วมกันสรุปหน้าที่ของนักเรียนต่อการเรียนและการทำงานกลุ่มที่ได้รับ

มอบหมาย

สื่อการเรียนรู้การสอน

หนังสือเรียนเล่มเล็กเชิงวรรณกรรมเรื่อง “แตกกลุ่ม”

การประเมินผล

1. สังเกตการอภิปราย
2. ตรวจแบบฝึกหัด

คาบที่ 13 เวลา 20 นาที

ความคิดรวบยอด

กฎ ระเบียบ ข้อตกลงของบ้านเป็นแนวทางให้สมาชิกปฏิบัติและอยู่ร่วมกัน
อย่างสงบสุข

จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม

นักเรียนบอกกฎ ระเบียบ ข้อตกลงของบ้านหรือห้องเรียนได้

เนื้อหา

ระเบียบข้อตกลงของบ้าน

กิจกรรมการเรียนรู้การสอน

ขั้นนำ

ทบทวนความรู้เดิมในการอยู่ร่วมกันอย่างสงบสุข

ขั้นสอน

1. อ่านเรื่อง “จุกปากแดง”
2. อภิปราย สนทนา ถึงข้อตกลงของบ้านและห้องเรียน
3. นำเสนอรายงานหน้าชั้น

ขั้นสรุป

นำเสนอกฎ ระเบียบ ข้อตกลงของบ้าน และห้องเรียน และจัดป้ายนิเทศ

สื่อการเรียนรู้การสอน

หนังสือเรียนเล่มเล็กเชิงวรรณกรรมเรื่อง “จุกปากแดง”

การประเมินผล

1. สังเกตการอภิปราย
2. ตรวจการจัดป้ายนิเทศ

คาบที่ 14 เวลา 20 นาที

ความคิดรวบยอด

สมาชิกที่ดีต้องปฏิบัติตามกฎ ระเบียบ ข้อตกลงของหมู่คณะ โดยเคร่งครัด

จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม

นักเรียนบอกวิธีการปฏิบัติตามกฎ ระเบียบ ข้อตกลงของบ้านและห้องเรียน
ได้

เนื้อหา

การปฏิบัติตามกฎ ระเบียบ ข้อตกลง

กิจกรรมการเรียนรู้การสอน

ขั้นนำ

ร่วมกันสนทนาเกี่ยวกับการอยู่ร่วมกับผู้อื่น

ขั้นสอน

1. ครูอ่านเรื่อง “จุกปากแดง” ให้นักเรียนฟัง
2. ร่วมกันเล่าเรื่องและอภิปรายเกี่ยวกับพฤติกรรมของตัวละคร
3. อภิปรายวิธีการปฏิบัติตามกฎ ระเบียบ ข้อตกลงของบ้านและห้องเรียน

ขั้นสรุป

ร่วมกันสรุปวิธีการปฏิบัติตามกฎของบ้านและห้องเรียน

สื่อการเรียนรู้การสอน

หนังสือเรียนเล่มเล็กเชิงวรรณกรรมเรื่อง “จุกปากแดง”

การประเมินผล

สังเกตการเล่าเรื่อง อภิปราย การแสดงความคิดเห็น

คาบที่ 15 เวลา 20 นาที

ความคิดรวบยอด

การปฏิบัติตามกฎ ระเบียบ ข้อตกลงของหมู่คณะทำให้ชีวิตมีสุข

จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม

1. นักเรียนบอกผลดี ผลเสีย ของการปฏิบัติตามและไม่ปฏิบัติตามกฎ ระเบียบ ของบ้านหรือหมู่คณะได้
2. นักเรียนบอกเหตุผลในการพูดโต้แย้งได้

เนื้อหา

ผลดี ผลเสีย ของการทำตามและไม่ทำตามข้อตกลง

กิจกรรมการเรียนรู้การสอน

ขั้นนำ

ร่วมกันเล่าเรื่อง “จุกปากแดง” จากหนังสือเรียนเล่มเล็กเชิงวรรณกรรม

ขั้นสอน

1. นักเรียนแต่งเรื่องร่วมกัน
2. นำเสนอเรื่องที่แต่งขึ้น
3. ร่วมอภิปรายถึงข้อดี ข้อเสีย ของการทำตามและไม่ทำตามกฎ ระเบียบ

ข้อตกลง

ขั้นสรุป

ร่วมกันสรุปข้อดี ข้อเสีย ของการทำตามและไม่ทำตามกฎ ระเบียบข้อตกลง

สื่อการเรียนรู้การสอน

หนังสือเรียนเล่มเล็กเชิงวรรณกรรมเรื่อง “จุกปากแดง”

การประเมินผล

1. ชักถาม
2. ตรวจสอบแบบฝึกหัด

คาบที่ 16 เวลา 20 นาที

ความคิดรวบยอด

ลูกที่ดีต้องเคารพเชื่อฟังคำสั่งสอนของพ่อแม่

จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม

1. นักเรียนบอกหน้าที่ของลูกที่มีต่อพ่อแม่ได้
2. นักเรียนกระทำตนเป็นผู้นำ-ผู้ตามที่ดีได้

เนื้อหา

หน้าที่ต่อพ่อแม่

กิจกรรมการเรียนรู้การสอน

ขั้นนำ

ร่วมกันทบทวนหน้าที่ของนักเรียน

ขั้นสอน

1. ครูอ่านหนังสือเรียนเล่มเล็กเชิงวรรณกรรมเรื่อง “เสือแสนชน” ให้นักเรียนฟัง
2. ร่วมกันเล่าเรื่องทบทวนและอภิปรายเกี่ยวกับพฤติกรรมของตัวละคร
3. อภิปรายเกี่ยวกับหน้าที่ของลูกที่มีต่อพ่อแม่

ขั้นสรุป

ร่วมกันสรุปหน้าที่ของนักเรียนที่มีต่อพ่อแม่

สื่อการเรียนการสอน

หนังสือเรียนเล่มเล็กเชิงวรรณกรรมเรื่อง “เสือแสนซน”

การประเมินผล

ซักถามหน้าที่ของนักเรียนที่มีต่อพ่อแม่

คาบที่ 17 เวลา 20 นาที

ความคิดรวบยอด

การไม่เคารพเชื่อฟังพ่อแม่เป็นสิ่งที่ไม่ควรกระทำ

จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม

1. นักเรียนบอกพฤติกรรมในการเคารพเชื่อฟังพ่อแม่ได้
2. นักเรียนยกมือก่อนพูดและแสดงเหตุผลในการพูดได้

เนื้อหา

การเคารพเชื่อฟังพ่อแม่

กิจกรรมการเรียนการสอน

ขั้นนำ

เล่าเรื่องทบทวน เรื่อง “เสือแสนซน”

ขั้นสอน

1. ร่วมกันแต่งเรื่องเกี่ยวกับการเคารพเชื่อฟังพ่อแม่ แล้วนำเสนอหน้า

ขั้นเรียน

2. ร่วมอภิปรายเกี่ยวกับพฤติกรรมของตัวละคร ในการปฏิบัติตนต่อพ่อแม่

ขั้นสรุป

ร่วมกันสรุปพฤติกรรมที่แสดงถึงการเคารพเชื่อฟังหรือการไม่เชื่อฟัง
คำสั่งสอนของพ่อแม่

สื่อการเรียนการสอน

หนังสือเรียนเล่มเล็กเชิงวรรณกรรมเรื่อง “เสือแสนซน”

การประเมินผล

1. ชักถาม
2. สังเกตการร่วมอภิปราย

คาบที่ 18 เวลา 20 นาที

ความคิดรวบยอด

การไม่เคารพเชื่อฟังคำสั่งสอนของพ่อแม่ย่อมนำความเดือดร้อนมาสู่ตน

จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม

1. นักเรียนบอกการกระทำที่ดีและไม่ดีต่อพ่อแม่ได้
2. นักเรียนปฏิบัติตามข้อตกลงของหมู่คณะและยอมรับฟังความคิดเห็นของ

ผู้อื่น

เนื้อหา

วิธีปฏิบัติที่ดี ไม่ดี ต่อพ่อแม่

กิจกรรมการเรียนการสอน

ขั้นนำ

นักเรียนเล่าเรื่องทบทวน เรื่อง “เสือแสนซน”

ชั้นสอน

1. นักเรียนรวบรวมคำสั่งสอนของพ่อแม่ ครู และญาติผู้ใหญ่
2. ร่วมกันอภิปรายถึงพฤติกรรมของตัวละครจากเรื่อง และรวบรวมพฤติกรรมที่เชื่อฟัง ไม่เชื่อฟังพ่อแม่ พร้อมทั้งนำเสนอว่าดีหรือไม่ดี
3. สนทนาถึงผลที่ได้จากการกระทำนั้น ๆ

ชั้นสรุป

ร่วมกันสรุปวิธีการและโทษของการไม่เชื่อฟังคำสั่งสอนของพ่อแม่

สื่อการเรียนการสอน

หนังสือเรียนเล่มเล็กเชิงวรรณกรรมเรื่อง “เสือแสนซน”

การประเมินผล

1. ตั้งคำถามการทำงานกลุ่ม
2. ซักถาม

คาบที่ 19 เวลา 20 นาที

ความคิดรวบยอด

ลูกที่ดีต้องช่วยทำงานบ้าน เพื่อแบ่งเบาภาระของพ่อแม่

จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม

นักเรียนบอกหน้าที่ของตนในการช่วยเหลืองานในบ้านได้

เนื้อหา

การช่วยเหลืองานบ้าน

กิจกรรมการเรียนรู้การสอน

ขั้นนำ

ร่วมกันทบทวนหน้าที่ของนักเรียน

ขั้นสอน

1. นักเรียนแต่ละกลุ่มสนทนา อภิปรายเกี่ยวกับหน้าที่ในบ้านของนักเรียน
2. อ่านเรื่อง “ขนมแม่เอ๊ย” และสนทนาเล่าเรื่องทบทวน

ขั้นสรุป

ร่วมกันสรุปเกี่ยวกับหน้าที่ของนักเรียนในการช่วยทำงานบ้าน

สื่อการเรียนรู้การสอน

หนังสือเรียนเล่มเล็กเชิงวรรณกรรมเรื่อง “ขนมแม่เอ๊ย”

การประเมินผล

ซักถามเกี่ยวกับการช่วยทำงานบ้าน

คาบที่ 20 เวลา 20 นาที

ความคิดรวบยอด

ลูกที่ดีต้องช่วยทำงานเล็ก ๆ น้อย ๆ เกี่ยวกับงานอาชีพของพ่อแม่

จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม

นักเรียนบอกวิธีการช่วยงานอาชีพในบ้านได้

เนื้อหา

การช่วยเหลืองานอาชีพ

กิจกรรมการเรียนรู้การสอน

ขั้นนำ

ร่วมกันเล่าเรื่องทบทวน เรื่อง “ขนมแม่เอ๊ย”

ขั้นสอน

1. ร่วมกันแต่งเรื่องเกี่ยวกับการช่วยทำงานอาชีพของพ่อแม่
2. สนทนาเกี่ยวกับพฤติกรรมของตัวละคร

ขั้นสรุป

ร่วมกันสรุปเกี่ยวกับวิธีการช่วยเหลือทำงานเล็ก ๆ น้อย ๆ เกี่ยวกับงานอาชีพของพ่อแม่

สื่อการเรียนรู้การสอน

หนังสือเรียนเล่มเล็กเชิงวรรณกรรมเรื่อง “ขนมแม่เอ๊ย”

การประเมินผล

1. สังเกตการร่วมกิจกรรมกลุ่ม
2. ซักถามการช่วยทำงานอาชีพของพ่อแม่

คาบที่ 21 เวลา 20 นาที

ความคิดรวบยอด

การยอมรับฟังคำวิจารณ์ของผู้อื่นและนำมาปรับปรุงผลงานอยู่เสมอ ทำให้ประสบความสำเร็จในการทำงาน

จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม

1. นักเรียนบอกผลจากการช่วยทำงานอาชีพของพ่อแม่ได้
2. นักเรียนยอมรับฟังคำวิจารณ์และปรับปรุงผลงานของตนเองอยู่เสมอ

เนื้อหา

ผลจากการช่วยงานอาชีพของพ่อแม่

กิจกรรมการเรียนรู้การสอน

ขั้นนำ

นักเรียนนำเสนอเรื่องที่แต่งขึ้น

ขั้นสอน

1. ร่วมกันอภิปรายเกี่ยวกับผลจากการช่วยทำงานอาชีพจากเรื่องที่อ่าน
2. แสดงความคิดเห็น วิเคราะห์เรื่องที่แต่งขึ้น พร้อมทั้งให้เหตุผลในการแสดง

ความคิดเห็น และตอบคำถามท้ายบท

ขั้นสรุป

ร่วมกันสรุปผลจากการช่วยทำงานบ้าน งานอาชีพ

สื่อการเรียนรู้การสอน

หนังสือเรียนเล่มเล็กเชิงวรรณกรรมเรื่อง “ขนมแม่เอ๊ย”

การประเมินผล

1. สังเกตการวิจารณ์ผลงาน การยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น
2. ตรวจแบบฝึกหัด

คาบที่ 22 เวลา 20 นาที

ความคิดรวบยอด

การประหยัด หมายถึง การรู้จักใช้เงิน ตลอดจนใช้สิ่งของอย่างระมัดระวัง ไม่ฟุ่มเฟือย ซ่อมแซมสิ่งที่ชำรุดและใช้เศษวัสดุให้เกิดประโยชน์

จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม

นักเรียนบอกความหมายของการประหยัดและออมได้

เนื้อหา

ความหมายการประหยัดและออม

กิจกรรมการเรียนรู้การสอน

ขั้นนำ

ร่วมกันทบทวนหน้าที่ของนักเรียนต่อครอบครัว

ขั้นสอน

1. ครูอ่านหนังสือเรียนเล่มเล็กเชิงวรรณกรรมเรื่อง “กระเป๋าใบสวย” ให้
นักเรียนฟัง

2. เล่าเรื่องทบทวนเกี่ยวกับพฤติกรรมของตัวละคร
3. ร่วมอภิปรายเกี่ยวกับพฤติกรรมของตัวละคร

ขั้นสรุป

สนทนา บอกความหมายของการประหยัดและออม

สื่อการเรียนรู้การสอน

หนังสือเรียนเล่มเล็กเชิงวรรณกรรมเรื่อง “กระเป๋าใบสวย”

การประเมินผล

ซักถามเกี่ยวกับความหมายการประหยัดและออม

คาบที่ 23 เวลา 20 นาที

ความคิดรวบยอด

การรู้จักใช้เงิน สิ่งของ ซ่อมแซมสิ่งที่ชำรุด หรือประดิษฐ์ของใช้ ของเล่นต่าง ๆ จากเศษวัสดุ เป็นการประหยัดและออมที่ดี

จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม

1. นักเรียนบอกวิธีการประหยัดและออมได้
2. นักเรียนวางแผนขั้นตอนการประดิษฐ์ของใช้ ของเล่นได้

เนื้อหา

วิธีการประหยัดและออม

กิจกรรมการเรียนรู้การสอน

ขั้นนำ

เล่าเรื่องทบทวน “กระเป๋าสวย”

ขั้นสอน

1. อภิปรายเกี่ยวกับพฤติกรรมของตัวละคร และวิธีการประหยัดและออม
2. สนทนาวางแผนขั้นตอนการประดิษฐ์ของใช้ ของเล่นร่วมกัน

ขั้นสรุป

ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปวิธีการประหยัดและออมเกี่ยวกับของใช้และของเล่น

สื่อการเรียนรู้การสอน

หนังสือเรียนเล่มเล็กเชิงวรรณกรรมเรื่อง “กระเป๋าสวย”

การประเมินผล

1. ชักถาม
2. สังเกตการร่วมกิจกรรมกลุ่ม

คาบที่ 24 เวลา 20 นาที

ความคิดรวบยอด

การประหยัดทำให้สามารถสะสมทรัพย์ให้มีเพิ่มขึ้น มีสิ่งของใช้ตามต้องการ ทำให้มีชีวิตอยู่อย่างมีความสุข

จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม

1. นักเรียนบอกประโยชน์การประหยัดและออมได้
2. นักเรียนบอกเหตุผลในการแสดงความคิดเห็นได้

เนื้อหา

ประโยชน์ของการประหยัดและออม

กิจกรรมการเรียนรู้การสอน

ขั้นนำ

สนทนาเกี่ยวกับพฤติกรรมของตัวละครในเรื่อง “กระเป๋าใบสวย”

ขั้นสอน

1. อภิปรายและแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับประโยชน์ของการประหยัดและออม
2. ตอบคำถามท้ายบท

ขั้นสรุป

ร่วมกันสรุปประโยชน์ของการประหยัดและออม

สื่อการเรียนการสอน

หนังสือเรียนเล่มเล็กเชิงวรรณกรรมเรื่อง “กระเป๋าสวย”

การประเมินผล

1. สังเกตการอภิปราย
2. ตรวจสอบใบฝึกหัด

แผนการสอนรายคาบกลุ่มทดลอง

เรื่อง ข้อดี ข้อเสีย ของการปฏิบัติต่อสมาชิกในบ้าน จำนวน 15 คาบ

คาบที่ 25 เวลา 20 นาที

ความคิดรวบยอด

นักเรียนที่ดีต้องมีความรับผิดชอบต่อน้ำที่ที่ได้รับมอบหมาย

จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม

1. นักเรียนบอกหน้าที่ของตนที่มีต่อครอบครัวในชีวิตประจำวันได้
2. นักเรียนปฏิบัติตนเป็นสมาชิกที่ดีของกลุ่มได้

เนื้อหา

หน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย

กิจกรรมการเรียนรู้การสอน

ขั้นนำ

ร่วมกันสนทนาเกี่ยวกับหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย

ขั้นสอน

1. ครูอ่านเรื่อง “ไม่กวาดกับผ้าขี้ริ้ว” ให้นักเรียนฟัง
2. ร่วมกันทบทวนเรื่อง
3. นักเรียนบอกหน้าที่ที่นักเรียนได้รับมอบหมายจากพ่อแม่ หรือบุคคลอื่น ๆ
4. นักเรียนแต่ละกลุ่มบอกหน้าที่ของนักเรียนที่จะต้องทำในแต่ละวัน

ขั้นสรุป

ร่วมกันสรุปหน้าที่ของนักเรียนที่มีต่อครอบครัวในชีวิตประจำวัน

สื่อการเรียนรู้การสอน

หนังสือเรียนเล่มเล็กเชิงวรรณกรรมเรื่อง “ไม้กวาดกับผ้าจี่รีว”

การประเมินผล

ซักถามหน้าที่ของนักเรียนที่ได้รับมอบหมาย

คาบที่ 26 เวลา 20 นาที

ความคิดรวบยอด

ถ้าสมาชิกทุกคนรับผิดชอบต่อหน้าที่ย่อมทำให้ครอบครัวมีความสุข

จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม

1. นักเรียนบอกการกระทำที่ดี ไม่ดี ต่อหน้าที่ในบ้านได้
2. นักเรียนร่วมทำงานกลุ่มจนสำเร็จได้

เนื้อหา

วิธีปฏิบัติหน้าที่ที่ดี

กิจกรรมการเรียนรู้การสอน

ขั้นนำ

ร่วมกันเล่าเรื่องทบทวนและแต่งเรื่องเกี่ยวกับการทำตามหน้าที่และผลกระทบ

ต่อผู้อื่น

ขั้นสอน

1. นำเสนอเรื่องที่แต่งขึ้น
2. ร่วมกันอภิปรายวิธีการปฏิบัติที่ดี ไม่ดี เกี่ยวกับหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย

ขั้นสรุป

ร่วมกันสรุปวิธีการที่ดี ไม่ดี ของการปฏิบัติตามหน้าที่และไม่ทำตามหน้าที่

สื่อการเรียนรู้การสอน

หนังสือเรียนเล่มเล็กเชิงวรรณกรรมเรื่อง “ไม้กวาดกับผ้าขี้ริ้ว”

การประเมินผล

ซักถามเกี่ยวกับการกระทำที่ดี ไม่ดี ต่อหน้าที่ในบ้าน

คาบที่ 27 เวลา 20 นาที

ความคิดรวบยอด

สมาชิกทุกคนมีความรับผิดชอบต่อหน้าที่ ทำให้ครอบครัวมีความสุข

จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม

1. นักเรียนบอกผลกระทบของการปฏิบัติหน้าที่ต่อสมาชิกในบ้านได้
2. นักเรียนมีความรับผิดชอบต่อหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย

เนื้อหา

ผลกระทบของการปฏิบัติและไม่ปฏิบัติตามหน้าที่ที่มีต่อสมาชิกในบ้าน

กิจกรรมการเรียนรู้การสอน

ขั้นนำ

ร่วมกันสนทนาถึงพฤติกรรมของตัวละครในเรื่อง “ไม้กวาดกับผ้าขี้ริ้ว”

ขั้นสอน

1. นักเรียนแต่ละกลุ่มร่วมกันอภิปรายถึงผลกระทบของการปฏิบัติ และการรับผิดชอบต่อหน้าที่ที่มีต่อสมาชิกในบ้าน
2. ตอบคำถามท้ายบท

ขั้นสรุป

ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปผลกระทบของการรับผิดชอบที่ดีและไม่ดีที่มีต่อสมาชิกในบ้าน

สื่อการเรียนรู้การสอน

หนังสือเรียนเล่มเด็กเชิงวรรณกรรมเรื่อง “ไม้กวาดกับผ้าขี้ริ้ว”

การประเมินผล

1. สังเกตการร่วมอภิปราย
2. ตรวจแบบฝึกหัด

คาบที่ 28 เวลา 20 นาที

ความคิดรวบยอด

ความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ หมายถึง การแบ่งปันสิ่งของให้กันและกัน

จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม

นักเรียนบอกความหมายของความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ได้

เนื้อหา

ความหมายของความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่

กิจกรรมการเรียนรู้การสอน

ขั้นนำ

ร่วมกันสนทนาถึงข้อที่ควรปฏิบัติเมื่ออยู่ร่วมกับผู้อื่น

ขั้นสอน

1. ครูอ่านเรื่อง “น้ำใจไมตรี” ให้นักเรียนฟัง

2. ร่วมกันเล่าเรื่องทบทวน และอภิปรายเกี่ยวกับความหมายของ
ความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่

ขั้นสรุป

ครูและนักเรียนร่วมกันบอกความหมายของความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่

สื่อการเรียนการสอน

หนังสือเรียนเล่มเล็กเชิงวรรณกรรมเรื่อง “น้ำใจไมตรี”

การประเมินผล

ซักถามเกี่ยวกับความหมายของความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่

คาบที่ 29 เวลา 20 นาที

ความคิดรวบยอด

การอยู่ร่วมกันสมาชิกทุกคนควรมีความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ต่อกัน เพื่อ
ความสงบสุขของครอบครัวหรือหมู่คณะ

จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม

นักเรียนบอกวิธีการแสดงความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ได้

เนื้อหา

การแบ่งปันสิ่งของให้แก่ผู้อื่น

กิจกรรมการเรียนการสอน

ขั้นนำ

ทุกคนเล่าเรื่องทบทวนร่วมกันเกี่ยวกับเรื่อง “น้ำใจไมตรี”

ขั้นสอน

1. สนทนาเกี่ยวกับพฤติกรรมของตัวละคร
2. ร่วมกันแต่งเรื่องเกี่ยวกับวิธีการแสดงความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่

ขั้นสรุป

ร่วมกันสรุปถึงวิธีการแสดงความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่

สื่อการเรียนการสอน

หนังสือเรียนเล่มเล็กเชิงวรรณกรรมเรื่อง “ไม่กวาดกับผ้าขี้ริ้ว”

การประเมินผล

สังเกตการร่วมอภิปราย

คาบที่ 30 เวลา 20 นาที

ความคิดรวบยอด

การแบ่งปันสิ่งของซึ่งกันและกันย่อมทำให้เกิดความรักใคร่ต่อกัน

จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม

1. นักเรียนบอกประโยชน์ของการเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ต่อผู้อื่นได้
2. นักเรียนแสดงความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ต่อผู้อื่นได้

เนื้อหา

ประโยชน์จากการเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่

กิจกรรมการเรียนการสอน

ขั้นนำ

ทบทวนวิธีการแสดงความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่

ขั้นสอน

1. อภิปรายเกี่ยวกับตัวละครในเรื่อง “น้ำใจไมตรี”
2. ร่วมกันแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับประโยชน์จากการเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่
3. ตอบคำถามท้ายบท

ขั้นสรุป

ร่วมกันสรุปประโยชน์จากการเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่

สื่อการเรียนรู้การสอน

หนังสือเรียนเล่มเล็กเชิงวรรณกรรมเรื่อง “น้ำใจไมตรี”

การประเมินผล

1. สังเกตการอภิปราย
2. ตรวจแบบฝึกหัด

คาบที่ 31 เวลา 20 นาที

ความคิดรวบยอด

ความสามัคคี หมายถึง การร่วมกันทำงานที่ได้รับมอบหมายจนสำเร็จและมีความรักใคร่ซึ่งกันและกัน

จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม

1. นักเรียนบอกความหมายของความสามัคคีได้
2. นักเรียนร่วมทำงานกลุ่มจนสำเร็จตามเป้าหมายได้

เนื้อหา

ความหมาย “ความสามัคคี”

กิจกรรมการเรียนรู้การสอน

ขั้นนำ

ร่วมกันสนทนาเกี่ยวกับการอยู่ร่วมกันในบ้านหรือเป็นหมู่คณะ

ขั้นสอน

1. ครูอ่านเรื่อง “กระชาคบุญ” ให้นักเรียนฟัง
2. ร่วมกันเล่าเรื่องทบทวนและอภิปรายเกี่ยวกับความหมายของคำว่า

“ความสามัคคี”

ขั้นสรุป

ร่วมกันบอกความหมายของความสามัคคี

สื่อการเรียนรู้การสอน

หนังสือเรียนเล่มเล็กเชิงวรรณกรรมเรื่อง “กระชาคบุญ”

การประเมินผล

สังเกตการร่วมอภิปรายและแสดงความคิดเห็น

คาบที่ 32 เวลา 20 นาที

ความคิดรวบยอด

การร่วมกันคิดวางแผน ปฏิบัติตามขั้นตอนและมีความตั้งใจต่อการทำงานของกลุ่ม ทำให้งานสำเร็จตามเป้าหมายที่กำหนด

จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม

1. นักเรียนบอกวิธีการกำหนดขั้นตอนวางแผนทำงานให้สำเร็จตามเป้าหมายได้
2. นักเรียนปฏิบัติตามแผน ขั้นตอนการทำงานและตั้งใจทำงานของกลุ่มได้

เนื้อหา

วิธีการแสดงความสามัคคี

กิจกรรมการเรียนรู้การสอน

ขั้นนำ

เล่าเรื่องทบทวน “กระชาคบุญ”

ขั้นสอน

1. ร่วมกันกำหนดขั้นตอนในการแต่งเรื่อง และนำเสนอเรื่องที่แต่งขึ้น
2. ร่วมกันอภิปรายเกี่ยวกับวิธีการทำงานตามขั้นตอน และตั้งใจทำงานกลุ่ม

ให้สำเร็จ

ขั้นสรุป

ร่วมกันสรุปวิธีการทำงานกลุ่มให้สำเร็จตามเป้าหมาย

สื่อการเรียนรู้การสอน

หนังสือเรียนเล่มเล็กเชิงวรรณกรรมเรื่อง “กระชาคบุญ”

การประเมินผล

สังเกตการร่วมทำงานกลุ่ม

คาบที่ 33 เวลา 20 นาที

ความคิดรวบยอด

สมาชิกทุกคนตั้งใจร่วมกันทำงานกลุ่มตามกำหนดขั้นตอนทำให้งานสำเร็จ
ทันเวลาที่กำหนด

จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม

1. นักเรียนบอกประโยชน์ของความสามัคคีได้
2. นักเรียนตั้งใจในการทำงานกลุ่ม ยอมรับคำวิจารณ์ของผู้อื่นและปรับปรุง

ผลงานของตนเองอยู่เสมอ

เนื้อหา

ประโยชน์ของความสามัคคี

กิจกรรมการเรียนรู้

ขั้นนำ

ร่วมกันเล่าเรื่องเกี่ยวกับพฤติกรรมตัวละครในเรื่อง “กระจาดบุญ”

ขั้นสอน

1. นักเรียนแต่ละกลุ่มร่วมกันอภิปรายเกี่ยวกับประโยชน์ของความร่วมมือกันทำงานกลุ่มที่ได้รับมอบหมาย
2. ตอบคำถามท้ายบท

ขั้นสรุป

ร่วมกันสรุปประโยชน์ของความสามัคคี

สื่อการเรียนรู้

หนังสือเรียนเล่มเล็กเชิงวรรณกรรมเรื่อง “กระจาดบุญ”

การประเมินผล

ตรวจแบบฝึกหัด

คาบที่ 34 เวลา 20 นาที

ความคิดรวบยอด

วันพ่อแห่งชาติ ตรงกับวันที่ 5 ธันวาคม ซึ่งเป็นวันเฉลิมพระชนมพรรษาของ สมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช

จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม

1. นักเรียนบอกความสำคัญวันพ่อแห่งชาติได้
2. นักเรียนแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับเรื่องต่าง ๆ ได้

เนื้อหา

ความสำคัญของวันพ่อแห่งชาติ

กิจกรรมการเรียนรู้การสอน

ขั้นนำ

ร่วมกันสนทนาเกี่ยวกับวันสำคัญของไทย

ขั้นสอน

1. ครูอ่านเรื่อง “พุทธรักษา” ให้นักเรียนฟัง
2. ร่วมกันเล่าเรื่องทบทวน อภิปรายถึงพฤติกรรมของตัวละครและอภิปราย

ถึงความสำคัญของวันพ่อแห่งชาติ

ขั้นสรุป

ร่วมกันบอกความสำคัญของวันพ่อแห่งชาติ

สื่อการเรียนรู้การสอน

หนังสือเรียนเล่มเล็กเชิงวรรณกรรมเรื่อง “พุทธรักษา”

การประเมินผล

ซักถามเกี่ยวกับความสำคัญของวันพ่อแห่งชาติ

คาบที่ 35 เวลา 20 นาที

ความคิดรวบยอด

ดอกพุทธรักษาเป็นสัญลักษณ์วันพ่อแห่งชาติ

จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม

นักเรียนบอกสัญลักษณ์วันพ่อแห่งชาติได้

เนื้อหา

สัญลักษณ์วันพ่อแห่งชาติ

กิจกรรมการเรียนรู้การสอน

ขั้นนำ

แต่ละกลุ่มนำเสนอและร่วมอภิปรายเกี่ยวกับสัญลักษณ์วันพ่อแห่งชาติ

ขั้นสอน

ร่วมกันเล่าเรื่องทบทวน อภิปรายถึงพฤติกรรมของตัวละครและสัญลักษณ์วันพ่อแห่งชาติ

ขั้นสรุป

ร่วมกันสรุปสัญลักษณ์วันพ่อแห่งชาติ คือ ดอกพุทธรักษา

สื่อการเรียนรู้การสอน

หนังสือเรียนเล่มเล็กเชิงวรรณกรรมเรื่อง “พุทธรักษา”

การประเมินผล

ซักถามเกี่ยวกับสัญลักษณ์วันพ่อแห่งชาติ

คาบที่ 36 เวลา 20 นาที

ความคิดรวบยอด

พ่อแม่เป็นผู้ให้กำเนิดและเลี้ยงดูบุตร การแสดงความกตัญญูทดแทนที่ต่อพ่อแม่เป็นลักษณะของลูกที่ดี

จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม

1. นักเรียนบอกวิธีปฏิบัติกิจกรรมในวันพ่อแห่งชาติได้
2. นักเรียนแสดงความกตัญญูทดแทนที่ต่อพ่อแม่ได้

เนื้อหา

กิจกรรมในวันพ่อแห่งชาติ

กิจกรรมการเรียนรู้การสอน

ขั้นนำ

นักเรียนเล่าประสบการณ์การร่วมกิจกรรมในวันพ่อแห่งชาติ

ขั้นสอน

1. ร่วมกันอภิปรายถึงกิจกรรมต่าง ๆ และวิธีการแสดงความกตัญญูทดแทนที่ต่อพ่อแม่จากเรื่องที่อ่านและประสบการณ์ของสมาชิกในกลุ่ม
2. ตอบคำถามท้ายบท

ขั้นสรุป

ร่วมกันสรุปกิจกรรมในวันพ่อแห่งชาติ และการแสดงความกตัญญูทดแทนที่ต่อพ่อแม่

สื่อการเรียนรู้การสอน

หนังสือเรียนเล่มเล็กเชิงวรรณกรรมเรื่อง “พุทธรักษา”

การประเมินผล

1. สังเกตการอภิปราย
2. ตรวจแบบฝึกหัด

คาบที่ 37 เวลา 20 นาที

ความคิดรวบยอด

วันที่ 12 สิงหาคม เป็นวันแม่แห่งชาติ และเป็นวันเฉลิมพระชนมพรรษาของสมเด็จพระเจ้าบรมราชินีนาถ

จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม

1. นักเรียนบอกความสำคัญวันแม่แห่งชาติได้
2. นักเรียนแสดงความคิดเห็นอย่างมีเหตุผล และใช้คำพูดที่สุภาพได้

เนื้อหา

ความสำคัญของวันแม่แห่งชาติ

กิจกรรมการเรียนรู้การสอน

ขั้นนำ

ครูอ่านเรื่อง “ลูกโป่งลอยฟ้า” ให้นักเรียนฟัง

ขั้นสอน

นักเรียนร่วมกันเล่าเรื่องทบทวน และอภิปรายเกี่ยวกับความสำคัญของวันแม่แห่งชาติ

ขั้นสรุป

ร่วมกันบอกสรุปความสำคัญของวันแม่แห่งชาติ

สื่อการเรียนการสอน

หนังสือเรียนเล่มเล็กเชิงวรรณกรรมเรื่อง “ลูกโป่งลอยฟ้า”

การประเมินผล

ซักถามความสำคัญของวันแม่แห่งชาติ

คาบที่ 38 เวลา 20 นาที

ความคิดรวบยอด

ดอกมะลิเป็นสัญลักษณ์ในวันแม่แห่งชาติ

จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม

นักเรียนบอกสัญลักษณ์ในวันแม่แห่งชาติได้

เนื้อหา

สัญลักษณ์วันแม่แห่งชาติ

กิจกรรมการเรียนการสอน

ขั้นนำ

เล่าบททวนเรื่อง “ลูกโป่งลอยฟ้า”

ขั้นสอน

นักเรียนร่วมกันแต่งเรื่องเกี่ยวกับวันแม่แห่งชาติ และอภิปรายเกี่ยวกับสัญลักษณ์วันแม่แห่งชาติ

ขั้นสรุป

ร่วมกันบอกสัญลักษณ์วันแม่แห่งชาติ คือ ดอกมะลิ

สื่อการเรียนการสอน

หนังสือเรียนเล่มเล็กเชิงวรรณกรรมเรื่อง “ลูกโป่งลอยฟ้า”

การประเมินผล

ซักถามสัญลักษณ์วันแม่แห่งชาติ

คาบที่ 39 เวลา 20 นาที

ความคิดรวบยอด

การแสดงความรักัญญुकवेतुतु่พ่อแม่เป็นลักษณะของลูกที่ดี

จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม

1. นักเรียนบอกกิจกรรมในวันแม่แห่งชาติได้
2. นักเรียนแสดงความรักัญญुकवेतुतु่พ่อแม่ได้

เนื้อหา

กิจกรรมในวันแม่แห่งชาติ

กิจกรรมการเรียนการสอน

ขั้นนำ

เล่าเรื่องทบทวนเรื่อง “ลูกโป่งลอยฟ้า”

ขั้นสอน

1. ร่วมกันสนทนาเกี่ยวกับพฤติกรรมของตัวละครในเรื่อง

2. ร่วมกันอภิปรายเกี่ยวกับกิจกรรมต่าง ๆ ในวันแม่แห่งชาติ การแสดง
ความกตัญญูทวดที่ต่อแม่ และทำแบบฝึกหัดท้ายบท

ขั้นสรุป

ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปกิจกรรมวันแม่ การแสดงความกตัญญูทวดที่ต่อ
พ่อแม่

สื่อการเรียนรู้การสอน

หนังสือเรียนเล่มเล็กเชิงวรรณกรรมเรื่อง “ลูกโป่งลอยฟ้า”

การประเมินผล

ตรวจแบบฝึกหัด

แผนการสอนรายคาบกลุ่มทดลอง
เรื่อง ประโยชน์ที่ได้รับจากบ้าน **จำนวน 6 คาบ**

คาบที่ 40 เวลา 20 นาที

ความคิดรวบยอด

บ้านเป็นสถานที่สำหรับอยู่อาศัย บ้านของแต่ละคนมีลักษณะแตกต่างกันไป
 เช่น กระต่อม บ้านไม้ บ้านตึก และตึกแถว

จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม

1. นักเรียนบอกลักษณะของบ้านของนักเรียนได้
2. นักเรียนแสดงความคิดเห็นอย่างมีเหตุผลได้

เนื้อหา

- ประโยชน์ที่ได้รับจากบ้าน
- ความหมายของบ้าน

กิจกรรมการเรียนรู้การสอน

ขั้นนำ

ครูอ่านเรื่อง “บ้านรัก” ให้นักเรียนฟัง

ขั้นสอน

1. ร่วมกันเล่าเรื่องและอภิปรายเกี่ยวกับพฤติกรรมของตัวละคร
2. ร่วมกันสนทนาแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับความหมายของคำว่า “บ้าน”

แล้วนำเสนอรายงานหน้าชั้น

ขั้นสรุป

ร่วมกันบอกความหมายของบ้าน

สื่อการเรียนการสอน

หนังสือเรียนเล่มเล็กเชิงวรรณกรรมเรื่อง “บ้านรัก”

การประเมินผล

1. ชักถามเกี่ยวกับความหมายของบ้าน
2. สังเกตการแสดงความคิดเห็น

คาบที่ 41 เวลา 20 นาที

ความคาดหวัง

บ้านเป็นสถานที่อยู่อาศัย ให้ความรัก ความปลอดภัย และความอบอุ่นในครอบครัว

จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม

1. นักเรียนบอกประโยชน์ที่ได้รับจากบ้านได้
2. นักเรียนตั้งใจทำงานกลุ่มร่วมกับผู้อื่นได้

เนื้อหา

ประโยชน์ที่ได้รับจากบ้าน

กิจกรรมการเรียนการสอน

ขั้นนำ

ร่วมกันทบทวนความหมายของบ้านและลักษณะของบ้านแบบต่าง ๆ

ขั้นสอน

1. ร่วมกันแต่งเรื่องเกี่ยวกับประโยชน์ที่ได้รับจากบ้าน
2. นำเสนอผลงานและอภิปรายแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับประโยชน์ของบ้าน จากเรื่อง “บ้านรัก”

ขั้นสรุป

ร่วมกันสรุปประโยชน์ที่ได้รับจากบ้าน และจัดป้ายนิเทศ

สื่อการเรียนการสอน

หนังสือเรียนเล่มเล็กเชิงวรรณกรรมเรื่อง “บ้านรัก”

การประเมินผล

1. สังเกตการทำงานกลุ่ม
2. ซักถามเกี่ยวกับประโยชน์ของบ้าน

คาบที่ 42 เวลา 20 นาที

ความคิดรวบยอด

บ้านเป็นที่อยู่อาศัย ให้ความปลอดภัย ความรักและความอบอุ่นในครอบครัว

จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม

1. นักเรียนบอกความต้องการต่อการดำรงชีวิตในครอบครัวที่มีความสุขได้
2. นักเรียนบอกสิ่งที่ต้องการและไม่ต้องการได้รับจากบ้านได้

เนื้อหา

- ประโยชน์ที่ได้รับจากบ้าน
- สิ่งที่ต้องการได้รับจากบ้าน

กิจกรรมการเรียนการสอน

ขั้นนำ

ร่วมกันเล่าเรื่อง “บ้านรัก”

ขั้นตอน

ร่วมกันนำเสนอสิ่งที่นักเรียนต้องการและไม่ต้องการได้รับจากบ้าน พร้อมทั้งแสดงเหตุผลประกอบการแสดงความคิดเห็น

ขั้นสรุป

ร่วมกันสรุปสิ่งที่ได้รับจากบ้าน

สื่อการเรียนรู้การสอน

หนังสือเรียนเล่มเล็กเชิงวรรณกรรมเรื่อง “บ้านรัก”

การประเมินผล

สังเกตการแสดงความคิดเห็น

คาบที่ 43 เวลา 20 นาที

ความคิดรวบยอด

ครอบครัวแต่ละครอบครัวจะมีความแตกต่างกัน บางครอบครัวเป็นครอบครัวใหญ่มีสมาชิกในบ้านหลายคน บางครอบครัวมีเพียงพ่อ แม่ ลูก

จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม

นักเรียนบอกลักษณะของครอบครัวในชุมชนและชนบทได้

เนื้อหา

- บ้านที่น่าอยู่
- ลักษณะของครอบครัวไทย

กิจกรรมการเรียนรู้การสอน

ขั้นนำ

ร่วมกันสนทนาเกี่ยวกับจำนวนสมาชิกในบ้าน

ขั้นสอน

1. ครูอ่านเรื่อง “กวางหลงบ้าน” ให้นักเรียนฟัง
2. ร่วมกันเล่าเรื่องทบทวน และร่วมกันอภิปรายถึงลักษณะของครอบครัว

ในชุมชนและในชนบท

ขั้นสรุป

ร่วมกันสรุปลักษณะของครอบครัวในชุมชนและในชนบท

สื่อการเรียนรู้การสอน

หนังสือเรียนเล่มเล็กเชิงวรรณกรรมเรื่อง “กวางหลงบ้าน”

การประเมินผล

1. สังเกตการแสดงความคิดเห็น
2. ชักถาม

คาบที่ 44 เวลา 20 นาที

ความคิดรวบยอด

บ้านที่น่าอยู่คือบ้านที่มีสมาชิกในครอบครัวรู้จักหน้าที่ที่มีความรับผิดชอบ มีเงินใช้จ่ายเพียงพอตามฐานะความเป็นอยู่

จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม

1. นักเรียนบอกลักษณะของบ้านที่น่าอยู่ได้
2. นักเรียนยอมรับฟังคำวิจารณ์และนำมาปรับปรุงผลงานตนเองได้

เนื้อหา

บ้านที่น่าอยู่

กิจกรรมการเรียนรู้การสอน

ขั้นนำ

นักเรียนร่วมกันแต่งเรื่องเกี่ยวกับลักษณะของบ้านที่น่าอยู่

ขั้นสอน

1. นำเสนอเรื่องและร่วมกันอภิปรายเกี่ยวกับพฤติกรรมของตัวละครในเรื่อง “กวางหลงบ้าน”
2. แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับลักษณะของบ้านที่น่าอยู่และไม่น่าอยู่

ขั้นสรุป

ร่วมกันสรุปลักษณะของบ้านที่น่าอยู่

สื่อการเรียนรู้การสอน

หนังสือเรียนเล่มเล็กเชิงวรรณกรรมเรื่อง “กวางหลงบ้าน”

การประเมินผล

สังเกตการแสดงความคิดเห็น

คาบที่ 45 เวลา 20 นาที

ความคิดรวบยอด

ครอบครัวจะมีความสุขได้ถ้าสมาชิกในบ้านมีความรับผิดชอบและช่วยเหลือซึ่งกันและกัน

จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม

นักเรียนอธิบายวิธีการทำให้บ้านน่าอยู่ได้

เนื้อหา

บ้านที่น่าอยู่

กิจกรรมการเรียนรู้การสอน

ขั้นนำ

ร่วมกันสนทนาเกี่ยวกับพฤติกรรมของตัวละครในเรื่อง “กวางหลงบ้าน”

ขั้นสอน

1. นักเรียนวาดภาพบ้านในฝันที่นักเรียนต้องการ
2. นักเรียนนำเสนอวิธีการปฏิบัติต่อบ้านให้น่าอยู่ร่วมกัน

ขั้นสรุป

1. นักเรียนร่วมกันสรุปวิธีการปฏิบัติต่อครอบครัวให้บ้านน่าอยู่
2. ทำแบบฝึกหัดท้ายบท

สื่อการเรียนรู้การสอน

หนังสือเรียนเล่มเล็กเชิงวรรณกรรมเรื่อง “กวางหลงบ้าน”

การประเมินผล

1. ชักถาม
2. ตรวจแบบฝึกหัด

แผนการสอนรายคาบกลุ่มควบคุม

หน่วยที่ 2 ชีวิตในบ้าน

เรื่อง สมาชิกและความสัมพันธ์ของสมาชิกในบ้าน จำนวน 9 คาบ

คาบที่ 1 เวลา 20 นาที

ความคิดรวบยอด

ครอบครัวของเรามีคนอยู่ร่วมกันหลายคน แต่ละคนต่างมีความสัมพันธ์กันในฐานะใดฐานะหนึ่ง

จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม

นักเรียนบอกจำนวนสมาชิกในบ้านของตนได้

เนื้อหา

จำนวนสมาชิกในบ้าน

กิจกรรมการเรียนรู้การสอน

ขั้นนำ

นักเรียนและครูร่วมสนทนาเกี่ยวกับที่อยู่อาศัยและสมาชิกในบ้าน

ขั้นสอน

1. นักเรียนออกมารายงานจำนวนสมาชิกหน้าชั้น
2. ร่วมกันวิเคราะห์จำนวนสมาชิกในบ้านของเพื่อน ๆ

ขั้นสรุป

นักเรียนบอกจำนวนสมาชิกในบ้านโดยจัดเสนอบนป้ายนิเทศ

สื่อการเรียนรู้การสอน

ภาพบ้าน

การประเมินผล

สังเกตการนำเสนอหน้าชั้น และการจัดป้ายนิเทศ

คาบที่ 2 เวลา 20 นาที

ความคิดรวบยอด

ครอบครัวของเราอยู่ร่วมกันหลายคนต่างมีความสัมพันธ์ซึ่งกันและกัน

จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม

นักเรียนเข้าแถวรับบริการตามลำดับก่อนหลังได้

เนื้อหา

การเข้าแถวรับบริการ

กิจกรรมการเรียนรู้การสอน

ขั้นนำ

ครูและนักเรียนร่วมกันสนทนาเกี่ยวกับการรับบริการในบ้านหรือโรงเรียน

ขั้นสอน

1. นักเรียนแต่ละกลุ่มแสดงบทบาทสมมติการรับบริการสิ่งของต่าง ๆ
2. ร่วมกันอภิปรายการกระทำของสมาชิกกลุ่มในการรับบริการในหมู่คณะ

ขั้นสรุป

ร่วมกันสรุปการรับบริการที่ดีต้องเขาแถวตามลำดับก่อน-หลัง

สื่อการเรียนรู้การสอน

ภาพการรับสิ่งของ

การประเมินผล

สังเกตการอภิปรายและรับบริการต่าง ๆ

คาบที่ 3 เวลา 20 นาที

ความคิดรวบยอด

การเข้าแถวรับบริการต่าง ๆ ก่อน-หลัง เป็นการปฏิบัติที่ดีในการอยู่ร่วมกับผู้อื่น

จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม

1. นักเรียนบอกผลดีของการเข้าแถวรับบริการได้
2. นักเรียนเข้าแถวรับบริการตามลำดับก่อน-หลังได้

เนื้อหา

ประโยชน์ของการเข้าแถวรับบริการ

กิจกรรมการเรียนรู้การสอน

ขั้นนำ

ร่วมกันทบทวนการเข้ารับบริการต่าง ๆ ในบ้านหรือชุมชน จากภาพที่ครู

เสนอ

ขั้นสอน

1. ร่วมกันอภิปรายแสดงความคิดเห็นข้อดี ข้อเสียของการเข้าแถวรับบริการก่อน-หลัง
2. ร่วมอภิปรายถึงข้อควรปฏิบัติในการรับบริการที่มีคนเข้ารับบริการมาก

ขั้นสรุป

ร่วมกันสรุปเกี่ยวกับข้อควรปฏิบัติและประโยชน์ของการเข้าแถวรับบริการ

สื่อการเรียนรู้การสอน

ภาพการเข้าแถวรับบริการของบ้านหรือหมู่คณะที่มีสมาชิกหลายคน

การประเมินผล

1. สังเกตการรับบริการในห้องเรียน
2. ซักถาม

คาบที่ 4 เวลา 20 นาที

ความคิดรวบยอด

ครอบครัวแต่ละครอบครัวมีจำนวนสมาชิกไม่เท่ากัน

จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม

1. นักเรียนบอกจำนวนสมาชิกในบ้านและวิเคราะห์จำนวนสมาชิกในบ้านมีมากหรือน้อยได้
2. นักเรียนบอกเหตุผลในการแสดงความคิดเห็น

เนื้อหา

บ้านที่มีสมาชิกจำนวนมากหรือน้อย

กิจกรรมการเรียนรู้การสอน

ขั้นนำ

ครูนำเสนอแผนภูมิเพลง “บ้านของฉัน”

ขั้นสอน

1. ครูร้องเพลงนำ และนักเรียนร่วมกันร้องเพลง
2. ร่วมกันอภิปรายเกี่ยวกับความหมายของเพลง

3. นักเรียนนำเสนอจำนวนสมาชิกในบ้านและร่วมกันจัดวิเคราะห์ว่า
ครอบครัวใดมีคนมากหรือน้อย

ขั้นสรุป

ร่วมกันจัดแผนภูมิบ้านที่มีสมาชิกมาก-น้อย

สื่อการเรียนการสอน

แผนภูมิเพลง “บ้านของฉัน”

การประเมินผล

สังเกตการอภิปรายและนำเสนอแผนภูมิ

คาบที่ 5 เวลา 20 นาที

ความคิดรวบยอด

ครอบครัวที่มีสมาชิกมากต้องทำงานเพิ่มมากขึ้น ได้รับปริมาณอาหารน้อยลง
มีค่าใช้จ่ายเพิ่มมากขึ้น

จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม

1. นักเรียนบอกใจความสำคัญของเรื่องที่แต่งขึ้นได้
2. แต่งเรื่องเกี่ยวกับผลของครอบครัวที่มีสมาชิกมาก-น้อยได้

เนื้อหา

ผลของครอบครัวที่มีสมาชิกมาก-น้อย

กิจกรรมการเรียนการสอน

ขั้นนำ

ทบทวนจำนวนสมาชิกในบ้าน

ขั้นตอน

1. ร่วมกันแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับผลของการมีสมาชิกในครอบครัวมาก-น้อย เช่น ปริมาณอาหารที่ได้รับ การทำงานเพิ่มขึ้น ค่าใช้จ่ายเพิ่มขึ้น
2. ร่วมกันแสดงบทบาทสมมติเกี่ยวกับพฤติกรรมของสมาชิกในบ้านที่มีคนมาก

ขั้นสรุป

ร่วมกันสรุปผลกระทบการมีสมาชิกในบ้านมาก

สื่อการเรียนรู้การสอน

แผนภูมิเพลง “บ้านของฉัน”

การประเมินผล

สังเกตการร่วมแสดงบทบาทสมมติ

คาบที่ 6 เวลา 20 นาที

ความคิดรวบยอด

ครอบครัวที่มีสมาชิกมากทำให้ค่าใช้จ่ายเพิ่มมากขึ้น สมาชิกได้รับปริมาณอาหารน้อยลง และทำงานเพิ่มมากขึ้น

จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม

นักเรียนบอกผลของครอบครัวที่มีสมาชิกมาก-น้อยได้

เนื้อหา

- ผลของครอบครัวที่มีสมาชิกมาก-น้อย
- การช่วยเหลือซึ่งกันและกัน

กิจกรรมการเรียนรู้การสอน

ขั้นนำ

ทบทวนผลกระทบของบ้านที่มีสมาชิกมาก

ขั้นสอน

นักเรียนจับคู่บัตรคำในเกม “บ้านของฉัน” โดยแบ่งเป็น 2 กลุ่มออกไปจับบัตรคำที่ครูเตรียมไว้ เช่น

กับข้าวมีน้อย

เสื้อผ้าไม่พอใส่

บ้านมีคนมาก

พ่อ แม่ ลูก 1 คน

ต้องทำงานมากขึ้น

เจ็บตบ

มีเพื่อนเล่นน้อย

มีเพื่อนเล่นมาก

พ่อ แม่ ลูก 5 คน
ปู่ ย่า

อาหารไม่เพียงพอ

ขั้นสรุป

ร่วมกันสรุปลักษณะและผลกระทบของบ้านที่มีสมาชิกมาก-น้อย และทำแบบฝึกหัด

สื่อการเรียนรู้การสอน

“บ้านของฉัน”

การประเมินผล

1. สังเกตการเล่นเกม
2. ตรวจสอบแบบฝึกหัด

คาบที่ 7 เวลา 20 นาที

ความคิดรวบยอด

ครอบครัวที่มีลูกหลายคน คนที่เกิดก่อนเป็นพี่ คนที่เกิดทีหลังเป็นน้อง

จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม

1. นักเรียนบอกชื่อสมาชิกในบ้านได้
2. นักเรียนพูดด้วยคำสุภาพและยกมือขออนุญาตก่อนพูดได้

เนื้อหา

ชื่อสมาชิกในบ้าน

กิจกรรมการเรียนรู้การสอน

ขั้นนำ

ทบทวนจำนวนสมาชิกในบ้าน

ขั้นสอน

1. นักเรียนบอกชื่อสมาชิกในบ้าน
2. ครูอ่านหนังสืออ่านเสริม และให้นักเรียนเติมชื่อญาติของตนลงในตาราง

“ญาติของหนู”

ขั้นสรุป

นักเรียนนำเสนอชื่อญาติของตนลงในแผนภูมิ

สื่อการเรียนรู้การสอน

แผนภูมิ “ญาติของหนู”

การประเมินผล

สังเกตการทำงานและการนำเสนอชื่อญาติของตน

คาบที่ 8 เวลา 20 นาที

ความคิดรวบยอด

ปู่เป็นพ่อของพ่อ ย่าเป็นแม่ของพ่อ ตาเป็นพ่อของแม่และยายเป็นแม่ของแม่
ซึ่งเป็นญาติผู้ใหญ่ที่ควรให้ความเคารพเชื่อฟัง

จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม

1. นักเรียนแต่งเรื่องเกี่ยวกับความสัมพันธ์ของสมาชิกในบ้านได้
2. นักเรียนตั้งใจฟังผู้อื่นพูดได้

เนื้อหา

ปู่ ย่า ตา ยาย

กิจกรรมการเรียนรู้การสอน

ขั้นนำ

ร่วมกันทบทวนชื่อญาติของตนในตาราง “ญาติของหนู”

ขั้นสอน

1. ร่วมกันอภิปรายความสัมพันธ์ของสมาชิกในครอบครัวต่อนักเรียน
2. แสดงบทบาทสมมติเกี่ยวกับลักษณะของ ปู่ ย่า ตา ยาย

ขั้นสรุป

ร่วมกันสรุปความสัมพันธ์ระหว่างปู่ ย่า ตา ยาย กับนักเรียน

สื่อการเรียนรู้การสอน

แผนภูมิ “ญาติของหนู”

การประเมินผล

สังเกตการแสดงบทบาทสมมติ

คาบที่ 9 เวลา 20 นาที

ความคิดรวบยอด

คนที่เกิดก่อนคือพี่ คนที่เกิดทีหลังคือน้อง ปู่เป็นพ่อของพ่อ ย่าเป็นแม่ของพ่อ
ตาเป็นพ่อของแม่และยายเป็นแม่ของแม่ ซึ่งเป็นญาติผู้ใหญ่ที่ควรให้ความเคารพเชื่อฟัง

จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม

1. นักเรียนบอกความสัมพันธ์ของพี่ น้อง ปู่ ย่า ตา และยาย กับตนเอง
ได้ถูกต้อง
2. นักเรียนบอกเหตุผลในการอภิปราย หรือพูดโต้แย้งได้

เนื้อหา

ความสัมพันธ์ของสมาชิกในบ้าน

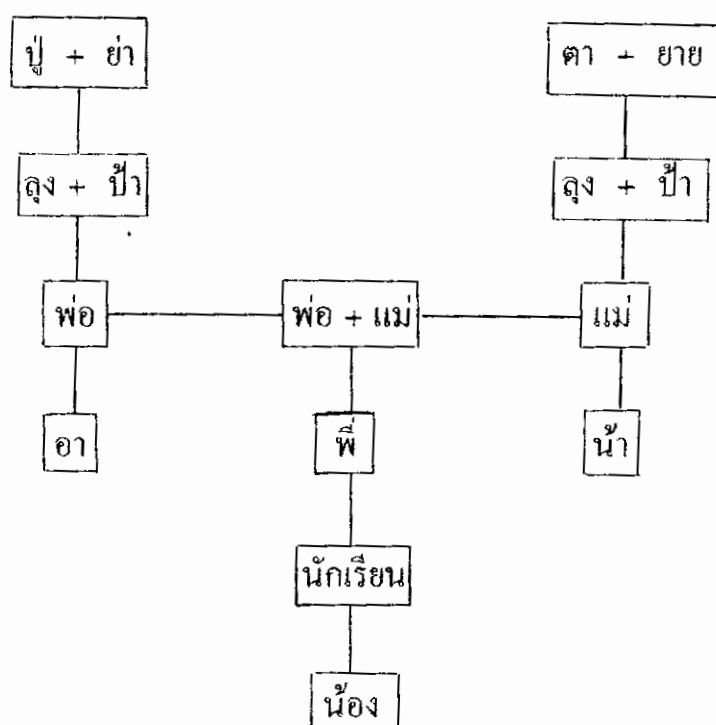
กิจกรรมการเรียนรู้การสอน

ขั้นนำ

ทบทวนความสัมพันธ์ของปู่ ย่า ตา ยาย พี่และน้องกับนักเรียน

ขั้นตอน

นักเรียนร่วมกันจัดแผนภูมิแสดงความสัมพันธ์ระหว่างปู่ ย่า ตา ยาย ลุง ป้า
น้ำ อา พี่ และน้อง กับนักเรียน เช่น

ขั้นสรุป

ร่วมกันสรุปความสัมพันธ์ระหว่าง ปู่ ย่า ตา ยาย ลุง ป้า น้ำ อา พี่ และน้อง
กับนักเรียนและทำแบบฝึกหัด

สื่อการเรียนการสอน

แผนภูมิ

การประเมินผล

สังเกตการทำงานและตรวจแบบฝึกหัด

แผนการสอนรายคาบกลุ่มควบคุม

เรื่อง บทบาทหน้าที่และผลกระทบของการปฏิบัติต่อสมาชิกในบ้าน จำนวน 15 คาบ

คาบที่ 10 เวลา 20 นาที

ความคิดรวบยอด

นักเรียนที่คํ้าต้องตั้งใจเรียนและทำงานที่ได้รับมอบหมายจนสำเร็จ

จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม

นักเรียนมีความตั้งใจเรียนและทำงานที่ได้รับมอบหมายจนสำเร็จได้

เนื้อหา

หน้าที่ของนักเรียน “ตั้งใจเรียน”

กิจกรรมการเรียนการสอน

ขั้นนำ

ครูนำเสนอแผนภูมิเพลง “หน้าที่ของเด็ก” (ของสุเทพ โชคสกุล)

ขั้นสอน

1. ครูและนักเรียนร่วมร้องเพลงและอภิปรายเกี่ยวกับเนื้อหาของเพลง
2. อภิปรายเกี่ยวกับหน้าที่ของนักเรียนต่อการเรียนและการทำงานของกลุ่ม

ขั้นสรุป

ร่วมกันสรุปหน้าที่ของนักเรียนต่อการเรียนและการร่วมทำงานในกลุ่ม

สื่อการเรียนการสอน

แผนภูมิเพลง “หน้าที่ของเด็ก”

การประเมินผล

1. สังเกตการอภิปราย
2. ซักถาม

คาบที่ 11 เวลา 20 นาที

ความคิดรวบยอด

การร่วมกันทำงานตามหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายอย่างตั้งใจทำให้งานเสร็จทันเวลาที่กำหนด

จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม

1. นักเรียนร่วมทำงานกลุ่มจนสำเร็จทันเวลาที่กำหนดได้
2. นักเรียนปฏิบัติตนเป็นผู้นำและผู้ตามที่ดีได้

เนื้อหา

การร่วมกันทำงานกลุ่ม

กิจกรรมการเรียนรู้การสอน

ขั้นนำ

แบ่งนักเรียนออกเป็น 6 กลุ่ม ๆ ละ 5 คน และสนทนากับหน้าที่ของนักเรียนต่อครอบครัวและกลุ่ม

ขั้นสอน

1. นักเรียนอ่านหนังสือเรียนกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต
2. ร่วมกันอภิปรายวิธีการร่วมกันทำงานกลุ่มให้สำเร็จตามเป้าหมายจากเรื่อง

ที่อ่าน

3. กำหนดให้นักเรียนร่วมกันกำหนดวางแผนขั้นตอนการประดิษฐ์ตุ๊กตาจากเปลือกไข่และนำเสนอรายงาน

ขั้นสรุป

ร่วมกันสรุปวิธีการเรียนและทำงานกลุ่มให้เสร็จตามเป้าหมาย ลักษณะ
การเป็นสมาชิกที่ดีของกลุ่ม

สื่อการเรียนการสอน

หนังสือเรียนกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต

การประเมินผล

สังเกตการร่วมทำงานกลุ่ม

คาบที่ 12 เวลา 20 นาที

ความคิดรวบยอด

นักเรียนมีหน้าที่ตั้งใจเรียนและทำงานกลุ่มที่ได้รับมอบหมายให้สำเร็จตาม
กำหนด

จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม

1. นักเรียนบอกผลดี ผลเสีย ของการไม่ตั้งใจเรียนและไม่ปฏิบัติตามกฎ
ข้อตกลงของกลุ่มได้
2. นักเรียนบอกหน้าที่ของนักเรียนต่อการเรียนและการทำงานกลุ่มได้

เนื้อหา

หน้าที่ต่อการเรียนและการทำงานกลุ่ม

กิจกรรมการเรียนการสอน

ขั้นนำ

ทบทวนหน้าที่ของนักเรียนต่อการเรียน การทำงานกลุ่มที่ได้รับมอบหมาย

ชั้นสอน

1. ครูอ่านหนังสืออ่านเพิ่มเติมเกี่ยวกับหน้าที่ของนักเรียนต่อการเรียนให้นักเรียนฟัง
2. ร่วมกันอภิปรายถึงผลดี ผลเสีย ของการไม่ตั้งใจเรียนและการเกียจจนกันทำงานกลุ่มและแสดงบทบาทสมมติ

ขั้นสรุป

ร่วมกันสรุปผลดี และผลเสียของการตั้งใจเรียนและการเกียจกันทำงานกลุ่ม และทำแบบฝึกหัดท้ายบท

สื่อการเรียนการสอน

หนังสืออ่านประกอบ

การประเมินผล

1. สังเกตการอภิปรายและบทบาทในการร่วมทำงานในกลุ่ม
2. ตรวจแบบฝึกหัด

คาบที่ 13 เวลา 20 นาที

ความคิดรวบยอด

กฎ ระเบียบ ข้อตกลงของบ้านเป็นแนวทางให้สมาชิกปฏิบัติและอยู่ร่วมกันอย่างสงบสุข

จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม

นักเรียนบอกกฎ ระเบียบ ข้อตกลงของบ้านหรือห้องเรียนได้

เนื้อหา

ระเบียบข้อตกลงของบ้าน

กิจกรรมการเรียนรู้การสอน

ขั้นนำ

ร่วมกันทบทวนกฎ ระเบียบของห้องเรียน

ขั้นสอน

1. นักเรียนนำเสนอกฎ ข้อตกลงของครอบครัวของนักเรียน
2. ร่วมกันอภิปรายถึงความจำเป็นในการตั้งกฎ ข้อตกลงในบ้านหรือหมู่คณะ

ขั้นสรุป

แต่ละกลุ่มนำเสนอข้อตกลงในครอบครัวของสมาชิกในกลุ่มบนป้ายนิเทศ

สื่อการเรียนรู้การสอน

แผนภูมิกฎของห้องเรียน

การประเมินผล

1. สังเกตการอภิปราย
2. ตรวจการจัดป้ายนิเทศ

คาบที่ 14 เวลา 20 นาที

ความคิดรวบยอด

สมาชิกที่ดีต้องปฏิบัติตามกฎ ระเบียบ ข้อตกลงของหมู่คณะ โดยเคร่งครัด

จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม

นักเรียนบอกวิธีการปฏิบัติตามกฎ ระเบียบ ข้อตกลงของบ้านและห้องเรียน
ได้

เนื้อหา

การปฏิบัติตามกฎ ระเบียบ ข้อตกลง

กิจกรรมการเรียนรู้การสอน

ขั้นนำ

ทบทวนกฎ ระเบียบของครอบครัวของนักเรียน

ขั้นสอน

1. นักเรียนแต่ละกลุ่มส่งผู้แทนออกมานำเสนอประสบการณ์การปฏิบัติ
การละเมิดกฎข้อตกลงของบ้าน
2. ร่วมกันอภิปรายเกี่ยวกับการกระทำของเพื่อน ๆ จากข้อ 1

ขั้นสรุป

ร่วมกันสรุปวิธีการทำตามกฎข้อตกลงที่ดีและ ไม่ดี และจัดป้ายนิเทศ

สื่อการเรียนรู้การสอน

แผนภูมิกฎระเบียบของห้องเรียน

การประเมินผล

สังเกตการเล่าประสบการณ์ การแสดงความคิดเห็น

คาบที่ 15 เวลา 20 นาที

ความคิดรวบยอด

การปฏิบัติตามกฎ ระเบียบ ข้อตกลงของหมู่คณะทำให้ชีวิตมีสุข

จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม

1. นักเรียนบอกผลดี ผลเสีย ของการปฏิบัติตามและไม่ปฏิบัติตามกฎ
ระเบียบ ของบ้านหรือหมู่คณะ ได้
2. นักเรียนบอกเหตุผลในการพูดโต้แย้งได้

เนื้อหา

ผลดี ผลเสีย ของการทำตามและ ไม่ทำตามข้อตกลง

กิจกรรมการเรียนรู้

ขั้นนำ

ทบทวนประสบการณ์วิธีการปฏิบัติตามกฎระเบียบข้อตกลง

ขั้นสอน

1. ร่วมกันอภิปรายเกี่ยวกับการปฏิบัติที่ถูกและผิดต่อข้อตกลง
2. แสดงความคิดเห็นและร่วมกันแต่งเรื่องเกี่ยวกับการละเมิดและ โทษของ

การละเมิดกฎ หรือข้อตกลง

ขั้นสรุป

ร่วมกันสรุปโทษ ผลดี ของการทำตามและ ไม่ทำตามกฎข้อตกลง

สื่อการเรียนรู้

นิทานตัวอย่างเกี่ยวกับการละเมิดกฎข้อตกลง

การประเมินผล

1. ชักถาม
2. ตรวจแบบฝึกหัด

คาบที่ 16 เวลา 20 นาที

ความคิดรวบยอด

ลูกที่ดีต้องเคารพเชื่อฟังคำสั่งสอนของพ่อแม่

จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม

1. นักเรียนบอกหน้าที่ของลูกที่มีต่อพ่อแม่ได้

2. นักเรียนกระทำตนเป็นผู้นำ-ผู้ตามที่ดีได้

เนื้อหา

หน้าที่ต่อพ่อแม่

กิจกรรมการเรียนรู้การสอน

ขั้นนำ

สนทนาเกี่ยวกับหน้าที่ของนักเรียนจากภาพที่ครูเสนอ

ขั้นสอน

1. นักเรียนแต่ละกลุ่มร่วมกันอภิปรายเกี่ยวกับหน้าที่ของนักเรียนที่มีต่อพ่อแม่ เช่น การเชื่อฟังคำสั่งสอน
2. แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับคำสั่งสอนของพ่อแม่ และแสดงบทบาทสมมติเกี่ยวกับพ่อแม่สั่งสอนลูก และร่วมกันอภิปรายเกี่ยวกับบุคลิกของตัวละคร

ขั้นสรุป

ร่วมกันสรุปหน้าที่ของลูกที่ดี

สื่อการเรียนรู้การสอน

ภาพการปรนนิบัติพ่อแม่

การประเมินผล

ซักถามหน้าที่ของนักเรียนที่มีต่อพ่อแม่

คาบที่ 17 เวลา 20 นาที

ความคิดรวบยอด

การไม่เคารพเชื่อฟังพ่อแม่เป็นสิ่งที่ไม่ควรกระทำ

จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม

1. นักเรียนบอกพฤติกรรมในการเคารพเชื่อฟังพ่อแม่ได้
2. นักเรียนยกมือก่อนพูดและแสดงเหตุผลในการพูดได้

เนื้อหา

การเคารพเชื่อฟังพ่อแม่

กิจกรรมการเรียนรู้การสอน

ขั้นนำ

ทบทวนหน้าที่ของนักเรียนต่อพ่อแม่

ขั้นสอน

1. นักเรียนแต่ละกลุ่มร่วมกันเขียนบันทึกคำสั่งสอนของพ่อแม่ และสิ่งที่นักเรียนปฏิบัติตาม หรือไม่ปฏิบัติตามในบัตรคำ
2. นักเรียนนำเสนอบัตรบันทึกของแต่ละกลุ่มหน้าชั้นเรียน

ขั้นสรุป

ร่วมกันสรุปวิธีการปฏิบัติตามคำสั่งสอนของพ่อแม่ นำเสนอบนป้ายนิเทศ

สื่อการเรียนรู้การสอน

ภาพการปรนนิบัติพ่อแม่

การประเมินผล

1. ชักถาม
2. สังเกตการร่วมอภิปราย

คาบที่ 18 เวลา 20 นาที

ความคิดรวบยอด

การไม่เคารพเชื่อฟังคำสั่งสอนของพ่อแม่ย่อมนำความเดือดร้อนมาสู่ตน

จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม

1. นักเรียนบอกการกระทำที่ดีและไม่ดีต่อพ่อแม่ได้
2. นักเรียนปฏิบัติตามข้อตกลงของหมู่คณะและยอมรับฟังความคิดเห็นของ

ผู้อื่น

เนื้อหา

วิธีปฏิบัติที่ดี ไม่ดี ต่อพ่อแม่

กิจกรรมการเรียนรู้การสอน

ขั้นนำ

ทบทวนวิธีการปฏิบัติตามคำสั่งสอนของพ่อแม่

ขั้นสอน

1. แสดงบทบาทสมมติเกี่ยวกับผลจากการไม่เชื่อฟังคำสั่งสอนของพ่อแม่
2. ร่วมกันนำเสนอเรียบเรียงลงในแผนภูมิ
3. ทำแบบฝึกหัดท้ายบท

ขั้นสรุป

ร่วมกันสรุปโทษจากการไม่เชื่อฟังคำสั่งสอนของพ่อแม่และการละเมิด

ข้อตกลงของหมู่คณะ

สื่อการเรียนรู้การสอน

แผนภูมิ

การประเมินผล

1. สังเกตการร่วมกิจกรรมกลุ่ม
2. ซักถาม

คาบที่ 19 เวลา 20 นาที

ความคิดรวบยอด

ลูกที่ดีต้องช่วยทำงานบ้าน เพื่อแบ่งเบาภาระของพ่อแม่

จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม

นักเรียนบอกหน้าที่ของตนในการช่วยเหลืองานในบ้านได้

เนื้อหา

การช่วยเหลืองานบ้าน

กิจกรรมการเรียนรู้การสอน

ขั้นนำ

ครูอ่านหนังสือเสริมเกี่ยวกับการช่วยเหลืองานบ้านให้นักเรียนฟัง

ขั้นสอน

1. ร่วมกันสนทนาเกี่ยวกับเนื้อเรื่อง และหน้าที่ของนักเรียนในการช่วยเหลืองานบ้าน
2. นักเรียนแต่ละกลุ่มแสดงบทบาทสมมติการช่วยเหลืองานบ้าน และอภิปรายพฤติกรรมของตัวละคร

ขั้นสรุป

ร่วมกันสรุปเกี่ยวกับหน้าที่ของนักเรียนในการช่วยทำงานบ้าน (มีงานอะไรบ้าง)

สื่อการเรียนรู้การสอน

หนังสืออ่านเพิ่มเติม

การประเมินผล

ซักถามเกี่ยวกับการช่วยทำงานในบ้าน (มีอะไรบ้าง)

คาบที่ 20 เวลา 20 นาที

ความคิดรวบยอด

ลูกที่ดีต้องช่วยทำงานเล็ก ๆ น้อย ๆ เกี่ยวกับงานอาชีพของพ่อแม่

จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม

นักเรียนบอกวิธีการช่วยงานอาชีพในบ้านได้

เนื้อหา

การช่วยเหลืองานอาชีพ

กิจกรรมการเรียนรู้การสอน

ขั้นนำ

ครูเล่าเรื่องเกี่ยวกับงานอาชีพของครอบครัว และการช่วยทำงานเล็ก ๆ น้อย ๆ ของงานอาชีพให้นักเรียนฟัง

ขั้นสอน

1. นักเรียนฟังเพลง “งาน” และร่วมอภิปรายเกี่ยวกับเนื้อเพลง
2. นักเรียนบอกอาชีพของครอบครัวและนำเสนอวิธีการช่วยทำงานนั้น ๆ
3. ร่วมกันแสดงความคิดเห็น

ขั้นสรุป

ร่วมกันสรุปวิธีการช่วยทำงานอาชีพ (ทำอย่างไร)

สื่อการเรียนรู้การสอน

เทปเพลง “งาน”

การประเมินผล

1. สังเกตการแสดงความคิดเห็นภายในกลุ่ม
2. ซักถามการช่วยทำงานอาชีพในบ้าน (ทำอย่างไร)

คาบที่ 21 เวลา 20 นาที

ความคิดรวบยอด

การยอมรับฟังคำวิจารณ์ของผู้อื่นและนำมาปรับปรุงผลงานอยู่เสมอ ทำให้ประสบความสำเร็จในการทำงาน

จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม

1. นักเรียนบอกผลจากการช่วยทำงานอาชีพของพ่อแม่ได้
2. นักเรียนยอมรับฟังคำวิจารณ์และปรับปรุงผลงานของตนเองอยู่เสมอ

เนื้อหา

ผลจากการช่วยงานอาชีพของพ่อแม่

กิจกรรมการเรียนรู้การสอน

ขั้นนำ

ครูนำเสนอภาพการช่วยพ่อแม่ทำงานในนา

ขั้นสอน

1. ร่วมกันอภิปรายแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับภาพ
2. นักเรียนวาดภาพการช่วยงานอาชีพของพ่อแม่และนำเสนอ
3. ร่วมกันวิจารณ์ผลงานของกันและกัน พร้อมทั้งให้เหตุผลในการวิจารณ์

4. อภิปรายเกี่ยวกับผลดีที่ได้รับจากการช่วยงานอาชีพของครอบครัว

ขั้นสรุป

ร่วมกันสรุปประโยชน์ที่ได้รับจากการช่วยงานบ้าน งานอาชีพ

สื่อการเรียนการสอน

ภาพการทำนา

การประเมินผล

1. สังเกตการวิจารณ์
2. ตรวจแบบฝึกหัด

คาบที่ 22 เวลา 20 นาที

ความคิดรวบยอด

การประหยัด หมายถึง การรู้จักใช้เงิน ตลอดจนใช้สิ่งของอย่างระมัดระวัง ไม่ฟุ่มเฟือย ซ่อมแซมสิ่งที่ชำรุดและใช้เศษวัสดุให้เกิดประโยชน์

จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม

นักเรียนบอกความหมายของการประหยัดและออมได้

เนื้อหา

ความหมายการประหยัดและออม

กิจกรรมการเรียนการสอน

ขั้นนำ

ครูเปิดเพลง “การประหยัด” (ของสุเทพ โชคสกุล) ให้นักเรียนฟัง

ขั้นสอน

1. ช่วยกันอภิปรายเกี่ยวกับเนื้อหาของเพลง
2. แต่ละกลุ่มแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับความหมายของการประหยัด

และออม

ขั้นสรุป

ร่วมกันสรุปความหมายของการประหยัดและออม

สื่อการเรียนการสอน

เทปเพลง “การประหยัด”

การประเมินผล

ซักถาม

คาบที่ 23 เวลา 20 นาที

ความคิดรวบยอด

การรู้จักใช้เงิน สิ่งของ ซ่อมแซมสิ่งที่ชำรุด หรือประดิษฐ์ของใช้
ของเล่นต่าง ๆ จากเศษวัสดุ เป็นการประหยัดและออมที่ดี

จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม

1. นักเรียนบอกวิธีการประหยัดและออมได้
2. นักเรียนวางแผนขั้นตอนการประดิษฐ์ของใช้ ของเล่นได้

เนื้อหา

วิธีการประหยัดและออม

กิจกรรมการเรียนรู้การสอน

ขั้นนำ

นักเรียนดูภาพการเก็บเงินใส่กระป๋องออมสินและการซ่อมแซมเสื้อผ้า

ขั้นสอน

1. นักเรียนแต่ละกลุ่มร่วมอภิปรายภายในกลุ่ม โดยใช้คำพูดสุภาพ ยอมรับความคิดเห็นของผู้อื่น ยกมือก่อนพูด เกี่ยวกับวิธีการประหยัดและออม
2. ร่วมกันแสดงความคิดเห็นและนำเสนอวางแผนขั้นตอนการประดิษฐ์เศษวัสดุเป็นของเล่น เช่น กระจ่ายจากเปลือกไข่

ขั้นสรุป

ร่วมกันสรุปวิธีการประหยัดและออมเกี่ยวกับของใช้และของเล่น

สื่อการเรียนรู้การสอน

ภาพ

การประเมินผล

1. ซักถาม
2. สังเกตการร่วมกิจกรรมกลุ่ม

คาบที่ 24 เวลา 20 นาที

ความคิดรวบยอด

การประหยัดทำให้สามารถสะสมทรัพย์ให้มีเพิ่มขึ้น มีสิ่งของใช้ตามต้องการ ทำให้มีชีวิตอยู่อย่างมีความสุข

จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม

1. นักเรียนบอกประโยชน์การประหยัดและออมได้
2. นักเรียนบอกเหตุผลในการแสดงความคิดเห็นได้

เนื้อหา

ประโยชน์ของการประหยัดและออม

กิจกรรมการเรียนรู้การสอน

ขั้นนำ

นักเรียนเล่าประสบการณ์การประหยัดและออม

ขั้นสอน

1. ร่วมกันอภิปรายเกี่ยวกับประโยชน์จากการออมและประหยัดในกลุ่ม
2. แสดงเหตุผลในการแสดงความคิดเห็นทุกครั้ง
3. ครูอ่านประโยชน์ของการประหยัดและออมในหนังสือเรียน

กลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ให้นักเรียนฟัง

4. ทำแบบฝึกหัดท้ายบท

ขั้นสรุป

นักเรียนร่วมกันสรุปประโยชน์ของการประหยัดและออม

สื่อการเรียนรู้การสอน

หนังสือเรียนกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2

การประเมินผล

1. สังเกตการอภิปราย
2. ตรวจแบบฝึกหัด

แผนการสอนรายคาบกลุ่มควบคุม
เรื่อง ข้อดี ข้อเสีย ของการปฏิบัติต่อสมาชิกในบ้าน จำนวน 15 คาบ

คาบที่ 25 เวลา 20 นาที

ความคิดรวบยอด

นักเรียนที่ดีต้องมีความรับผิดชอบต่อน้ำที่ที่ได้รับมอบหมาย

จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม

1. นักเรียนบอกหน้าที่ของตนที่มีต่อครอบครัวในชีวิตประจำวันได้
2. นักเรียนปฏิบัติตนเป็นสมาชิกที่ดีของกลุ่มได้

เนื้อหา

หน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย

กิจกรรมการเรียนการสอน

ขั้นนำ

สนทนากับหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายในครอบครัว

ขั้นสอน

1. ร่วมอภิปรายเกี่ยวกับหน้าที่ของพ่อ แม่ พี่ น้องและนักเรียนที่ควรทำ
2. ร่วมกันร้องเพลง “หน้าที่เด็ก”
3. สนทนาเกี่ยวกับเนื้อเพลงและหน้าที่ประจำวันต่อครอบครัวของนักเรียน

ขั้นสรุป

ร่วมกันสรุปหน้าที่ที่ต้องทำงานบ้านในชีวิตประจำวัน และวาดภาพร่วมกัน

สื่อการเรียนการสอน

เทปเพลง “หน้าที่เด็ก”

การประเมินผล

ซักถามเกี่ยวกับหน้าที่ในชีวิตประจำวันนักเรียน

คาบที่ 26 เวลา 20 นาที

ความคิดรวบยอด

ถ้าสมาชิกทุกคนรับผิดชอบต่อหน้าที่ย่อมทำให้ครอบครัวมีความสุข

จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม

1. นักเรียนบอกการกระทำที่ดี ไม่ดี ต่อหน้าที่ในบ้านได้
2. นักเรียนร่วมทำงานกลุ่มจนสำเร็จได้

เนื้อหา

วิธีปฏิบัติหน้าที่ที่ดี

กิจกรรมการเรียนรู้การสอน

ขั้นนำ

สนทนากำหนดและไม่ทำตามหน้าที่ในชีวิตประจำวัน

ขั้นสอน

1. แสดงบทบาทสมมติการทำและไม่ทำตามหน้าที่
2. แต่ละกลุ่มปรึกษากันว่าจะต้องทำงานอะไรในครอบครัวบ้างแล้วตอบ

ลงในตารางแบบฝึกหัดเสริม

3. จัดกลุ่มการกระทำที่ดี และไม่ดีต่อความรับผิดชอบต่อหน้าที่

ขั้นสรุป

ร่วมกันสรุปวิธีการที่ดี ไม่ดี ของการปฏิบัติตามหน้าที่และไม่ทำตามหน้าที่

สื่อการเรียนการสอน

แผนภูมิแบบฝึกหัด

การประเมินผล

1. สังเกตการแสดงความคิดเห็น
2. ตรวจแบบฝึกหัด

คาบที่ 27 เวลา 20 นาที

ความคิดรวบยอด

สมาชิกทุกคนมีความรับผิดชอบต่อน้ำที่ ทำให้ครอบครัวมีความสุข

จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม

1. นักเรียนบอกผลกระทบของการปฏิบัติหน้าที่ต่อสมาชิกในบ้านได้
2. นักเรียนมีความรับผิดชอบต่อน้ำที่ที่ได้รับมอบหมาย

เนื้อหา

ผลกระทบของการปฏิบัติและไม่ปฏิบัติตามหน้าที่ที่มีต่อสมาชิกในบ้าน

กิจกรรมการเรียนการสอน

ขั้นนำ

ทบทวนวิธีการปฏิบัติ ไม่ปฏิบัติตามหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย

ขั้นสอน

1. แสดงบทบาทสมมติเกี่ยวกับผลกระทบจากการไม่ทำตามหน้าที่ที่มีต่อสมาชิกในบ้านหรือหมู่คณะ ตามเรื่องที่นักเรียนร่วมกันแต่งขึ้น
2. ร่วมอภิปรายเกี่ยวกับพฤติกรรมของตัวละครและผลกระทบต่อผู้อื่น ให้ได้รับความเดือดร้อน

3. ทำแบบฝึกหัด

ขั้นสรุป ร่วมกันสรุปดังนี้

- ทำตามหน้าที่ → ทุกคนทำงานน้อยลง ผู้อื่นไม่เคียดกร้อน อยู่ร่วมกันอย่างมีความสุข
- ไม่ทำตามหน้าที่/ข้อตกลง → ผู้ร่วมงานได้รับความเคียดกร้อน ตนเองเคียดกร้อน

สื่อการเรียนรู้การสอน

แผนภูมิ

การประเมินผล

1. สังเกตการร่วมอภิปราย
2. ตรวจแบบฝึกหัด

คาบที่ 28 เวลา 20 นาที

ความคิดรวบยอด

ความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ หมายถึง การแบ่งปันสิ่งของให้กันและกัน

จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม

นักเรียนบอกความหมายความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ได้

เนื้อหา

ความหมายความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่

กิจกรรมการเรียนรู้การสอน

ขั้นนำ

สนทนาเกี่ยวกับข้อควรปฏิบัติในการอยู่ร่วมกับผู้อื่นจากภาพ

ขั้นสอน

1. ครูอ่านหนังสือเสริมเกี่ยวกับความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ให้นักเรียนฟัง
2. สนทนาเกี่ยวกับลักษณะการเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่และอภิปรายร่วมกัน

ขั้นสรุป

ร่วมกันสรุปความหมายของความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่

สื่อการเรียนรู้การสอน

1. หนังสืออ่านประกอบ
2. ภาพการแบ่งปันและการอยู่ร่วมกับผู้อื่นหรืออยู่เป็นหมู่คณะ

การประเมินผล

ซักถามความหมายของความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่

คาบที่ 29 เวลา 20 นาที

ความคิดรวบยอด

การอยู่ร่วมกันสมาชิกทุกคนควรมีความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ต่อกัน เพื่อความสงบสุขของครอบครัวหรือหมู่คณะ

จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม

นักเรียนบอกวิธีการแสดงความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ได้

เนื้อหา

การแบ่งปันสิ่งของให้แก่ผู้อื่น

กิจกรรมการเรียนรู้การสอน

ขั้นนำ

ทบทวนความหมายของการเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่

ขั้นสอน

1. อภิปรายเกี่ยวกับวิธีการเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่
2. ครูเล่านิทานเรื่อง “ขนมของนิคหนอย” ให้นักเรียนฟัง
3. ร่วมกันแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับตัวละครและวิธีการแบ่งปันสิ่งของ

แก่ผู้อื่น

ขั้นสรุป

ร่วมกันสรุปวิธีการแสดงความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่

สื่อการเรียนรู้การสอน

นิทาน

การประเมินผล

สังเกตการร่วมอภิปราย

คาบที่ 30 เวลา 20 นาที

ความคิดรวบยอด

การแบ่งปันสิ่งของซึ่งกันและกันย่อมทำให้เกิดความรักใคร่ต่อกัน

จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม

1. นักเรียนบอกประโยชน์ของการเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ต่อผู้อื่นได้
2. นักเรียนแสดงความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ต่อผู้อื่นได้

เนื้อหา

ประโยชน์จากการเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่

กิจกรรมการเรียนรู้การสอน

ขั้นนำ

ทบทวนวิธีการแสดงความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่

ขั้นสอน

1. แต่ละกลุ่มนำเสนอผลจากการแบ่งปันสิ่งของแก่ผู้อื่น
2. ร่วมกันร้องเพลง “ความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่” และอภิปรายเกี่ยวกับผลที่ได้รับ

จากการแบ่งปันสิ่งของแก่ผู้อื่น และนำเสนอจัดป้ายนิเทศ

ขั้นสรุป

ร่วมกันสรุปประโยชน์จากการเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่

สื่อการเรียนรู้การสอน

แผนภูมิเพลง “ความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่”

การประเมินผล

1. สังเกตการอภิปราย
2. ตรวจสอบแบบฝึกหัด

คาบที่ 31 เวลา 20 นาที

ความคิดรวบยอด

ความสามัคคี หมายถึง การร่วมกันทำงานที่ได้รับมอบหมายจนสำเร็จและมีความรักใคร่ซึ่งกันและกัน

จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม

1. นักเรียนบอกความหมายของความสามัคคีได้
2. นักเรียนร่วมทำงานกลุ่มจนสำเร็จตามเป้าหมายได้

เนื้อหา

ความหมายของความสามัคคี

กิจกรรมการเรียนรู้การสอน

ขั้นนำ

ครูนำเสนอแผนภูมิเพลง “ความสามัคคี” นักเรียนร้องเพลงร่วมกัน

ขั้นสอน

1. ร่วมอภิปรายเกี่ยวกับเนื้อเพลงและความหมายของความสามัคคี
2. แต่ละกลุ่มร่วมกันรวบรวมความหมายของความสามัคคีเขียนลงในบัตรคำ

นำเสนอบนป้ายนิเทศ

ขั้นสรุป

ร่วมกันสรุปความหมายของความสามัคคี

สื่อการเรียนรู้การสอน

แผนภูมิเพลง

การประเมินผล

สังเกตการอภิปรายและการร่วมทำงานกลุ่ม

คาบที่ 32 เวลา 20 นาที

ความคิดรวบยอด

การร่วมกันคิดวางแผน ปฏิบัติตามขั้นตอนและมีความตั้งใจต่อการทำงาน
ของกลุ่ม ทำให้งานสำเร็จตามเป้าหมายที่กำหนด

จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม

1. นักเรียนบอกวิธีการกำหนดขั้นตอนวางแผนทำงานให้สำเร็จตามเป้าหมายได้
2. นักเรียนปฏิบัติตามแผน ขั้นตอนการทำงานและตั้งใจทำงานของกลุ่มได้

เนื้อหา

วิธีการแสดงความสามัคคี

กิจกรรมการเรียนรู้การสอน

ขั้นนำ

นักเรียนฟังนิทานเรื่อง “นกกระจาบ”

ขั้นสอน

1. สนทนาเกี่ยวกับพฤติกรรมของนกกระจาบ
2. แต่งเรื่องเกี่ยวกับความสามัคคีร่วมกันและนำเสนอ
3. ร่วมอภิปรายเกี่ยวกับวิธีการแสดงความสามัคคีและการร่วมกิจกรรมกลุ่ม

ขั้นสรุป

ร่วมกันสรุปวิธีการแสดงความสามัคคี

สื่อการเรียนรู้การสอน

เทปนิทานเรื่อง “นกกระจาบ”

การประเมินผล

สังเกตการร่วมกิจกรรมกลุ่ม

คาบที่ 33 เวลา 20 นาที

ความคิดรวบยอด

สมาชิกทุกคนตั้งใจร่วมกันทำงานกลุ่มตามกำหนดขั้นตอนทำให้งานสำเร็จทันเวลาที่กำหนด

จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม

1. นักเรียนบอกประโยชน์ของความสามัคคีได้
2. นักเรียนตั้งใจในการทำงานกลุ่ม ยอมรับคำวิจารณ์ของผู้อื่นและปรับปรุง

ผลงานของตนเองอยู่เสมอ

เนื้อหา

ประโยชน์ของความสามัคคี

กิจกรรมการเรียนรู้การสอน

ขั้นนำ

นักเรียนร่วมร้องเพลง “งานสิ่งใด”

ขั้นสอน

1. แต่ละกลุ่มร่วมอภิปรายเกี่ยวกับความหมายของเนื้อเพลง
2. นำเสนอประโยชน์ของความสามัคคี โทษของการแตกความสามัคคี

จากนิทานเรื่องนกกระจาบ แต่ละกลุ่มวาดภาพเกี่ยวกับนิทาน “นกกระจาบ”

ขั้นสรุป

ร่วมกันสรุปประโยชน์ของความสามัคคี และตอบคำถามท้ายบท

สื่อการเรียนรู้การสอน

แผนภูมิเพลง “งานสิ่งใด”

การประเมินผล

ตรวจแบบฝึกหัด

คาบที่ 34 เวลา 20 นาที

ความคิดรวบยอด

วันพ่อแห่งชาติ ตรงกับวันที่ 5 ธันวาคม ซึ่งเป็นวันเฉลิมพระชนมพรรษา
ของสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช

จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม

1. นักเรียนบอกความสำคัญวันพ่อแห่งชาติได้
2. นักเรียนแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับเรื่องต่าง ๆ ได้

เนื้อหา

ความสำคัญของวันพ่อแห่งชาติ

กิจกรรมการเรียนรู้การสอน

ขั้นนำ

ครูนำเสนอภาพ “วันพ่อแห่งชาติ”

ขั้นสอน

นักเรียนแต่ละกลุ่มร่วมอภิปรายเกี่ยวกับภาพและความสำคัญของ
วันพ่อแห่งชาติ

ขั้นสรุป

ร่วมกันสรุปความสำคัญของวันพ่อแห่งชาติ

สื่อการเรียนรู้การสอน

ภาพวันพ่อแห่งชาติ

การประเมินผล

ซักถาม

คาบที่ 35 เวลา 20 นาที

ความคิดรวบยอด

ดอกพุทธรักษาเป็นสัญลักษณ์วันพ่อแห่งชาติ

จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม

นักเรียนบอกสัญลักษณ์วันพ่อแห่งชาติได้

เนื้อหา

สัญลักษณ์วันพ่อแห่งชาติ

กิจกรรมการเรียนรู้การสอน

ขั้นนำ

นักเรียนเล่าประสบการณ์ในการจัดงานวันพ่อแห่งชาติ

ขั้นสอน

1. ร่วมกันอภิปรายเกี่ยวกับสัญลักษณ์วันพ่อแห่งชาติ
2. แต่ละกลุ่มวาดภาพดอกพุทธรักษา และนำเสนอบนป้ายนิเทศ

ขั้นสรุป

ร่วมกันสรุปสัญลักษณ์วันพ่อแห่งชาติ

สื่อการเรียนรู้การสอน

ดอกพุทธรักษา

การประเมินผล

1. สังเกตการทำงาน
2. ซักถาม

คาบที่ 36 เวลา 20 นาที

ความคิดรวบยอด

พ่อแม่เป็นผู้ให้กำเนิดและเลี้ยงดูบุตร การแสดงความกตัญญูต่อบุคคลที่ต่อพ่อแม่
เป็นลักษณะของลูกที่ดี

จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม

1. นักเรียนบอกวิธีปฏิบัติกิจกรรมในวันพ่อแห่งชาติได้
2. นักเรียนแสดงความกตัญญูต่อบุคคลที่ต่อพ่อแม่ได้

เนื้อหา

กิจกรรมในวันพ่อแห่งชาติ

กิจกรรมการเรียนรู้การสอน

ขั้นนำ

นักเรียนเล่าประสบการณ์ในการร่วมกิจกรรมในวันพ่อแห่งชาติ

ขั้นสอน

1. แสดงบทบาทสมมติในการร่วมกิจกรรมวันพ่อแห่งชาติ
2. อภิปรายเกี่ยวกับวิธีการแสดงความกตัญญูต่อพ่อแม่
3. ทำแบบฝึกหัด

ขั้นสรุป

ร่วมกันสรุปกิจกรรมที่ควรปฏิบัติในวันพ่อแห่งชาติ และการแสดงความกตัญญูต่อกับพ่อแม่ และจัดป้ายนิเทศ

สื่อการเรียนการสอน

ภาพวันพ่อแห่งชาติ

การประเมินผล

1. สังเกตการอภิปราย
2. ตรวจแบบฝึกหัด

คาบที่ 37 เวลา 20 นาที

ความคิดรวบยอด

วันที่ 12 สิงหาคม เป็นวันแม่แห่งชาติ และเป็นวันเฉลิมพระชนมพรรษาของสมเด็จพระเจ้าบรมราชินีนาถ

จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม

1. นักเรียนบอกความสำคัญวันแม่แห่งชาติได้
2. นักเรียนแสดงความคิดเห็นอย่างมีเหตุผล และใช้คำพูดที่สุภาพได้

เนื้อหา

ความสำคัญของวันแม่แห่งชาติ

กิจกรรมการเรียนการสอน

ขั้นนำ

นักเรียนดูภาพวันแม่แห่งชาติ

ชั้นสอน

1. ร่วมกันอภิปรายเกี่ยวกับความสำคัญของวันแม่แห่งชาติ
2. ร่วมกันวาดภาพแม่ของนักเรียน

ชั้นสรุป

ร่วมกันบอกสรุปความสำคัญของวันแม่แห่งชาติ

สื่อการเรียนการสอน

ภาพวันแม่แห่งชาติ

การประเมินผล

ซักถามความสำคัญของวันแม่แห่งชาติ

คาบที่ 38 เวลา 20 นาที

ความคิดรวบยอด

ดอกมะลิเป็นสัญลักษณ์ในวันแม่แห่งชาติ

จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม

นักเรียนบอกสัญลักษณ์ในวันแม่แห่งชาติได้

เนื้อหา

สัญลักษณ์วันแม่แห่งชาติ

กิจกรรมการเรียนการสอน

ชั้นนำ

ครูนำเสนอดอกมะลิให้นักเรียนดู

ขั้นสอน

1. ร่วมกันอภิปรายถึงความสำคัญของดอกมะลิ ซึ่งเป็นสัญลักษณ์ของวันแม่แห่งชาติ
2. แต่ละกลุ่มวาดภาพดอกมะลิ และนำเสนอ และร่วมกันวิจารณ์ผลงานซึ่งกันและกันอย่างมีเหตุผล

ขั้นสรุป

ร่วมกันสรุปสัญลักษณ์วันแม่แห่งชาติ

สื่อการเรียนการสอน

ดอกมะลิ

การประเมินผล

1. ชักถามสัญลักษณ์วันแม่แห่งชาติ
2. สังเกตการร่วมกิจกรรมกลุ่ม

คาบที่ 39 เวลา 20 นาที

ความคิดรวบยอด

การแสดงความรักกตัญญูต่อพ่อแม่เป็นลักษณะของลูกที่ดี

จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม

1. นักเรียนบอกกิจกรรมในวันแม่แห่งชาติได้
2. นักเรียนแสดงความรักกตัญญูต่อแม่ได้

เนื้อหา

กิจกรรมในวันแม่แห่งชาติ

กิจกรรมการเรียนรู้การสอน

ขั้นนำ

นักเรียนดูภาพ วีดีทัศน์เกี่ยวกับกิจกรรมวันแม่แห่งชาติ

ขั้นสอน

1. สนทนาเกี่ยวกับกิจกรรมต่าง ๆ ที่ปฏิบัติในวันแม่แห่งชาติ
2. แสดงบทบาทสมมติการร่วมกิจกรรม
3. อภิปรายเกี่ยวกับกิจกรรมการแสดงความกตัญญูต่อกตเวทิต่อแม่
4. ทำแบบฝึกหัด

ขั้นสรุป

- ร่วมกันสรุปกิจกรรมที่ควรปฏิบัติในวันแม่แห่งชาติ
- วิธีการแสดงความกตัญญูต่อกตเวทิต่อพ่อแม่

สื่อการเรียนรู้การสอน

1. วีดีทัศน์
2. ภาพวันแม่แห่งชาติ

การประเมินผล

1. ตรวจแบบฝึกหัด
2. ซักถาม

แผนการสอนรายคาบกลุ่มควบคุม
เรื่อง ประโยชน์ที่ได้รับจากบ้าน **จำนวน 6 คาบ**

คาบที่ 40 เวลา 20 นาที

ความคิดรวบยอด

บ้านเป็นสถานที่สำหรับอยู่อาศัย บ้านของแต่ละคนมีลักษณะแตกต่างกันไป
 เช่น กระต่อม บ้านไม้ บ้านตึก และตึกแถว

จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม

1. นักเรียนบอกลักษณะของบ้านของนักเรียนได้
2. นักเรียนแสดงความคิดเห็นอย่างมีเหตุผลได้

เนื้อหา

- ความหมายของบ้าน
- ประโยชน์ที่ได้รับจากบ้าน

กิจกรรมการเรียนรู้การสอน

ขั้นนำ

ครูนำเสนอภาพบ้านแบบต่าง ๆ (บ้านในชนบท , ในเมือง)

ขั้นสอน

1. นักเรียนแต่ละกลุ่มร่วมกันอภิปรายลักษณะจำนวนสมาชิกของบ้าน

ในภาพ

2. นักเรียนร่วมกันวาดภาพบ้านและการดำเนินชีวิตของสมาชิกในบ้าน
3. สนทนาเกี่ยวกับความหมายของบ้าน

ขั้นสรุป

ร่วมกันสรุปลักษณะแบบบ้านในชนบท และในสังคมเมือง

สื่อการเรียนรู้การสอน

ภาพบ้าน

การประเมินผล

ซักถามเกี่ยวกับลักษณะของบ้าน

คาบที่ 41 เวลา 20 นาที

ความคิดรวบยอด

บ้านเป็นสถานที่อยู่อาศัย ให้ความรัก ความปลอดภัย และความอบอุ่นในครอบครัว

จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม

1. นักเรียนบอกประโยชน์ที่ได้รับจากบ้านได้
2. นักเรียนตั้งใจทำงานกลุ่มร่วมกับผู้อื่นได้

เนื้อหา

ประโยชน์ที่ได้รับจากบ้าน

กิจกรรมการเรียนรู้การสอน

ขั้นนำ

ทบทวนการดำเนินชีวิตในบ้านของนักเรียน

ขั้นสอน

1. ร่วมกันแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับประโยชน์ของบ้าน และเสนอรายงาน

หน้าชั้น

2. ร่วมร้องเพลง “บ้านของฉัน” และอภิปรายเกี่ยวกับการทำงานร่วมกัน

เป็นหมู่คณะ

ขั้นสรุป

ร่วมกันสรุปเกี่ยวกับประ โยชน์ที่ได้รับจากบ้าน และจัดป้ายนิเทศ

สื่อการเรียนการสอน

เทปเพลง “บ้านของฉัน”

การประเมินผล

สังเกตการทำงานเป็นหมู่คณะ

คาบที่ 42 เวลา 20 นาที

ความคิดรวบยอด

บ้านเป็นที่อยู่อาศัย ให้ความปลอดภัย ความรักและความอบอุ่นในครอบครัว

จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม

1. นักเรียนบอกความต้องการต่อการดำรงชีวิตในครอบครัวที่มีความสุขได้
2. นักเรียนบอกสิ่งที่ต้องการและไม่ต้องการได้รับจากบ้านได้

เนื้อหา

- ประ โยชน์ที่ได้รับจากบ้าน
- สิ่งที่ต้องการได้รับจากบ้าน

กิจกรรมการเรียนการสอน

ขั้นนำ

นักเรียนวาดภาพ “ครอบครัวของฉัน”

ขั้นสอน

1. นักเรียนนำเสนอผลงานและร่วมวิจารณ์ผลงานซึ่งกันและกัน

2. อภิปรายเกี่ยวกับสิ่งที่นักเรียนต้องการได้รับจากบ้าน

ขั้นสรุป

ร่วมกันสรุปประโยชน์ที่ได้รับจากบ้านและสิ่งที่ต้องการได้รับจากบ้าน แล้ว
นำเสนอบนแผนภูมิ

สื่อการเรียนรู้การสอน

แผนภูมิ

การประเมินผล

สังเกตการแสดงความคิดเห็น

คาบที่ 43 เวลา 20 นาที

ความคิดรวบยอด

ครอบครัวแต่ละครอบครัวจะมีความแตกต่างกัน บางครอบครัวเป็นครอบครัวใหญ่มีสมาชิกในบ้านหลายคน บางครอบครัวมีเพียงพ่อ แม่ ลูก

จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม

นักเรียนบอกลักษณะของครอบครัวในชุมชนและชนบทได้

เนื้อหา

- บ้านที่น่าอยู่
- ลักษณะของครอบครัวไทย

กิจกรรมการเรียนรู้การสอน

ขั้นนำ

ทบทวนเกี่ยวกับลักษณะครอบครัวของนักเรียนจากวีดิทัศน์

ขั้นสอน

1. นักเรียนวาดภาพลักษณะการอยู่ร่วมกันในครอบครัวชนบทและครอบครัวในสังคมเมือง
2. ร่วมกันอภิปรายถึงข้อดี ข้อเสีย ของบ้านในสังคมแบบต่าง ๆ

ขั้นสรุป

ร่วมกันสรุปลักษณะและข้อดี ข้อเสียของครอบครัวชนบทและสังคมเมือง

สื่อการเรียนการสอน

วีดิทัศน์

การประเมินผล

1. สังเกตความตั้งใจในการทำงาน
2. ชักถาม

คาบที่ 44 เวลา 20 นาที

ความคิดรวบยอด

บ้านที่น่าอยู่คือบ้านที่มีสมาชิกในครอบครัวรู้จักหน้าที่ที่มีความรับผิดชอบ มีเงินใช้จ่ายเพียงพอตามฐานะความเป็นอยู่

จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม

1. นักเรียนบอกลักษณะของบ้านที่น่าอยู่ได้
2. นักเรียนยอมรับฟังคำวิจารณ์และนำมาปรับปรุงผลงานตนเองได้

เนื้อหา

บ้านที่น่าอยู่

กิจกรรมการเรียนรู้การสอน

ขั้นนำ

นักเรียนดูภาพบ้านและบททวนการดำเนินชีวิตของสมาชิกในบ้านจากเรื่อง
ที่ผ่านมา

ขั้นสอน

1. ร่วมกันอภิปรายเกี่ยวกับลักษณะของบ้านที่สงบสุข
2. ร่วมกันเปรียบเทียบครอบครัวต่าง ๆ และร่วมกันวิเคราะห์ว่าบ้านที่น่าอยู่
หรือบ้านที่มีความสงบสุขนั้นมีลักษณะอย่างไร

ขั้นสรุป

ร่วมกันสรุปลักษณะของบ้านที่น่าอยู่

สื่อการเรียนรู้การสอน

ภาพบ้าน

การประเมินผล

สังเกตจากการอภิปราย

คาบที่ 45 เวลา 20 นาที

ความคาดหวัง

ครอบครัวจะมีความสุขได้ถ้าสมาชิกในบ้านมีความรับผิดชอบและช่วยเหลือ
ซึ่งกันและกัน

จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม

นักเรียนอธิบายวิธีการทำให้บ้านน่าอยู่ได้

เนื้อหา

บ้านที่น่าอยู่

กิจกรรมการเรียนรู้การสอน

ขั้นนำ

ทบทวนลักษณะของบ้านที่น่าอยู่

ขั้นสอน

1. นักเรียนอ่านหนังสือเรียนกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต

ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2

2. นักเรียนแต่ละกลุ่มร่วมกันอภิปรายเกี่ยวกับวิธีการทำให้บ้านน่าอยู่และ

มีความสุข

3. นำเสนอบนป้ายนิเทศ

4. ทำแบบฝึกหัด

ขั้นสรุป

ร่วมกันสรุปวิธีการทำให้บ้านน่าอยู่ และข้อปฏิบัติในการปรับปรุงผลงานให้ดี

ขึ้น

สื่อการเรียนรู้การสอน

ภาพบ้าน

การประเมินผล

1. สังเกตการร่วมกิจกรรมกลุ่ม
2. ตรวจแบบฝึกหัด

ภาคผนวก ข

1. แบบทดสอบวัดคุณภาพหนังสือเรียนเล่มเด็กเชิงวรรณกรรม
2. แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
3. แบบสอบถามวัดทัศนคติต่อวิถีชีวิตประชาธิปไตย

แบบทดสอบวัดคุณภาพหนังสือเรียนเล่มเล็กเชิงวรรณกรรม
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 หน่วยที่ 2 ชีวิตในบ้าน

คำชี้แจง

1. หนังสือเรียนเล่มเล็กเชิงวรรณกรรมนี้มีจำนวน 15 เล่ม
2. หนังสือเรียนนี้ มีคำถามหลังเรียนเล่มละ 2 ข้อ
3. ให้นักเรียนพิจารณาคำถามและคำตอบของแบบทดสอบหลังเรียนและ
ทำเครื่องหมาย X ทับอักษร ก ข หรือ ค ที่มีคำตอบที่ถูกที่สุดเพียง
ข้อเดียว

ตัวอย่าง

(ข้อ 0) ใครเป็นคนดีที่สุด

☒ แดงช่วยเพื่อนทำดอกไม้

ข. คำนวณการบ้านจากเขียว

ค. นิดแกล้งเพื่อนเป็นประจำ

จากคำถามนี้ นักเรียนเลือกคำตอบ ก. แดงช่วยเพื่อนทำดอกไม้ เป็นคำตอบ
ที่ถูกที่สุด

แบบทดสอบวัดคุณภาพหนังสือเรียนเล่มเล็กเชิงวรรณกรรม

แบบทดสอบวัดคุณภาพหนังสือเรียน

เรื่อง “แถวของฉัน”

1. การรับบริการสิ่งของที่ดี
ควรทำอย่างไร	2. การอยู่ร่วมกันหลายคน
ควรปฏิบัติอย่างไรดีที่สุด
ก. เข้าแถวตามลำดับความสูง	ก. ไม่สนใจซึ่งกันและกัน
ข. เข้าแถวตามลำดับอายุ	ข. ปฏิบัติตามข้อตกลง
ค. เข้าแถวตามลำดับก่อน-หลัง	ค. ต่างคนต่างอยู่

แบบทดสอบวัดคุณภาพหนังสือเรียน

เรื่อง “ครอบครัวสืบบาท”

1. ครอบครัวที่มีสมาชิกมาก
จะเกิดผลอย่างไร	2. บ้านที่มีสมาชิกมาก สมาชิก
ในบ้านควรทำอย่างไร
ก. ค่าใช้จ่ายมากขึ้น	ก. ช่วยกันเก็บเงิน
ข. ได้รับอาหารน้อยลง	ข. ช่วยกันประหยัด
ค. ถูกทุกข้อ	ค. ช่วยกันทำงานมากขึ้น

แบบทดสอบวัดคุณภาพหนังสือเรียน

เรื่อง “นามปริศนา”

1. ปู่คือใคร	2. ใครคือญาติผู้ใหญ่ของเรา
ก. พ่อของแม่	ก. เพื่อน
ข. พ่อของเพื่อน	ข. ปู่ ย่า ตา ยาย
ค. พ่อของพ่อ	ค. น้อง

แบบทดสอบวัดคุณภาพหนังสือเรียน
เรื่อง “แตกกลุ่ม”

1. ข้อใดคือหน้าที่ของสมาชิกที่ดีของกลุ่ม	2. เมื่อเพื่อนวิจารณ์ว่างานของเราไม่ดี เราควรทำอย่างไร
ก. ตั้งใจเรียน	ก. นำงานนั้นไปทิ้ง
ข. ตั้งใจทำงานกลุ่มจนสำเร็จ	ข. นำงานนั้นไปให้เพื่อน
ค. ยึดมั่นในความคิดของตนเป็นใหญ่	ค. นำงานนั้นมาปรับปรุงใหม่

แบบทดสอบวัดคุณภาพหนังสือเรียน
เรื่อง “ถูกปากแดง”

1. ข้อใดคือข้อตกลงของห้องเรียน	2. ข้อใดเป็นอุบัติเหตุ
ก. ไม่วิ่งเล่นในห้องเรียน	ก. นักเรียนชกต่อยกัน
ข. ให้เพื่อนลอกการบ้านบ้าง	ข. ครูตักนักเรียน
ค. ไม่พูดได้เถียงครู	ค. ตกบันไดหัวแตก

แบบทดสอบวัดคุณภาพหนังสือเรียน
เรื่อง “เสือแสนชน”

1. ลูกที่ดีต้องปฏิบัติตนต่อพ่อแม่อย่างไร	2. สิ่งใดมีวิธีการแสดงอาณาเขตหากินไว้อย่างไร
ก. ซื้อของขวัญให้พ่อแม่	ก. วางกิ่งไม้ไว้
ข. เชื่อฟังคำสั่งสอน	ข. ปัสสาวะไว้รอบอาณาเขต
ค. ส่ง ส.ค.ส. ให้พ่อแม่	ค. ยืนคอยไล่สัตว์อื่น

แบบทดสอบวัดคุณภาพหนังสือเรียน
เรื่อง “ขนมแม่เอ๊ย”

1. ข้อใดคือหน้าที่ของนักเรียนมากที่สุด	2. ใครควรช่วยพ่อแม่จุดดินปลูกต้นไม้ มากที่สุด
ก. ช่วยพ่อแม่หาเงิน	ก. นักเรียน
ข. ช่วยทำงานบ้านและงานอาชีพ	ข. พี่สาว
ค. ช่วยลอกการบ้าน	ค. พี่ชาย

แบบทดสอบวัดคุณภาพหนังสือเรียน
เรื่อง “กระเป๋าสวย”

1. ข้อใดเป็นผลดีของการรู้จักใช้รู้จักเก็บ	2. ข้อใดปฏิบัติได้ถูกต้องมากที่สุด
ก. มีฐานะดีขึ้น	ก. เงินเหลือ 2 บาท นำไปใส่ออมสิน
ข. มีสิ่งของตามต้องการ	ข. เงินค่าขนมทั้งหมดนำไปใส่ออมสิน
ค. ได้รับคำชมเชย	ค. ขอเงินจากญาติทุกคนนำไปใส่ออมสิน

แบบทดสอบวัดคุณภาพหนังสือเรียน
เรื่อง “ไม้กวาดกับผ้าจี๊รว”

1. ผลของการไม่ทำตามหน้าที่คือข้อใด	2. สมาชิกที่ดีของบ้านต้องปฏิบัติตนอย่างไร
ก. สบายไม่ต้องทำงาน	ก. ทำงานตามที่ได้รับมอบหมาย
ข. มีคนช่วยทำงานให้	ข. นอนเล่นคนเดียวเงียบ ๆ
ค. ทำให้ผู้อื่นเดือดร้อน	ค. เฝ้าบ้านให้ผู้อื่นไปทำงาน

แบบทดสอบวัดคุณภาพหนังสือเรียน
เรื่อง “น้ำใจไมตรี”

1. การแบ่งปันสิ่งของให้ผู้อื่น
เกิดผลดีอย่างไร	2. เราจะแสดงความเอื้อเฟื้อ
เผื่อแผ่ต่อเพื่อนได้อย่างไร
ก. ได้รับคำชมเชย	ก. ทำการบ้านให้เพื่อน
ข. มีคนรักใคร่มาก	ข. ให้เพื่อนลอกการบ้าน
ค. มีความสบายใจ	ค. แบ่งขนมให้เพื่อน

แบบทดสอบวัดคุณภาพหนังสือเรียน
เรื่อง “กระชาคบุญ”

1. ก่อนทำงานทุกครั้งควรทำ
อย่างไร	2. การทำงานร่วมกันหลายคน
เกิดผลดีอย่างไร
ก. วางแผนขั้นตอนการทำงาน	ก. มีความสนุกสนาน
ข. ดูเพื่อนทำก่อน	ข. ได้ทำงานเท่า ๆ กัน
ค. รับทำให้เสร็จทันที	ค. งานเสร็จตามเวลา

แบบทดสอบวัดคุณภาพหนังสือเรียน
เรื่อง “พุทธรักษา”

1. วันที่ 5 ธันวาคม ของทุกปี
นักเรียนควรปฏิบัติตนอย่างไร	2. สัญลักษณ์วันพ่อแห่งชาติ
คือดอกไม้อะไร
ก. ไปเที่ยวกับพ่อ	ก. ดอกพุด
ข. ซื้อของขวัญให้พ่อ	ข. ดอกพุทธรักษา
ค. ไปทำบุญตักบาตรที่วัด	ค. ดอกดาวเรือง

แบบทดสอบวัดคุณภาพหนังสือเรียน
เรื่อง “ลูกโป่งลอยฟ้า”

1. กิจกรรมใดควรปฏิบัติ
ในวันแม่แห่งชาติ	2. วันที่ 12 สิงหาคม
มีความสำคัญอย่างไร
ก. มอบดอกมะลิแด่แม่	ก. เป็นวันเฉลิมพระชนมพรรษา
ของสมเด็จพระบรมราชินีนาถ
ข. ช่วยแม่ทำงานบ้าน	ข. เป็นวันจักรี
ค. มอบบัตรอวยพรให้แม่	ค. เป็นวันแรกนาขวัญ

แบบทดสอบวัดคุณภาพหนังสือเรียน
เรื่อง “บ้านรัก”

1. สาเหตุใดทำให้ลูกว้าเหว
มากที่สุด	2. บ้านมีประโยชน์อย่างไร
มากที่สุด
ก. พ่อแม่มีลูกคนเดียว	ก. มีที่นอน
ข. มีคนอยู่ในบ้านจำนวนน้อย	ข. มีคนหาเลี้ยง
ค. พ่อแม่แยกกันอยู่	ค. มีความอบอุ่น

แบบทดสอบวัดคุณภาพหนังสือเรียน
เรื่อง “กวางหลงบ้าน”

1. บ้านที่อบอุ่นนั้น มีลักษณะอย่างไร	2. นักเรียนจะทำให้บ้านน่าอยู่ได้อย่างไร
ก. ทุกคนไม่สนใจกันและกัน	ก. จัดวางสิ่งของให้เป็นระเบียบ
ข. ทุกคนต่างช่วยเหลือกันและกัน	ข. ปลูกดอกไม้รอบ ๆ บ้าน
ค. บ้านที่มีเพื่อนมาเล่นด้วยหลายคน	ค. ตกแต่งด้วยของราคาแพง

แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
กลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต หน่วยที่ 2 ชีวิตในบ้าน
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2

คำชี้แจง

1. แบบทดสอบฉบับนี้มีจำนวนทั้งหมด 20 ข้อ เวลา 30 นาที
2. คำถามทั้งหมดเป็นแบบปรนัยชนิดเลือกตอบ มี 3 ตัวเลือก คือ ก ข และ ค ให้นักเรียนพิจารณาว่าคำตอบใดถูกต้องที่สุด ให้เลือกคำตอบนั้น โดยขีดเครื่องหมาย X กับตัวอักษรหน้าคำตอบนั้น เช่น

ข้อ (0) สิ่งใดสำคัญต่อชีวิตนักเรียนมากที่สุด

ก. น้ำ

☒ ข. อากาศ

ค. เสื้อผ้า

แสดงว่า นักเรียนเลือก ข. อากาศ เป็นคำตอบที่ถูกต้องที่สุด

1. ครอบครัวที่มีสมาชิกมากจะมีผลอย่างไร
 - ก. ค่าใช้จ่ายเพิ่มมากขึ้น
 - ข. ได้รับอาหารน้อยลง
 - ค. ถูกทุกข้อ
2. บ้านที่มีคนอยู่มากสมาชิกในบ้านควรทำอย่างไร
 - ก. ช่วยกันเก็บเงิน
 - ข. ช่วยกันประหยัด
 - ค. ช่วยกันทำงานมากขึ้น
3. ข้อใดคือหน้าที่ของนักเรียนมากที่สุด
 - ก. ช่วยพ่อแม่หาเงิน
 - ข. ช่วยทำงานบ้านและงานอาชีพ
 - ค. ช่วยเพื่อนทำการบ้าน
4. ใครควรช่วยคุณพ่อคุณตา ปลูกต้นไม้มากที่สุด
 - ก. นักเรียน
 - ข. พี่สาว
 - ค. พี่ชาย
5. ข้อใดเป็นผลดีของการรู้จักใช้รู้จักเก็บ
 - ก. มีฐานะดีขึ้น
 - ข. ได้รับคำชมเชย
 - ค. มีสิ่งของตามที่ต้องการ
6. “คุณครูครับผมไม่มีดินสอครับ”
 - นักเรียนจะช่วยเพื่อนอย่างไร
 - ก. ให้เงินไปซื้อดินสอใหม่
 - ข. ให้ยืมดินสอ
 - ค. ไปยืมคนอื่นมาให้
7. ก่อนทำงานทุกครั้งนักเรียนควรทำอย่างไร
 - ก. วางแผนขั้นตอนในการทำงาน
 - ข. ดูเพื่อนทำก่อน
 - ค. รีบทำให้เสร็จโดยเร็ว
8. ใครควรมีหน้าที่ดูบ้านมากที่สุด
 - ก. แม่
 - ข. พี่สาว
 - ค. นักเรียน
9. การแบ่งปันสิ่งของให้ผู้อื่น เกิดผลดีอย่างไร
 - ก. ได้รับคำชมเชย
 - ข. มีคนรักใคร่มาก
 - ค. มีความสบายใจ
10. การทำงานร่วมกันหลายคนจะเกิดผลอย่างไร
 - ก. มีความสนุกสนาน
 - ข. ได้ทำงานเท่า ๆ กัน
 - ค. งานเสร็จตามเวลา

11. “เมื่อโรงเรียนเลิกแล้ว กานดาออกไป
วิ่งเล่นกับเพื่อนจนเย็นจึงกลับบ้าน
และไม่ได้ช่วยพ่อแม่ทำงานบ้านด้วย”
ข้อความนี้เกี่ยวข้องกับเรื่องใด
ก. ความรับผิดชอบ
ข. ความกตัญญู
ค. ความเสียสละ
12. วันที่ 12 สิงหาคม เป็นวันสำคัญ
อย่างไร
ก. เป็นวันเฉลิมพระชนมพรรษาของ
สมเด็จพระบรมราชินีนาถ
ข. เป็นวันเด็กแห่งชาติ
ค. เป็นวันแรกนาขวัญ
13. กิจกรรมใดที่นักเรียนควรปฏิบัติใน
วันแม่แห่งชาติ
ก. ซื้อของขวัญให้แม่
ข. ไปทำบุญตักบาตรที่วัด
ค. ไปเที่ยวกับพ่อแม่
14. ความรักในครอบครัวมีความหมาย
ตรงกับข้อใด
ก. ความอบอุ่น
ข. การเจริญเติบโต
ค. การหาเลี้ยงครอบครัว
15. บ้านมีประโยชน์อย่างไรมากที่สุด
ก. มีเพื่อน
ข. มีคนหาเลี้ยง
ค. มีความอบอุ่น
16. กล้องนมสามารถนำไปประดิษฐ์อะไร
ก. ทำเรือใบ
ข. ทำเก้าอี้
ค. กล้องใส่สิ่งของเล็ก ๆ น้อย ๆ
17. สาเหตุใดทำให้ลูกเกิดความว้าเหว่
มากที่สุด
ก. พ่อแม่มีลูกคนเดียว
ข. มีคนอยู่ในบ้านจำนวนน้อย
ค. พ่อกับแม่แยกกันอยู่
18. ความสามัคคีในหมู่คณะเกิดผลดีอย่างไร
ก. งานเสร็จตามกำหนด
ข. ความสงบสุข
ค. ถูกทุกข้อ
19. นักเรียนจะทำให้บ้านน่าอยู่ได้อย่างไร
ก. จัดสิ่งของไว้เป็นระเบียบ
ข. ปลูกดอกไม้รอบ ๆ บ้าน
ค. ตกแต่งด้วยของราคาแพง

20. นักเรียนจะแสดงความกตัญญูต่อพ่อแม่
ได้อย่างไร

ก. ช่วยทำงานหาเงิน

ข. ตั้งใจเรียน

ค. ซื้อของขวัญให้พ่อแม่

แบบสอบถามวัดทัศนคติต่อวิถีชีวิตประชาธิปไตย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2

คำชี้แจง

1. แบบสอบถามนี้วัดทัศนคติต่อวิถีชีวิตประชาธิปไตย แบ่งออกเป็น 3 ด้าน คือ

1.1 ด้านการยอมรับ	จำนวน 10 ข้อ	ข้อ 1-10
1.2 ด้านสามัคคีธรรม	จำนวน 10 ข้อ	ข้อ 11-20
1.3 ด้านปัญญาธรรม	จำนวน 10 ข้อ	ข้อ 21-30

2. แบบสอบถามนี้วัดความคิดเห็นต่อวิถีชีวิตประชาธิปไตยโดยทั่วไป ฉะนั้นจึงไม่มีคำตอบที่ถูกหรือผิด ขอให้นักเรียนตอบตามความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อเรื่องนั้น ๆ

3. โปรดอ่านข้อความแล้วทำเครื่องหมาย / ลงในช่องว่างที่ตรงกับความคิดเห็นของนักเรียน โดยความคิดเห็นมีความหมายดังต่อไปนี้

เห็นด้วย	หมายความว่า	นักเรียนเห็นด้วยกับข้อความนั้น
ไม่แน่ใจ	หมายความว่า	นักเรียนไม่แน่ใจว่าจะเห็นด้วยหรือไม่เห็นด้วย
ไม่เห็นด้วย	หมายความว่า	นักเรียนไม่เห็นด้วยเลยกับข้อความนั้น

ตัวอย่าง

- การทำงานเป็นกลุ่มทำให้เกิดความยุ่งยาก
- เมื่อเกิดความสงสัยเกี่ยวกับสิ่งใดนักเรียนควรถามครู

เห็นด้วย	ไม่แน่ใจ	ไม่เห็นด้วย
		/
/		

ในตัวอย่างนี้นักเรียน “ไม่เห็นด้วย” กับข้อความในข้อที่ 1 และ “เห็นด้วย” กับข้อความในข้อที่ 2

แบบสอบถามวัดทัศนคติต่อวิถีชีวิตประชาธิปไตย ด้านการระดม
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2

ข้อที่	ข้อความ	เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย
1.	นักเรียนควรเข้าแถวรับแจกสิ่งของจากครูตามลำดับก่อน-หลังทุกครั้ง			
2.	การซื้ออาหารกลางวันไม่ต้องเข้าแถวรับอาหารตามลำดับได้			
3.	การเข้าแถวรับสิ่งของทำให้เสียเวลา			
4.	เราควรขออนุญาตสมาชิกในกลุ่มก่อนแสดงความคิดเห็น			
5.	คนที่พูดเก่งควรได้พูดในที่ประชุมมากกว่าคนอื่น			
6.	เราต้องยกมือขออนุญาตหัวหน้ากลุ่มก่อนที่จะพูด			
7.	ทุกคนควรปฏิบัติตามข้อตกลงของห้องเรียน			
8.	การพูดในที่ประชุมจะใช้คำพูดอย่างไรก็ได้			
9.	สมาชิกของกลุ่มต้องยอมรับคำตัดสินตามความเห็นของคนส่วนมาก			
10.	ระเบียบของห้องเรียนทำให้สมาชิกในห้องเรียนเกิดความลำบาก			

แบบสอบถามวัดทัศนคติต่อวิถีชีวิตประชาธิปไตย ด้านสามัคคีธรรม

ข้อที่	ข้อความ	เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย	ไม่แน่ใจ
11.	การทำงานร่วมกันหลายคนดีกว่าทำงาน เพียงคนเดียว			
12.	การวางแผนก่อนทำงานทุกครั้งนั้นทำให้ งานเสร็จช้า			
13.	คนที่ทำงานไม่เก่งก็สามารถทำงานร่วม กับผู้อื่นได้			
14.	คนที่เรียนเก่งต้องทำงานของกลุ่มมากกว่า ผู้อื่น			
15.	การทำงานเป็นกลุ่มต้องคิดถึงประโยชน์ ของกลุ่มเสมอ			
16.	การทำงานร่วมกันหลายคนทำให้งาน เสร็จช้า			
17.	เราไม่ควรทำงานที่ยากเพราะจะทำให้เกิด ความลำบาก			
18.	การทำงานร่วมกันหลายคนทำให้เกิดการ เอาเปรียบกัน			
19.	การทำความสะอาดโรงเรียนเป็นหน้าที่ ของนักเรียน			
20.	การกำหนดขั้นตอนในการทำงานเป็น หน้าที่ของสมาชิกในกลุ่ม			

แบบสอบถามวัดทัศนคติต่อวิถีชีวิตประชาธิปไตย ด้านปัญญาธรรม

ข้อที่	ข้อความ	เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย	ไม่แน่ใจ	ไม่เห็นด้วย
21.	ทุกคนต้องรับฟังความคิดเห็นซึ่งกันและกัน				
22.	คนที่ชอบตำหนิผลงานผู้อื่นเป็นคนที่อิจฉาเพื่อน				
23.	คนที่ชอบแสดงความคิดเห็นเป็นคนอยากเด่น				
24.	สิ่งที่เรากคิดว่าดีแต่ผู้อื่นเห็นว่าไม่ดีนั้นเราต้องนำมาพิจารณาใหม่				
25.	การพูดโต้แย้งด้วยเหตุผลเป็นสิ่งที่นักเรียนควรทำ				
26.	การนำผลงานที่ทำเสร็จแล้วมาวิจารณ์ใหม่ทำให้เสียเวลา				
27.	ความคิดเห็นของสมาชิกในกลุ่มนั้นมีประโยชน์ต่องานของกลุ่ม				
28.	การแสดงความคิดเห็นทุกครั้งที่นั้นเราต้องอธิบายเหตุผลได้				
29.	คนที่แสดงความคิดเห็นต้องเป็นคนที่ยึดมั่น				
30.	ให้ผู้อื่นนำความคิดของเราไปพูดดีกว่าให้เราพูดเองในที่ประชุม				

ภาคผนวก ก

- 1. การหาคุณภาพเครื่องมือ**
- 2. การวิเคราะห์ข้อมูล**

ภาคผนวก ค

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. ผลการวิเคราะห์คุณภาพหนังสือเรียนเล่มเล็กเชิงวรรณกรรม
2. ผลการวิเคราะห์แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน กลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต
3. ผลการวิเคราะห์แบบสอบถามทัศนคติต่อวิถีชีวิตประชาธิปไตย
4. คะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน กลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต ของกลุ่มทดลอง ก่อนและหลังการทดลอง
5. คะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน กลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต ของกลุ่มควบคุม ก่อนและหลังการทดลอง
6. คะแนนทัศนคติต่อวิถีชีวิตประชาธิปไตย ของกลุ่มทดลอง ก่อนและหลังการทดลอง
7. คะแนนทัศนคติต่อวิถีชีวิตประชาธิปไตย ของกลุ่มควบคุม ก่อนและหลังการทดลอง
8. การคำนวณเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน กลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต ระหว่างกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม
9. การคำนวณเปรียบเทียบทัศนคติต่อวิถีชีวิตประชาธิปไตยระหว่างกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม

ตาราง 8 แสดงประสิทธิภาพของหนังสือเรียนเล่มเล็กเชิงวรรณกรรม โดยวิธีมาตรฐาน
90/90

ลำดับที่/เรื่อง	เกณฑ์มาตรฐาน 90/90
1. แถวของฉันทน์	92.5/92.5
2. ครอบครัวสืบบาท	92.5/92.5
3. นามปริศนา	100/100
4. แดกกลุ่ม	92.5/92.5
5. จุกปากแดง	97.5/97.5
6. เสือแสนชน	95/95
7. ขนมนแม่เอี้ย	95/95
8. กระเป๋าใบสวย	92.5/92.5
9. ไม้กวาดกับผ้าจี๊รีว	97.5/97.5
10. น้ำใจไมตรี	95/95
11. กระจาดบุญ	95/95
12. พุทธรักษา	100/100
13. ลูกโป่งลอยฟ้า	100/100
14. บ้านรัก	97.5/97.5
15. กวางหลงบ้าน	97.5/97.5

ตาราง 9 แสดงความยากง่าย (p) ค่าอำนาจจำแนก (r) ของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน กลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต

ข้อที่	ค่าความยากง่าย	ค่าอำนาจจำแนก	ข้อที่	ค่าความยากง่าย	ค่าอำนาจจำแนก
1.	.73	.66	11.	.54	.62
2.	.56	.60	12.	.74	.64
3.	.67	.72	13.	.56	.65
4.	.73	.66	14.	.58	.57
5.	.64	.76	15.	.60	.60
6.	.69	.58	16.	.65	.74
7.	.56	.65	17.	.58	.57
8.	.67	.60	18.	.71	.68
9.	.56	.65	19.	.67	.60
10.	.65	.63	20.	.74	.64

ตาราง 10 แสดงค่า p , q และ pq ของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

ข้อที่	p	q	pq	ข้อที่	p	q	pq
1	.80	.20	.16	11	.70	.30	.21
2	.85	.15	.13	12	.85	.15	.13
3	.75	.25	.19	13	.75	.25	.19
4	.80	.20	.16	14	.85	.15	.13
5	.90	.10	.09	15	.70	.30	.21
6	.80	.20	.16	16	.80	.20	.16
7	.75	.25	.19	17	.85	.15	.13
8	.90	.10	.09	18	.55	.45	.23
9	.75	.25	.19	19	.80	.20	.16
10	.85	.15	.13	20	.75	.25	.19

$$pq = 3.23$$

การหาความเชื่อมั่นของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
กลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต

จากสูตร Kuder Richardson 20

$$r_{tt} = \frac{n}{n-1} \left\{ 1 - \frac{\sum pq}{S_t^2} \right\}$$

$$n = 20$$

$$\sum pq = 3.23$$

$$S_t^2 = 20.407894$$

$$r_{tt} = \frac{20}{20-1} \left\{ 1 - \frac{3.23}{20.407894} \right\}$$

$$= \frac{20}{19} \left\{ 1 - 0.158272 \right\}$$

$$= \frac{20}{19} \times 0.841728$$

$$= 0.89$$

ความเชื่อมั่นของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน = 0.89

ตาราง 11 แสดงค่าอำนาจจำแนกของแบบสอบถามวัดทัศนคติต่อวิถีชีวิตประชาธิปไตย
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 โดยวิธีแจกแจง

ข้อที่	ค่าอำนาจจำแนก	ข้อที่	ค่าอำนาจจำแนก
1	3.16	16	2.50
2	3.20	17	8.09
3	3.74	18	2.59
4	3.40	19	2.30
5	4.49	20	3.29
6	4.25	21	3.79
7	3.19	22	5.83
8	2.77	23	3.33
9	3.62	24	2.75
10	3.50	25	8.66
11	4.49	26	3.19
12	2.48	27	5.05
13	3.74	28	3.35
14	2.98	29	3.65
15	4.00	30	4.57

การหาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามวัดทัศนคติต่อวิถีชีวิตประชาธิปไตย
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 โดยการหาค่าสัมประสิทธิ์ α -Coefficient

$$\alpha = \frac{n}{n-1} \left\{ 1 - \frac{S_i^2}{S_t^2} \right\}$$

ค่า $S_t^2 = 203.52368$

ค่า $S_i = 22.05$

ดังนั้น

$$\begin{aligned} \alpha &= \frac{30}{30-1} \left\{ 1 - \frac{22.05}{203.52368} \right\} \\ &= \frac{30}{29} \left\{ 1 - 0.1083412 \right\} \\ &= 30 \times 0.8916588 \\ &= 0.92 \end{aligned}$$

ความเชื่อมั่นของแบบสอบถามวัดทัศนคติต่อวิถีชีวิตประชาธิปไตย = 0.92

ตาราง 12 แสดงคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน กลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต
ของกลุ่มทดลอง ก่อนและหลังการทดลอง

คนที่	ก่อนทดลอง	หลังทดลอง	คนที่	ก่อนทดลอง	หลังทดลอง
1	8	16	16	9	14
2	9	15	17	7	17
3	3	17	18	8	17
4	7	18	19	10	15
5	3	14	20	11	17
6	6	16	21	8	13
7	4	17	22	2	17
8	9	15	23	3	16
9	11	13	24	8	18
10	8	17	25	7	14
11	7	13	26	5	13
12	4	16	27	13	17
13	3	15	28	6	14
14	12	12	29	9	19
15	10	17	30	7	17

$$\bar{X}_{1.} = 7.233$$

$$\bar{X}_{2.} = 15.633$$

$$\sum D = 252$$

$$\sum D^2 = 2496$$

$$MD_1 = 8.40$$

ตาราง 13 แสดงคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน กลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต
ของกลุ่มควบคุม ก่อนและหลังการทดลอง

คนที่	ก่อนทดลอง	หลังทดลอง	คนที่	ก่อนทดลอง	หลังทดลอง
1	4	14	16	4	7
2	5	11	17	5	12
3	6	12	18	6	11
4	5	13	19	10	17
5	2	11	20	6	12
6	5	17	21	7	10
7	4	11	22	7	18
8	6	13	23	5	14
9	7	10	24	9	12
10	8	14	25	11	11
11	11	11	26	14	12
12	7	10	27	10	13
13	2	9	28	8	12
14	9	14	29	7	13
15	7	15	30	10	13

$$\bar{X}_1 = 6.90$$

$$\bar{X}_2 = 12.40$$

$$\sum D = 165$$

$$\sum D^2 = 1,308$$

$$MD_1 = 5.50$$

ตาราง 14 แสดงคะแนนแบบสอบถามวัดทัศนคติต่อวิถีชีวิตประชาธิปไตย
 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ของกลุ่มทดลอง ก่อนและหลังการทดลอง

คนที่	ก่อนทดลอง	หลังทดลอง	คนที่	ก่อนทดลอง	หลังทดลอง
1	45	70	16	54	62
2	60	73	17	63	69
3	50	73	18	62	63
4	48	61	19	69	81
5	50	68	20	60	68
6	60	70	21	59	63
7	70	73	22	80	88
8	73	81	23	78	74
9	69	72	24	48	62
10	64	66	25	57	64
11	55	73	26	55	65
12	57	77	27	61	60
13	72	77	28	77	78
14	71	87	29	81	90
15	43	65	30	50	68

$$\bar{X}_1 = 61.333$$

$$\bar{X}_2 = 71.366$$

$$\sum D = 301$$

$$\sum D^2 = 5376$$

$$MD_1 = 10.03$$

ตาราง 15 แสดงคะแนนแบบสอบถามวัดทัศนคติต่อวิถีชีวิตประชาธิปไตย
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ของกลุ่มควบคุม ก่อนและหลังการทดลอง

คนที่	ก่อนทดลอง	หลังทดลอง	คนที่	ก่อนทดลอง	หลังทดลอง
1	60	63	16	75	79
2	55	60	17	79	80
3	67	71	18	71	76
4	71	73	19	78	79
5	70	76	20	64	70
6	67	74	21	50	59
7	50	61	22	50	62
8	46	59	23	49	59
9	56	68	24	53	61
10	57	60	25	80	70
11	54	68	26	77	83
12	67	68	27	74	70
13	64	69	28	81	74
14	60	69	29	70	69
15	59	67	30	65	67

$$\begin{aligned}
 \bar{X}_1 &= 63.966 \\
 \bar{X}_2 &= 68.8 \\
 \sum D &= 145 \\
 \sum D^2 &= 1455 \\
 MD_1 &= 4.83
 \end{aligned}$$

การคำนวณเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างคะแนนเฉลี่ยผลสัมฤทธิ์
ทางการเรียน กลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต ระหว่างกลุ่มทดลองกับกลุ่มควบคุม

$$S_D^2 = \frac{\sum(D_1 - MD_1)^2 - \sum(D_2 - MD_2)^2}{n_1 + n_2 - 2}$$

$$= \frac{398.8 - 127.50}{30 + 30 - 2}$$

$$= \frac{271.3}{58}$$

$$D = 4.6775862$$

$$S_{MD_1 - MD_2} = \sqrt{\frac{S_D^2}{n_1} + \frac{S_D^2}{n_2}}$$

$$= \sqrt{\frac{4.6775862}{30} + \frac{4.6775862}{30}}$$

$$= \sqrt{0.1559195 + 0.1559195}$$

$$= 0.5584254$$

$$t = \frac{MD_1 - MD_2}{S_{MD_1 - MD_2}}$$

$$= \frac{8.4 - 5.5}{0.5584254}$$

$$= 5.19$$

การคำนวณเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างคะแนนเฉลี่ยทัศนคติต่อวิถีชีวิต
ประชากรไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ระหว่างกลุ่มทดลองกับกลุ่มควบคุม

$$S_D^2 = \frac{\sum(D_1 - MD_1)^2 - \sum(D_2 - MD_2)^2}{n_1 + n_2 - 2}$$

$$= \frac{2041.775 - 639.516}{30 + 30 - 2}$$

$$= \frac{1402.259}{58}$$

$$= 24.176879$$

$$S_{MD_1 - MD_2} = \sqrt{\frac{S_D^2}{n_1} + \frac{S_D^2}{n_2}}$$

$$= \sqrt{\frac{24.176879}{30} + \frac{24.176879}{30}}$$

$$= \sqrt{0.8058959 + 0.8058959}$$

$$= 1.6117918$$

$$\begin{aligned}t &= \frac{MD_1 - MD_2}{\sqrt{MD_1 - MD_2}} \\&= \frac{10.033 - 4.833}{1.2695638} \\&= \frac{5.2}{1.2695638} \\&= 4.095\end{aligned}$$

ภาคผนวก ง

1. แบบบันทึกต้นฉบับสื่อหนังสือเรียนเล่มเล็กเชิงวรรณกรรม
2. หนังสือเรียนเล่มเล็กเชิงวรรณกรรม
3. ข้อเสนอแนะการใช้สื่อหนังสือเรียนเล่มเล็กเชิงวรรณกรรม

7. ทรัพยากร

รูปเล่ม

32 หน้ายก

ภาพประกอบ

การ์ตูน

ตัวอักษร

ตัวเขียนบรรจงขนาด 0.5 ซม.

สีสัน

ลายเส้น สีเทียน

Set 8

กินนี้ได้นอนสบาย ๆ แล้ว-นึกชื่นชมบ้านใหม่ของตน

7. ทรัพยากร

รูปเล่ม

32 หน้ายก

ภาพประกอบ

การ์ตูน

ตัวอักษร

ตัวเขียนบรรจงขนาด 0.5 ซม.

สีสัน

ลายเส้น สีเขียน

7. ทรัพยากร

รูปเล่ม	32 หน้ายก
ภาพประกอบ	การ์ตูน
ตัวอักษร	ตัวเขียนบรรจงขนาด 0.5 ซม.
สีต้น	ลายเส้น สีเทียน

Set 9

ในวันต่อมานักเรียนทุกคนร่วมทำงานกลุ่ม-กลุ่มของเรา
ลืมนึกถึงเพลงนี้เลยนะ

7. ทรัพยากร

รูปเล่ม

32 หน้ายก

ภาพประกอบ

การ์ตูน

ตัวอักษร

ตัวเขียนบรรจงขนาด 0.5 ซม.

สีสัน

ลายเส้น สีเทียน

แบบบันทึกต้นฉบับหนังสือเรียนเล่มเล็กเชิงวรรณกรรม

1. ชื่อเรื่อง จุกปากแดง
2. กำหนดแก่นสาระของเรื่อง กฎ ระเบียบ ข้อตกลงของบ้าน
3. การกำหนดมโนทัศน์ การปฏิบัติตามกฎ ระเบียบ ข้อตกลงของหมู่คณะทำให้ชีวิตมีสุข
4. จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม นักเรียนอธิบายวิธีการปฏิบัติตามข้อตกลงกฎ ระเบียบของหมู่คณะได้
5. การวิเคราะห์สัดส่วนของเรื่อง

ช่วงนำเรื่อง	ครูพยาบาลกำลังทำแผลให้จุก
ช่วงดำเนินเรื่อง	จุกเล่าถึงสาเหตุของปากแดงให้ครูฟังว่า รังไล่จับกับ โหน่งในบ้านของจุก จนฝ่าห้อง ต่อมาปากเจ็บจุกกินข้าว ไม่สะดวก
ช่วงจบเรื่อง	จุกยื่นดูเพื่อนกินไอศกรีมด้วยความเสียใจที่ตนไม่ทำตาม กฎ ระเบียบของบ้าน จึงได้รับเคราะห์
6. การแบ่งฉาก

นำเรื่อง	ครูพยาบาลใส่ยาให้จุก
Set 1	อูย แสบ ใส่ยานิดเดียวก็พอครับ-ครูซักถามสาเหตุ
Set 2	จุกเล่าให้ครูฟังว่าตอนเข้าห้องไปรอกจุก-เหม่งจุกไป โรงเรียน
Set 3	เมื่อไปถึงโรงเรียน-เพื่อนปลอบใจ
Set 4	เมื่อใส่ยาเสร็จแล้ว-จุกยื่นเส้ร่า
7. ทรัพยากร

รูปเล่ม	32 หน้ายก
ภาพประกอบ	การ์ตูน
ตัวอักษร	ตัวเขียนบรรจงขนาด 0.5 ซม.
สีส้น	ลายเส้น สีเทียน

Set 9

แม่หายป่วยแล้ว-แม่ของแกละตอบลูกค้า

Set 10

ทำไมไม่ให้พี่เป๊ย-ทุก ๆ ครั้งด้วยความสนุกสนาน

Set 11

มีคนนำขนมมาโชว์ฝีมือ-แกละร้องขึ้นด้วยความดีใจ

7. ทรัพยากร

รูปเล่ม

32 หน้ายก

ภาพประกอบ

การ์ตูน

ตัวอักษร

ตัวเขียนบรรจงขนาด 0.5 ซม.

สีสัน

ลายเส้น สีเทียน

แบบบันทึกต้นฉบับหนังสือเรียนเล่มเด็กเชิงวรรณกรรม

1. ชื่อเรื่อง กระเป๋ากับสาว
2. กำหนดแก่นสาระของเรื่อง การประหยัดและออม
3. การกำหนดมโนทัศน์ การรู้จักใช้จ่ายเงิน ของใช้ ของเล่น และเก็บออม ช่วยให้
มีสิ่งของตามต้องการ
4. จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม นักเรียนบอกผลดีจากการประหยัดและออมได้
5. การวิเคราะห์สัดส่วนของเรื่อง

ช่วงนำเรื่อง ผกาเก็บเศษกระดาษมาแยกไว้เป็นกอง ๆ

ช่วงดำเนินเรื่อง 10 Set

เพื่อนนักเรียนสงสัยว่าผกาเก็บเศษกระดาษเอาไปทำอะไร และต่างเก็บเอาเศษกระดาษมาประดิษฐ์เป็นของเล่นไปขาย

ช่วงจบเรื่อง แกละ ผกา และเพื่อน ๆ นำเงินจากการเก็บเศษกระดาษ
ไปซื้อของใช้ต่าง ๆ ตามความต้องการ

- ## 6. การแบ่งภาค

[illegible]

Set 1 ผกา เธอเก็บเศษกระดาษเอาไว้ทำอะไรนะ-ไปเล่นกันดีกว่านะ

Set 2 กระเป๋าใบนั้นสวยดิฉันะครับ-ดีก็เก็บสะสมไว้ซื้จะ

Set 3 แกะตะโปถามแม่ว่า-ผมเห็นพี่ชื่อนมทุกวัน

Set 4 แม่ค้ากั๊กหัน นี้อันละเท่าไรครับ-สียังสวยเหมือนเดิม

Set 5 แกะทะคอยสังเกตุดูชื่อว่าพี่เรนนั่งพับเสื่อกระดานอีกแล้ว

Set 6 กรัง กรัง ใครมีเศษเหล็ก-ฟิวเอเงินนี้ไปซื้อกระเป๋านั่น

Set 7 แกละเก็บเศษกระดาษจะเอาไปทำอะไร-แกละบอก

Set 8 ในเวลาเย็นทุก ๆ วัน-แม่บอกพ่อ

Set 9 ดุซึพวกเรานักเรียนคนหนึ่งงานประดิษฐ์ในมือให้กรุด

Set 10 นักเรียนโรงเรียนของเรา-บริเวณ โรงเรียนอีกด้วย

7. ทรัพยากร

รูปเล่ม	32 หน้ายก
ภาพประกอบ	การ์ตูน
ตัวอักษร	ตัวเขียนบรรจงขนาด 0.5 ซม.
สีส้น	ลายเส้น สีเทียน

แบบบันทึกต้นฉบับหนังสือเรียนเล่มเล็กเชิงวรรณกรรม

- ชื่อเรื่อง ไม่กลัวกับผ้าจี้รีว
- กำหนดแก่นสาระของเรื่อง ผลกระทบของความรับผิดชอบต่อน้ำที่มีต่อสมาชิกในบ้าน
- การกำหนดมโนทัศน์ การปฏิบัติตนถูกต้องตามบทบาทหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย ย่อมนำความสุข ความสำเร็จ มาสู่ครอบครัว
- จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม นักเรียนบอกผลดี ผลเสีย ของการทำและไม่ทำตามบทบาทหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย และข้อตกลงที่มีต่อผู้อื่นได้
- การวิเคราะห์สัดส่วนของเรื่อง
ช่วงนำเรื่อง ไม่กลัวกับผ้าจี้รีวอาศัยอยู่ในบ้านชายป่า
ช่วงดำเนินเรื่อง ผ้าจี้รีวไม่ทำงานบ้านตามที่ได้รับมอบหมาย ไม่กลัวและผ้าจี้รีวมีอาการผิดปกติโดยไม่ทราบสาเหตุ ต่อมาไม่กลัวสังเกตพฤติกรรมของผ้าจี้รีว จึงทราบสาเหตุของการป่วย
ช่วงจบเรื่อง เมื่อผ้าจี้รีวทำงานตามหน้าที่ สมาชิกในครอบครัวทุกคนอยู่ร่วมกันอย่างมีความสุข
- การแบ่งฉาก
นำเรื่อง ไม่กลัวกับผ้าจี้รีวอาศัยอยู่ในบ้านชายป่า
Set 1 พี่จะออกไปหาฟืนสักหน่อย-แล้วไปหาฟืนในป่ามาไว้ทำอาหาร
Set 2 ขณะเดินมาระหว่างทาง-จะได้กลับมาพักผ่อนเร็ว ๆ
Set 3 เมื่อ ไม่มีใครอยู่บ้าน-เพราะเขาคิดว่าเราไม่สบายจริง ๆ
Set 4 เวลาเช้าวันหนึ่งสองพี่น้องเกิดอาการผิดปกติ-ไม่กลัวคิดถึงน้อง
Set 5 เมื่อ ไม่กลัวออกไปหาฟืน-เธอไม่ทำตามสัญญา
Set 6 ภูบ้าน อาบน้ำ ตากแดด-ยิ่งกว่าใช้สูลา สูล่า อีกนะพี่นะ

7. ทรัพยากร

รูปเล่ม	32 หน้ายก
ภาพประกอบ	การ์ตูน
ตัวอักษร	ตัวเขียนบรรจงขนาด 0.5 ซม.
สีสัน	ลายเส้น สีเทียน

แบบบันทึกต้นฉบับหนังสือเรียนเล่มเล็กเชิงวรรณกรรม

1. ชื่อเรื่อง กระจาดบุญ
2. กำหนดแก่นสาระของเรื่อง ความสามัคคี
3. การกำหนดมโนทัศน์ การร่วมมือซึ่งกันและกัน ทำให้งานสำเร็จตามเป้าหมายที่กำหนด
4. จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม นักเรียนบอกผลดีของความสามัคคีได้
5. การวิเคราะห์สัดส่วนของเรื่อง

ช่วงนำเรื่อง	มะลิมาเที่ยวบ้านของเปี๊ยะ
ช่วงดำเนินเรื่อง	สมาชิกในบ้านของเปี๊ยะช่วยกันทำกระจาดบุญและได้รับรางวัล แต่ครอบครัวของจุกเกียวกินทำงาน งานจึงไม่สำเร็จตามเป้าหมาย
ช่วงจบเรื่อง	กระจาดบุญของเปี๊ยะได้รับรางวัล
6. การแบ่งฉาก

นำเรื่อง	เปี๊ยะทำอะไรกันนะ
Set 1	เขาทำกระจาดบุญ เธอเคยเห็นไหม-จ๊ะ เสร็จแล้วต้องไปช่วยพ่อกวณกระยาสารอีก
Set 2	เฮ้! มะลิเอาฟืนใส่เตาได้แล้ว-ขนมจะแข็งซีจ๊ะ เปี๊ยะบอก
Set 3	เปี๊ยะ มาช่วยทำดอกไม้หน้อยจ๊ะ-พี่สาวอธิบาย
Set 4	ส่วนทางบ้านของจุกซึ่งอยู่ใกล้บ้านของเปี๊ยะ-พี่สาวชวน
Set 5	เข้าวันแรม 14 ค่ำ เดือน 9 - และใส่สิ่งของจำเป็นสำหรับพระสงฆ์ด้วยจ๊ะ
Set 6	จุกมาช่วยล้างผลไม้ก่อน-ดอกไม้ก็ไม่ต้องตกแต่งอีกก็ได้ นี่ครับ
Set 7	โอ้โฮ กระจาดวางอยู่เต็มลานวัด-พี่สาวบอกหลังจากกรรมการประกาศผลตัดสิน
Set 8	เรารู้แล้วว่ากระจาดบุญคืออะไร-เปี๊ยะตอบขณะช่วยมะลิเก็บเสื้อผ้าเตรียมกลับบ้าน

7. ทรัพยากร

รูปเล่ม

32 หน้ายก

ภาพประกอบ

การ์ตูน

ตัวอักษร

ตัวเขียนบรรจงขนาด 0.5 ซม.

สีสัน

ลายเส้น สีเทียน

7. ทรัพยากร

รูปเล่ม	32 หน้ายก
ภาพประกอบ	การ์ตูน
ตัวอักษร	ตัวเขียนบรรจงขนาด 0.5 ซม.
สีส้น	ลายเส้น สีเทียน

แบบบันทึกต้นฉบับหนังสือเรียนเล่มเล็กเชิงวรรณกรรม

1. ชื่อเรื่อง ลูกโป่งลอยฟ้า
2. กำหนดแก่นสาระของเรื่อง วันแม่แห่งชาติ
3. การกำหนดมโนทัศน์ วันที่ 12 สิงหาคม เป็นวันคล้ายวันเฉลิมพระชนมพรรษาของสมเด็จพระบรมราชินีนาถ และเป็นวันแม่แห่งชาติ
ดอกมะลิเป็นดอกไม้สัญลักษณ์วันแม่แห่งชาติ
4. จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม นักเรียนบอกความสำคัญ สัญลักษณ์ และกิจกรรมที่ควรปฏิบัติในวันแม่แห่งชาติได้
5. การวิเคราะห์สัดส่วนของเรื่อง

ช่วงนำเรื่อง	แกะและจุกเห็นลูกโป่งลอยมา
ช่วงดำเนินเรื่อง	แม่ของจุกไม่ได้มาร่วมงานวันแม่แห่งชาติซึ่งทางโรงเรียนจัดขึ้น เช้าวันต่อมาแม่ซื้อเสื้อใหม่มาให้จุก จุกวาดภาพดอกมะลิให้แม่ เนื่องในโอกาสวันแม่แห่งชาติ
ช่วงจบเรื่อง	แม่ของจุกภูมิใจ เมื่อจุกแสดงความกตัญญูต่อบุคคลที่ต่อตน
6. การแบ่งฉาก

นำเรื่อง	ลูกโป่งลอยมาบนฟ้า
Set 1	โน่น! อะไรลอยมา-เด็กทั้งหมดรีบไปหาครู
Set 2	แม่ของเรายังไม่มา จะไหว้ใครละ-เราอยากมีเสื้อใหม่บ้าง แม่อีกยังไม่มา
Set 3	เวลากลางคืนจุกมาดูโทรทัศน์ที่บ้านของแกะเสมอ แฟบแล้ว อ่านไม่ออก ง่วงนอน ไปนอนดีกว่า
Set 4	ในเช้าวันต่อมา แม่มาแล้ว สวัสดีครับ-จุกถือเสื้อตัวใหม่ วิ่งไปหาแกะทันที
Set 5	แกะเรามีเสื้อใหม่แล้วนะ แม่ซื้อมาให้-วาดภาพ ดอกมะลิให้ได้ไหม
Set 6	เมื่อวาดภาพดอกมะลิเสร็จแล้วจึงนำไปให้แม่-ไฟระ มากจ๊ะ

Set 7

เราสูบลูกโป่งแล้ว นี่ไง-เราจะได้ระลึกถึงพระคุณของแม่
บ่อย ๆ ด้วย

7. ทรัพยากร

รูปเล่ม

32 หน้ายก

ภาพประกอบ

การ์ตูน

ตัวอักษร

ตัวเขียนบรรจงขนาด 0.5 ซม.

สีสัน

ลายเส้น สีเทียน

แบบบันทึกต้นฉบับหนังสือเรียนเล่มเล็กเชิงวรรณกรรม

1. ชื่อเรื่อง บ้านรัก
2. กำหนดแก่นสาระของเรื่อง ประโยชน์ที่ได้รับจากบ้าน
3. การกำหนดมโนทัศน์ บ้านเป็นที่อยู่อาศัย ให้ความปลอดภัย ความรัก
ความอบอุ่นใน ครอบครัว
4. จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม นักเรียนอธิบายประโยชน์ที่ได้รับจากบ้านได้
5. การวิเคราะห์สำคัญของเรื่อง

ช่วงนำเรื่อง	พ่อแม่สุนัขคาบลูกหนีน้ำป่า
ช่วงดำเนินเรื่อง	ลูกสุนัขเปียและรู้สึกรำคาญที่พ่อแม่คอยดูแล ตักเตือน จึงหนีไปอยู่บ้านเพื่อน ได้รับความลำบาก ไม่มีใคร เอาใจใส่ รู้สึกเหงา และว่าเหวจึงกลับมาอยู่บ้าน
ช่วงจบเรื่อง	ลูกสุนัขพยายามทดแทนบุญคุณพ่อแม่ และสำนึกว่าบ้าน ของตนมีความปลอดภัยเสมอ
6. การแบ่งฉาก

นำเรื่อง	พ่อ คาบลูกไป-น้ำป่าไหลเร็วจนตั้งตัวไม่ทัน
Set 1	เฮ้อ! เหนื่อย-น้ำป่าไม่ท่วม
Set 2	ฝนหยุดเสียที-ลูกสุนัขคิดวางแผนอยู่เงียบ ๆ
Set 3	เข้าแล้ว คืบเถอะลูก-หนีไปอยู่บ้านเพื่อน
Set 4	นี่เจ้าลาย-ลูกสุนัขคิดในใจ
Set 5	เวลาตามอะไรก็ไม่ตอบ-รู้สึกเหงา
Set 6	ส่วนพ่อแม่สุนัข-กลับไปอยู่บ้านเรณอะลูก
Set 7	อยู่มาวันหนึ่ง-กินอย่างอด ๆ อดอยาก ๆ ด้วยครับ
Set 8	ต่อมาเวลากลางคืน-แม่สุนัขปลอบลูก
Set 9	อยู่บ้านของเราสบายจริง ๆ นะครับ-เมื่อครั้งไปอยู่บ้าน เพื่อนให้แม่ฟัง

7. ทรัพยากร

รูปเล่ม	32 หน้ายก
ภาพประกอบ	การ์ตูน
ตัวอักษร	ตัวเขียนบรรจงขนาด 0.5 ซม.
สีต้น	ลายเส้น สีเขียน

7. ทรัพยากร

รูปเล่ม	32 หน้ายก
ภาพประกอบ	การ์ตูน
ตัวอักษร	ตัวเขียนบรรจงขนาด 0.5 ซม.
สีสัน	ลายเส้น สีเขียน

ข้อเสนอแนะการใช้สื่อหนังสือเรียนเล่มเล็กเชิงวรรณกรรม

สื่อหนังสือเรียนเล่มเล็กเชิงวรรณกรรมทั้ง 15 เล่มนี้ มิใช่สื่ออิสระ หรือมิใช่เป็นเพียงหนังสืออ่านเล่มเล็ก ๆ ให้เด็กอ่านเพื่อความสนุกสนานเท่านั้น แต่หนังสือเรียนเล่มเล็กเชิงวรรณกรรมเป็นสื่อกลไกอยู่ในจักรกลพัฒนาของวิธีสอนที่จะต้องสอนด้วยการป้อนเข้า (Input) ตามความคิดรวบยอดย่อยเข้าสู่สมองเด็ก ให้ผู้เรียนรู้แจ้งต่อความรู้นั้น ๆ จึงเสนอแนะในการใช้ดังนี้

1. ใช้เป็นกลไกสัมพันธ์อยู่ในกิจกรรมการเรียนการสอน ใช้ผสมผสานในกิจกรรมการเรียนการสอน หนังสือเรียนเล่มเล็กเชิงวรรณกรรมนี้เป็นแกนกิจกรรมสำคัญ จึงควรให้ผู้เรียนได้อ่านหนังสือเรียนเล่มเล็กเชิงวรรณกรรม

2. กิจกรรมการเรียนการสอน

2.1 ขั้นนำ

- ใช้หนังสือเรียนเล่มเล็กเชิงวรรณกรรมนำเข้าสู่บทเรียน

2.2 ขั้นสอน

- ใช้เป็นหนังสือเรียนกลไกในการสอน

2.3 ขั้นสรุป

- ปฏิบัติกิจกรรมจากการเรียนรู้ และจากเนื้อหาหนังสือเรียน

3. การวัดและประเมินผล

3.1 ผู้เรียนตอบคำถาม ทำแบบฝึกหัด

หนังสือเรียนเล่มเล็กเชิงวรรณกรรม

ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๒

แกวของมัน

เล่มที่ ๑

กลุ่ม สปช. หน่วยที่ ๒
คาบที่ ๑-๓อ้อยแดง หอมสุวรรณ เรื่อง
วัชรินทร์ สมุทรวานิช ภาพ

คำนำ

หนังสือเรียนเล่มเล็กเชิงวรรณกรรมเล่มนี้
ตัวละครแสดงพฤติกรรมเกี่ยวกับการปฏิบัติตาม
วิถีชีวิตประชาธิปไตยประจำวัน โดยการเข้าแถว
รับบริการตามลำดับก่อน-หลัง ให้สำหรับเป็นสื่อ
การสอนกลุ่ม สปช. หน่วยที่ ๒ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๒

ซึ่ง รศ.หทัย ดันหยง และอาจารย์ต๋านัน มีชั้นหมาก
กรุณาให้ความรู้ในการผลิตหนังสือเล่มนี้ขึ้น

อ้อยแดง หอมสุวรรณ
พฤศจิกายน ๒๕๓๗

ความคิดรวบยอด

ครอบครัวของเรามีคนอยู่ร่วมกันหลายคน การเข้าแถว
รับบริการตามลำดับก่อน-หลัง เป็นการปฏิบัติที่ดีในการอยู่ร่วมกับ
ผู้อื่น

จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม

๑. นักเรียนบอกจำนวนสมาชิกในครอบครัวของคนได้
๒. นักเรียนเข้าแถวรับบริการตามลำดับก่อน-หลังได้

อรรถลักษณะ

ขั้นที่ ๑ นำเข้าเรื่อง

ขั้นที่ ๒ ชี้ปัญหา

ขั้นที่ ๓ ชี้เหตุที่เกิด

ขั้นที่ ๔ เล่าเหตุการณ์

ขั้นที่ ๕ คติสอนใจ

บรรยายเชิงจินตนาการ

ครอบครัวของเดียน้อยมีสมาชิกอยู่ร่วมกัน
หลายตัว

เดียน้อยปวดฟันโดยไม่ทราบสาเหตุ

เดียน้อยกินกระดูกแข็งมากจึงทำให้ปวดฟัน

ในเวลาเย็น เดียน้อยหิวข้าวมากจึงแสวงหา

รับอาหาร และได้รับอาหารแข็ง ทำให้ปวดฟัน

การเข้าแถวรับบริการตามลำดับก่อน-หลัง
เป็นการปฏิบัติที่ดี

ในบ้านของเสือน้อยมีสมาชิกอยู่ร่วมกันหลายตัว
"เฮ้อ...นับที่บ้านเรามีสมาชิกอยู่เท่าไร"
พ่อเสือพูดกับลูก "เสือน้อยหายไปไหน"

ส่วนเจ้าเสือน้อยนั่งอยู่หลังบ้านเพียงลำพัง
"โอ๊ย..ปวด..ปวดเหลือเกิน" เสือน้อยบ่นทิ่มท้าว
"ปวดฟัน ปวดฟันเหลือทน เมื่อวานนี้ก็ไม่ปวด
แล้วอยู่ที่ๆ รู้สึกปวดขึ้นมาได้อย่างไรเนี่ย"

"วันนี้แม่ครัวมีเนื้อนุ่ม ๆ มาให้พวกเรากินอีกแล้วนะ
พวกเรา" บรรดาเสือทั้งหลายนั่งกินอาหารเข้าอย่าง
เอร็ดอร่อย
"น้องเสือน้อยไปไหน ยังไม่มากินอาหารเข้าอีก"

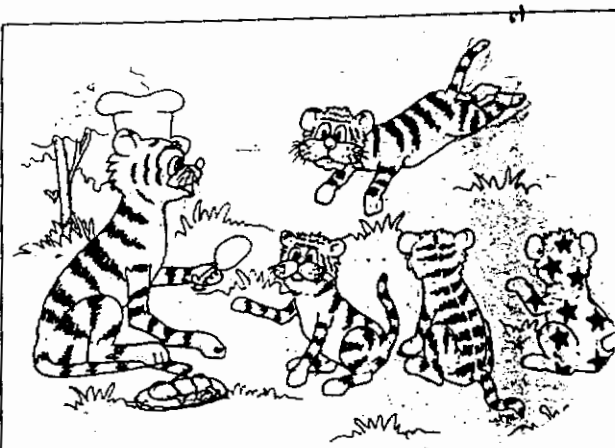
"น้าแม่ครัวต้องแก้งเราแน่ ๆ เลย เมื่อวานนี้แฉกเนื้อ
เหนียว ๆ กระดูกแข็ง ๆ ให้เรา ที่ผู้อื่นแฉกเนื้อนุ่ม ๆ
น้าเสือล่าเหยื่อแน่นเชียว" เสือน้อยคิดในใจ

"น้า..น้า เมื่อวานนี้แก้งผมใช่ไหม" ถูกเสือไปต่อว่า
แม่ครัว
"แก้งอะไรคะ" แม่ครัววง
"อูชิ แก้งแฉกเนื้อเหนียว ๆ ให้ผม ฟันน้ำนมเลยโยก
ปวดไปหมดทั้งปาก" เสือน้อยพูดขึ้นด้วยความโกรธ

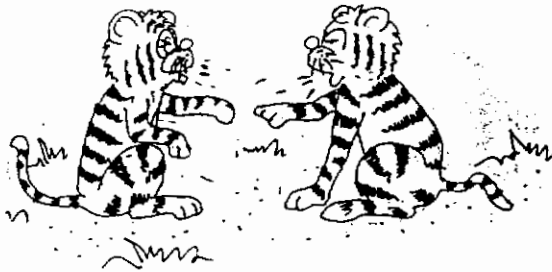
"เมื่อวานไปช่วยขนอาหารตามเวลาที่กำหนดไว้ เหนื่อยก็
เหนื่อย กิวด้วย น่าจะแฉกอาหารดี ๆ" เสือน้อยคิดว่าอีก
"เดี๋ยวก่อนซี เสือน้อยเข้าใจอะไรผิดหรือเปล่าจะ
ลองฝึกให้สิ น้าไม่เคยแก้งพวกเธอเลยนะจ๊ะ"
แม่ครัวอธิบายให้เสือน้อยฟัง

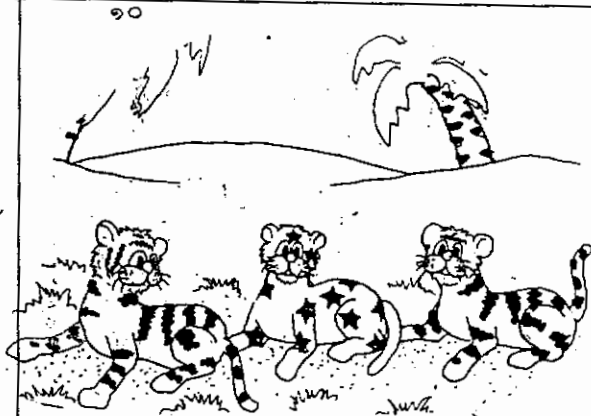
เดื่อน้อยนิกย้อนหลังถึงคอนรับอาหารเย็นเมื่อวานนี้
"เจ้าแฉวมาเลยละ เจ้าแฉวตามทิวจะละ"
"ทิว..ทิวจริง ๆ ขนอาหารเยอะแยะ เหนื่อยน่าดู" เดื่อน้อยพูด
"ทิวก็เจ้าแฉวมารับอาหารเลยลูก" แม่เดือบอกลูก

"ขอแรงทิวก่อนเดอะ ทิวจนตายแล้ว"
"เดื่อน้อยเจ้าแฉวตามล่าคืบก่อน-หลังขีจ๊ะ" พี่เดือบอก
"พี่มาก่อนนะ" "พี่มาก่อนจ๊ะ" พี่ ๆ ท้วงติง
แต่ถูกเดื่อน้อยไม่สนใจ จึงแรงทิวเข้ารับอาหารก่อน

พี่เดือบอกมาเตือนน้อง
"ทำอย่างนี้ไม่ถูกนะจ๊ะ เราตกลงกันไว้แล้วว่าต้องเจ้าแฉว
ใครมาก่อนอยู่หน้า ใครมาช้ารอทิวทีหลังนะน้องนะ"
"แต่ผู้อื่นยังแรงทิวได้เลย" เดื่อน้อยเถียง
"เห็นเมื่อไหร่จ๊ะ"

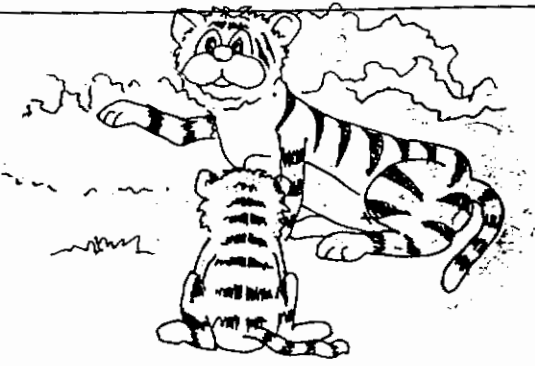
"หลายวันก่อน น้องเดือคาวมาฆ่าแม่ครัวให้ป็นอยู่หน้า
ไม่มีใครว่าอะไรและยังได้รับเนื้อเป็ยอย่างคึกคักด้วย"
เดื่อน้อยเล่าให้พี่ฟัง
"เดื่อน้อยตามเขาหรือเปล่าว่าทำไมจึงเป็นอย่างนั้นล่ะ"
"ไม่ได้ตามครับ" เดื่อน้อยพูดเสียงอ่อย ๆ

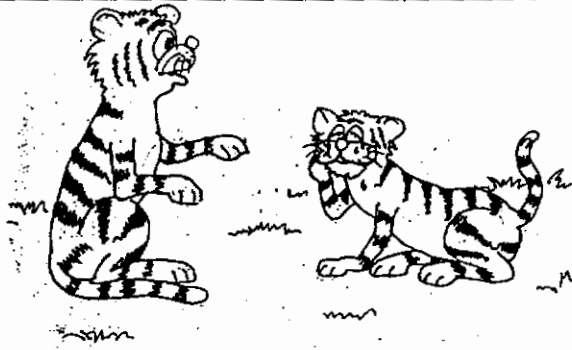
"น้องเดือคาวเขาขออนุญาตจากพวกเราแล้ว เดือคาวเขา
ป่วยจ๊ะ น้องเดื่อน้อยน้องป่วยหรือเปล่าละ"
"ไม่ได้ป่วยครับ" เดื่อน้อยตอบอ้อมแอ้ม
"แม่ครัวเขาจะจัดอาหารไว้เป็นชุด ๆ ตามอายุของพวกเรา
นะจ๊ะ" พี่เดือรับบาคอ

เดือคาวเป็นไข้มาหลายวันร่างกายจึงซบเซา
"เดือคาวมารับอาหารก่อนจ๊ะ ไม่ต้องเจ้าแฉวนะจ๊ะ
รับอาหารแล้วจะได้ไปพักผ่อน" แม่ครัวร้องบอกเดือคาว
"ขอเนื้อเป็ย ๆ นะครับ" เดือคาวบอกแม่ครัว
"จ๊ะ นำจัดไว้ให้แล้ว"

เมื่อเล่าเรื่องให้แม่เสือฟัง แม่เสือจึงสอนลูกว่า
 "รู้หรือยังว่าเพราะอะไรลูกจึงปวดฟัน" แม่เสือถาม
 "รู้แล้วครับ เมื่อวานตอนเย็นแม่ครัวเขาจัดอาหารไว้ให้
 ที่ ๆ ครับ"
 "จะ เราเคยตกลงกันว่าฟันคนโตจะได้รับอาหารที่เหนียว ๆ
 ต้องเคี้ยวละเอียด ๆ ให้น้องกิน"

"เพราะผมแรงขีวจึงได้เนื้อเหนียวไซ้ไหมครับ" ลูกเสือถาม
 แม่เสือยิ้มแต่ไม่ตอบ
 "หากเพื่อนน้อยไม่แรงขีวที่ ๆ ก็คงไม่ต้องปวดฟันหรอกจะ"
 "ผมจะไปขอโทษที่ ๆ และต่อไปไม่แรงขีวรับบริการอีกแล้ว
 ครับ...อูย...ปวดฟัน...ปวดฟัน...เหลือทน" ลูกเสือร้องเป็น
 ทำนองเพลง แม่เสือยิ้มในความสนุกของลูก

"เพื่อนน้อยไม่อยู่แถวหน้าหรือจะ" พี่เสือถาม
 "ไม่เอาครับ ฟังกันยากกับปวดฟันมาครับ"
 "นับสมาชิกมาครบหรือยัง แม่ครัวจะได้แจกอาหาร"
 พี่เสือสั่ง
 "หนึ่ง..สอง..สาม..สี่..ห้า..หก...เอ๊ะ! สมาชิกในบ้าน
 ของเรามีทำไรนะ เอ้า! นับต่อ..เจ็ด..แปด..เก้าแม่ครัว
 คนที่เก้าพอดี"

ปัญหาชวนคิด

ในครอบครัวที่มีสมาชิกหลายคน ควรปฏิบัติตนในการรับบริการ
 สิ่งของต่าง ๆ อย่างไรดีเอ่ย....

ประวัติผู้แต่ง

ชื่อ	อ้อยแดง หอมสุวรรณ
วันเกิด	๑๕ กันยายน ๒๕๐๖
ที่ทำงาน	โรงเรียนวัดคอนไ้เต่า
ที่อยู่	๖๑-๑๑ ตำบลวัดโบสถ์ บางปลาหมอ สุพรรณบุรี
การศึกษา	กศ.ม. (การประถมศึกษา) มศว ประสานมิตร

หนังสือเรียนเล่มเล็กเชิงวรรณกรรม

ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๒

เล่มที่ ๒

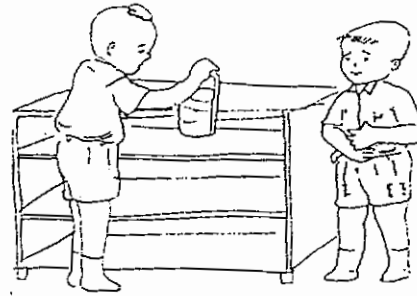
กลุ่ม สปช. หน่วยที่ ๒
คาบที่ ๔-๖อ้อยแดง หอมสุวรรณ เรือง
วัชรินทร์ สมุทรวานิช ภาพ

คำนำ	อรรถลักษณะ	บรรยายเชิงจินตนาการ
หนังสือเล่มนี้เสนอเนื้อหาให้เห็นผลกระทบของครอบครัวที่มีสมาชิกหลายคน และเน้นการนำเอาวิถีชีวิตประชาธิปไตยด้านสามัคคีธรรมไปใช้ในชีวิตประจำวัน เพื่อใช้สำหรับเป็นสื่อการสอนกลุ่ม สปช. หน่วยที่ ๒ หน่วยย่อย "จำนวนสมาชิกในครอบครัว" ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๒ ซึ่งได้รับความอนุเคราะห์จาก รศ.หทัย ดันหยง และคณะ ภาควิชาหลักสูตรและการสอน มศว ประสานมิตร เป็นผู้แนะนำในการผลิต อ้อยแดง หอมสุวรรณ พฤศจิกายน ๒๕๓๗	อรรถลักษณะ ชั้นที่ ๑ เริ่มเรื่อง ชั้นที่ ๒ เริ่มปัญหา ชั้นที่ ๓ เริ่มเหตุที่เกิดปัญหา ชั้นที่ ๔ เล่าเหตุการณ์	บรรยายเชิงจินตนาการ นึกกับน้อง ๆ จับฉลากเพื่อผลัดกันใส่เสื้อใหม่ไปเรียน วินัยซึ่งเป็นน้องของนิตไม่มีอาหารกลางวันรับประทาน วินัยให้น้องได้รับประทานอาหารกลางวัน นิต วินัย ไปรับจ้างเก็บพริกหลังเลิกเรียนแล้ว ทุกคนต้องช่วยกันทำงานหาเงินให้ได้ ๑๐ บาท เพื่อเก็บไว้ซื้ออาหารและสิ่งของจำเป็นอื่น ๆ ส่วนบ้านของจุกมีสมาชิกในบ้านจำนวนน้อย ทำให้ได้รับอาหารและสิ่งของอื่น ๆ อย่างเพียงพอ
ความคิดรวบยอด ครอบครัวที่มีสมาชิกหลายคน ทำให้ได้รับอาหาร เครื่องนุ่งห่มจำนวนน้อยลง มีค่าใช้จ่ายเพิ่มมากขึ้น และสมาชิกทุกคนต้องทำงานมากขึ้นด้วย จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม นักเรียนบอกผลที่เกิดจากครอบครัวที่มีสมาชิกมากและน้อยได้		

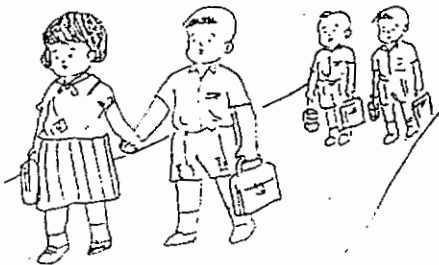
1.

"เปา อิง จุบ ไชโย! เราได้ใส่เสื้อใหม่ไปเรียน"
วินัยร้องขึ้นด้วยความดีใจ
"พี่ต้องใส่เสื้อเก่าไปเรียนอีกแล้ว" นิดก็มองเสื้อ
ตัวเก่าด้วยความเศร้าใจ

2.

"วินัย ทำไมไม่กินข้าวกลางวัน" จุกถามขณะน้ำป็นโต
กลับวางไว้บนชั้นวางของในเวลาพักกลางวัน
"กินน้ำอ้อมแล้ว วันนี้เราให้น้อง ๆ เอาข้าวมากิน"
"พวกเขอสลัดกันกินข้าวกลางวันอีกแล้ว ทำไม
ทำอย่างนี้ล่ะ" จุกถามแต่วินัยไม่ตอบ

3.

"เลิกเรียนแล้ว เรากลับก่อนนะครับ" นิดและวินัยรีบเดิน
กลับบ้าน เมื่อเสียงระฆังดังขึ้น
"ชวนเล่นบอลก็ไม่เล่น จะรีบไปไหนกันนะ" จุกสงสัย
"พี่น้องบ้านนี้มีอะไรแปลก ๆ อยู่เสมอ" เพื่อนนักเรียน
คนหนึ่งพูดขึ้น

4.

ในเวลาเย็นและวันเสาร์ วันอาทิตย์ สองพี่น้องไปรับจ้าง
เก็บพริกในสวนแห่งหนึ่ง
"วินัยเก็บพริกเร็ว ๆ จะรีบกลับไปทำการบ้านต่อ"
"ได้ก็ใกล้แล้วครับ ครบ ๑๐ บาท หรือยังครับ"
"ยังเลยจ๊ะ" นิดคุยกับวินัยอยู่ในสวนพริกแห่งหนึ่ง
"ก็ไปกินข้าวมือเย็นยังไม่ได้ใส่ใหม่ครับ"

5.

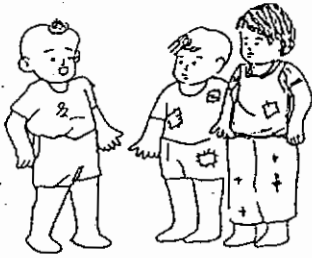
ขณะช่วยกันเก็บพริกอย่างขะมักเขม้นอยู่นั้น วินัยดูของ
มีคมบาดเท้า
"โอ๊ย! อะไรบาดเท้าผมก็ไม่รู้ครับ" วินัยชี้ให้ดูแผลบริเวณ
เท้าข้างหนึ่ง
"พักก่อนเถอะ พี่เก็บพริกเอง จะได้ ๕ กิโลกรัมแล้วล่ะ"

6.

"พี่นิด มีดแล้วครับ กลับบ้านกันเถอะครับ"
"ได้ ๑๐ บาท พอดี กลับก็กลับ"
ทั้งสองพี่น้องเลิกเก็บพริกในเวลาเย็นใกล้มืด
"เอ้อ! เหนื่อยทุกวัน เมื่อใดบ้านเราจะมีเงินเยอะ ๆ
ผมจะได้ไปเตะบอลกับเพื่อน ๆ บ้างนะครับ"

7.

"จุก ทำไมเพิ่งจะกลับบ้านคะ" นิดแปลกใจเมื่อพบจุก
กำลังเดินกลับบ้าน
"อะบออยู่ ไปไหนมาครับ"
"รับจ้างเก็บพริก ที่ไปก่อนนะจะรีบไปซื้อกับข้าว
ไว้ให้น้อง ๆ"

8.

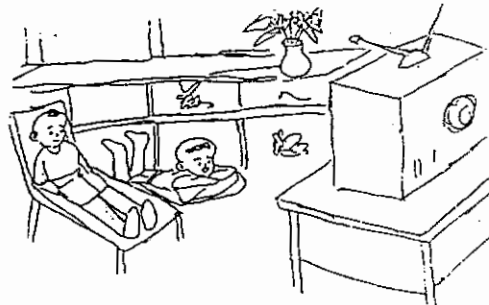
ในเวลากลางคืน ทุกคนในบ้านของวินัยต้องแย่ง
ที่นอนกันเป็นประจำ
"ต้องนอนเบียดกันทุกคืน ร้อนก็ร้อน" วินัยบ่นพึมพำ
"ไม่มีที่นอน มึงก็ไม่มี เมื่อไรพ่อจะปลูกบ้านให้
กว้าง ๆ กว้านั้นนะ" เสียงพี่น้องคุยกันในคืนวันหนึ่ง
"บ้านเรามีคนมาก ต้องแย่งกันอย่างนี้แหละจะ"

9.

"วินัย วินัย นอนหรือยัง ไปดูโทรทัศน์บ้านเรากันเถอะ"
เสียงจุกเรียกดังมาจากหน้าบ้าน
"นอนก็ไม่หลับ ไปดูทีวีดีกว่า"
"บ้านเรามีคนอยู่เยอะจัง น่าอึดอัดนะ" จุกพูดขึ้นเมื่อ
เห็นน้องของวินัยนอนอยู่ในมุ้งหลายคน

10.

"คืนนี้นอนกับเราที่นี่แหละ บ้านของเรากว้าง นอนสบาย"
"บ้านเรามีคนอยู่น้อย ไม่แออัดสินะ"
"บ้านนี้มีพ่อ แม่ พี่ และเรา เท่านั้นเอง"
"บ้านของเราก็กว้าง แต่มีคนอยู่เยอะเลยทำให้คับแคบ"
"นอนที่นี่แหละ เดี๋ยวเราไปขออนุญาตพ่อเราเอง"

11.

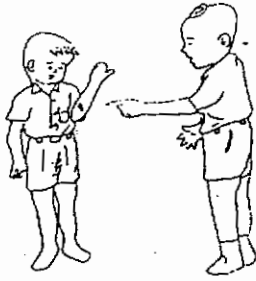
"นอนบ้านจุกสบายไม่ต้องเบียดกับใคร ไม่เหมือน
บ้านเรานะครับ" วินัยเล่าให้พ่อฟัง
"ก็บ้านเราคนเยอะนี่ลูก เราต้องอดทนนะลูกนะ"
"จุกมีเสื้อผ้า ขนมหะย่ะเยะ จุกเอามาแบ่งให้ผมกิน
ด้วยครับ" วินัยเล่าให้พ่อฟัง ขณะนั่งรับประทาน
อาหารเข้าร่วมกับสมาชิกของครอบครัว

12.

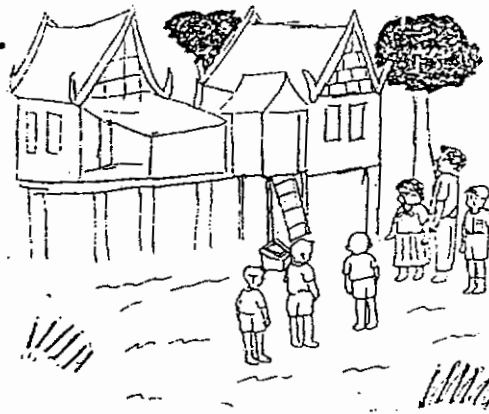
"สวัสดีค่ะ คุณครู"
"สวัสดีครับ คุณครู" นิด วินัย และน้อง ๆ ทำความ
เคารพครู เมื่อมาถึงโรงเรียน
"สวัสดีค่ะ พี่น้องสืบทอด วันนี้มาครบไม่ไปเก็บพริก
หรือคะ"
"พริกหมด ไปเก็บไข่เป็ดแล้วครับ" วินัยตอบ

13.

"วันนี้เก็บไข่ได้กี่บาทละ" จุกมองดูแขนของเพื่อน
 "ได้ ๑๐ บาท เอ๊ะ! ใครบอกว่าเราไปเก็บไข่" วินัยแปลกใจ
 "แขนเธอเป็นไข่นะ เหนื่อยไหม วันนี้เราเอาขนม
 มาฝากด้วยนะ" "ขอบใจ"

14.

"คืนนี้ได้นอนสบาย ๆ แล้ว" วินัยตื่นเต้นเมื่อมีที่นอนใหม่
 "พ่อต่อเค็มบ้านให้กว้างขึ้น ซ้อมึงมาให้อีกหนึ่งหลัง น้อง ๆ
 จะได้นอนอย่างมีความสุขเสียที" นิดชื่นชมบ้านใหม่ของตน
 "บ้านที่มีคนมาก ต้องทำงานมากขึ้น ต้องประหยัด และปริมาณ
 อาหารก็น้อยลงอย่างนี้แหละลูก"

ปัญหาชวนคิด

๑. ครอบครัวที่มีสมาชิกมาก จะเกิดผลอย่างไร
๒. ครอบครัวหนึ่ง ๆ ควรจะมีบุตรกี่คนจึงเหมาะสม

ประวัติผู้แต่ง

ชื่อ อ้อยแดง หอมสุวรรณ
 วันเกิด ๑๕ กันยายน ๒๕๐๖
 ที่ทำงาน โรงเรียนวัดคอนไข่อ่า
 ที่อยู่ ๖๑-๑๑ ตำบลวัดโบสถ์
 บางปลาหม้า สุพรรณบุรี
 การศึกษา กศ.ม. (การประถมศึกษา)
 มศว ประสานมิตร

หนังสือเรียนเล่มเล็กเชิงวรรณกรรม
ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๒

นมปรศนภ

เล่มที่ ๓

กลุ่ม สปช. หน่วยที่ ๒
คาบที่ ๘-๘

อ้อยแดง หอมสุวรรณ เรื่อง
วัชรินทร์ สมุทรวานิช ภาพ

คำนำ

หนังสือเรียนเล่มนี้มีผู้เขียนได้แต่งเรื่องขึ้นโดยให้ตัวละครแสดงพฤติกรรมของการดำเนินชีวิต ปู่ ย่า ตา และยาย และการแสดงพฤติกรรมนำเอาวิถีชีวิตประจำวันไปโดยคำนึงการระดมไปใช้ในวิชาประจำวัน โดยให้หนังสือนี้เป็นสื่อในการสอนกลุ่ม สปช. หน่วยที่ ๒ หน่วยย่อย "ความสัมพันธ์ในครอบครัว" ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๒

อ้อยแดง หอมสุวรรณ
พฤษภาคม ๒๕๓๘

ความคิดรวบยอด

ปู่เป็นพ่อของพ่อ ย่าเป็นแม่ของพ่อ ตาเป็นพ่อของแม่ ยายเป็นแม่ของแม่ ซึ่งเป็นญาติผู้ใหญ่ที่ควรให้ความเคารพเชื่อฟัง

จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม

นักเรียนบอกความสัมพันธ์ระหว่าง ปู่ ย่า ตา ยาย กับคนได้ถูกต้อง

อรรถลักษณะ

เล่าเรื่องจากประสบการณ์

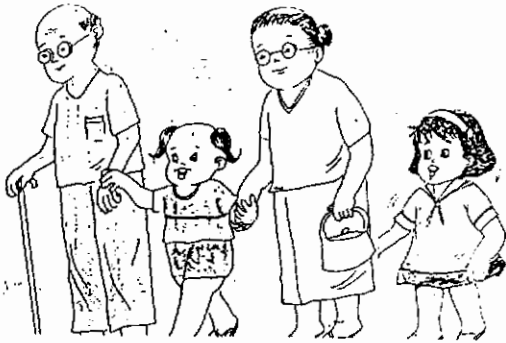
วันที่ ๑ นำเข้าเรื่อง	ลูกและแกละนั่งเล่นอยู่ด้วยกัน
วันที่ ๒ ลำดับเหตุการณ์	แกละและลูกสงสัยเมื่อมีคนชื่อ ปู่ ย่า ตา ยาย ลุง ป้า น้า อา เข้ากันทุกบ้าน
วันที่ ๓ เล่าเหตุการณ์ต่อเนื่อง	วันสงกรานต์แกละไปเยี่ยมปู่ ย่า และบ้านของลูกจัดงานชุมนุมรวมญาติ
วันที่ ๔ สรุป	ลูกและแกละเกิดความเข้าใจว่า ปู่ ย่า ลุง ป้า อา เป็นญาติทางพ่อ และตา ยาย ลุง ป้า น้า เป็นญาติทางแม่
วันที่ ๕ แสดงความรู้สึก	เราต้องเคารพเชื่อฟังญาติผู้ใหญ่ทุกคน

"นักเรียนตอบคุณครูได้ไหมคะว่า คนชื่อปู ย่า
ตา ยาย ลุง ป้า น้า และอา คือใคร"
เสียงคุณครูดามนักเรียน
ซึ่งจุกจำได้แม่นยำ
"เมื่อวานนี้ น้องที่เรียนอยู่ห้อง ก. ก็มาถามเรา
ด้วยคำถามนี้อีก เอ! จะไปหาคำตอบอย่างไรดีนะ..
คนอื่นจะได้ไม่รู้ว่า เราก็คงไม่รู้เหมือนพวกเขานั่นแหละ"

"งานสงกรานต์ วันที่ ๑๓-๑๕ เมษายน ปีนี้ พวกเรา
ไปเที่ยวที่ไหนครับแกละ" จุกชวนคุยขณะเล่นกองทราย
"คุณพ่อบอกว่าจะไปเยี่ยมคุณปู คุณย่า คุณตา คุณยาย"
"เอ๊ะ! ทำไมบ้านเรามีคนชื่อปู ย่า เหมือนบ้านเราละ"
"นั่นสิ...แต่คนชื่อปู ย่า อยู่คนละบ้านกับเราละ"
แกละตอบ

เมื่อถึงวันสงกรานต์ ครอบครัวของแกละไปเยี่ยม
ญาติพี่น้องที่อยู่ต่างถิ่น
"สวัสดิ์หลานชาย พ่อแม่ของหลานมาไหมจ๊ะ"
"คุณพ่อมา คุณแม่อยู่บ้านมาไม่ได้ครับ"
"สิจจริง ๆ หลานไม่เคยมาบ้านปู่เลยนะ
ปู่ ย่าต้องไปบ้านหลานกันเองทุกครั้ง" แกละยิ้มขึ้น
คำต่อนั้น

พ่อของแกละเดินเข้ามาในบ้านของปู่ แล้วทำความเคารพ
บุคคลทั้งสอง
"สวัสดิ์ครับคุณพ่อ คุณแม่"
"แกละสวัสดิ์คุณปู่ คุณย่า หรือยังลูก"
"สวัสดิ์แล้วครับ"

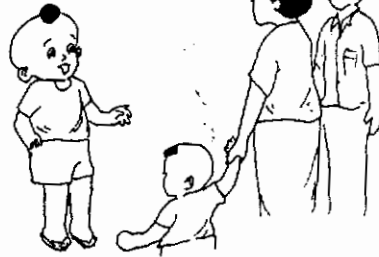
"บ้านของจุกก็มีญาติพี่น้องชื่อเดียวกับเรา บ้านจ้อยก็มี
คนชื่อปู ย่า ตา ยาย ลุง ป้า น้า อา อีก โอ้...
โอ้...งจริง ๆ ...ไปถามพี่หน้อยดีกว่า"
แกละนั่งคิดอยู่คนเดียว

"พี่รู้แต่ว่า คนชื่อย่าเป็นเมียคนชื่อปู และคนชื่อยาย
เป็นเมียคนชื่อตา นะ" หน้อยตอบแกละ
"ใช่...เพราะพวกเราเรียกชื่อนี้มาตั้งแต่เล็ก ๆ
ผมกับจุกแข่งกันว่าใครจะหาคำตอบได้เร็วกว่ากัน
นะเนี่ยะ"

ส่วนทางบ้านของจุกจัดงานชุมนุมในวันสงกรานต์
"ชุมนุมรวมญาติปีนี้มีญาติพี่น้องมากันเยอะจริงๆ"
"รู้สึกอบอุ่นดีนะ" คากับยายของจุกนั่งคุยกัน
"จุกไปไหนนะ ยังไม่เห็นหน้าตั้งแต่เช้า"
"ไปช่วยเสิร์ฟน้ำอยู่ทางหน้าบ้านกระมังจ๊ะ"

แจกหรือเริ่มทะเลาะขบถกันที่ละคนสองคน
"สวัสดิ์ครับ เชิญเข้าไปในบ้านเลยครับ"
"ใครนะ...หรืออะไร..ทั้งสองคนนี่ไม่ค่อยมาบ้านเรา
ต้องเป็นญาติผู้ใหญ่ของเราแน่แหละ...เอ..ญาติทางไหน"

"สวัสดิ์ครับ เชิญดื่ม่น้ำครับ" จุกต้อนรับแจก
อย่างกระตือรือร้น
"ขอบใจจ๊ะ"

พ่อของจุกออกมาต้อนรับแจก
"พี่เมตตา...น้องปราณี...จุก..นี่ลุงเมตตา
และอาปราณีจะถูกล"

"เอ๊ะ! ลุง...อา..." จุกสนใจชื่อลุงและอา

ส่วนแม่ของจุกกำลังคุยอยู่กับญาติพี่น้องอีกคนหนึ่ง
"พี่บุญ มีลูกสาว ลูกชาย ถิ่นคนแล้วละ"
"ไม่ไปมาหาสู่กันเลยไม่รู้ทุกข์สุขของกันและกันเลยนะ"
แม่ของจุกกล่าวกับน้องสาว
"พี่มีลูกสาว ลูกชาย สองคนจ๊ะ...นิค..จุก..มาสวัสดิ์
น้ำตุลมาก่อนลูก" แม่เรียกจุกและนิค

เมื่อแจกกลับบ้าน นิคและจุกช่วยกันล้างจาน
อยู่หลังบ้าน
"ญาติพี่น้องของเราเยอะแยะนะพี่นิคนะ"
"ชุมนุมรวมญาติปีแรกมากันเกือบทุกคน ส่วนมาก
จะขาดพวกหลานๆ"
"ไปบ้านญาติคนอื่นบ้างกระมังครับ"

๑๓
"มีใครบ้าง ที่นึกจำได้ไหมใครเป็นญาติทางพ่อ
หรือญาติทางแม่บ้างล่ะครับ"
"มีทั้งตา ยาย ปู่ ย่า ตูย ป้า น้า อา น้องๆ อีกเยอะแยะ"
"ญาติทางพ่อ มี ปู่ ย่า ตูย ป้า และอา"
"ญาติทางแม่ มี ตา ยาย ตูย ป้า และน้า"
"เก่งจริงนะตัวแค่นี้ยะ" นิดลือน้องชาย

๑๔
"ดูเล! ได้คำตอบแล้ว ไปเล่าให้แกละฟังดีกว่า....
นิด หมไปบ้านแกละนะครับ"

๑๕
"เรารู้แล้วว่า ปู่ ย่า เป็นพ่อแม่ของพ่อ ตูย ป้า
และอา เป็นพี่และน้องของพ่อ" จุกเล่าให้แกละฟัง
"เรารู้แล้วว่า ตา ยาย เป็นพ่อแม่ของแม่ ตูย ป้า
และน้า เป็นพี่และน้องของแม่เรา"
"ปู่ ย่า ตา ยาย ตูย ป้า น้า และอา เป็นเรื่องที่
งงอยู่ได้ตั้งนานนะแกละนะ"
"คุณครูบอกว่าท่านเป็นญาติผู้ใหญ่ที่เราต้องเคารพ
เรื่อฟังด้วยนะครับ"

ปัญหาชวนคิด

- ๑ ญาติพี่น้องของนักเรียนมีใครบ้าง
- ๒ ญาติพี่น้องทุกคนมีความสัมพันธ์กับ
นักเรียนอย่างไรบ้าง

ประวัติผู้แต่ง

ชื่อ อ้อยแดง หอมสุวรรณ
วันเกิด ๑๕ กันยายน ๒๕๐๖
ที่ทำงาน โรงเรียนวัดดอนไข่เต่า
ที่อยู่ ๖๑-๑๑ ตำบลวัดโบสถ์
บางปลาหมอ สุพรรณบุรี
การศึกษา กศ.ม. (การประถมศึกษา)
มศว ประสานมิตร

หนังสือเรียนเล่มเล็กเชิงวรรณกรรม
ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๒

เล่มที่ ๔

กลุ่ม สปช. หน่วยที่ ๒
คาบที่ ๑๐-๑๒

อ้อยแดง หอมสุวรรณ เรื่อง
วิชรินทร์ สมุทรวานิช ภาพ

คำนำ

เรื่อง "กลุ่มของนิค" นี้ ตัวละครแสดงพฤติกรรมเกี่ยวกับหน้าที่ของนักเรียนในการตั้งใจเรียน ร่วมมือทำกิจกรรมตามแผนและขั้นตอนให้งานสำเร็จตามที่ได้รับมอบหมาย ซึ่งเป็นสิ่งบ่งชี้ต่อการนำเอาวิถีชีวิตประชาธิปไตยด้านคุณธรรม สามัคคีธรรม และปัญญาธรรม ไปใช้ในชีวิตประจำวัน หนังสือเล่มนี้ใช้เป็นสื่อการสอน กลุ่ม สปช หน่วยที่ ๒ หน่วยย่อย "หน้าที่ต่อการเรียน" โดยมี รศ.หทัย ดันหยง และอาจารย์สนั่น มีขันหมาก กรุณาแนะนำและดูแลในการผลิต

อ้อยแดง หอมสุวรรณ
พฤศจิกายน ๒๕๓๗

ความคิดรวบยอด

นักเรียนมีหน้าที่ตั้งใจเรียนและร่วมมือกันทำงานกลุ่มที่ได้รับมอบหมายให้สำเร็จตามกำหนด

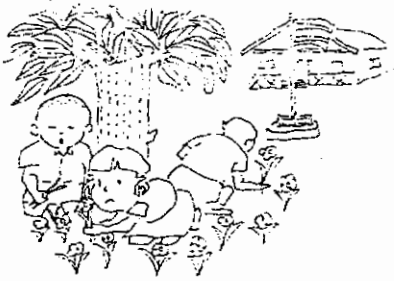
จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม

นักเรียนตั้งใจเรียนและร่วมมือทำงานกลุ่มอย่างตั้งใจจนสำเร็จตามเป้าหมาย

อรรถลักษณะ

ขั้นที่ ๑ นำเข้าเรื่อง	กลุ่มของนิคกำลังถอนหญ้าในเวลาเช้า
ขั้นที่ ๒ ลำดับเรื่อง	เพื่อน ๆ สงสัยเมื่อเห็นนิคต้องถอนหญ้าแต่เช้า
ขั้นที่ ๓ เล่าเรื่อง
ตามลำดับ	กลุ่มของนิคเถียงและทะเลาะกัน เกียวกันทำงานไม่เสร็จตามกำหนด จึงต้องถอนหญ้าตาม
ข้อตกลงของห้องเรียน
ขั้นที่ ๔ สรุป	นักเรียนที่ดีต้องตั้งใจเรียนและร่วมมือทำงานจนสำเร็จตามกำหนด
ขั้นที่ ๕ แสดงความรู้สึก	ถ้าช่วยกันทำงานคงไม่ถูกลงโทษ

1.

"เราทำเลขไม่เสร็จก็ข้อ" นิดถามเพื่อนในกลุ่มเดียวกัน
"๒ ข้อ"
"อุกลงโทษควมสองรอบเลขนะพวกเรา" จ้องพูดขึ้นบ้าง
"อาบก็อาบ ดูซิคนอื่นเขานั่งเรียนสบาย พวกเราต้อง
ถอนหญ้าแต่เช้า เหนื่อยก็เหนื่อย"

2.

"คุณครูคะ ทำไมกลุ่มของนิดต้องถอนหญ้าแต่เช้าคะ"
"เป็ตามครูด้วยความสงสัย"
"นั่นสิครับ พวกผมไปตามนิดแต่นิดไม่ตอบครับ"
"พวกเธออยากรู้ ครูไม่บอกนะจะให้พวกเธอไปหาคำตอบ
กันเองคะ กลุ่มของนิดมักทำผิดอยู่เสมอ ๆ"

3.

เช้าวันต่อมา นักเรียนทุกคนกำลังเรียนวิชาสร้างเสริม-
ประสบการณ์ชีวิต
"นักเรียนจับกลุ่มกันนะคะ แบ่งเป็นกลุ่มละ ๔ คน คะ"
"คุณครูให้เอาดินมาทำอะไรคะ" นักเรียนถามแต่ครูยังไม่
ยังไม่ตอบคำถาม

4.

"คุณครูให้แบ่งกลุ่ม ตั้งเอกลักษณ์ของเนื้อดินนี้เอง" นิดพูด
"โธ่..ไม่มีกลุ่มอีกแล้ว"
"ใครจะให้ผมรวมกลุ่มด้วยครับ"
"ตามใจเธอละ เธอสมัครใจจะรวมกับกลุ่มไหน"
"ขอรวมกับกลุ่มนิดนะครับ" โธ่งขออนุญาตเพื่อน
"มาเลย...หลายคนสนใจ" นิดตอบรับ

5.

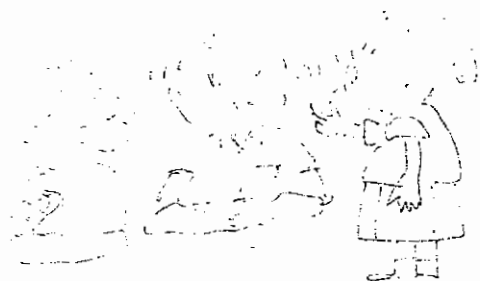
"เป็ยบอกให้พวกเราคอยสังเกตกลุ่มของนิด" จ้องพูดขึ้น
"จริงซี ต้องดูอย่าให้พลาดสายตาละ" เพื่อนนักเรียน
สังเกตพฤติกรรมกลุ่มของนิด
"อย่าดูเพิ่นจนลืมทำงานกลุ่มนะคะ"
"ไม่ลืมหรอกครับ กลุ่มของผมนำอุปกรณ์มาครบ
ทำงานเสร็จทันเวลาทุกครั้ง"

6.

กลุ่มของนิดนั้นไม่รู้ตัวว่ากำลังถูกสังเกตความประพฤติ
"เราพูดก่อน"
"เราพูดก่อน" นิดเถียงกับเพื่อนในกลุ่ม
"เราว่าอย่างนี้ดีแล้ว"
"ไม่ดีกว่า เราว่าเอาอย่างนี้ดีกว่า" สมาชิกในกลุ่มเถียงกัน
เสียงดัง

7.

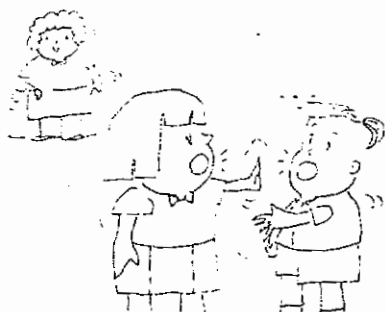
นิคโกรจิงอุกยีนคเพื่อนในกลุ่ม
 "เธอเลือกเราเป็นหัวหน้า พวกเธอต้องฟังเรา"
 นิคพูดเสียงดัง
 "แต่เราก็มีสิทธิจะแสดงความคิดเห็นนะ" โคงเถียงกับนิค
 "เธอเก่ง เธอก็ทำงานคนเดียวซี เกียงให้พวกเราทำทำไมล่ะ"
 สมาชิกในกลุ่มเถียงขึ้น

8.

"โคง..หนีไปห้องน้ำแล้ว พวกเราจะทำอะไรดี..คุณครู
 ให้กลุ่มของเราทำอะไรบ้างล่ะ" นิคถามเพื่อน
 "ให้สังเกตดิน ก่อนสังเกตให้พวกเราร่วมกันวางแผน
 กำหนดขั้นตอนการสังเกตด้วยนะครับ" เพื่อนตอบ
 "จะเที่ยงแล้ว งานยังไม่เสร็จเลย บางคนก็ไม่เอาดินมา"
 "กลุ่มของเราหน้าอุปครณ์มาไม่ครบสักครึ่ง ส่งงานไม่ทันเวลา
 เกิลาทุกครั้งเลยนะ"

9.

คุณครูยื่นสังเกตพฤติกรรมกลุ่มของนิคโดยสมาชิกกลุ่ม
 ของนิคไม่รู้ตัว
 "เธอเป็นเลขานุการของกลุ่ม เธอเขียนรายงานส่งครูนะ"
 "ไม่เอา..เธอเป็นหัวหน้า..เธอเขียนซี..ไม่สนใจหรอก"
 นิคและเพื่อน ๆ ในกลุ่มยังตกลงกันไม่ได้
 "เพื่อนคนนี้เวลาไม่พอใจชอบทำกระพืดกระพืด
 พืดก็ไม่เพราะ เราไม่อยากจะทำพืดด้วยเลย" นิคบ่นพึมพำ

10.

"กลุ่มจริง ๆ สมาชิกในกลุ่มเราเป็นอย่างนี้ทุกที เดียวก็
 ถูกลงโทษตามกฎของห้องเรียนอีกซี รวมกลุ่มกับนิคทีไร
 เป็นอย่างนี้ทุกที" โคงนั่งบ่นอยู่คนเดียว เมื่อเพื่อน ๆ
 ในกลุ่มบังคับให้เป็นผู้รายงานหน้าชั้นเรียน
 "บางคนก็พืดไม่เพราะ เกียงกันไปเถียงกันมา
 คำกันด้วยคำหยาบก็มี คุณครูเคยดักเตือนหลายครั้งแล้ว"

11.

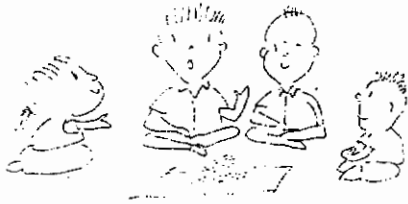
ส่วนกลุ่มของเปี้ยกำลังปรึกษาร่วมอภิปรายกันอย่าง
 ชะมัดเข้มมัน
 "เลือกหัวหน้ากลุ่ม เลขานุการของกลุ่มก่อนนะคะ"
 เปี้ยบอกเพื่อน ๆ ในกลุ่ม
 "ให้เปี้ยเป็นหัวหน้ากลุ่ม" เพื่อน ๆ เสนอ
 "แดงเป็นเลขานุการครับ มีใครคัดค้านไหมครับ"
 "ไม่มีครับ"

12.

"เปี้ยยกมือก่อน พืดแสดงความคิดเห็นได้เลยครับ" เพื่อน
 ในกลุ่มบอก
 "ก่อนเขียนรายงานส่ง เราควรกำหนดวางแผนขั้นตอนในการ
 สังเกตดินนะคะ เช่น เราจะดูอะไรบ้าง เมื่อดิน ตีของดิน
 สถานที่ที่น่าดินมา เพราะจะได้ตอบตรงคำถามของครูครบถ้วน
 "เราควรแบ่งงานกันด้วยครับ ใครจะเขียนรายงาน ใครจะ
 เป็นคนพืดรายงานหน้าชั้นเรียน เห็นด้วยไหมครับ"

13.

"เพื่อน ๆ แสดงความคิดเห็นทุกคนแล้ว เราสรุปนะคะ"
 "เพียบบอกเพื่อนสมาชิกในกลุ่ม ทุกคนนั่งฟังเพียบสรุปอย่างตั้งใจ"
 "เพียบเขาพูดไพเราะ บอมนรับฟังความคิดเห็นของเพื่อนทุกคน
 เหมาะสมต่อการเป็นหัวหน้ากลุ่มจริง ๆ นะครับ"
 "เพียบตั้งใจทำงานตามครูสั่งจนเสร็จทันเวลาทุกครั้งนะคะ"

14.

"แดงเป็นเลขานุการ เขียนรายงานส่งเลขานะคะ พวกเรา
 ช่วยกันเรียบเรียงค่ะ จะหมดเวลาแล้ว" เพียบเตือนเพื่อน
 "เสียงคุณครูเตือนว่าเหลือเวลาอีก ๑๐ นาทีครับ"
 "เราได้ยื่นกลุ่มข้อถกเถียงกันเสียงดัง ยังตกลงกันไม่ได้"
 "บางคนเถียงกัน คำกันด้วยนะ" เพื่อนในกลุ่มของเพียบกระซิบ
 กันเบา ๆ

15.

"แดงพูดเก่งนะ พูดก็ไพเราะ"
 "พูดอย่างสนุกสนาน พวกเราฟังแล้วไม่วังวนเหมือนกัน"
 "ขอบคุณเพื่อน ๆ ที่ตั้งใจฟังผมพูดจนจบ ใครไม่เข้าใจตรงไหน
 ถามมาเลยดีกว่า"
 "กลุ่มของนิคตกลงโทษให้ถอนหน้าอีกแล้ว" เสียงเพื่อน
 ในห้องเรียนกระซิบบอกกัน

1๐.

"คุณครูฯ เพียบเข้าใจแล้วค่ะ กลุ่มนิคไม่ตั้งใจเรียน
 เกียวกินทำงานกลุ่ม ต้องถูกลงโทษตามกฎหมายของห้องเรียนค่ะ"
 "เก่งมากจ้ะ รู้จักสังเกตจะได้เรียนหนังสือเก่ง ๆ ค่ะ"

17.

"โธ่...กลุ่มของเพียบไม่เคยถูกลงโทษสักที กลุ่มเรา
 ถูกลงโทษบ่อย อยาเพื่อน ๆ ในโรงเรียนจริงนะเนี่ย"
 "เพื่อน ๆ วิจารณ์ข้อเสียของกลุ่มเรา ก็จริงตามเขว้านะ"
 "ต่อไปพวกเราลองปรับปรุงตัวใหม่ซิ สังเกตจากกลุ่มของ
 เพียบก็ได้นะ" นิคปรึกษากับโธ่

18.

"ในวันต่อนานักเรียนทุกคนร่วมกันทำงานกลุ่มอย่างสนุกสนาน
 "ถ้าพวกเราสนใจเรียน ตั้งใจทำงานกลุ่ม งานของกลุ่มเรา
 ต้องเสร็จทันเวลา ไม่ต้องถูกลงโทษให้อาย"
 "จริงซิ! ดูซิ พวกเราขมื่อแสดงความคิดเห็น พูดอธิบาย
 กันอย่างสนุกสนานตรงกันทุกคาบ"

๗๕.

เมื่อทำงานเสร็จนักเรียนทุกคนร่วมกันร้องเพลง
 "งานสิ่งใด" เสียงก้อง
 "งานสิ่งใด งานสิ่งใด แม่ใครละเลยทิ้งปล่อย
 มัวแต่คอย เฝ้าแต่คอย หวังคอยแต่เก็งไขนกลอง
 ไม่มีเสร็จ ไม่มีเสร็จ ไร้ร่อง จำไว้ทุกคนต้องทำงาน
 เราต้องช่วยกัน ช่วยกัน ช่วยกัน ช่วยกัน"
 เพลงนี้ซึ่งใจจริง ๆ นิด กลุ่มของเราถึมนึกถึงเพลงนี้เลยนะ"

ช่วยกันคิด

เราจะเรียนหรือทำงานให้ประสบผลสำเร็จได้อย่างไร

ประวัติผู้แต่ง

ชื่อ	อ้อยแดง หอมสุวรรณ
วันเกิด	๑๕ กันยายน ๒๕๐๖
ที่ทำงาน	โรงเรียนวัดคอนไ้เต่า
ที่อยู่	๖๑-๑๑ ตำบลวัดโบสถ์ บางปلام้า สุพรรณบุรี
การศึกษา	กศ.ม. (การประถมศึกษา) มศว ประสานมิตร

หนังสือเรียนเล่มเล็กเชิงวรรณกรรม
ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๒

จุกปากแตก

เล่มที่ ๕
กลุ่มสพข. หน่วยที่ ๒
ตอนที่ ๑๓-๑๕

อ้อยแดง เรื่อง
วัชรินทร์ ภาพ

คำนำ

หนังสือเรียนเล่มเล็กเชิงวรรณกรรม ใช้เป็น-
สื่อการสอนกลุ่ม สพข. หน่วยที่ ๒ หน่วยย่อย
"การทำกฎระเบียบ" ซึ่งตัวละครแสดงพฤติกรรม
ที่ชี้ให้เห็นผลเสียของอุบัติเหตุที่เกิดขึ้น และเสนอ
พฤติกรรมในการนำเอาวิถีชีวิตประชาธิปไตยใน
ด้านการระดม คือ การเคารพและทำตามข้อตกลง
ของกลุ่มมาใช้ในชีวิตประจำวัน เพื่อเป็นตัวอย่างแก่
นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๒

อ้อยแดง หอมสุวรรณ
พฤศจิกายน ๒๕๓๗

ความคิดรวบยอด

"อุบัติเหตุภายในบ้านอาจเกิดขึ้นได้ตลอดเวลา
ถ้าหากทุกคนขาดความระมัดระวัง

จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม

๑. นักเรียนบอกอุบัติเหตุที่เกิดขึ้นภายในบ้าน
ได้อย่างน้อย ๒ เหตุการณ์
๒. นักเรียนปฏิบัติตามข้อตกลงของกลุ่มได้

อรรถลักษณะ

- ๑ เริ่มเรื่อง
- ๒ ชี้นำปัญหา
- ๓ เหตุที่เกิดปัญหา
- ๔ เล่าเหตุการณ์

๕ คติสอนใจ

บรรยายเชิงจินตนาการ

ครูพยาบาลกำลังทำแผลให้จุก
ทำไมปากของจุกจึงแตก
จุกวิ่งชนฝา
เหน่งไปรอกจุกเพื่อมาโรงเรียน
พร้อมกันแล้วชวนกันวิ่งเล่นในบ้าน
จนปากแตก จะกินอะไรก็กินไม่ได้
ทำให้จุกสำนึกว่าตนทำผิด
ทำให้กินของตามที่ชอบไม่ได้
อุบัติเหตุเกิดขึ้นได้ตลอดเวลา ถ้าขาด
ความระมัดระวัง

1.

ภายในห้องพยาบาลของโรงเรียนแห่งหนึ่ง
 "อูบ! แสบ ใต้ขานิดเดียวก็พอรับ"
 จุกต่อรองกับครูพยาบาล
 "ฮือ..ฮือ..แสบแผลครับครู"

2.

"คนเก่งไม่ต้องร้องไห้จะ" ครูปลอบ
 "เหม่งเขาแก้งค์ผมครับ" จุกบอกครู

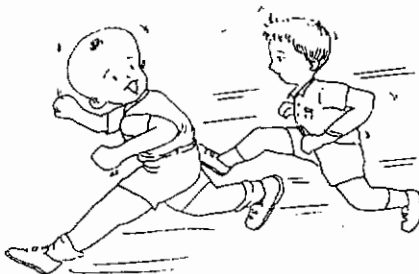
3.

"ไหนจุก..เล่าให้ครูฟังซิจะว่าเพื่อนแก้งค์อย่างไร
 ทำไมปากแตกได้" ครูซักถามสาเหตุ

4.

จุกเล่าให้ครูฟังว่า ตอนเช้าเหม่งไปรอกจุกเพื่อจะมา
 โรงเรียนพร้อมกัน แต่จุกชวนเหม่งเข้าไปเล่นในบ้าน
 เหม่งพูดกับจุกว่า
 "ถ้าจุกวิ่งไล่จับเราได้ จะให้ขนม" เหม่งร้องท้า

5.

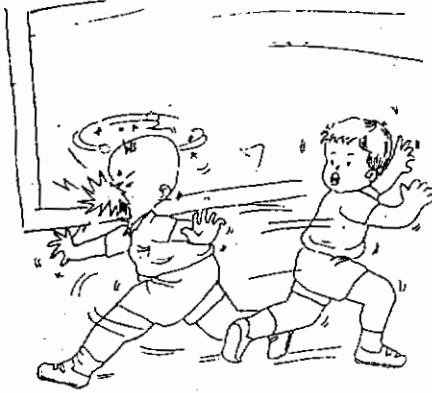
"โห! แค่นี้เองใครก็จับได้"
 แล้วจุกก็ถูกซันวิ่งไล่เหม่งเสียงดัง..ดัง..

6.

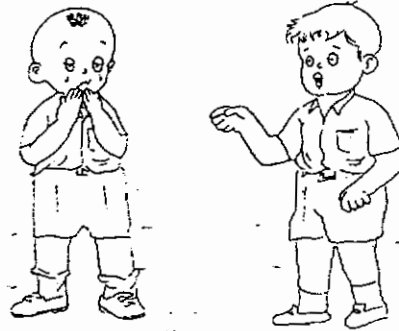
"นี่จุก..เรากำลังกันว่าจะไม่วิ่งเล่นในบ้านนะ"
 พี่ชายของจุกเดินมาเตือนน้องชาย

7.

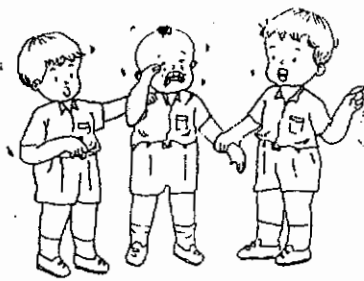
"เราอย่าไปสนใจพี่เขาเลย มาไล่จับกันต่อดีกว่า"
จุกวิ่งไล่จับเพื่อนอย่างรวดเร็ว จึงพลาดไปชนฝา
จนปากแตก

8.

"อย่าบอกพี่เรานะ..ไปโรงเรียนกันเถอะ"
จุกจูงมือเพื่อนเดินไปโรงเรียน

9.

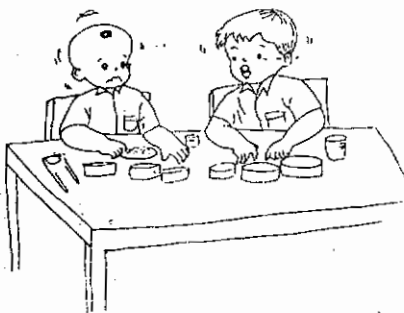
เมื่อมาถึงโรงเรียนเพื่อน ๆ พาจุกไปหาครูพยาบาล
"โอ๊ย! เลือดออกอีกแล้วหรือนี่"
"อดทนหน่อยนะจุก" เพื่อนปลอบใจ

10.

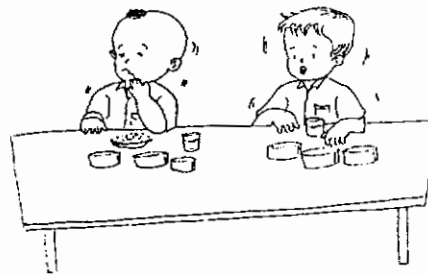
เมื่อครูใส่ยาเสร็จ จุกไปนั่งรับประทานอาหาร
"กินข้าวลำบากจัง..แสบปากไปหมด"
จุกเอามือปิดปากพร้อมกับพูดเบา ๆ

11.

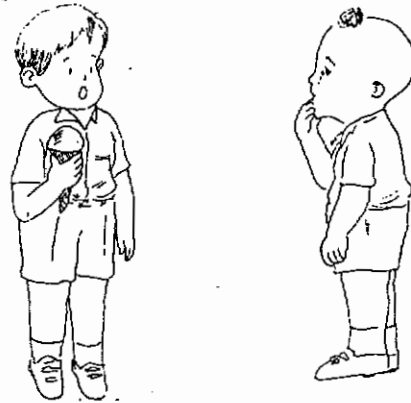
"จุก..ปากเป็นอะไรนะ ดูท่าทางกินข้าวลำบาก"
เพื่อนที่นั่งอยู่ใกล้กับจุกถามอย่างสนใจ

12.

"ปากแตกนะซี"
ตอบแล้วจุกจึงหันหน้าหนีเพราะอายปากของตน

13.

จุกป็นคู่เพื่อนกินไอศกรีมอย่างเอร็ดอร่อย
 "แหม! เสียขายจัง ปากเราแตกกินไอศกรีมไม่ได้"
 จุกป็นเศร้า

ประวัติผู้แต่ง

ชื่อ	อ้อยแดง หอมสุวรรณ
วันเกิด	๑๕ กันยายน ๒๕๐๖
ที่ทำงาน	โรงเรียนวัดคอนโข่เต่า
ที่อยู่	๖๑-๑๑ ตำบลวัดโบสถ์ บางปلام้า สุพรรณบุรี
การศึกษา	กศ.ม. (การประถมศึกษา) มศว ประสานมิตร

หนังสือเรียนเล่มเล็กเชิงวรรณกรรม
ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๒

เล่มที่ ๒
กลุ่ม สปข. หน่วยที่ ๒
คาบที่ ๑๖-๑๘

อ้อยแดง เรื่อง
วิชรินทร์ ภาพ

คำนำ

หนังสือเรียนเล่มเล็กเชิงวรรณกรรมนี้ผู้เขียนได้แต่งเรื่องขึ้นโดยตัวละครเตนอพุติกรรมให้เห็นผลเสียของการไม่เคารพเชื่อฟังพ่อแม่ และเป็นสื่อในการนำเอาวิถีชีวิตประชาธิปไตยด้านคุณธรรมได้แก่การเคารพเชื่อฟัง และการทำตามข้อตกลงของกลุ่ม มาใช้ในชีวิตประจำวัน เพื่อใช้เป็นสื่อการสอนกลุ่ม สปข. หน่วยที่ ๒ หน่วยย่อย "หน้าที่ของ--ถูกในการเคารพเชื่อฟังพ่อแม่" ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๒

ได้รับความกรุณาจาก รศ.หทัย ดันหยง และอาจารย์สนั่น มีจันทร์หมาก มศว ประสานมิตร ให้คำปรึกษาในการผลิต

อ้อยแดง หอมสุวรรณ
พฤศจิกายน ๒๕๓๗

ความคิดรวบยอด

ลูกที่ดีต้องเคารพและเชื่อฟังคำสั่งสอนของพ่อแม่

จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม

๑. นักเรียนบอกผลดีหรือผลเสียของการเชื่อฟังหรือไม่เชื่อฟังคำสั่งสอนของพ่อแม่ได้
๒. นักเรียนบอกวิธีปฏิบัติตนเป็นผู้ตามและผู้ทำได้
๓. นักเรียนปฏิบัติตนตามข้อตกลงได้

อรรถลักษณะ	บรรยายเชิงจินตนาการ
๑ เริ่มเรื่อง	พ่อแม่เลือกกลับมาจากหากิน
๒ ขั้ปมปัญหา	ลูกเอนั่งตัวตื้นด้วยความกลัว
๓ เหตุที่เกิดปัญหา	ลูกเอนั่งถึงโตได้กัด
๔ เล่าเหตุการณ์	

พ่อแม่เอนไปประชุมบอกข้อตกลง
ให้ลูกเอนทราบ และสั่งไม่ให้ออกไป
นอกถ้ำ แต่ลูกเอนไม่ยอมเชื่อฟัง เข้าไป
เล่นน้ำในเขตของสิงโต

๕ คติสอนใจ

การไม่เคารพเชื่อฟังคำสั่งสอนของพ่อแม่
ย่อมนำความเดือดร้อนมาสู่ตนเอง

1.

เช้าวันนี้พ่อเสือแม่เลือกกลับมาจากหากินตามปกติ
"ลูก..พ่อแม่คาบเอาเนื้อมาฝาก มากินเร็วเข้า"
แม่เสือเรียกลูก

2.

"ฮือ..ฮือ..ฮือ" แต่ลูกเลือกกลับนั่งร้องไห้
"อ้าว..เป็นอะไรลูก ลำตัวมีรอยหนามข่วนเต็มไปหมด"
แม่เสือดามด้วยความตกใจ
"ใครทำร้ายลูกพ่อ บอกมาซิ" พ่อเสือดาม

3.

"ฮือ..ฮือ ลูกถึงโตได้ก็หมดครับ"
"เล่าให้ฟังซิว่า ทำไมลูกถึงโตจึงได้ก็ลูกจ๊ะ"
แม่เสือกถาม

4.

แล้วลูกเสือกจึงเริ่มเล่าเรื่องให้แม่ฟังว่า
"วันนี้พ่อแม่จะออกไปประชุม ลูกขอออกไปเล่น—
นอกถ้ำนะ เดี๋ยวสัตว์อื่นจะได้กินเป็นอาหาร นะลูกนะ"
แม่เสือกสั่งลูก
"ครับ" ลูกเสือกรับคำ

5.

ส่วนในบริเวณลานประชุมมีการเลือกประธาน
และตั้งกฎ กติกาของหมู่สัตว์ต่าง ๆ
"วันนี้สิงโตเป็นประธานนะ" กระด่าขู่มุขขึ้น
"จะประชุมเรื่องกำหนดอาณาเขตหากินของสัตว์ป่า
กันก่อนนะพวกเรา" สิงโตมุขขึ้น

6.

"พวกเราแบ่งออกเป็นกลุ่มละ ๕ ตัว แล้วร่วมกันเสนอ
ความคิดเห็น" สิงโตตั้ง
"กลุ่มเรามีเสือเป็นหัวหน้า"
"เราเห็นด้วยครับ" กลุ่มเสือกพร้อมกันประชุมอย่างตั้งใจ

7.

"ใครจะเสนอความคิดเห็นก่อนยกมือได้เลยครับ"
เสือดามสมาชิกในกลุ่มของตน
"ผมขอเสนอว่าให้ทุกตัวออกอาณานิคมหากิน
ของตนก่อน" สมาชิกในกลุ่มเสนอ

8.

"เพราะอะไรครับ" เสือดาม
"เราควรตกลงกันด้วยความสมัครใจ หากว่าสิ่งใดไม่ถูก
จึงมาร่วมพิจารณากันใหม่"
สมาชิกในกลุ่มให้เหตุผล

9.

"เราตกลงกันว่าจะไม่ล่าเหยื่อหากินของสัตว์อื่น
เราต้องทำตามข้อตกลงนะครับ"
เสือดอบอกเมื่อเสร็จสิ้นการประชุม

10.

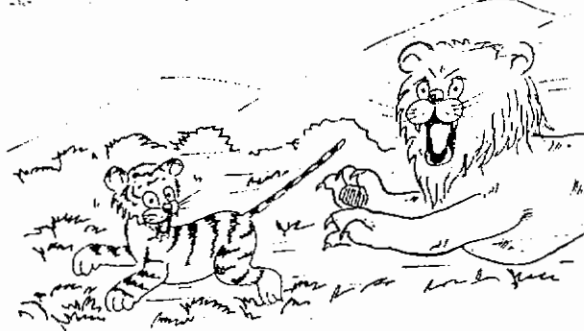
ส่วนลูกเสือดออยู่ในถ้ำรู้สึกเหงาอยากออกไปเล่นกับเพื่อน ๆ
"แม่บอกว่าออกมาตอนค่ำแล้วจะถูกกิน ไม่เห็นมีสัตว์ใหญ่เลย
ไปเล่นให้สนุกดีกว่า"
ลูกเสือดอยังออกมาตอนค่ำ

11.

"สบาย..สบาย..น้ำในลำธารเย็นสบายดีจัง"
"เอ๊ะ! นั่นลูกเสือดอ มาเล่นในเขตของเรา ต้องตั้งสอน"
สิงโตคำรามด้วยความโกรธ

12.

"ตาย..ต้องตายแน่ ๆ เจ้าเสือน้อยเอ๊ย" สิงโตขู่ลูกเสือดอ
"วิ่ง..วิ่งให้สุดกำลังเลยเรา ไม่เช่นนั้นต้องตายแน่ ๆ"
ลูกเสือดอวิ่งหนีอย่างไม่คิดชีวิต

13.

เมื่อฟังลูกเล่าจบแล้วพ่อเสือจึงตั้งตงูว่า
 "ลูกสิงโตจะถ่ายปัสสาวะแสดงเขตของคนนะลูก"
 "พ่อแม่บอกแล้วไม่เชื่อฟัง และละเมิดข้อตกลง
 ของหมู่คณะอีก จึงได้รับอันตราอย่างนี้" แม่เสือตอ
 "ผมกลัวแล้วครับ ผมจะไม่ทำอีกแล้ว กลัวลูกสิงโตกินครับ"
 ลูกเสือให้สัญญา

คำถามชวนคิด

- ๑) ข้อตกลงของห้องเรียนของหนูมีอะไรบ้าง
- ๒) ลูกที่ดีต้องปฏิบัติตนอย่างไร

ประวัติผู้แต่ง

ชื่อ	อ้อยแดง หอมสุวรรณ
วันเกิด	๑๕ กันยายน ๒๕๐๖
ที่ทำงาน	โรงเรียนวัดคอนโข่เต่า
ที่อยู่	๖๑-๑๑ ตำบลวัดโบสถ์ บางปลาหมอ สุพรรณบุรี
การศึกษา	กศ.ม. (การประถมศึกษา) มศว ประสานมิตร

หนังสือเรียนเล่มเล็กเชิงวรรณกรรม
ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๒

เล่มที่ ๘
กลุ่ม สปข. หน่วยที่ ๒
คาบที่ ๑๕-๒๑

อ้อยแดง เรื่อง
วัชรินทร์ ภาพ

คำนำ

หนังสือเล่มนี้ ได้เสนอเนื้อหาเกี่ยวกับหน้าที่
ของพ่อแม่ที่น้อง ที่ควรปฏิบัติต่อครอบครัว และ
การนำเอาวิถีชีวิตประชาธิปไตยตามสามัคคีธรรม
ปณิธานธรรม ไปใช้ในชีวิตประจำวัน โดยใช้หนังสือ
นี้เป็นสื่อการสอนกลุ่ม สปข. หน่วยที่ ๒ หน่วยย่อย
"การช่วยทำงานบ้านและงานอาชีพ" ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๒

อ้อยแดง หอมสุวรรณ
พฤษภาคม ๒๕๓๖

ความคิดรวบยอด

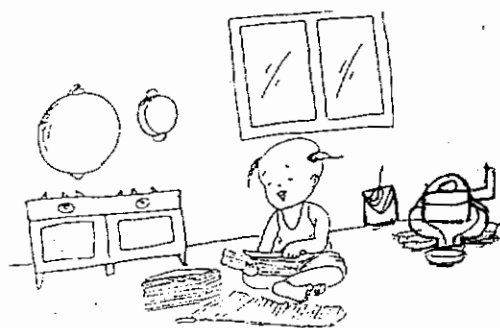
พ่อแม่ มีหน้าที่อบรมเลี้ยงดูสมาชิกในครอบครัว
ที่มีหน้าที่ช่วยพ่อแม่ทำงาน และน้องช่วยทำงานเล็ก ๆ น้อย ๆ
ในบ้าน

จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม

๑. นักเรียนอธิบายหน้าที่ของพ่อ แม่ พี่ และน้อง
ที่มีต่อครอบครัวได้
๒. นักเรียนยอมรับฟังคำวิจารณ์ของผู้อื่นและปรับปรุง
ผลงานของตนอยู่เสมอ

อรรถลักษณะ เล่าเรื่องจากประสบการณ์

- ขั้นที่ ๑ นำเข้าเรื่อง แกละช่วยแม่เช็ดใบตองจนสาย
- ขั้นที่ ๒ ลำคับเหตุการณ์ เบียดไปซื้อของยังไม่กลับ
แกละกังวล กลัวลูกหลงโทษหน้าเสาธงของโรงเรียน
- ขั้นที่ ๓ เล่าเหตุการณ์ตามลำดับ
พ่อทำงานประจำในเมือง แม่และลูก ๆ ทำขนมตั้ง
ร้านค้า
พ่อแนะนำให้แกละไขว่ขว้างบรื่องเมื่อมีลูกค้าลดลง
ขั้นที่ ๔ แกละรู้ว่าแม่ฝึกให้พวกตน ทำขนมให้เก่ง
เพื่อจะได้มีลูกค้ามาซื้อขนมมาก ๆ
ขั้นที่ ๕ แสดงความรู้สึก เมื่อสิ่งใดไม่คิดควรแก้ไขข้อ
บกพร่องให้ดีขึ้น

ในเวลาเช้าแกละช่วยแม่เช็ดใบตอง
"ต้องตื่นแต่เช้าช่วยแม่ทำงานทุกวัน ที่เบียดไปซื้อ
ของให้แม่ยังไม่กลับอีก ไปโรงเรียนสายแน่ ๆ"
"เบียดยังไม่กลับหรือลูก" แม่ร้องถามจากในครัว
"ยังครับ" แกละร้องตอบแม่

2.

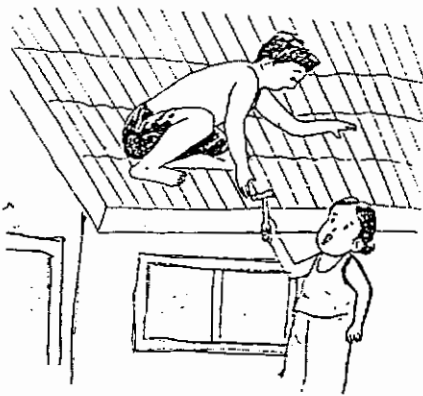
ส่วนเบียดนั้น มีหน้าที่ไปซื้อของต่าง ๆ มาให้แม่ทำงาน
"ก็โมงแล้วเนี่ยะ ต้องเดินไปซื้อของทุกวัน วันนี้ตื่นสาย
ไปโรงเรียนสายอีกแล้วสิ" เบียดรีบเดินกลับบ้าน

3.
 แก่ละดูนาฬิกาบ่อย ๆ เพราะกลัวไปโรงเรียนสาย
 "ตองโม่งเช้าแล้วยังไม่ได้ไม้แป้ง รอนแป้งจากพี่เปียบ
 ไม่มาตักก็ เพื่อน ๆ และคุณครูคงจะสงสัยเมื่อเห็นเราวิ่งไป
 โรงเรียนอยู่เป็นประจำ...ปล่อยให้..."
 แก่ละพูดกับตนเอง

4.
 "ได้ทำงานเบา แต่นั่งทั้งวันก็เหนื่อย"
 แก่ละนั่งพูดคนเดียว
 "ทำงานหนักไม่ไหว ต้องเช็ดใบตองนั้นแหละจะ"
 เสี่ยงแม่บอกดังมาจากหน้าบ้าน
 "วันนี้มีลูกค้าถามหาขายขนมทอดด้วยนะลูก"
 แก่ละยิ้มเมื่อได้ยินเช่นนั้น

5.
 เมื่อนำขนมไปส่งร้านค้า ห่อกลับจากทำงาน
 ประจำแล้ว พ่อและแม่ต่างช่วยกันซ่อมแซม
 ที่อยู่อาศัย
 "ไม่รู้ว่านนี้ขนมจะอร่อยหรือเปล่า รินเร่งทำ
 กลัวไปส่งร้านค้าสาย แก่ละไม่แป้งไม่ค่อยละเอียดเลย"

6.
 "แม่ช่วยพ่อทำงานเสร็จแล้วหรือคะ"
 "เสร็จแล้วลูก วันนี้ถูกทำโทษไหมจ๊ะ"
 "ขึ้นหน้าเสาธงคะ แม่คะร้านค้าบอกว่าขนมของเรา
 แป้งไม่นิ่มคะ ไม่อร่อยเหมือนที่ผ่านมา" เปียบเล่า
 ให้แม่ฟัง

7.
 "ล้างผัก ระบายไม่ต้องพูดคืน"
 "เราเป็นพี่ต้องทำงานหนัก แก่ละช่วยเก็บเศษหญ้า
 ไปทิ้งนะ" พี่ของแก่ละบอก
 "วันนี้มีเพื่อนมาถามผมว่า นายขนมทอดชื่อใคร แต่ผมไม่บอก
 ให้เขาสงสัย และไปหาค้าตอบเอง" แก่ละเล่าให้ฟัง

8.
 ส่วนพ่อกับแม่ปรึกษากันตามลำพัง
 "ลูก ๆ นอนกันแล้ว พรุ่งนี้ต้องปลูกแต่เช้า จะได้มีเวลา
 ช่วยทำงานให้ดีขึ้นหน่อยนะแม่นะ"
 "แต่ลูกค้าคงไม่ค่อยซื้อขนมเราอีก"
 "เราช่วยกันคิดแก้ไขซีแม่ ไม่แป้งให้หวาน ๆ ตรงไหน
 ที่ไม่ดีก็ต้องปรับปรุงใหม่" พ่อให้คำปรึกษา

9.

วันนี้แม่ป่วย จึงทำขนมเองไม่ได้
 "ถ้าลูกค้าคง จะเอาเงินที่ไหนไปจ่ายค่าเทอมให้ลูก"
 แม่กังวล
 "เราก็ก็นำลูกได้ แก่ใจให้ผลงานของเราดีขึ้น คนก็จะ
 มาอุดหนุนมากเหมือนเดิมจะ"
 แม่เอนคิดถึงคำที่พ่อเคยพูด

10.

"ทำขนมทุกวัน จำแม่นย่ำแล้วว่ามีขั้นตอนอย่างไรบ้าง"
 "เรัดใบตอง โม่แป้ง กวนแป้ง กวนไส้ขนม แล้วก็ห่อ"
 "เก๋งนะ จำได้ทุกขั้นตอน" เปียชมเชย
 "แม่ฝึกให้พวกเราทำขนมทุก ๆ วัน จะฝึกไปทำไมนะครับ"
 แกละสงสัย
 "เราจะได้ทำงานให้ดีขึ้น วันนี้โม่แป้งให้ละเอียดกว่าเดิมนะจะ"
 "เออ...เมื่อไหร่จะบอกว่านายขนมห่อคือใคร" แต่แกละก็ไม่ตอบ

11.

แม่หายป่วยแล้วจึงทำขนมส่งร้านค้าตามปกติ
 "ป้า ดินเดือนนี้ทางอำเภอจัดงานนมไทย
 เขาประกาศว่าใครทำขนมอร่อยให้ไปแสดงโชว์...
 ไปสิคะ" เพื่อนบ้านแนะนำ
 "ต้องไปปรึกษากับสมาชิกในบ้านก่อนนะคะ"
 แม่ของแกละตอบลูกค้า

12.

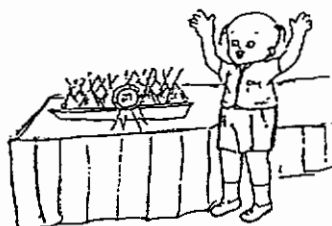
"ทำไมไม่ให้พี่เปียมาหาขนมบ้างครับแม่" แกละถาม
 "พี่เป็นผู้หญิง ร่างกายอ่อนแอ ให้ช่วยทำงานอยู่บ้านก็พอ"
 "เร็วเข้า..ร้องขายขนมสิจ๊ะ..นายขนมห่อ" แม่แนะนำ
 "ขนมแม่เอ๊ย..ร้อน ๆ จ้า" แกละร้องขายขนมในวันหยุด
 ทุก ๆ ครั้งด้วยความสนุกสนาน

13.

"มีคนนำขนมมาโชว์ฝีมือกันเยอะนะครับ"
 "ถ้าเราได้รางวัลก็ดี จะได้มีลูกค้ามาชิมฝีมือเพิ่มขึ้น"
 "มีคนชมว่าขนมของเราอร่อยกว่าเดิมหลายคนครับ"
 "รู้จักแก้ไข ปรับปรุงงานของเรา ก็ให้ผลคืออย่างนี้
 แหะลูก"

14.

"ฮุเอ ! ขนมนของเราได้รับล่ำชมอีกแล้ว"
 "ต้องค้นคว้าตำราทำขนมให้มันเดิมอีกจ๊ะ"
 "เอาให้ได้รางวัลที่ ๑ ขนมนคงจะอร่อยยิ่งกว่าเชอร์
 รวนนาชิม ขนมนมเนย.....อร่อย อร่อยครับ"
 แถะร้องขึ้นด้วยความดีใจ

ประวัติผู้แต่ง

ชื่อ	อ้อยแดง หอมสุวรรณ
วันเกิด	๑๕ กันยายน ๒๕๐๖
ที่ทำงาน	โรงเรียนวัดคอนไ้เต่า
ที่อยู่	๖๑-๑๑ ตำบลวัดโบสถ์
	บางป้อมมา สุพรรณบุรี
การศึกษา	กศ.ม. (การประถมศึกษา)
	มศว ประสานมิตร

หนังสือเรียนเล่มเล็กเชิงวรรณกรรม

ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๒

กระเป๋าสวย

เล่มที่ ๘
กลุ่ม สป. หน่วยที่ ๒
ตอนที่ ๒๒-๒๔

อ้อยแดง เรื่อง
วัชรินทร์ ภาพ

คำนำ

หนังสือเรียนเล่มเล็กเชิงวรรณกรรมนี้ ผู้เขียนได้แต่งเรื่องขึ้นโดยเสนอเนื้อหาให้เห็นผลดีของการประหยัดและออม และใช้เป็นสื่อพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ คิดวางแผนในการทำงาน ซึ่งเป็นการนำเอาวิถีชีวิตประจำวัน -- ธิปไตย ด้านปัญญารวมไปไว้ในชีวิตประจำวัน และใช้หนังสือเล่มนี้เป็นสื่อการสอนกลุ่ม สป. หน่วยที่ ๒ หน่วยย่อย "การประหยัดและออม" ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๒

โดย รศ.หทัย ดันหยง และอาจารย์ต้นัน มีจันทร์มากเป็นผู้ให้คำแนะนำในการผลิต

อ้อยแดง หอมสุวรรณ
พฤศจิกายน ๒๕๓๗

ความคิดรวบยอด

การรู้จักใช้จ่ายเงิน ของใช้ ของเล่นและเก็บออม
ช่วยให้มีสิ่งของตามต้องการ

จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม

๑. นักเรียนบอกผลดีของการประหยัดและออมได้
๒. นักเรียนประดิษฐ์ของเล่นตามขั้นตอนได้
๓. นักเรียนประดิษฐ์ของเล่นจากเศษวัสดุได้

อรรถลักษณะ เล่าเรื่องจากประสบการณ์

- ขั้นที่ ๑ นำเข้าเรื่อง
ขั้นที่ ๒ ลำดับเหตุการณ์
ขั้นที่ ๓ เล่าเหตุการณ์ต่อเนื่อง
- ฉากเก็บเศษกระดาษมาแยกไว้เป็นกองๆ เพื่อนนักเรียนสงสัยเมื่อเห็นฉากเก็บเศษกระดาษมากองไว้มากมาย แกละสงสัยว่าเพื่อนำเงินจากไหนไปซื้อกระเป๋าหนังสือ ฉากแนะนำกระเป๋าไปขาย เพื่อนนักเรียนต่างช่วยกันเก็บเศษกระดาษมาประดิษฐ์ของเล่นต่างๆไปขาย และมีเงินไปซื้อกระเป๋าหนังสือใบสวย
- ขั้นที่ ๔ สรุป
ฉาก และเพื่อนำเงินจากการเก็บเศษกระดาษไปซื้อของใช้ต่างๆตามต้องการ
- ขั้นที่ ๕ แสดงความรู้สึก ทุกคนมีกระเป๋าใบสวย และโรงเรียนสะอาด เมื่อนักเรียนทุกคนช่วยกันเก็บเศษกระดาษ

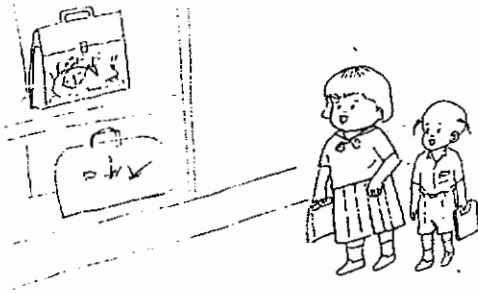
"แกละคอยสังเกตดูซิว่าพี่ของเธอเอาเงินมาจากไหน"
เพื่อนนักเรียนแนะนำ ขณะนั่งเล่นอยู่ด้วยกันในวันหนึ่ง
"พี่เธอนั่งเก็บเศษกระดาษอีกแล้ว"

2.

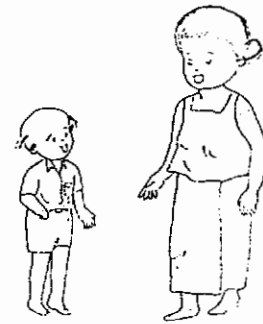
"ผกา..เธอเก็บเศษกระดาษเอาไว้ทำอะไรนะ" เพื่อนนักเรียนถามในเวลาพักกลางวันวันหนึ่ง
"นั่นสิ ตกปรก คุรุให้เอาไปผานะจ๊ะ" เพื่อนอีกคนหนึ่งพูดขึ้น
"พวกเราอย่าไปสนใจผกาเลย ไปเล่นกันดีกว่า"

3.

"กระเป๋านี้มันสวยดีครับ" แกละรีให้ผกาดูขณะเดิน
ผ่านร้านค้าแห่งหนึ่ง
"พี่ก็มีกระเป๋านี้สวยขอยืมหนึ่ง"
"เอาเงินจากไหนไปซื้อล่ะครับ" แกละถามด้วยความสงสัย
"ก็เก็บสะสมไว้ล่ะจ๊ะ"

4.

แกละไปถามแม่ว่า
"แม่ครับ พี่ผกาเอาเงินจากไหนไปซื้อกระเป๋านั่งสิครับ"
"เอามาจากไหนจ๊ะ แม่ให้เฉพาะค่าขนมวันละ ๒ บาทเท่านั้น
นี่ลูก"
"แล้วพี่ผกาเอาเงินจากไหนมาเก็บ ผมเห็นพี่ซื้อขนมทุกวัน"

5.

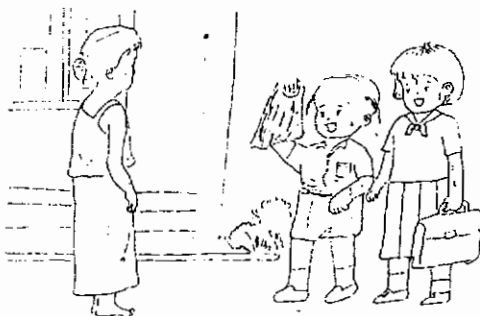
"แม่ครับ กังหันนี้อันไหนดีครับ" แกละถามขณะกลับบ้าน
"อันละ ๒ บาทค่ะ" แม่คำตอบ
"แกละ เงินที่เหลือทำไมไม่เอาไปซื้อ กระปุกออมสินล่ะจ๊ะ"
ผกาแนะนำ
"ผมอยากจะมีเงินมาซื้อกังหันนี้ครับ" แกละบอก

6.

"ฝนตกแล้ว รีบเร็ว ๆ เข้า"
"วิ่งก็ไม่พ้น ใช้กระเป๋านั่งสิครับพี่ผกาได้ครับ"
ทั้งสองพี่น้องจึงใช้กระเป๋านั่งสิครับพี่ผกาขณะเดินกลับบ้าน

7.

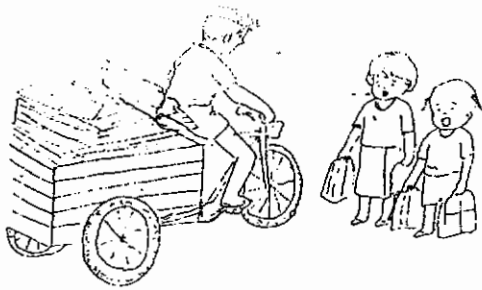
"ไม่เอาครับ หนูจะซื้อกระเป๋านั่งสิครับพี่ผกาหมดเลยลูก"
"กระเป๋านี้ของผกาขอยืมหนึ่ง" แกละขอร้องให้แม่ดู
"แต่ของพี่ไม่ใช่นะอะไรแบบนี้ สักอย่างเหมือนเดิม"
ผกาพูด

8.

"พี่ผกาทำอะไรครับ" แกละถาม
"แยกเศษกระดาษพวกนี้เก็บไว้จ๊ะ" พี่ตอบ
"เศษกระดาษ ว่าง! สกปรก...เอามาไว้ทำไมครับ"
"บางทีจะให้ทำประโยชน์ได้นะ"

9.

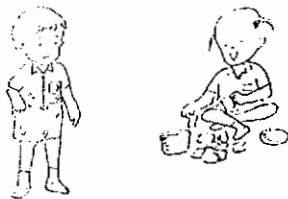
"กริ่ง กริ่ง ใครมีเศษเหล็ก เศษกระดาษ ของเก่า
จะขายเชิญทางนี้ครับ" เสียงกระดังงาจากรถซื้อ
ของเก่า
"ช่วยพี่หิ้วถุงเศษกระดาษไปขายหน่อยนะ"
"ครับ" แกละช่วยหิ้วถุงเศษกระดาษมาขายให้
รถซื้อของเก่า

10.

"นี่ไง..เงินที่ได้จากการขายเศษกระดาษ" หกซุกระปุกออมสิน
ให้น้องดู
"อ้อ ! ที่เอาเงินนี้ไปซื้อกระเป๋านักเรียน"

11.

"แกละ..เก็บเศษกระดาษจะเอาไปทำอะไร" เพื่อน ๆ อามแกละ
"นี่ไง เอามาปั้นตุ๊กตาล้มลุก"
"ว้าว! เล่นตุ๊กตาหรือ" เพื่อนนักเรียนร้องขึ้น
"แม่จะเอาไปฝากร้านค้าช่วยขายให้เรานะ" แกละบอก

12.

ในเวลาเย็นทุก ๆ วัน ครอบครัวของแกละช่วยกันประดิษฐ์
เศษวัสดุเป็นประจํา
"ใครจะเอาตุ๊กตาล้มลุกแบบไหน พ่อจะวาดแบบให้"
พ่ออามสมาชิกในครอบครัว
"หุ่นยนต์ครับ ผมปั้นหุ่นดินเหนียวให้ครับ" แกละบอก
"โคราเอมอนล่ะ" หกฯ แสดงความคิดเห็น

13.

"หกฯ ช่วยแกละแบ่งเศษกระดาษหุ้มดินนี้จะแห้งแล้ว
จะได้แกะออกมาตกแต่ง" แม่บอก
"เพื่อน ๆ ที่โรงเรียนตั้งชื่อ ๒ ตัวครับ"
"ได้เงินจวดี แบ่งเงินไปซื้อปูยบังนะพ่อนะ" แม่บอกพ่อ

14.

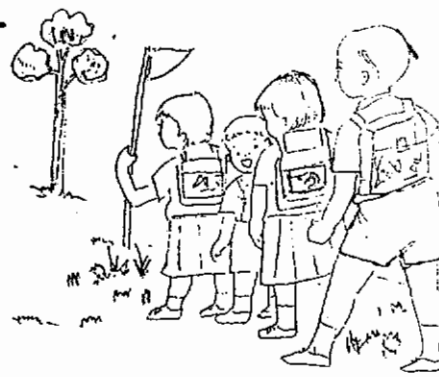
"ดูซิ..พวกเรา แกละกับหกฯเก็บเศษกระดาษอีกแล้ว"
"พวกเขามีเงินเก็บจากเศษกระดาษเยอะนะ"
"ใช่..พวกเขามีกระเป๋าหนังสือใบสวย ๆ ใ้ด้วย"
"ไปเก็บเศษกระดาษมาหิ้วไว้ขายบ้างดีกว่า"

15.

“ใครประดิษฐ์เศษวัสดุได้สวย เอาไปส่งขายให้สหกรณ์
ร้านค้าของโรงเรียนก็ได้คะแนนนะ” ครูประจำชั้นแนะนำ
“นี่ไง ผมทำมาจากเศษกระดาษครับ” นักเรียนคนหนึ่ง
ชูงานประดิษฐ์ในมือให้ครูดู

16.

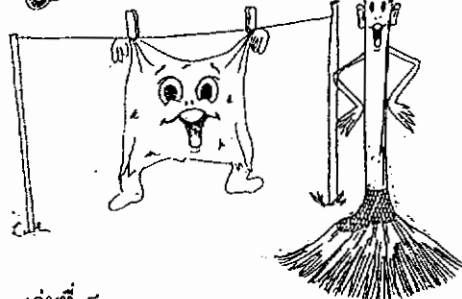
“นักเรียนโรงเรียนของเรา มีกระเป๋าหนังสือใบสวยใช้ทุกคน
นะครับ” แกะทะพูดขณะเดินกลับบ้าน
“แกะทะคุณก็ยังไม่รู้ว่าโรงเรียนของเราสะอาดขึ้น ไม่มี
เศษกระดาษเกลื่อนกลาดบริเวณโรงเรียนอีกด้วย”

ประวัติผู้แต่ง

ชื่อ	อ้อยแดง หอมสุวรรณ
วันเกิด	๑๕ กันยายน ๒๕๐๖
ที่ทำงาน	โรงเรียนวัดคอนไก่เต่า
ที่อยู่	๖๑-๑๑ ตำบลวัดโบสถ์ บางป้อมมา สุพรรณบุรี
การศึกษา	กศ.ม. (การประถมศึกษา) มศว ประสานมิตร

หนังสือเรียนเล่มเล็กเชิงวรรณกรรม
ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๒

ไม้กวาดกับผ้าขี้ริ้ว

เล่มที่ ๘
กลุ่ม สปข. หน่วยที่ ๒
ตอนที่ ๒๕-๒๖

อ้อยแดง เรื่อง
วัชรินทร์ ภาพ

คำนำ

ในปัจจุบันได้ส่งเสริมให้เยาวชนนำเอาวิถีชีวิตประชาธิปไตย ไปใช้ในชีวิตประจำวันมากขึ้น ผู้เขียนจึงแต่งเรื่องเพื่อให้เห็น ผลของการทำความประพฤติของคนที่ผิดครอบครัว และนำเอาความสามัคคี ไปใช้กับบุคคลอื่น ซึ่งหนังสือเล่มนี้แต่งขึ้นเพื่อใช้เป็นสื่อการสอน กลุ่ม สปข. หน่วยที่ ๒ หน่วยย่อย "ความคิดชอบต่อหน้าที่" ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๒

อ้อยแดง หอมสุวรรณ
พฤศจิกายน ๒๕๓๗

อรรถลักษณะ

ขั้นที่ ๑ เริ่มเรื่อง

ขั้นที่ ๒ ปมปัญหา

ขั้นที่ ๓ เหตุที่เกิด

ปัญหา

ขั้นที่ ๔ เล่า

เหตุการณ์

๕ คติสอนใจ

บรรยายเชิงจินตนาการ

ไม้กวาดกับผ้าขี้ริ้ว อาศัยอยู่ในหมู่บ้านชายป่า

ผ้าขี้ริ้วปวดหัว รู้สึกอึดอัด

ผ้าขี้ริ้วแกล้งไม่สบาย

เพราะไม่ต้องการทำงานที่ได้รับมอบหมาย

ไม้กวาดมีหน้าที่ออกไปหาฟืน

กลับมาพบว่าบ้านสกปรก ผ้าขี้ริ้วไม่ดูบ้าน

ไม่อาบน้ำและไม่ตากแดด จึงทราบ

สาเหตุที่ทำให้ผ้าขี้ริ้วเนื้อนุ่ม เหม็นอับ

ผ้าขี้ริ้วไม่อยากไปหาฟืน จึงต้องดูบ้าน

อาบน้ำ ตากแดด ทำให้ขนฟูนุ่ม ไม้กวาด

มีขนเรียบไม่ร่วง

เมื่อสมาชิกในบ้านทำตาม

บทบาทและหน้าที่ ย่อมนำ

ความคิดรวบยอด

การปฏิบัติตนถูกต้องตามบทบาทหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย ย่อมนำความสุข ความสำเร็วจมาสู่ครอบครัว

จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม

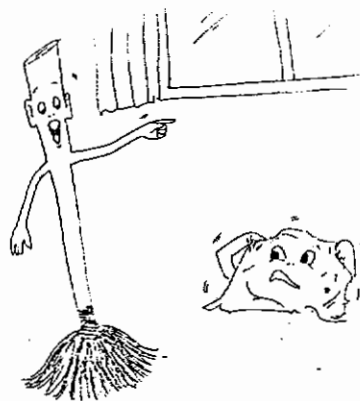
นักเรียนบอกผลดี ผลเสีย ของการทำ และ ไม่ทำตามบทบาท หน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย และ ข้อตกลงที่มีต่อผู้อื่นได้

1.

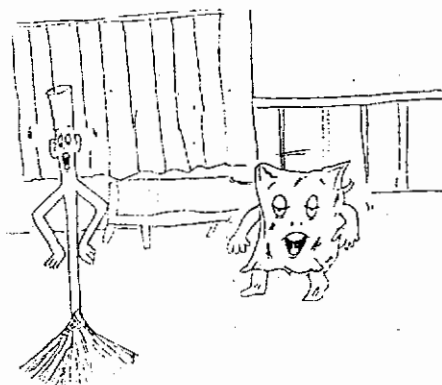
ไม่กล้าคุยกับผ้าขี้ริ้วสองพี่น้องอาศัยอยู่ในบ้านชายป่า
"พี่จะออกไปหาพินตึกหน้อย น้องอยู่บ้านทำงานให้เสร็จนะ"
"พรุ่งนี้ค่อยดูได้ไหม"
"เป็นอะไร นอนซึมเชียว" ไม่กล้าถามเมื่อเห็นผ้าขี้ริ้ว
ไม่ร่าเริงเหมือนทุก ๆ วัน

2.

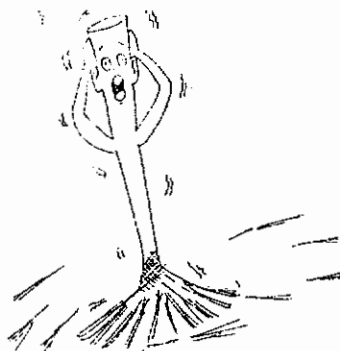
"ปวดหัว เมื่อยเนื้อ เมื่อยตัวไปหมด" ผ้าขี้ริ้วบอก
"ต้องให้ลุงหมอตระงชินะ" ไม่กล้าพูด
"ไม่ต้องก็ได้ นอนพักสักครู่ก็คงจะหาย"
"ไปเถอะนะ" ไม่กล้าบอกให้ผ้าขี้ริ้วไปหาหมอ

3.

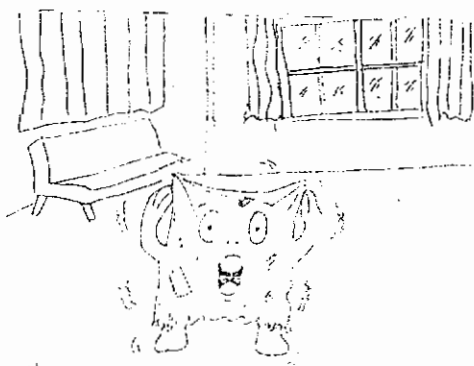
"ลุงหมอบอกว่าน้องไม่เป็นอะไรมาก คงจะทำงานบ้านไหว
อย่าลืมว่าเราตกลงแบ่งงานกันแล้วนะ" ไม่กล้าเตือนน้อง
แล้วไปหาพินในป่ามาทำอาหาร

4.

ขณะเดินมากลางทาง ไม่กล้าความรู้สึกแปลกใจตนเอง
"เอ๊ะ! ขนเราทำไมร่วงอย่างนี้ รู้สึกปวดหัวด้วย
ต้องรีบไปหาพิน จะได้กลับมาพักผ่อนเร็ว ๆ"

5.

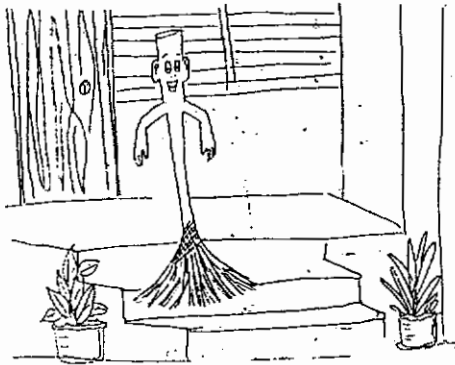
เมื่อไม่มีใครอยู่บ้าน ผ้าขี้ริ้วเล่นอย่างสบายใจ
"ไม่ต้องดูบ้าน รดน้ำต้นไม้ พอมแมกไม้ให้ห้อยไป
ทำงาน เพราะเขาคิดว่าเราไม่สบายจริง ๆ"

6.

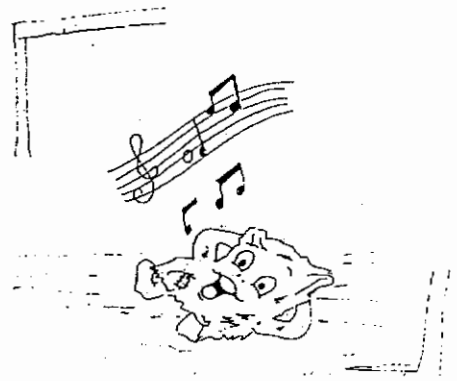
เวลาเข้าวันหนึ่ง สองพี่น้องเกิดอาการผิดปกติ
"ตัวน้องมีกลิ่นอับนะ" ไม่กล้าบอกกับน้อง
"ขนของพี่ก็ร่วงด้วยครับ" ผ้าขี้ริ้วบอกพี่

7.

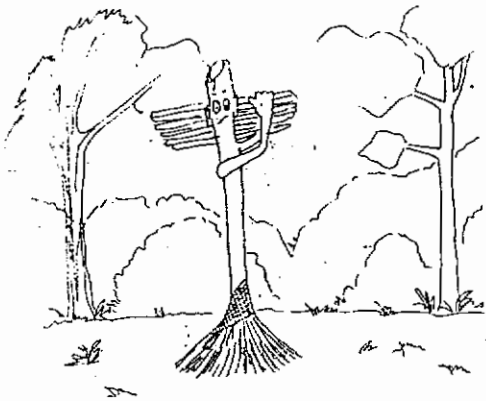
"เราเองจนเริ่มร่วง ถ้าร่วงจนหมดตัวคงจะทำงานไม่ได้ แปลกจริงทำไมพวกเราไม่ทำอะไรอย่างนี้ ต้องค้นหาความจริงให้ได้ว่าเกิดจากอะไร" ไม้กวาดคิดและยังไปหาพินตามปกติ "เราไปหาพินหลายวันผ้าขี้ริ้วคงจะทำงานบ้านเสร็จเรียบร้อยทุกอย่าง" ไม้กวาดคิดถึงน้อง

8.

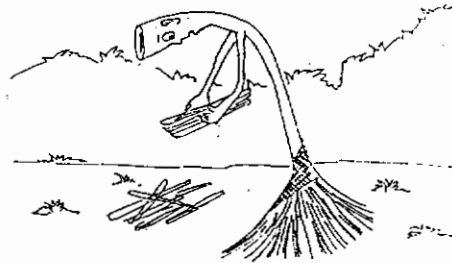
เมื่อไม้กวาดออกไปหาพิน ผ้าขี้ริ้วจึงอยู่บ้านแต่เพียงลำพัง "อยู่อย่างนี้แสนสบาย ไม่ต้องทำอะไร มีพินก็สบายอย่างนี้ เราไม่ทำเดี๋ยวเขาก็กลับมาทำงานเอง" ผ้าขี้ริ้วคิด

9.

"ผ้าขี้ริ้ว พี่มาแล้ว มาช่วยแบกพินหน่อย" ไม้กวาดแบกพินกลับมาบ้าน ในเย็นวันหนึ่ง

10.

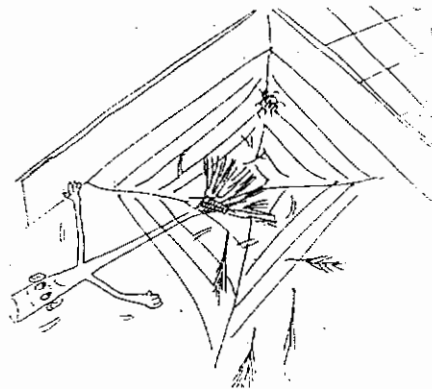
ไม้กวาดเอาพินมากองไว้ด้วยความเหนื่อย "เหนื่อย ก็น้ำขัง กว่าจะมาถึงบ้านวังหนีสัตว์ร้ายจนเหนื่อย มินหัวด้วย" ไม้กวาดพูดกับตัวเอง

11.

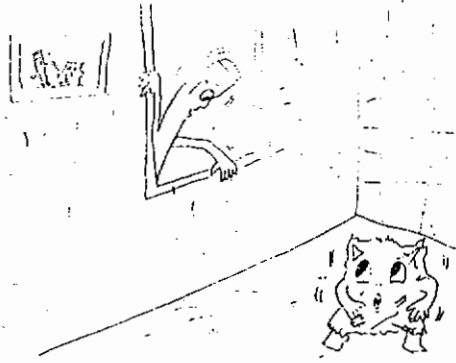
"โอ้โอ้! หยากใบ ผุ่น ใบไม้ รกเต็มบ้านไปหมด" ไม้กวาดตกใจเมื่อเดินขึ้นไปบนบ้าน "ผ้าขี้ริ้วไปไหน ทำไมไม่ทำงานบ้านตามทีตกลงกันไว้ละ"

12.

ไม้กวาดจึงต้องทำความสะอาดบ้านเอง "ไปหาพินจนตัวเปียกชื้น กลับมาต้องทำงานจนจนร่วง ไม่ได้พักผ่อนเลยซีเรา...ผ้าขี้ริ้วก็ไม่สบาย บ้านเรามีแต่เจ็บไข้กันหมด เพราะอะไรนะ"

13.

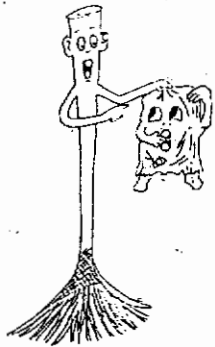
"ฮัดเซย์! เหมือนอับตัวผ้าชีวีจริง ๆ ผ้าชีวีอาบน้ำ
ตากแดด บ้างหรือเปล่า" พ้อถาม
"ยังเลบครับ" ผ้าชีวีตอบไม่กวาด
"ไม่ได้ทำความสะอาดซะดึกดื่นเลย" พ้อถาม

14.

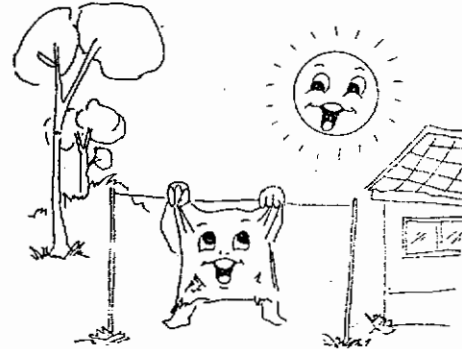
"มานี่ ไปดูบ้าน แล้วไปอาบน้ำ ดากแดดซะผ้าชีวี"
"อาบน้ำแล้วเนื้อจะหายยุบ ตัวหายเหมือนอับไหมครับ"
"ลองทำดูก่อนซิ ไม่มีผื่นคันตามผิวหนังด้วย"
ไม่กวาดนะเนี่ย

15.

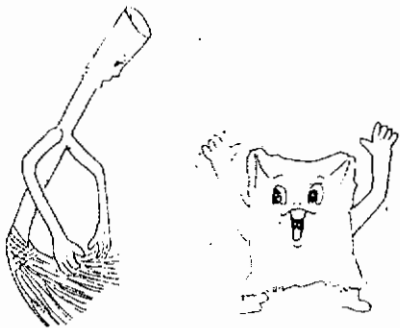
"วันหลังถ้าไม่ทำความสะอาดบ้าน ละเลิกงานที่ให้
ทำอีก ต้องออกไปหาพินแทนทีนะ"
"ดูบ้านดีกว่าครับ พ้อให้ผมทำงานเบา ๆ พ้อโตแข็งแรง
ต้องทำงานหนักอยู่แล้วความซัดคดกลของบ้านเรารับ"
"แต่เธอทำให้พ้อเดือดร้อนด้วยนะ เผลอไปทำ..."

16.

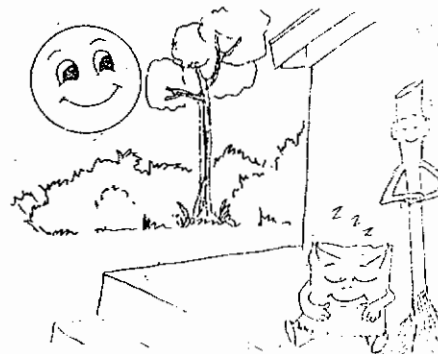
"ดูบ้าน อาบน้ำ ดากแดด จะได้ไม่ต้องไปหาพิน เฮ้อ!
ถ้าตัวไม่หายเหมือนอับตามที่พ้อกวาดบอกละน่าดู"
"เป็นใจบ้าง แดดกำลังจ้าจริง ๆ" เสียงไม่กวาดถาม
มาจากในบ้าน "รู้สึกสบายตัว ไม่อับชื้นแล้วครับ"
ผ้าชีวีร้องตอบ

17.

"เห็นไหม บ้านสะอาด ไม่ต้องรบกวนใครให้เดือดร้อน
ตัวเองก็สบายด้วย" พ้อบ้านไม่มีฝุ่น ไม่อับ พวกเรา
ก็มีความสุข นุ่มดีจริงครับ" ทุกคนทำหน้าที่ตามที่
มอบหมาย คนอื่น ๆ ก็ไม่เดือดร้อนเพราะเราอีก"

18.

"พ้อ แม่ บอกว่า เห็นลูก ๆ ทำตามหน้าที่ทำกันดีใจ
สมาชิกในบ้านต่างมีความสุข" ผ้าชีวีเล่า "ใช้สิ"
"ดูบ้าน อาบน้ำ ดากแดด แล้วรู้สึกสบาย สบาย
ยิ่งกว่าใช้สูลา สูล่าอีกนะพินะ"

ปัญหาชวนคิด

ผลดี ผลเสีย ของการทำและไม่ทำตามหน้าที่ของตน
ที่มีต่อสมาชิกในบ้านอย่างไรบ้าง

ประวัติผู้แต่ง

ชื่อ	อ้อยแดง หอมสุวรรณ
วันเกิด	๑๕ กันยายน ๒๕๐๖
ที่ทำงาน	โรงเรียนวัดคอนไข่เต่า
ที่อยู่	๖๑-๑๑ ตำบลวัดโบสถ์ บางปلام้า สุพรรณบุรี
การศึกษา	กศ.ม. (การประถมศึกษา) มศว ประสานมิตร

หนังสือเรียนเล่มเล็กเชิงวรรณกรรม
ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๒

เล่มที่ ๑๐
กลุ่ม สปช. หน่วยที่ ๒
หน้าที่ ๒๔-๓๐

อ้อยแดง เรื่อง
วัชรินทร์ ภาพ

คำนำ

หนังสือเล่มนี้เสนอพฤติกรรมของตัวละคร
ให้เห็นประโยชน์ของการเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่และใช้วิถี
ชีวิตประชาธิปไตยโดยคำนึงถึงศีลธรรม คือ การคิด
วางแผนในการทำงาน ในการดำเนินชีวิตประจำวัน
หนังสือเรียนเล่มเล็กเชิงวรรณกรรมนี้ใช้เป็น
สื่อการสอนกลุ่ม สปช. หน่วยที่ ๒ หน่วยย่อยเรื่อง
"ความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่" ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๒
โดย รศ.หทัย ดันหัง และ อ.สนั่น มีจันทร์
ภาควิชาหลักสูตรการสอน มศว ประสานมิตร
ให้คำปรึกษาในการผลิต

อ้อยแดง หอมสุวรรณ
พฤศจิกายน ๒๕๓๑

ความถี่รวบยอด

การแบ่งปันสิ่งของแก่ผู้อื่น ทำให้เกิด
ความรักใคร่ต่อกันและกัน

จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม

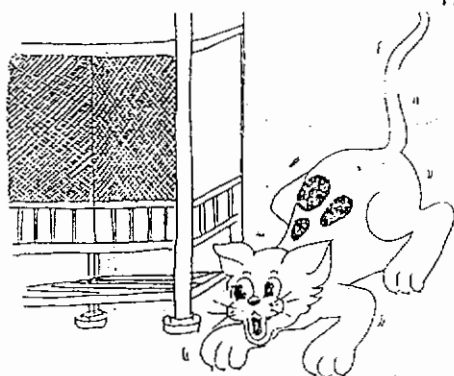
๑. นักเรียนบอกผลดีของการเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ได้
๒. นักเรียนบอกวิธีการปรับปรุงตนเองเมื่อ
กระทำผิดต่อผู้อื่นได้

อรรถลักษณะ

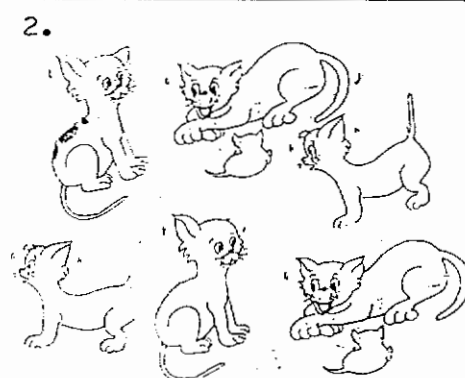
- ๑ เริ่มเรื่อง
- ๒ ปมปัญหา
- ๓ เหตุที่เกิดปัญหา
- ๔ เล่าเหตุการณ์
- ๕ คติสอนใจ

บรรยายเชิงจินตนาการ

ครอบครัวแมวอาศัยอยู่ในวัดหลายตรอก
ปลาย่างของแมวสีตัวทาสไปไหน
แมวหลายนำปลาย่างของเพื่อน
ไปให้แมวตัวอื่น
แมวทางค้วนหาเจ้าแบ่งอาหารไม่ได้
แมวหลายจึงเอาปลาย่างของแมวสีตัวทาส
มาให้ ต่อมาแมวทางค้วนได้นำอาหาร
มาแบ่งปันให้ แมวหลายจึงมีเพื่อนรัก -
มากมาย
การแบ่งปันสิ่งของซึ่งกันและกัน
ทำให้เกิดไมตรีต่อกัน

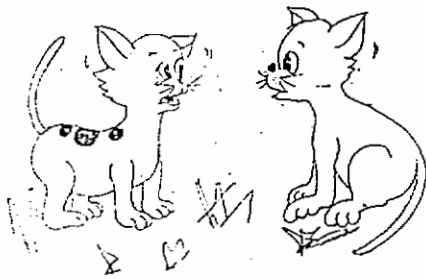

"เหมียว..เหมียว ปลาย่างของเราหายไปไหน"
แมวสีตัวทาสค้นหาอาหารในเช้าวันหนึ่ง

ภายในวัดแห่งหนึ่งมีแมวอาศัยอยู่หลายตรอก

3.

"สิเทาเห็นปลาอย่างทีเหลือจากเมื่อวานนี้ไหม" สิวาทถามสิเทา
 "เห็นอยู่ได้ตุ้" สิวาตอบ
 "ไม่มี..หาไม่เจอ"

4.

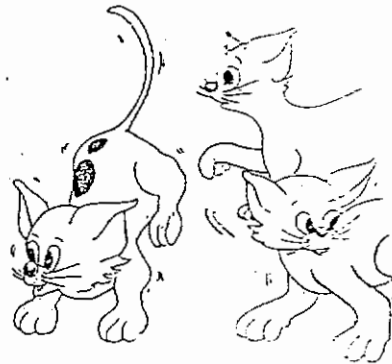
"ปลาดังเยอะ หายไปไหนนะ" สิวาคิด
 และแปลกใจที่ปลาของเพื่อนหายไป

5.

"เอ..หรือมคคาบไป แล้วจะรู้อย่างไรว่าหายไปไหน" สิวาพูดต่อ
 "เรามาช่วยกันคิดวางแผนค้นหาดีกว่านะ" สิวาแนะนำต่อ

6.

"จริงสิ เอาอย่างนี้ ไปถามเพื่อน ๆ คุก่อนสิ" แมวทั้งสอง
 จึงไปถามแมวตัวอื่นๆ
 "ไม่เห็นจะ" แมวตัวหนึ่งตอบ
 "ไม่รู้ว่ามีใครเอาไปไหนจะ" แมวทุกตัวปฏิเสธ

7.

"ไม่มีใครรู้เรื่องเลย ใครคงขโมยไปกินแล้วมั้ง" สิวาบอก
 "โอ๊ย! หิวจนแสนท้อ" สิวาท้อใจ
 เพราะเคยเวลาอาหารเข้าไบนานแล้ว

8.

"ใจเย็น ๆ เรายังไม่ได้ถามเจ้าลายเลย"
 สิวาปลอบใจ แล้วก็ชวนกันไปถามแมวลาย
 ที่เพิ่งกลับจากออกไปวิ่งเล่นหลังวัด

9.

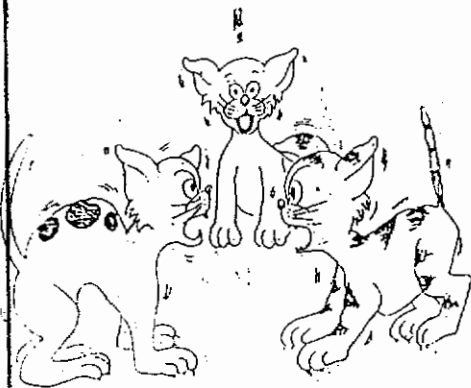
"ลาย..เธอเห็นปลาอย่างที่พวกเราเก็บไว้ไหม" สีสาวถาม
"ปลานั่นแหละ เธอ เราเอาไปให้เจ้าควั่นกินแล้ว"
แมวลายตอบ

10.

"โห้! แล้ววันนี้เราจะกินอะไร" สีเทาพูด
"นั่นสิ..ท้องร้องจ๊อก ๆ แล้วนะ" สีเทาพูดพร้อมกับเอามือ
กุมท้อง
"เราขอโทษ ที่ทำให้เพื่อนเดือดร้อน" แมวลายพูด
และสัญญาว่าจะไม่ทำเช่นนี้อีกเมื่อเห็นเพื่อนเกิดอาการ
ปวดท้อง

11.

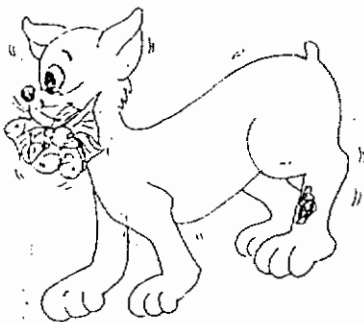
"ขอโทษ แล้วหายหิวไหมล่ะ" สีเทาพูดเสียงดัง
"อย่าทะเลาะกัน..ลาย ทำไม่เจ้าทำอย่างนี้"
สีเทาถามแมวลาย

12.

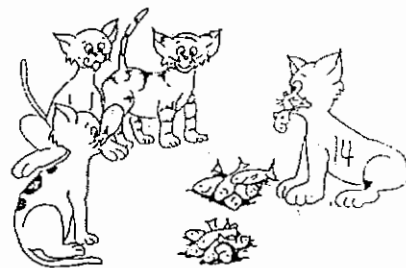
"เมื่อวานนี้เจ้าควั่นขาเจ็บ ไปกินอาหารกับเพื่อน ๆ ไม่ทัน
เราส่งสารเลยหาของเราไปให้" แมวลายอธิบาย
ทั้งหมดจำภาพเจ้าควั่นขาเจ็บได้ จึงไม่ดูเจ้าลายอีก

13.

"โน่น..หางควั่นมาพอดีเลย" สีเทาบอก
"คาบปลามาเยอะแยะ" สีเทาพูดเสริม
"ลาย..ลาย เราเอาปลาเค็มมาให้ เธอกินอาหารเช้า
แล้วหรือยังล่ะ" เจ้าควั่นร้องบอกมาแต่ไกล

14.

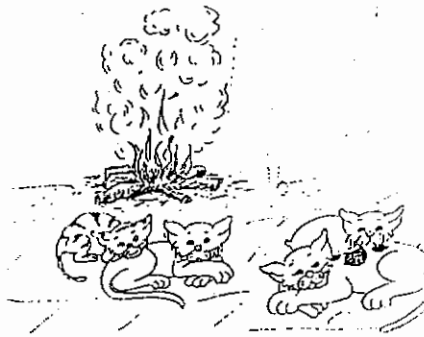
"มีคนเอาปลาเค็มมาให้พวกเราเยอะแยะ เราแบ่งให้แม่
และน้อง ๆ แล้ว.. เอ้า กินกันให้อิ่ม" เจ้าควั่นพูด
"ขอบใจนะ" สีเทาตั้งใจที่มีอาหารกิน
"ขอบใจมาก" เจ้าลายตอบ

15.

"ทุกวันนี้พวกเรามีเพื่อนเล่นหลายตัวสนุกจัง" แมวลายพุด
 "เธอมีน้ำใจต่อเพื่อน พวกเรารักเธอทั้งนั้น" เพื่อน ๆ ตอบ
 "นอกจากนี้เธอยังมีของกินมากมายด้วยนะ" สีเทาบอก
 "พอมีของกินเยอะ ๆ เราก็ไม่ต้องไปขโมยปลาของสีสวาด
 ไปให้เพื่อน ๆ อีกแล้ว" แมวลายพุดอย่างเอียงอาย

16.

วันนี้แมวลาย สีสวาด เจ้าตัวนอนหลับกันอยู่หน้ากองไฟ
 "คราวนี้เราได้กินอาหารดี ๆ อยู่เสมอเลยนะ"
 "นั่นสิ...เมื่อเธอมีน้ำใจต่อเขา เขาก็มีน้ำใจต่อเรา"
 "ได้กินอาหารอร่อย ๆ อยู่บ่อย ๆ น้ำหนักคงเพิ่มแน่"

คำถาม

นักเรียนจะแสดงความเชื่อเพื่อแผ่ต่อเพื่อน
 ได้อย่างไรบ้าง?

ประวัติผู้แต่ง

ชื่อ อ้อยแดง หอมสุวรรณ
 วันเกิด ๑๕ กันยายน ๒๕๐๖
 ที่ทำงาน โรงเรียนวัดคอนไก่เต่า
 ที่อยู่ ๖๑-๑๑ ตำบลวัดโบสถ์
 บางปลาหมอ สุพรรณบุรี
 การศึกษา กศ.ม. (การประถมศึกษา)
 มศว ประสานมิตร

หนังสือเรียนเล่มเล็กเชิงวรรณกรรม
ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๒

กระเจตบุญ

เล่มที่ ๑๑

กลุ่ม สปช. หน่วยที่ ๒
คาบที่ ๓๑-๓๓

อ้อยแดง หอมสุวรรณ เรื่อง
วัชรินทร์ สมุทรวานิช ภาพ

คำนำ

หนังสือเล่มเล็กเชิงวรรณกรรมนี้ สักจะคร
ในเรื่องได้เสนอให้เห็นผลดีและผลเสียของความ
ลุ่มคดียของลุมชิกในครอบครัว และการนำเอา
วิถีชีวิตประชาธิปไตยด้นลุ่มคดียกรรม มาใช้
ในชีวิตประจำวัน โดยใช้วรรณกรรมเล่มนี้ เป็น
สื่อการลน กลม ลปช. หน่วยที่ ๒ หน่วยย่อย-
"ความลุ่มคดีย" ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๒

อ้อยแดง หอมสุวรรณ
พฤศจิกายน ๒๕๓๗

ความคิดรวบยอด

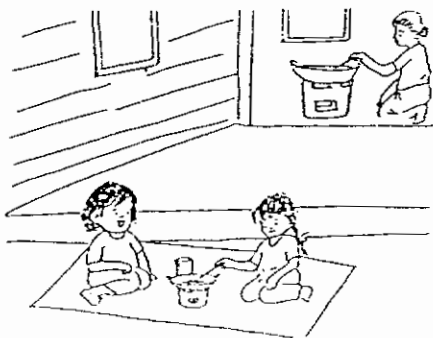
การร่วมมือช่วยเหลือซึ่งกันและกัน ทำให้
งานสำเร็จตามเป้าหมายและทันเวลาที่กำหนด

จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม

๑. นักเรียนบอกผลดีของความสามัคคี และ
ผลเสียของการเถียงกันทำงานได้
๒. นักเรียนบอกขั้นตอนการประคิษฐของกัน
หรือของใช้ได้
๓. นักเรียนยอมรับคำวิจารณ์และปรับปรุง
แก้ไขตนเองได้

อรรถลักษณะ บรรยายเชิงจินตนาการ

๑. เริ่มเรื่อง มะลิมาเยี่ยมบ้านเปียบในวันปิดภาค
๒. ช้ปมปัญหา มะลิสงสัยว่ากระเจตบุญคืออะไร
ชาวบ้านช่วยกันทำขนมหลายชนิด
และประคิษฐดอกไม้แบบต่าง ๆ
๓. เหตุที่เกิด บ้านของเปียบ ทุกคนช่วยกันทำงาน
อย่างตั้งใจ แต่บ้านของจุดนั้น สมาชิก
ในบ้านเถียงกันทำงาน กระเจตบุญ
ของจุดไม่เรียบร้อยตามที่แม่สั่ง
๔. คดิสอนใจ การช่วยเหลือซึ่งกันและกันทำงาน
งานย่อมสำเร็จทันเวลาตามเป้าหมาย

"เปียบ...ทำอะไรกันนะ" มะลิถามเปียบขณะนั่งอยู่ในครัว
"กวนขนมมะลิจะ" เปียบตอบ
"ทำไมทำเยอะแยะ จะเอาไปทำอะไร" มะลิถามต่อ
ด้วยทวามอยากรู้

2.

"เราจะทำกระเจตบุญกัน เธอเคยเห็นไหม" เปียบถามเพื่อน
"กระเจตบุญ! ไม่เคยเห็นเลย"
มะลิย่นคิดว่ กระเจตบุญมีรูปร่างอย่างไร
"มีรูปร่างเหมือนที่เรเคยเห็นหรือไมจ๊ะ"

3. "ไม่ต้องคิดหรอก คอนนี่ไปช่วยแม่ทำงานมดึกว่า" เป็ยชวนเพื่อนเดินเข้าไปหาแม่ซึ่งกำลังทำงานอยู่ "แม่คะ จะให้พวกเราทำอะไรคะ" เป็ยถามแม่	4. "หนูเช็ดใบคองนะคะ" มะลิรับอาสาทำงาน "เป็ยคิดใบคองเองคะ" เป็ยพูดกับแม่ "จะเสร็จแล้วจะได้ไปช่วยพ่อกวาดกระยาสารทอีก"
5. "เฮ้! มะลิเอาฟืนใส่เตาได้แล้วจะ" เป็ยบอกเพื่อน "เป็ย..ดึกะที น้ำคาลองกะทะได้แล้วลูก" พ่อบอก ขณะช่วยกันกวาดขนมอยู่หน้าบ้าน "คะ"	6. "ตูดคินะ ร้อนแค่นี้ตูด" มะลิเช็ดเหงื่อตามใบหน้า "นี่ละ ขนมหักกระจากบุญ" เป็ยบอก "กระจากบุญ! ไข่ขนมเยอะแยะด้วยหรือ" มะลิชักถามด้วยความสงสัย
7. "กวาดขนมเสร็จแล้ว ริดักใส่ถุง ขนมหั่นแล้วจะตักไม่ได้" "ทำไมล่ะ" มะลิถามหลังจากกวาดขนมเสร็จแล้ว "ขนมจะแข็งซิจ๊ะ" เป็ยบอกเพื่อน	8. เมื่อช่วยทำงานเสร็จแล้วเด็กทั้งสองเดินมาหุงไฟของเป็ยทำงาน "เป็ยมาช่วยทำดอกไม้หน้าจะ" พี่สาวของเป็ยร้องบอก "เป็ยทำดอกไม้จะเอาไปไหนอีกล่ะ" มะลิขี้สงสัย "เดี๋ยวก็รู้ คอนนี่ไปช่วยพี่กันก่อนเถอะ"

9.

"พี่จะวาดแบบ ดัดกระดาษแบนให้เป็นกลีบดอกไม้
น้องๆ ช่วยทาภาวนะคะ" พี่สาวบอก
"กระดาษสีสวยนะคะ พี่จะทำดอกไม้อะไรคะ"
มะลิถามอีกด้วยความสงสัย

10.

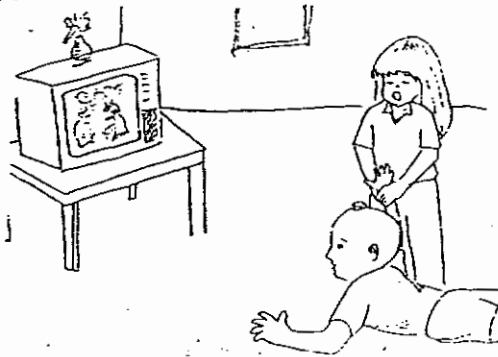
"ทุกปีเมื่อถึงเทศกาลสารท พี่จะต้องทำดอกไม้ประดับกระเจา
พ่อกับแม่ทำขนม พวกเราช่วยกันทุกคน" พี่สาวอธิบาย
"ทำไมข้างบนเตียงจึงมีเลยคะ" มะลิถาม
"เขาเก็บกันทำงาน เตียงจึงเป็นประจำจะ"

11.

"โอโฮ! ดอกไม้สวยจังคะ" มะลิร้องขึ้นอย่างตื่นเต้น
"ใช้ประดับกระเจาบุญ ทางวัดมีรางวัลสำหรับกระเจา
ที่มีดอกไม้ประดับสวยงามด้วยนะจ๊ะ คณะครูเป็นกรรมการคะ"
พี่สาวอธิบาย

12.

ส่วนหางบ้านของจุกซึ่งอยู่ใกล้บ้านของเปี๊ยะ
"จุก...มาช่วยกันทำดอกไม้หน่อย คุณวีทั้งวันแล้วนะ"
"หน้าที่ของพี่นะ อยากได้รางวัลที่ตัวเองซึ่ครับ"
"ไม่อยากได้รางวัลหรอก แต่งานยังไม่เสร็จเลย"
ทั้งสองพูดโต้ตอบกันด้วยเสียงอันดัง

13.

"เตียงอะไรกันลูก งานยังไม่เสร็จสักอย่างเดียว"
"นี่ก็คิดแล้ว จุกไปช่วยพี่ทำงานสิจ๊ะ"
แม่มาห้ามเมื่อลูกเถียงกันเสียงดัง

14.

"พี่จะทำดอกไม้สวยเรื่องจากกระดาษทิชชู ดูวิววาดแบบก่อน"
"ไม่ต้องวาดหรอกครับ จะได้เสร็จเร็วๆ" จุกพูด

21.

"คนที่เดินตรวจกระຈาคบุญอยู่นั้น มะลิเจออยู่ร้านค้า
กำลังซื้อของเมื่อวานนี้" มะลิเล่าให้พี่สาวของเป็บฟัง
"คนที่ก้ม ๆ เงย ๆ อยู่ใกล้กระຈาคบุญนั้น คณะครูที่เป็น
กรรมการตัดสินความสวยของกระຈาคบุญ"

22.

เป็บลุกขึ้นด้วยความดีใจเมื่อได้ขึ้นเตียงผลการประกวด
กระຈาคบุญ

"ไฮโย! ได้พัลลุมไปโซ้อีกแล้ว" เป็บดีใจเมื่อได้รางวัล

"เป็บ...ดีใจก็มาช่วยถือกลับบ้านจ๊ะ"

พี่สาวบอกหลังจากกรรมการประกาศผลการตัดสิน

23.

"เดี๋ยวกาย จุกอยากได้พัลลุมจังเลยครับ" จุกพูดกับแม่
"ไม่ตั้งใจทำงาน เคียงงอนเวลาทำงาน ผลงานที่ได้จะไม่ดี
หรือบางครั้งงานจะไม่เสร็จตามเป้าหมายนะลูก"
แม่สอนจุก

24.

"เรารู้แล้วว่า กระຈาคบุญคืออะไร" มะลิพูดกับเป็บ

"และยังได้ผลบุญเพิ่มอีกด้วยนะ" เป็บบอก

"อะไรล่ะ"

"ก็รางวัลในการตั้งใจช่วยกันทำกระຈาคบุญไงล่ะ"

เป็บตอบจะช่วยมะลิเก็บเสื้อผ้าเตรียมกลับบ้าน

ปัญหาชวนคิด

ถ้านักเรียนช่วยกันทำงานตามหน้าที่ที่ได้รับ

มอบหมาย จะเกิดผลดีอย่างไรบ้าง

หนังสือเรียนเล่มเล็กเชิงวรรณกรรม
ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๒

เล่มที่ ๑๒
กลุ่ม สปข. หน่วยที่ ๒
ภาพที่ ๓๔-๓๖

อ้อยแดง หอมสุวรรณ เรื่อง
วัชรินทร์ สมุทรวานิช ภาพ

คำนำ

หนังสือเรียนเล่มเล็กเชิงวรรณกรรมนี้ ผู้แต่งได้เขียนเรื่องขึ้น โดยให้ตัวละครมีพฤติกรรมในการปฏิบัติกิจกรรมในวันพืชมงคล และการนำเอาวิถีชีวิตประชาธิปไตยด้านปัญญารวมไปใช้ในชีวิตประจำวัน

ซึ่งหนังสือเล่มนี้ใช้สำหรับเป็นสื่อการสอนกลุ่ม สปข. หน่วยที่ ๒ หน่วยย่อย "วันพืชมงคล" ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๒ โดยได้รับคำแนะนำจาก รศ.หทัย ดันหยง และคณะภาควิชาหลักสูตรและการสอน มศว ประสานมิตร

อ้อยแดง หอมสุวรรณ
พฤศจิกายน ๒๕๓๖

ความคิดรวบยอด

วันที่ ๕ ธันวาคม เป็นวันคล้ายวันเฉลิมพระชนมพรรษาของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช และรัฐบาลกำหนดให้เป็นวันพืชมงคล

จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม

- ๑) นักเรียนบอกความสำคัญของวันที่ ๕ ธันวาคม ได้
- ๒) นักเรียนบอกสัญลักษณ์และบอกกิจกรรมที่ควรปฏิบัติในวันพืชมงคลได้

อรรถลักษณะ

เล่าเรื่องจากประสบการณ์

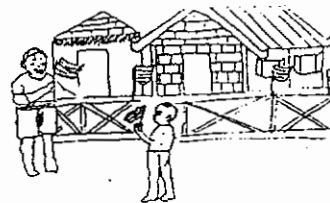
- ขั้นที่ ๑ นำเข้าเรื่อง จุกไปขอคอกพุทธรักษาจากมาลี
- ขั้นที่ ๒ ลำดับเหตุการณ์ จุกช่วยลุงมีประดับธงชาติและซื้อกับข้าวเตรียมไปทำบุญตักบาตร
- ขั้นที่ ๓ เล่าเหตุการณ์ เช้าวันที่ ๕ ธันวาคม ประชาชนไปทำบุญตักบาตร ที่วัด และดื่มถวายพระพรแด่สมเด็จพระเจ้าอยู่หัวในเวลากลางคืน
- ขั้นที่ ๔ สรุป มาลีแนะนำให้จุกใช้ดินพุทธรักษาแทนดอกไม้เพื่อมอบให้พ่อ ในวันพืชมงคล
- ขั้นที่ ๕ พ่อปลื้มใจเมื่อลูกแสดงความเคารพในวันพืชมงคลทุกปี

1.

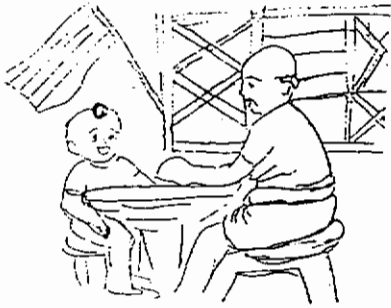
"มาลี บ้านเรอมีคอกพุทธรักษาไหม" จุกร้องถามมาลี
"ไม่มี จะเอะไปทำอะไรละ"
"ว่า! ร้านค้าก็ไม่มีขาย" จุกบ่นและเดินจากไป
"ตามก็ไม่มีบอก แปลกจริง" มาลีเกิดความสงสัย

2.

"จุก เดินบ่นอยู่คนเดียว ห่าอะไรละ" ลุงมีถามเมื่อเห็นจุกเดินผ่านมา และพูดอุบอุบอยู่คนเดียว
"หาดอกไม้ครับ ลุงทำอะไรอยู่ครับ"
"ประดับธงชาติ" ลุงมีตอบ
"ประดับทำไม ผมช่วยนะครับ" จุกรับอาสา

3.

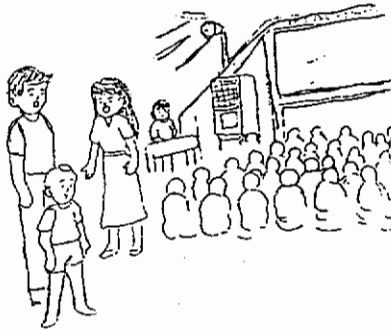
"พรุ่งนี้วันที่ ๕ ธันวาคม จำได้ไหมล่ะ"
 "อ้อ! จำได้แล้ว ผมกำลังจะไปซื้อกับข้าวให้แม่เตรียมไป
 ทำบุญตักบาตรพรุ่งนี้พอดีครับ"
 "ทำบุญงานอะไรอีกแล้ว" หญิงถามด้วยความสงสัย
 "ก็พรุ่งนี้วันที่ ๕ ธันวาคม นี่ครับลุง" จุกตอบ
 "เออ! จริงซี ตอนเช้าต้องไปทำบุญตักบาตรที่วัด"

4.

"จุกมีดอกพุทธรักษาหรือยัง" มาลีถามขณะนั่งฟังพระสวด
 อยู่บนศาลาในตอนเช้า
 "ยังเลยครับ ทำบุญเสร็จแล้วจะลองไปถามแกละดูบ้าง"
 "วันที่ ๕ ธันวาคม ปีนี้ มีคนมาทำบุญเยอะนะ"
 "คืนนี้ก็น่าจะเชิญชวนชาวบ้านร่วมกันถวายพระพรด้วยนะลูก"
 แม่ของจุกบอก

5.

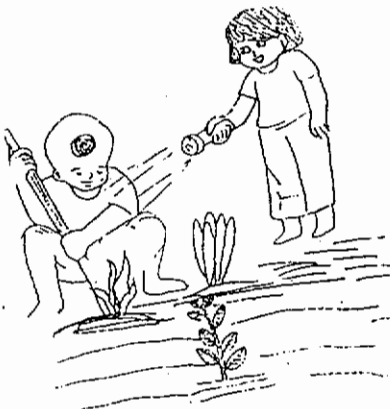
ในคืนวันที่ ๕ ธันวาคม ชาวบ้านจัดให้มีงานเฉลิมพระเกียรติ
 "ชาวบ้านมาร่วมงานเฉลิมพระเกียรติ แด่องค์สมเด็จพระ
 พระเจ้าอยู่หัว เต็มศาลาเลย นะคะ" พี่สาวพูดกับพ่อ
 "มาลีก็มา ผมขออนุญาตไปคุยกับมาลีนะครับ"
 "ไปซิลูก" เมื่อพ่ออนุญาตจุกจึงวิ่งไปหาแม่

6.

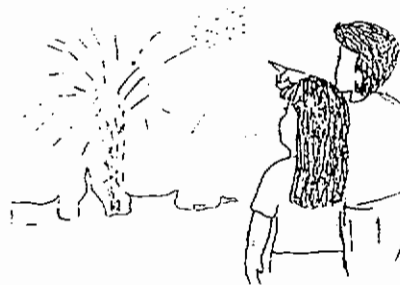
"จุกเธอได้ดอกพุทธรักษาหรือยัง" มาลีถาม
 "ยังเลย จะทำอย่างไรดีจะเลยโอกาสไฉ่แล้วนะ"
 "เราแนะนำให้อาหม"
 "บอกมาเลย ทำอย่างไรดี" แล้วทั้งสองก็นั่งลงปรึกษากัน

7.

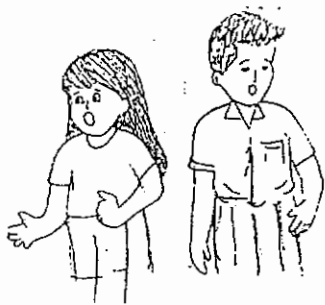

"เราจะไปหาที่ไหนครับ มิดแล้วนะ" จุกสงสัยเมื่อมาลี
 ชวนมาหาดอกไม้ยังบ้านของตน
 "นี่ไงล่ะ! เราต้องไปเลยเธอซูดี้" เด็กทั้งสองช่วยกันขุด
 หาพุทธรักษาในสวนหลังบ้านของมาลีอย่างขะมักเขม้น

8.

ส่วนพ่อและพี่สาวของจุกกำลังปั้นตุ๊กตอย่างเพลิดเพลิน
 "วันเฉลิมพระชนมพรรษาของในหลวงปีนี้ มีตุ๊กตาร่วม
 ฉลองเยอะ นะคะ"
 "นอกจากนี้ วันที่ ๕ ธันวาคมของทุกปี รัฐบาลยังกำหนดให้
 เป็นวันพ่อแห่งชาติด้วย ทุกคนต้องกราบขอพรคุณ
 ของพ่อด้วยไงล่ะ" พ่ออธิบายให้ฟัง

"เอ๊ะ! จุกหายไปไหนนะลูก" พ่อร้องถามลูกสาว
"หาน้องให้พบ จะได้กลับบ้านกันนะลูกนะ" พ่อบอก
"ค่ะ" พี่สาวของจุกรับคำ

"ต้นพุทธรักษาของบ้านเรอนี้งามคืนะ"
"เธอจะเอาไปทำอะไร หมาทั้งวันแล้วนี่" มาลีถามด้วยความ
สงสัย "เอาไปให้พ่อ วันนี้เป็นวันพ่อแห่งชาติ จำได้ไหม"
จุกเดินบอกขณะเดินกลับบ้านของจุก
"จะห่มควินที่ ๕ อยู่แล้วนะเนี่ยะ"

11.

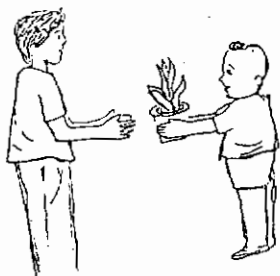
"ดอกไม่มี ไร่ฉันนี้แหละแทนดอก" จุกอธิบายให้เพื่อนฟัง
"เอาต้นปลูกไว้ให้พ่อ คืนะ ปีต่อไปจะได้มีดอกเกสรพ่อก
ในวันพ่อแห่งชาติอีก" จุกปลูกต้นไม้ลงในกระถางหลังบ้าน
"ปลูกเสร็จแล้ว กลับไปหาพ่อกของเธอที่วัดกันเถอะ"
มาลีชวน

12.

จุกไม่พบพ่อและพี่สาวในบริเวณงานวัด จึงกลับบ้าน
"หายไปไหนมาลูก ทำไมไม่บอกพ่อก่อน" พ่อดุ
"ผมขอโทษ ผมไปบ้านมาลีมาครับ ผมมีของขวัญมอบ
ให้พ่อด้วยครับ" จุกดึงแขนพ่อตรงไปในสวนหลังบ้าน

13.

"ผมขอมอบต้นพุทธรักษาให้พ่อ ในโอกาสวันพ่อครับ"
"ให้ตอนกลางคืนพอดีเลย ขอบใจนะลูกนะ" พ่อดีใจ
"ตอนกลางวัน ผมยังหาดอกพุทธรักษาไม่ได้ครับ พ่อมีพระคุณ
ต่อลูก ๆ ผมขอแสดงความกตัญญูทดแทนพ่อด้วยต้น
พุทธรักษาแทนดอกพุทธรักษานะครับ"

14.

"พ่อปลื้มใจมากที่ลูกระลึกถึงพ่อในโอกาสวันสำคัญแบบนี้"
"ไม่มีดอก ไร่ฉันแทนนะครับ ปีหน้าจะได้มีดอกในวันพ่
อีกครั้ง"
"ดอกไม้สัญลักษณ์วันพ่อแห่งชาติ ปลูกไว้หน้าบ้านนี้นะลูกนะ"
"จุกนี่! สมกับเป็นลูกที่ดีของพ่อจริง ๆ นะลูก"

วันเวลาผ่านไปในปีต่อมา บริเวณหน้าบ้านของจุก
ต้นพุทธรักษาออกดอกสะพรั่ง งามตา
"วันพ่อแห่งชาติปีนี้ คือวันที่ ๕ ธันวาคม เราไม่ต้องไปหา
ดอกพุทธรักษาไกล เก็บจากหน้าบ้านของเรานี้แหละ"
จุกเก็บดอกพุทธรักษา เพื่อนำไปมอบให้พ่อของตน

คำถามชวนคิด

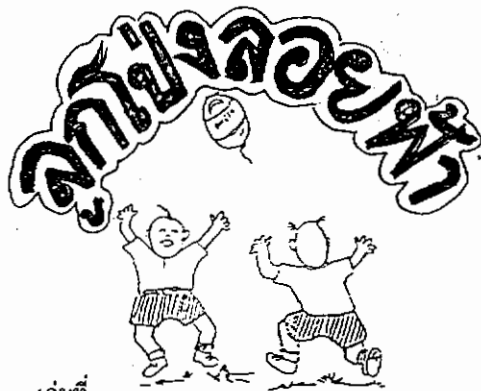
- ๑) วันที่ ๕ ธันวาคมของทุกปี มีความสำคัญอย่างไร
- ๒) นักเรียนจะปฏิบัติกิจกรรมในวันพ่อแห่งชาติอย่างไรบ้าง
และสัญลักษณ์วันพ่อแห่งชาติคืออะไร

ประวัติผู้แต่ง

ชื่อ อ้อยแดง หอมสุวรรณ
วันเกิด ๑๕ กันยายน ๒๕๐๖
ที่ทำงาน โรงเรียนวัดคอนไข่มุก
ที่อยู่ ๖๑-๑๑ ตำบลวัดโบสถ์
บางปลาหมอ สุพรรณบุรี
การศึกษา กศ.ม. (การประถมศึกษา)
มศว ประสานมิตร

หนังสือเรียนเล่มเล็ก เรื่องวรรณกรรม

ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๒

เล่มที่ ๑๓

กลุ่ม สปข. หน่วยที่ ๒
ตอนที่ ๓๖-๓๘อ้อยแดง หอมสุวรรณ เรื่อง
วัชรินทร์ สมุทรวานิช, ภาพ

คำนำ

หนังสือเล่มนี้ตัวละครแสดงพฤติกรรมในการนำวิถีชีวิต
ประชาธิปไตยด้านคุณธรรม ไปใช้ในชีวิตประจำวันและ
เป็นตัวอย่างที่แสดงกิจกรรมต่าง ๆ ในวันแม่แห่งชาติ
ผู้เขียนได้แต่งเรื่องขึ้น สำหรับใช้เป็นสื่อการสอน กลุ่ม สปข
หน่วยที่ ๒ หน่วยย่อย "วันแม่แห่งชาติ" ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๒

อ้อยแดง หอมสุวรรณ
พฤศจิกายน ๒๕๓๖

ความคิดรวบยอด

วันที่ ๑๒ สิงหาคม เป็นวันเฉลิมพระชนมพรรษาของ
สมเด็จพระบรมราชินีนาถ และรัฐบาลกำหนดให้เป็นวันแม่แห่งชาติ

จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม

๑. นักเรียนบอกความสำคัญ วันที่ ๑๒ สิงหาคม ได้
๒. นักเรียนบอกสัญลักษณ์ และปฏิบัติกิจกรรมในวันแม่แห่งชาติได้

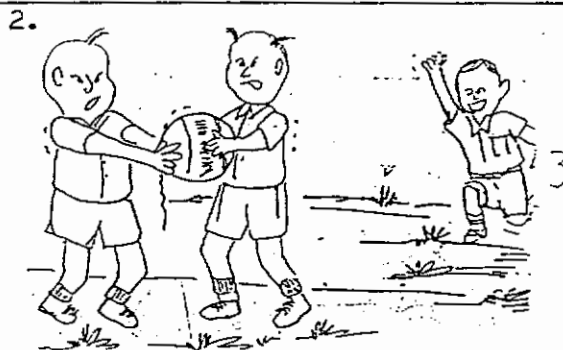
อรรถลักษณะ

เล่าเรื่องจากประสบการณ์

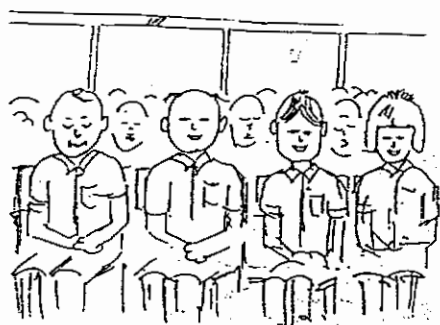
- ขั้นที่ ๒ ลำดับเรื่อง แกะและลูกแบ่งลูกโป่งกัน
ขั้นที่ ๓ เล่าเหตุการณ์ แม่ของลูกมาร่วมงานวันแม่ไม่ทัน
ต่อเนื่อง ลูกจึงต้องไหว้แม่คนที่ ๒ แทน เมื่อแม่ของลูก
มาบ้าน ลูกจึงมอบภาพดอกมะลิให้แม่ ลูกและ
ช่วยกันอ่านข้อความในลูกโป่งและนำไปให้การ
ขั้นที่ ๔ สรุป การมอบดอกมะลิแด่แม่ในวันแม่แห่งชาติ เป็น
การแสดงความรักถึงพระคุณของแม่
ขั้นที่ ๕ แสดงความรู้สึก
รู้สึก เราควรระลึกถึงพระคุณของแม่

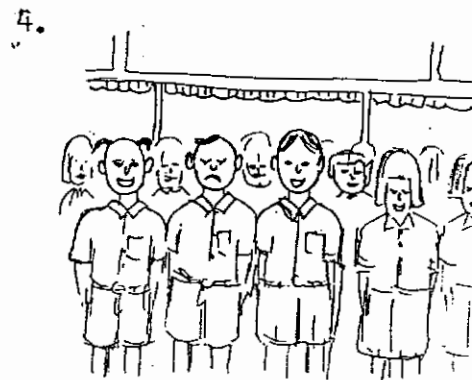
1. "โน่น! อะโรลอมมา" แกละรีให้จุกดูบนท้องฟ้า
"สิด้วยด้วย วังโล่จับไวเร็ว" จุกและแกละวังโล่ไปตาม
กันนา

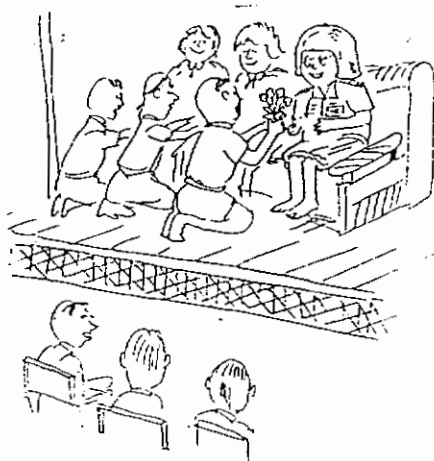
2. "นี่แย่งอะไรกันนะ ครูให้มาตามจะทำคิริไหวแม่แล้วเขารอ
เรอต้องคนนี้แหละ" นักเรียนรุ่นพี่วิ่งมาเรียกเด็กทั้งสอง
"ผมเก็บลูกโป่งได้ แต่แกละมาแย่งผมครับ"
"ลูกโป่ง แต่ไปกันเออะ ประเดี๋ยวจะถูกครูคุณะ"
"ครูตีแน่ รีบไปดีกว่า" เด็กทั้งหมดรีบไปหาครู

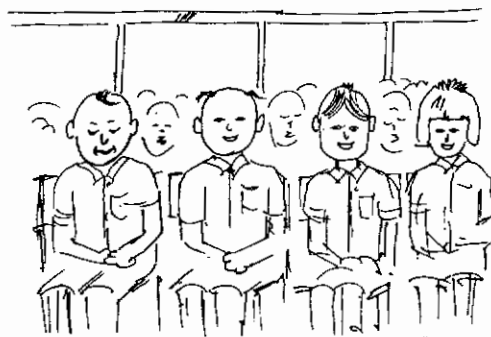
3. "แม่ของเรายังไม่มา จะไหวไครละ"
"ครูบอกไว้ ให้ไหวแม่คนที่ ๒"
"แม่คนที่ ๒ ไครนะ" จุกหันไปถามเพื่อนนักเรียนที่นั่งอยู่ใกล้กัน
อยู่ในห้องประชุมศิรินาวันแม่แห่งชาติ
"วันที่ ๑๒ สิงหาคม โรงเรียนเราจัดงานทุกปีนะ และมีคน
ที่ต้องไหวแม่คนที่ ๒ ทุกปีนะแหละ"

4. "ร้องเพลงศุภคิมหาราชจบแล้ว ต้องร้องเพลงคำนำนมอีก
ไรไหม" "ใช่ จุก อย่าคุยเสียงดัง เขาร้องเพลงคำนำนมกัน
แล้ว" "แม่นี้มีบุญคุณอันใหญ่หลวง แม่เฝ้าหวง ห่วงลูกแต่
หลังเมื่อยังนอนเปล..." เสียงเพลงคำนำนมดังกระหึ่ม
ไปทั่วห้องประชุม

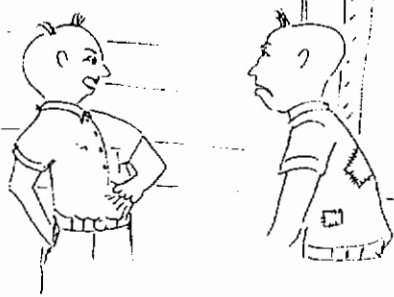

5. "นำสงสารจุกนะ คงหงา และต้องไหวแม่คนที่ ๒ แทน"
"แม่คนที่ ๒ ท่านถือบรมสังฆทอนเราต่อจากพ่อแม่เหมือนกัน"
เสียงเพื่อนนักเรียนคุยกันเบา ๆ ขณะทำพิธี

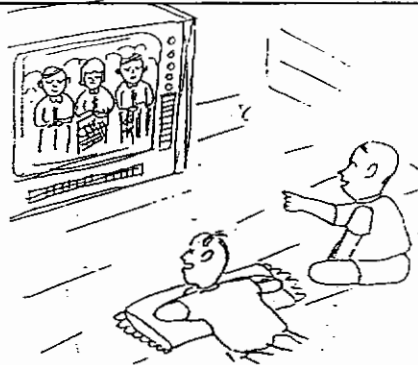
6. "วันนี้เป็นวันคล้ายวันเฉลิมพระชนมพรรษาของ
สมเด็จพระบรมราชินีนาถ ซึ่งเปรียบเสมือนพระแม่เจ้า
ของปวงชนชาวไทยทุกคน" นักเรียนทุกคนตั้งใจฟังครู
อธิบายความสำคัญของวันแม่แห่งชาติ
วันที่ ๑๒ สิงหาคม

7.

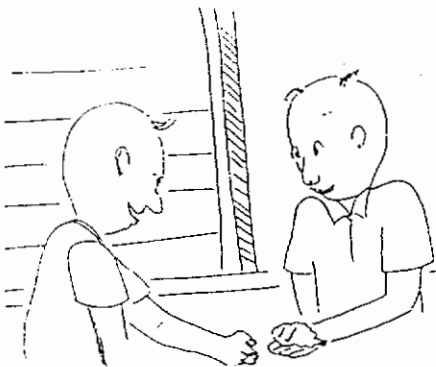
ทำพิธีไหว้แม่เสร็จแล้วนักเรียนออกมานอกห้องประชุม
 "เมื่อวานนี้แม่ซื้อเสื้อใหม่จากกรุงเทพฯ มาฝากเราตัวหนึ่ง"
 แกละชี้ให้จุกดูเสื้อที่ตนใส่
 "เราอยากมีเสื้อใหม่บ้าง แม่ก็ยังไม่มา"

8.

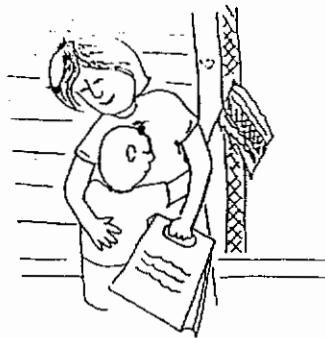
เวลาว่างจุกมาดูโทรทัศน์ที่บ้านของแกละอยู่เสมอ
 "มีคนไปร่วมงานเฉลิมพระชนมพรรษาสมเด็จพระราชินี และ
 คิมถวายพระพรมากทุกปีนะ"
 "วันที่ ๑๒ สิงหาคม เป็นวันแม่แห่งชาติ ส่วนมากกิจกรรม
 ในวันนี้ก็คล้ายๆ กับกิจกรรมในวันพ่อแห่งชาติแหละ"
 "จู้ จู้ โฆษกประกาศว่าใครเก็บลูกไปวันแม่แห่งชาติได้"

9.

"ใช้ลูกโป่งที่เราเก็บได้หรือเปล่า"
 "มาช่วยกันอ่านซิ เขียนว่าวันแม่แห่งชาติหรือเปล่า"
 "แพบแล้ว..อ่านไม่ออก คงไม่ใช่หรอก ของแม่ค้าหุคมานะซิ
 .. ง่วงนอนไปนอนดีกว่า" แกละบอก

10.

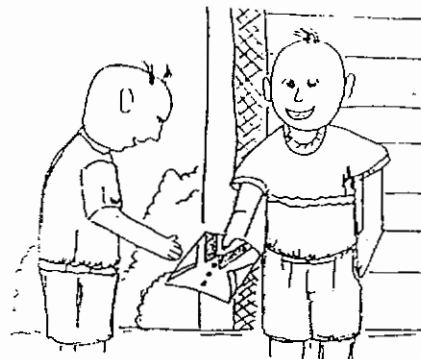
ในเช้าวันต่อมา
 "แม่มาแล้ว...สวัสดีครับ ทำไมไม่มาร่วมงานวันแม่ล่ะครับ
 ผมคิดถึงแม่" จุกกำลังเก็บธงชาติที่ประดับอยู่หน้าบ้าน
 ร้องขึ้นด้วยความดีใจ
 "แม่มาร่วมงานวันแม่แห่งชาติ ที่ทางโรงเรียนจัดขึ้นเมื่อวานนี้
 ไม่ทัน... แม่จ้องตัวรอกไม่ได้จะลูก"

11.

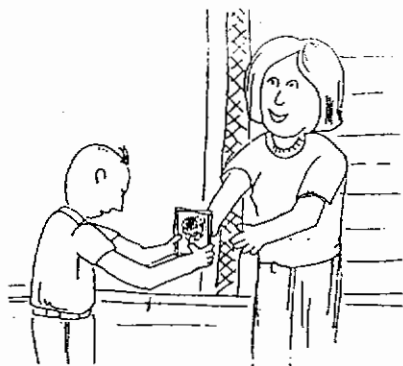
"แม่ซื้อขนมมาฝากผมบ้างไหมครับ" จุกถาม
 "แม่ซื้อเสื้อนักเรียนมาฝาก...ขอบใจนะ"
 "ขอบคุณครับ แกละก็ได้เสื้อใหม่เหมือนกันครับ ผมเอาเสื้อ
 ไปให้แกละดูครับ" จุกถือเสื้อตัวใหม่วิ่งไปหาแกละทันที

12.

"แกละ เรามีเสื้อใหม่แล้วนะ แม่ซื้อมาให้"
 "เราขอบคอกมะลิให้แม่แล้วนะ วันแม่แห่งชาติปีหน้าแม่จะ
 ซื้อกระเป๋านักเรียนมาให้จุก" แกละเล่าให้ฟัง
 "เราเอาคอกมะลิให้ครูไปหมดแล้ว วาฉภาพคอกมะลิให้แทน
 ได้ไหม" จุกปรึกษาเพื่อน

13.

เมื่อวาดภาพดอกมะลิเสร็จแล้วจึงนำไปมอบให้แม่
 "แม่ครับ ผมขอมอบดอกมะลิแด่แม่ครับ"
 "เนื่องในโอกาสอะไรจะลูก" แม่ถามด้วยความสงสัย
 "เมื่อวานนี้ วันที่ ๑๒ สิงหาคม เป็นวันแม่แห่งชาติ ครูบอก
 ว่าเป็นการระลึกถึงบุญคุณของแม่ ควรมอบดอกมะลิให้แม่ครับ"

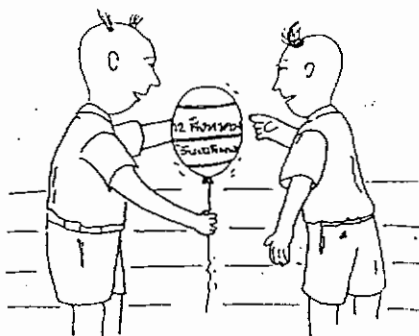
14.

และลูกได้อ่านบทกลอนให้แม่ฟังดังนี้

เมื่อลูกพันครรภ์แม่	เฝ้าดูแลเจริญวัย
สอนสั่งหวังจักให้	ลูกเติบโตขึ้นเป็นคน
กายใจและความคิด	เริ่มชีวิตแม่ฝึกฝน
ลูกจึงไม่ทุกขทน	เพราะเชื่อแม่แต่แรกมา
โลกนี้ไม่อ้างว้าง	แม่เคียงข้างเหนื่อเฝ้า
อวยพรลูกทุกครา	ขวัญลูกมีชัยเอย

"บทกลอนนี้ พี่ภาคตัดลอกจากหนังสือในห้องสมุดมาให้ครับ"
 "ขอบใจจะลูกที่มอบสัญลักษณ์วันแม่ และบทกลอนนี้
 ให้แม่ด้วย เพราะมากจ๊ะ" แม่ชม

15.

"เราสอบถูกโป่งแล้ว นี่ไง อ่านว่า ๑๒ สิงหาคม วันเฉลิมพระชนม
 พรรษาสมเด็จพระบรมราชินีนาถ และวันแม่แห่งชาติ"
 แกละนำลูกโป่งที่เก็บได้นั้นมาให้จุกดู
 "ฝากคุณครูเอาไปแลกรางวัลซี"
 "เอารางวัลมาแบ่งกันนะ อยากให้มีวันแม่บ่อยๆ แม่จะได้มาหาอีก"
 "คุณครูบอกว่า เราจะได้ระลึกถึงพระคุณของแม่บ่อยๆ ด้วย"

16.

คำถามชวนคิด

นักเรียนควรปฏิบัติกิจกรรมอะไรในวันแม่แห่งชาติบ้าง
 และสัญลักษณ์วันแม่แห่งชาติคืออะไร

ประวัติผู้แต่ง

ชื่อ	อ้อยแดง หอมสุวรรณ
วันเกิด	๑๕ กันยายน ๒๕๐๖
ที่ทำงาน	โรงเรียนวัดดอนไผ่เต่า
ที่อยู่	๖๑-๑๑ ตำบลวัดโบสถ์ บางปلام้า สุพรรณบุรี
การศึกษา	กศ.ม. (การประถมศึกษา) มศว ประสานมิตร

หนังสือเรียนเล่มเล็กเชิงวรรณกรรม
ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๒

เล่มที่ ๑๔

กลุ่ม สปข. หน่วยที่ ๒
ตอนที่ ๔๐-๔๒

อ้อยแดง หอมสุวรรณ เรื่อง
วัชรินทร์ สมุทรวานิช ภาพ

คำนำ

หนังสือเรียนเล่มนี้ได้เสนอเนื้อหาให้เห็นประโยชน์ที่ได้รับจากบ้าน และตัวละครแสดงพฤติกรรมในการนำเอาวิถีประชาธิปไตยโดยคำนึงความระบอบ ปณิธานธรรม ไปใช้ในชีวิตประจำวัน โดยใช้หนังสือนี้เป็นสื่อการสอนกลุ่ม สปข. หน่วยที่ ๒ หน่วยย่อย "ประโยชน์ที่ได้รับจากบ้าน" ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๒

อ้อยแดง หอมสุวรรณ
พฤศจิกายน ๒๕๓๔

อรรถลักษณะ

เล่าเรื่องจากประสบการณ์

ชั้นที่ ๑ นำเรื่อง

ผดุงหมักน้ำปลาไหลแรง

ชั้นที่ ๒ ลำดับเหตุการณ์

พ่อแม่สุนัขคาบลูกหมาน้ำ

ชั้นที่ ๓ เล่าเหตุการณ์

พ่อ แม่ สุนัขเลี้ยงลูกจนเติบโต คอยตั้งสอนให้ทำดี แต่ลูกเบื้อ รำคาญ จึงหนีไปอยู่ที่อื่น และไม่มีใครสนใจ เอาใจใส่ต่อลูกสุนัข ลูกสุนัขสำนึกได้ว่า ไม่มีใครรักคนเท่าพ่อแม่

ชั้นที่ ๔ สรุป

ชั้นที่ ๕ แสดงความรู้สึก

พ่อแม่มีพระคุณต่อเรา ลูกที่ดีควรแสดงความกตัญญูต่อพ่อแม่

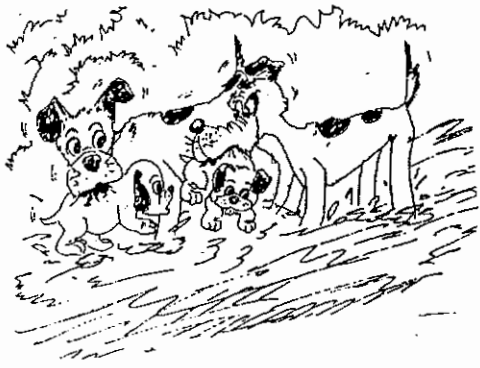
ความคิดรวบยอด

บ้านเป็นที่อยู่อาศัย ให้ความปลอดภัย ความรัก และความอบอุ่นในครอบครัว

จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม

๑. นักเรียนบอกประโยชน์ที่ได้รับจากบ้านได้
๒. นักเรียนยอมรับฟังคำวิจารณ์ของผู้อื่นและนำมาปรับปรุงตนเองอยู่เสมอ

1.

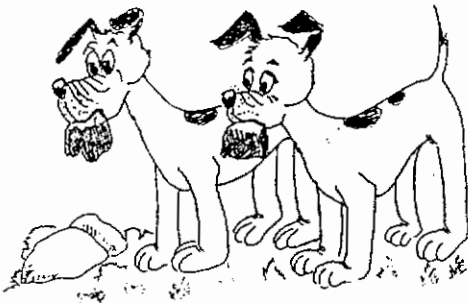
"พ่อ เร็ว คาบลูกไปฝั่งโน้น เร็ว ๆ เข้า"
 "แม่จ๋า หนูกลัว" ลูกสุนัขร้องหาแม่ด้วยความกลัว
 "ไม่ต้องกลัว พ่อกับแม่อยู่นี่ลูก"
 "คืนนี้ฝนตกแรง น้ำป่าไหลมาเร็วจนตั้งตัวไม่ทัน"

2.

"เฮ้อ! เหนื่อย ปลอดภัยแล้วนะลูกนะ" พ่อปลอบลูก
 "มานอนใกล้ ๆ แม่นี่ลูกจะได้ไม่หนาว" แม่นุ้บเรียก
 เมื่อพาลูกข้ามลำธารมาอยู่ในที่สูง

3.

"ฝนหยุดเสียที ลูก ๆ จะได้มีอาหารกิน"
 "เราออกไปหาอาหารกันหมดคอย่างนี้ เป็นห่วงลูกนะ"
 "พ่อ แม่ มาแล้ว มากินอาหารกันสิลูก"
 "คงจะออกไปเล่นที่ไหนนั่นแหละ"

4.

"เวลานอน ก็เอาหมอนหนุนอย่างนี้ จะได้ยินเสียงต่าง ๆ ได้
 นะลูกนะ" แม่สอนอีก
 "ตอนจนกระทั่งการนอน เบื่อจัง" ลูกสุนัขคิดอยู่ในใจ
 "น้องเราทำเฉย ทำดังคิดอะไรในใจอีกแล้วนะ"
 ที่สุนัขสงสัย

5.

"นี่เวลากินเสร็จ อย่าเอากะดูไว้ใกล้ที่นอนนะลูก"
 แม่นุ้บสอนลูก "เฮ้อ! แม่รู้อีกแล้ว เราต้องหลบ
 หนีจากเสียงคุให้ได้" "น้องจะหลบไปไหน
 ต้องได้ยินเสียงนี้ไปตลอดคืนนั่นแหละ" "ต้องหลบ
 ได้ซิหน้า" ลูกสุนัขเชื่อมั่นในความผิดของตน

6.

"เห็นลูก ๆ นอนหลับสบายอย่างนี้ เราก็พอใจแล้ว"
 แม่นุ้บนอนดูลูกอย่างมีความสุข
 "แม่มักคิดว่าเราหลับ รอให้แม่หลับก่อนเถอะ"
 ลูกสุนัขกำลังคิดวางแผนอยู่เงียบ ๆ

7.

"เช้าแล้ว ตื่นเถอะลูก"
 "ตื่นเถอะลูก เดี่ยวพ่อกับแม่ไปหาอาหารมาให้"
 เสียงพ่อกับแม่ เรียกลูก
 "นอนกำลังสบาย ปล่อยให้ลูกอีกแล้ว" ลูกสุนัขบิคุบก็เงย

8.

"อยู่กับพ่อกับแม่ ได้ยินแต่เสียงบอกให้ทำนั่นทำนี่ ไปอยู่กับ
 เพื่อนเราดีกว่า คงไม่มีเสียงจู้จี้" ลูกสุนัขตัดสินใจ
 หนีไปอยู่บ้านเพื่อน

9.

แต่เมื่อมาอยู่แล้วเจ้าลายจึงรู้ว่าคนคิดผิดพลาด
 "นี่ เจ้าลายมาอยู่ที่นี่ต้องออกไปหาอาหารเอง ...
 ไม่มีใครหามาให้กินนะ" แม่ของเพื่อนบอก
 "หิวจะแย่อยู่แล้ว ยังจะให้ออกไปหาอาหารอีก"
 ลูกสุนัขบิคุบอยู่ในใจ

10.

หลายวันต่อมา ลูกสุนัขนอนซึมอยู่ตัวเดียว
 "เวลาถามอะไรก็ไม่บอก มาอยู่ที่นี่ไม่มีใครสนใจเรา
 แล้วจะเล่นกับใครดี ไม่มีใครรักเราสักคน คิดถึง
 พ่อกับแม่จังเลย" ลูกสุนัขนอนคิดถึงด้วยความเศร้า
 และรู้สึกเหงา

11.

ส่วนพ่อกับแม่สุนัข เมื่อทราบข่าวลูกหนีมาอยู่กับเพื่อน
 จึงรีบพาอาหารมาฝากลูก "อยู่บ้านเพื่อนต้องขยัน
 นะลูก แต่แม่ว่าควรกลับบ้านเรามากกว่า"
 "พ่อกับแม่เอาน้ำมาให้พอกิน ผมกำลังหิวตายแล้วครับ"
 "กลับไปที่บ้านเราเถอะลูก" แม่ชวนอีก
 "ผมอยากอยู่กับเพื่อนครับ"

12.

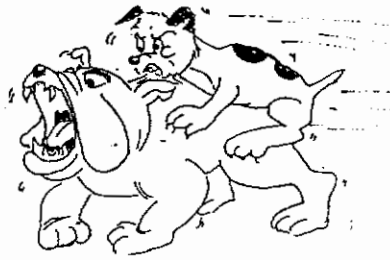
อยู่มาวันหนึ่ง ลูกสุนัขป่วยแต่ไม่มีใครเอาใจใส่ดูแล
 ลูกสุนัขคิดถึงแม่ จึงกลับบ้าน
 "ผมขอโทษครับที่หนีไป ต่อไปนี้ผมจะออกไปหาอาหารเอง
 และจะไม่ไปอยู่ที่อื่นอีกแล้ว ไม่มีใครสนใจดูแลผมเลย
 กินเถิด ๆ อยากรู้ ๆ ด้วยครับ" ลูกสุนัขเล่าให้แม่ฟัง

13.

ต่อมาเวลากลางคืนในวันหนึ่ง
"เอ๊ะ! เสียงอะไร" แม่สุนัขขยี้งออกมาดูเมื่อได้ยิน
เสียงแกรก แกรก อยู่ใกล้ ๆ บริเวณที่ลูกของตนนอนอยู่
"มันจะทำร้ายลูกของเรานี่"

14.

นี่จะทำร้ายลูกของเราหรือ ใครจะมาทำร้ายลูก
ของเราไม่ได้" แม่สุนัขขยี้งเข้าไปกระโดดก่คค
ของศัตรู
"โอ๊ย!" ศัตรูวิ่งหนีไปด้วยความตกใจเมื่อถูกลอบทำร้าย

15.

"ลูกแม่เป็นอะไรหรือเปล่าลูก" แม่ร้องถามด้วยความ
ห่วงใย "เป็นอะไรหรือเปล่าลูก" พ่อสุนัขถาม
"ไม่เป็นไรครับ"
"ปลอดภัยนะลูกนะ มีพ่อแม่คอยดูแลอยู่เสมอลูก"
แม่สุนัขปลอบลูก

16.

"อยู่บ้านของเราสบายจริง ๆ นะครับ
แล้วถูกสุนัขจึงเล่าเหตุการณ์ความลำบากเมื่อครั้ง
ไปอยู่บ้านเพื่อนให้แม่ฟัง

ปัญหาชวนคิด

บ้านมีประโยชน์ต่อนักเรียนอย่างไรบ้าง

ประวัติผู้แต่ง

ชื่อ อ้อยแดง หอมสุวรรณ
วันเกิด ๑๕ กันยายน ๒๕๐๖
ที่ทำงาน โรงเรียนวัดดอนไผ่เต่า
บางปลาหมัก สุพรรณบุรี ๗๒๑๕๐
ที่อยู่ ๖๑/๑๑ ตำบลวัดโบสถ์
บางปลาหมัก สุพรรณบุรี
การศึกษา กศ.ม. (การประถมศึกษา)
มคอ ประสานมิตร

หนังสือเรียนเล่มเล็กเชิงวรรณกรรม
ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๒

เล่มที่ ๑๕

กลุ่ม สปช. หน่วยที่ ๒
คาบที่ ๔๓-๔๕

อ้อยแดง หอมสุวรรณ เรื่อง
วัชรินทร์ สมุทรวานิช ภาพ

คำนำ

ตัวละครในหนังสือเชิงวรรณกรรมนี้แสดงพฤติกรรมให้เห็นลักษณะของบ้านที่น่าอยู่ และบ้านที่ขาดความสุข และเสนอเนื้อหาในการนำเอาวิถีชีวิตประชาธิปไตยในด้านการระดมทุนไปใช้ในชีวิตประจำวัน โดยใช้หนังสือเล่มนี้สำหรับเป็นสื่อการสอน กลุ่ม สปช. หน่วยที่ ๒ หน่วยย่อย "บ้านที่น่าอยู่" ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๒

อ้อยแดง หอมสุวรรณ
พฤศจิกายน ๒๕๓๗

อรรถลักษณะ

เค้าเรื่องจากประสบการณ์

วันที่ ๑ นำเจ้าเรื่อง กวางมาเล่นอยู่บ้านของแก่งแค่นี้
วันที่ ๒ ลำดับ กวางไม่ยอมยกบ้าน เสนออยู่บ้านแก่ง
วันที่ ๓ เจ้าเหตุการณ์ พ่อ แม่ พี่ ๆ ของแก่งใจดี บ้านของแก่ง
ต่อเนื่อง สะอาด เมื่อแก่งยกบ้านลูกแม่ พี่ ๆ
บ้านสกปรก เมื่อแก่งยกบ้านของกวางเรียบร้อย
มีที่วิ่งเล่น
วันที่ ๔ สรุป กวางและแก่งเสนออยู่บ้านกวาง ซึ่งปรับปรุงให้
สะอาดเรียบร้อย สมาชิกในบ้านรักใคร่กลมเกลียว
วันที่ ๕ แสดงความรู้สึกรัก บ้านมีความอบอุ่น สะอาด สมาชิกในบ้านย่อมมี
ความสุข

ความคิดรวบยอด

บ้านที่สะอาด สมาชิกใคร่กลมเกลียวกัน ทำให้เกิด
ความอบอุ่น และสมาชิกมีความสุข

จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม

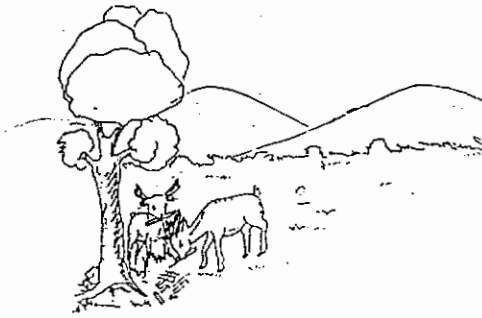
๑. นักเรียนอธิบายลักษณะของบ้านที่น่าอยู่ได้
๒. นักเรียนอธิบายวิธีการทำให้บ้านน่าอยู่ได้

1.

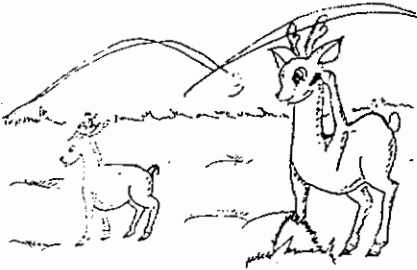
"กวาง บ้านเรอมิงงานทำไหม เรอมาเล่นแต่เช้าทุกวันเลยนะ"
 "ฉันทำงานยังไม่เสร็จ แต่ไม่อยากอยู่บ้าน" กวางตอบ
 "เรอมาเล่นกับฉัน ไม่สนุกหรือ ทำไมไม่รำริงเลย"
 "คิดถึงบ้าน"
 "ถ้าอย่างนั้นก็กลับไปทำงานให้เสร็จก่อนสิ"

2.

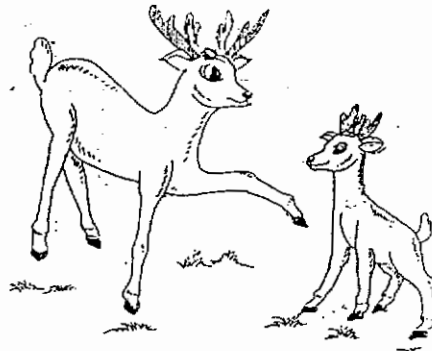
"ตอนนี้เรอกลับบ้านก่อนเถอะ มีคแล้ว" เก้งเตือน
 "ยังไม่อยากกลับ บ้านเราเหงาไม่มีเพื่อนเล่นด้วย"
 "กลับไปก่อนเถอะ แล้วพรุ่งนี้มาเล่นด้วยกันอีกก็ได้"

3.

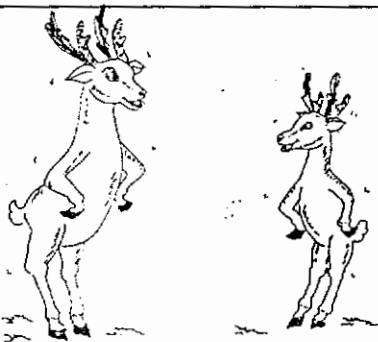
"บอกให้กลับบ้านทีไร กวางมีท่าทางเหงาๆ เป็นอะไรไปนะ"
 เก้งยืนมองตามกวางไปด้วยความสงสัย
 "กลับไปถึงบ้านก็จะได้ยินเสียงบันออีกแล้วสิเรา" กวางคิด

4.

เมื่อมาถึงบ้าน กวางพบแต่พี่ ไม่พบพ่อและแม่อยู่บ้าน
 "พ่อ แม่ ไม่อยู่หรือครับ" กวางถามพี่
 "ไปหาอาหาร เธอไปไหนมา ไม่ช่วยกันทำงานบ้าน พี่ทำคนเดียว
 เหนื่อยจะแย่ล่ะ"
 "มาบ้านที่ไรๆก็ดูทุกที น่าเบื่อ เป็นพี่ก็ทำไปเสียเลยให้ผม
 กวาดดูบ้านทุกที" กวางเถียงพี่

5.

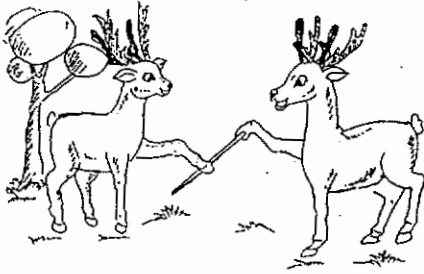
"ดูก็ไม่ได้ เล่นของเล่นแล้วว้างไว้ละกะ มาช่วยกันเก็บนะ"
 "หน้าที่ของพี่ ผมเก็บของเล่นแล้ว พี่ดูบ้านไปสิครับ"
 กวางสองพี่น้องเถียงกันเสียงดัง
 "พี่ไม่ช่วยผมทำงาน แล้วจะมาดูอีก น่ารำคาญ"
 "แม่มา พี่จะฟังแม่" พี่กวางขู่

6.

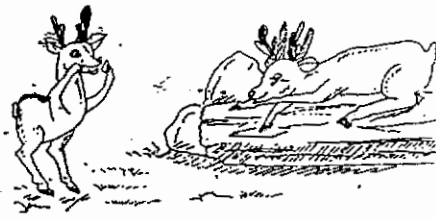
เมื่อแม่กวาง พ่อกวางกลับจากหากินจึงได้ทราบว่าลูกๆ
 ทะเลาะกันทุกวัน
 "ทะเลาะกันได้ทุกวัน พ่อแม่หากินมาเหนื่อยๆ ใครมี
 หน้าที่อะไรก็ทำไปสิลูก"
 "พี่เขาชอบดูเสียงดัง" ลูกกวางฟ้องแม่
 "เธอไม่ค่อยอยู่บ้าน" พี่กวางฟ้องบ้าง

7.

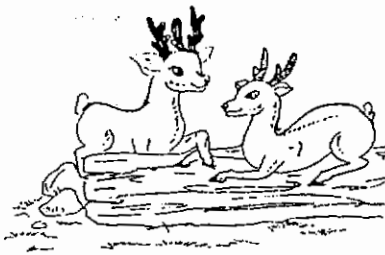
"บ้านรก ตกปรก วันนี้ทำความสะอาดหรือยังลูก" แม่ถาม
"ดั่งลงโทพแก้งแล้วนะนี่" พ่อกวางพูดขึ้น
"ช่างเถอะ เราพักผ่อนดีกว่า จะได้ออกไปหาถิ่นอีก"

8.

ลูกกวางเดินออกมาจากบ้านด้วยความเสียใจในเช้าวันต่อมา
"พี่ๆ พ่อแม่ก็ไม่สนใจเรา แล้วเราจะเล่นกับใครดี"
กวางนั่งเศร้าอยู่บนกองไม้ตัวเดียว
"กวาง ไปเล่นกับเพื่อนๆ" เสียงแก้งเรียก

9.

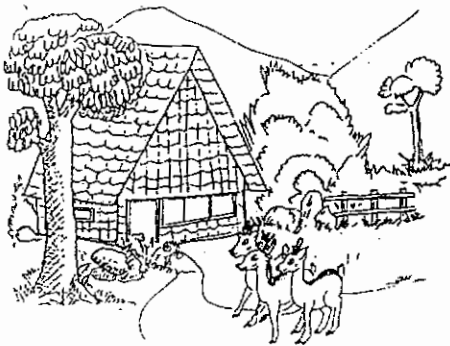
"โอ๊ย!" กวางวิ่งสะดุดก้อนหินล้มลงขณะรีบด้วยความดีใจ
"เราจะเสียแผลให้ เจ็บมากไหม"
แก้งช่วยประคองกวาง
"พี่ครับ มาช่วยประคองเพื่อนผมหน่อยครับ" แก้งเรียก

10.

แก้งทุกตัวช่วยกันดูแลกวางด้วยความเป็นห่วง
"เธอและพี่ คัดเราเหลือเกิน"
"เพื่อนต้องช่วยเพื่อนสิ พ่อแม่เราเคยสอนไว้"
"ทำไมพี่เราไม่ใจคือนี้น้า"
"อย่าคิดมากเกินไป ไปเดินเล่นรอบๆ บ้านเราดีกว่านะ" แก้งชวน

11.

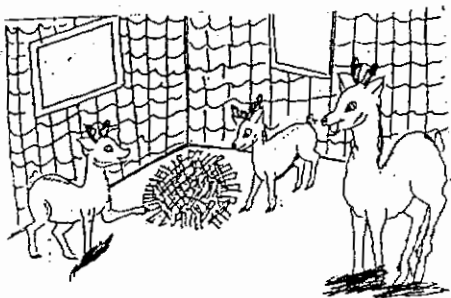
"บ้านเธอเจียบ ถมพัดเย็นสบาย ดอกไม้เยอะแยะ"
"พวกเราช่วยกันปลูก พี่เราใจดี ช่วยเราทำงานทุกอย่าง
ไม่เคยดูค่าเราเลย พวกเราช่วยกันทำงานทุกวัน หลายตัวสนุกดี"

12.

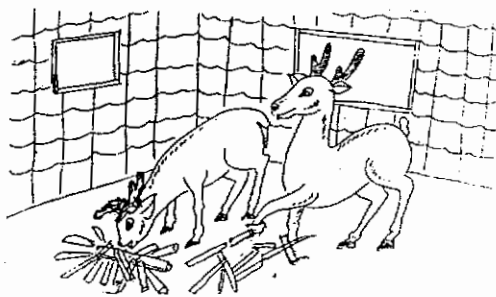
"บ้านเธอไม่มีหยากไย่ บ้านเรามีเต็มไปหมด" กวางพูดขึ้น
"พวกเรากวาดทุกวัน" แก้งตอบ
"เก็บของเล่นวางไว้บนถ่อนี้แหละ เป็นอย่างไรบ้างสนุกไหม"
แก้งถามด้วยความห่วงใย

13.

"ใช้ฟางแห้ง ก็นำพวกนี้มาทำของเล่นสิจ๊ะ" แม่แก้งแนะนำ
เมื่อเห็นกวางเล่นอยู่กับเก้ง
"ใครจะกินอะไรบ้าง แม่จะไปหามาให้จ๊ะ"
"อะไรก็ได้...ขอบคุณครับ" กวางตอบแม่แก้ง

14.

"แก้ง..ไปเล่นที่บ้านเราไหม มาที่นี่ทุกวันกลัวแม่คุณอีก"
"พี่ของเรอคุดไหม" แก้งถาม
"ถ้าเรายู่บ้านที่ๆ elli ไม่คุด พวกเขายากให้เรานอนอยู่บ้าน แต่
บ้านเราก...อีกอย่างหนึ่งเราไม่มีเพื่อนเล่น"

15.

"ไปวันนี้เลย..ดีไหม" แก้งชวน
"ไปวันนี้ไม่ได้ บ้านเรารก ไม่มีที่วิ่งเล่น" กวางบอก
"แต่บ้านเรอหลังใหญ่นะ ใหญ่กว่าบ้านของเราซะอีก"
"หลังใหญ่แต่มีเศษไม้วางเกะกะเต็มไปหมด ไม่มีที่วิ่งเล่นหรอก
และเจียนนะ พ่อแม่เราไม่ค่อยอยู่บ้าน" กวางเล่า

16.

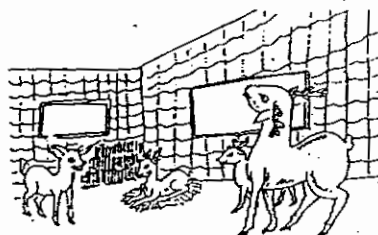
"โอ๊ย!" กวางสะดุดกิ่งไม้ล้มลง
"กวางคุดหายให้หมด กิ่งไม้เนี่ยเก็บให้เป็นระเบียบสิ" แก้งแนะนำ
"ต้องเก็บทั้งวันเลยหรือ"
"เหนือ...แต่ทำให้บ้านน่าอยู่นะ" แก้งบอก

17.

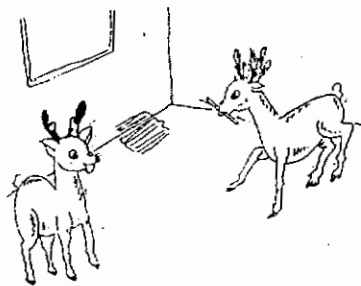
เมื่อแก้งกลับไปแล้วกวางรีบออกมาทักแม่อยู่หน้าบ้าน
"แก้งมาช่วยงาน ผมกับพี่ๆ ช่วยกันเก็บกิ่งไม้ พวกเรา
จะได้มีที่วิ่งเล่นครับ"

18.

"วันนี้ไม่ไปเล่นอยู่บ้านแก้งอีกหรือลูก"
"ไปเล่นอยู่นั่น ผมเหงา คิดถึงบ้านครับ เลยชวนเพื่อน
มาเล่นอยู่บ้านเราน้าง"

19.

"เดี๋ยวนี้เธอไม่ไปบ้านเรา เราต้องมาบ้านเธอทุกวันเลย" เก่งพูดขึ้น
 "บ้านเรามีที่วิ่งเล่นแล้วนี่ เราหัดกันไปเล่นอยู่บ้านของกันและกัน
 คนละวันดีกว่านะ" กวางเสนอความคิดเห็น
 "ก็คิดได้ไม่คิดถึงบ้านมาก ที่ไหนก็ไม่อบอุ่นเท่าบ้านของเราเองนะ"
 เก่งชื่นชมในความน่าอยู่ของบ้านตัวเอง...

คำถามชวนคิด

บ้านที่อบอุ่น น่าอยู่ และมีความสุขนั้นมีลักษณะอย่างไร ?

ประวัติผู้แต่ง

ชื่อ อ้อยแดง หอมสุวรรณ
 วันเกิด ๑๕ กันยายน ๒๕๐๖
 ที่ทำงาน โรงเรียนวัดดอนไผ่เต่า
 ที่อยู่ ๖๑-๑๑ ตำบลวัดโบสถ์
 นางปลาหม้า สุพรรณบุรี
 การศึกษา กศ.ม. (การประถมศึกษา)
 มศว ประสานมิตร

ประวัติย่อผู้วิจัย

ชื่อ	นางสาวอ้อยแดง หอมสุวรรณ
เกิดวันที่ 15 กันยายน	พุทธศักราช 2506
สถานที่เกิด	อำเภอบางปลาม้า จังหวัดสุพรรณบุรี
สถานที่อยู่ปัจจุบัน	บ้านเลขที่ 61 หมู่ 11 ตำบลวัดโบสถ์ อำเภอบางปลาม้า จังหวัดสุพรรณบุรี
ตำแหน่งหน้าที่การงานปัจจุบัน	อาจารย์ 2 ระดับ 5
สถานที่ทำงาน	โรงเรียนวัดคอนไ้ใจเต่า ตำบลวัดโบสถ์ อำเภอบางปลาม้า จังหวัดสุพรรณบุรี

ประวัติการศึกษา

พ.ศ. 2519	ประถมศึกษาปีที่ 7 โรงเรียนวัดรางบัว
พ.ศ. 2523	มัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนหรรษาสุจิตต์วิทยา 2
พ.ศ. 2525	ป.กศ. วิทยาลัยครูกาญจนบุรี
พ.ศ. 2527	พ.ม. ศึกษาด้วยตนเอง
พ.ศ. 2529	กศ.บ. (วิชาเอกการประถมศึกษา) มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาราช
พ.ศ. 2537	กศ.ม. (วิชาเอกการประถมศึกษา) มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

**การศึกษาเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต
และทัศนคติต่อวิถีชีวิตประชาธิปไตย ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2
ด้วยสื่อหนังสือเรียนเล่มเล็กเชิงวรรณกรรมกับสื่อตามแผนการสอนปกติ**

บทคัดย่อ

ของ

อ้อยแดง หอมสุวรรณ

**เสนอต่อมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกการประถมศึกษา**

มีนาคม 2538

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์กลุ่มสร้างเสริม
ประสบการณ์ชีวิตและทัศนคติต่อวิถีชีวิตประชาธิปไตย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2
ด้วยสื่อหนังสือเรียนเล่มเล็กเชิงวรรณกรรมกับสื่อตามแผนการสอนปกติ

กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ภาคเรียนที่ 2
ปีการศึกษา 2537 โรงเรียนวัดคงครักษ์ สำนักงานการประถมศึกษาอำเภอบางพลาม
จังหวัดสุพรรณบุรี จำนวน 60 คน ซึ่งได้มาจากการสุ่มตัวอย่างแบบง่าย แล้วจับฉลาก
แบ่งออกเป็น 2 กลุ่ม ๆ ละ 30 คน แบ่งเป็นกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมด้วยวิธี
จับฉลาก กลุ่มทดลองได้รับการสอนโดยใช้สื่อหนังสือเรียนเล่มเล็กเชิงวรรณกรรม
กลุ่มควบคุมได้รับการสอนโดยใช้สื่อตามแผนการสอนปกติ โดยผู้วิจัยทำการสอนเอง
ทั้งสองกลุ่ม ใช้เวลาในการสอนกลุ่มละ 45 คาบ ๆ ละ 20 นาที แบบแผนในการสอน
ครั้งนี้คือ Randomized Control-Group Pretest Posttest Design สถิติที่ใช้ในการ
วิเคราะห์ข้อมูลคือ t-test แบบ Independent ในรูป Difference Scores

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลพบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนกลุ่มสร้างเสริม
ประสบการณ์ชีวิตของกลุ่มทดลองสูงกว่ากลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ
.01 และทัศนคติต่อวิถีชีวิตประชาธิปไตยของกลุ่มทดลองสูงกว่ากลุ่มควบคุมอย่างมี
นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

**A COMPARATIVE STUDY OF PRATHOM SUKSA II STUDENTS'
LEARNING ACHIEVEMENT IN LIFE EXPERIENCES AND
ATTITUDE TOWARDS DEMOCRACY AS A WAY OF LIFE
USING THE LITERARY MINITEXTS
AND MANUAL TEXTS.**

**AN ABSTRACT
BY
OIYDANG HOMSUWAN**

**Presented in partial fulfillment of the requirements for the
Master of Education degree in Elementary Education
at Srinakharinvirot University
March 1995**

The pupose of this study was to compare the achievement in life Experiences and Attitude Towards Democracy as a was of life Using the Literary Minitexts and Manaul Texts.

The Subject were Prathom II Students at the Aungkharuk school, during the second semester of the academic year. Two classes were simple randomized from 3 classes into the experimental and control groups with 30 students in each.

The experimental group was taught through Manaul Texts. Both groups were taught by researching for 45 periods with 20 minutes in each. This study was designed By Using the Randomized control group pretest-posttest. The data were statistically analized by using the t-test difference scores.

The results of the study indicated that achievement inthe life Experiences and Attjude Towards Democracy as a way of life , the Experimental group was signnificantly higher than of the control group at the .01 level.